

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Algemene Directie Identiteit En Burgerzaken
Bevolking en Identiteitsdocumenten

ALGEMENE ONDERRICHTINGEN

BETREFFENDE HET HOUDEN VAN DE BEVOLKINGSREGISTERS

GECOÖRDINEERDE VERSIE VAN 30 APRIL 2026

Bijwerking van 18 mei 2026: punt 24: invoering van een dubbele afstamming van vaderszijde

Deze onderrichtingen en de omzendbrieven van de Dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten waarvan melding wordt gemaakt, kan u raadplegen op de website www.ibz.rrn.fgov.be (“Professioneel” – “Bevolking” – “Omsendbrieven” en “Onderrichtingen”).

De omsendbrieven van het Rijksregister zijn verwerkt in de ‘Onderrichtingen voor het bijhouden van de informatiegegevens’, die u op voormelde website kan raadplegen (“Professioneel” – “Rijksregister” – “Omsendbrieven”).

Deze onderrichtingen verwijzen, waar nodig, naar de informatietypes in de Onderrichtingen voor het bijhouden van de informatiegegevens. Deze kunnen worden geraadpleegd op onze website www.ibz.rrn.fgov.be (“Professioneel” – “Rijksregister” – “Onderrichtingen”).

De modelformulieren, -documenten en -verslagen die bij deze onderrichtingen ter beschikking worden gesteld, dienen om de taken van de gemeente te vereenvoudigen. De gemeente dient hierbij, wanneer dat nodig blijkt, haar eigen Privacyverklaring toe te voegen voor de burger in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), met vermelding van de contactgegevens van de gemeentelijke DPO.

INHOUDSTAFEL

Deel I – Bevolkingsregistratie	9
Hoofdstuk I.- Algemeenheden.	9
Het houden van de bevolkingsregisters	9
De Databank van de Akten van de Burgerlijke Stand (DABS).	17
Het aktenummer in de DABS.	18
Centrale autoriteit Burgerlijke Stand.	18
Elementaire begrippen	19
Hoofdverblijfplaats (informatietype 020)	19
Gezin of huishouden	20
Haardstede	27
Referentiepersoon van het gezin	27
Referentieadres (IT 024)	28
Wettelijke samenwoning (IT 123)	30
Hoofdstuk II. - De informatie die in de bevolkingsregisters opgenomen wordt.	33
De naam en voornamen.	33
Het geslacht.	38
De geboorteplaats en -datum (informatietypes 100 en 101).	40
De hoofdverblijfplaats.	41
Nieuwe adresstructuur – Best Address	44
De nationaliteit.	47
Het statuut van vluchteling.	50
Het statuut van staatloze.	51
De stijgende afstamming	51
De dalende afstamming	52
De strijd tegen de frauduleuze erkenning	52
De burgerlijke staat (informatietype 120)	52
De identificatiegegevens van de persoon met wie het huwelijk gepland is en de informatie betreffende de formaliteiten en beslissingen die voorafgaan aan de huwelijksvoltrekking, zoals bedoeld in artikel 146bis van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 124).	54
De verklaring betreffende het bestaan van een huwelijkscontract, van een overeenkomst tot stand gekomen na een verklaring van wettelijke samenwoning en waarbij de samenwonenden de modaliteiten ervan regelen of van een vermogensrechtelijk contract (ter herinnering – informatietype 122).	55
Het Rijksregisternummer	56
Het beroep (informatietype 070).	57
De samenstelling van het gezin (informatietypes 140/141).	58
De plaats en de datum van het overlijden (informatietype 150).	60
De akten en beslissingen betreffende de bekwaamheid van de meerderjarige en de onbekwaamheid van de minderjarige en de beslissing tot beheer van de goederen of van de persoon (informatietypes 111/113).	61
De vermelding van het feit dat de minderjarige gedeeltelijk, al dan niet op gelijkmatig verdeelde wijze, bij de huisvesting verlenende ouder verblijft, namelijk de ouder bij wie de minderjarige niet ingeschreven is als hebbende aldaar zijn/haar hoofdverblijfplaats, op basis van een gerechtelijke beslissing of een gezamenlijk akkoord tussen de ouders wat de huisvesting van de minderjarige betreft, in toepassing van artikel 374 van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 021);	62
De vermelding van het feit dat de huisvesting verlenende ouder één of meerdere van zijn/haar minderjarige kinderen tegenover welke de afstamming vastgesteld is, gedeeltelijk opvangt, al dan niet op gelijkmatig verdeelde wijze, op basis van een gerechtelijke beslissing of een gezamenlijk akkoord tussen de ouders wat de huisvesting van de minderjarige betreft, in toepassing van artikel 374 van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 021);	62

De vermelding van de verklaringen betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging, bepaald bij decreet of ordonnantie (informatietype 153).	63
Het paspoort (informatietype 199).	65
De identiteits- en verblijfsdocumenten (informatietype 195).	66
Registratie van de nummers van de certificaten van de elektronische identiteitskaart of de elektronische vreemdelingenkaart (informatietype 180).	66
Het nummer en de datum van afgifte van de kaart voor sociale zekerheid (ter herinnering - informatietype 196).	67
De pensioenbrevetten (informatietype 073).	67
De verklaring met betrekking tot de transplantatie van organen en weefsels na overlijden (ter informatie).	68
De erkenning van titels ten gevolge van oorlogsfeiten (informatietype 074).	68
De kaart van reizend handelaar (ter herinnering - informatietype 193).	68
De vermelding van de categorie bepaald in artikel 95, § 4, van het Kieswetboek (informatietype 130).	69
De vermelding van het feit dat een persoon geen kiezer is, niet mag deelnemen aan een gemeentelijke volksraadpleging, of geen kandidaat is (informatietype 130).	69
De verklaring van wettelijke samenwoning (informatietype 123).	71
De identificatiegegevens van de persoon met wie een verklaring van wettelijke samenwoning wordt afgelegd en de informatie betreffende de beslissingen die voorafgaan aan de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning, zoals bedoeld in artikel 1476 quater van het Burgerlijk Wetboek (informatietype 125).	71
Het dossiernummer toegekend door de dienst Vreemdelingenzaken (informatietype 200).	72
Andere identiteitsgegevens dan die vermeld in nr. 16 en waarvan de vreemdeling gebruik maakt.	72
Het land en de plaats van herkomst in het buitenland (informatietype 006).	73
De vermelding van het verblijf waarvan de duur beperkt is tot die van de schoolopleiding (informatietype 007).	73
De vermelding van het verblijf dat beperkt is wegens bijzondere omstandigheden of wegens de aard of de duur van de prestaties.	73
De aard, het nummer en de geldigheidsduur van de arbeidsvergunning (informatietype 198).	73
De aard, het nummer en de geldigheidsduur van de beroepskaart (informatietype 197).	73
Recht op terugkeer (informatietype 008).	74
De aard en de referte van de documenten bedoeld in artikel 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of van de documenten toegelaten krachtens voormeld artikel (informatietype 211).	74
De aanduiding van de hoedanigheid van kiezer voor de verkiezing van het Europese Parlement en/of voor de gemeenteraadsverkiezingen (informatietype 131).	74
De datum waarop het statuut van tijdelijke bescherming bedoeld in artikel 54, § 1, eerste lid, 5°, van voormelde wet van 15 december 1980 werd toegekend (informatietype 205).	75
De verplichte plaats van inschrijving bepaald door de Minister of door zijn gemachtigde krachtens artikel 54 van voormelde wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (informatietype 207).	75
Hoofdstuk III. - Modellen van documenten en formulieren gebruikt bij de bevolkingsregistratie.	76
Modellen 2 en 2bis.	77
Model 3.	77
Model 4	77
Modellen 5 en 5bis	78
Model 6	79
Modellen 8 en 8bis	79
Model 9.	80
Model 10 en 10bis	80
Hoofdstuk IV. - Grondregels betreffende het houden van de registers.	81
A) Algemeen:	81

B) De tijdelijke afwezigheid van vreemdelingen: _____	82
C) De inschrijving van niet-ontvoogde minderjarigen: _____	82
§ 1. Het adres van inschrijving in de bevolkingsregisters van een niet-ontvoogde minderjarige: _____	82
§ 2. De aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van een niet-ontvoogde minderjarige: _____	87
§ 3. De registratie van de gedeelde huisvesting van een niet-ontvoogde minderjarige: _____	93
D) De aangifte van verblijfsverandering: _____	94
E) Het onderzoek van de reële verblijfplaats: _____	96
F) Overmaken van het persoonlijk dossier: _____	99
G) Verplichting om de identiteitskaart of de verblijfsvergunning/ het verblijfsdocument te laten aanpassen: _____	99
H) Kennisgeving van de inschrijving aan alle betrokken partijen: _____	100
I) Afvoering van ambtswege: _____	100
J) De inschrijving van ambtswege: _____	104
K) Verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad: _____	105
L) Taak van de lokale politie: _____	106
M) Tijdelijk of kortstondig verblijf buiten de gemeente van het hoofdverblijf: _____	106
Hoofdstuk V. - Het permanent bijwerken van de registers. _____	107
Afdeling I - Inschrijvingen _____	107
a. Op basis van de geboorteakten bij een geboorte. _____	107
b. De verwerving van de Belgische nationaliteit. _____	108
c. De verandering van hoofdverblijfplaats in dezelfde gemeente. _____	108
d. De verblijfsverandering van een persoon die van een andere gemeente komt. _____	108
e. Inschrijving ten gevolge van terugkeer uit het buitenland van een Belgisch onderdaan die al in België verbleven. _____	109
f. Terugkeer uit het buitenland van een vreemde onderdaan die al in België verbleven heeft. _____	109
g. Inschrijving van een Belgische onderdaan die nooit in België verbleven heeft. _____	109
h. Inschrijving van een buitenlandse onderdaan die nooit in België verbleven heeft. _____	110
i. Inschrijving van ambtswege op basis van een beslissing tot inschrijving van ambtswege van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege. _____	110
j. Inschrijving van ambtswege op basis van een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde. _____	111
k. Inschrijving op een referentieadres. _____	111
Afdeling II – Afvoeringen _____	112
a) Op basis van de overlijdensakten. _____	112
b) De verandering van verblijfplaats. _____	113
c) Vertrek naar het buitenland. _____	113
d) De afvoering van ambtswege op basis van een beslissing tot afvoering van ambtswege van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege. _____	114

e) De afvoering op basis van een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of de Minister bevoegd op het gebied van de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of van zijn gemachtigde. _____ 114

Afdeling III - Geschillen voor de Raad van State. _____ **115**

Hoofdstuk VI.- Speciale gevallen. _____ **116**

a) De voorlopige inschrijving in gebouwen waar permanente bewoning niet is toegelaten om reden van de veiligheid, de gezondheid, het urbanisme of de ruimtelijke ordening: _____ 116

b) Personen die als tijdelijk afwezig beschouwd worden: _____ 116

c) Vreemde ambtenaren en personeelsleden van de instellingen van de Europese Unie: _____ 123

d) Vreemdelingen bedoeld bij het koninklijk besluit van 30 oktober 1991 betreffende de verblijfsdocumenten in België van sommige vreemdelingen: _____ 126

e) Personen die in een mobiele woning verblijven: _____ 129

f) Personen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben: _____ 133

1) Inschrijving onder referentieadres bij het OCMW: _____ 133

2) Inschrijving onder referentieadres bij een natuurlijke persoon: _____ 135

g) Bedreigde getuigen ten aanzien van wie de Commissie voor de bescherming van getuigen bijzondere beschermingsmaatregelen heeft toegekend: _____ 136

h) Gedetineerden: _____ 136

i) Woning gelegen op het grondgebied van twee of meer gemeenten: _____ 141

j) Samenvoeging van gemeenten en wijziging van grenzen: _____ 141

Hoofdstuk VII. - Recht op toegang tot en verbetering van de registers. _____ **142**

a) Het recht op toegang: _____ 142

b) Het recht op verbetering: _____ 145

Hoofdstuk VIII. - Het verkrijgen van informatie uit de registers. _____ **147**

a) ___ Afgifte aan de betrokken persoon van attesten uit de registers en van getuigschriften die aan de hand van die registers opgemaakt zijn: _____ 147

b) Afgifte aan derden van attesten uit de registers en van getuigschriften die aan de hand van die registers ___ 149

c) Het raadplegen van de registers: _____ 159

d) De verstrekking aan derden van de personenlijsten uit de registers: _____ 163

e) Verstrekking van statistische gegevens uit de registers: _____ 168

f) Niet mededeelbaar adres: _____ 168

Hoofdstuk IX.- Recht van inspectie van de registers. _____ **170**

Hoofdstuk X. - Betwistingen in verband met de vaststelling van de huidige hoofdverblijfplaats. _____ **171**

Hoofdstuk XI.- Straf- en andere bepalingen. _____ **175**

Deel II - De inschrijving in het wachtregister en het bijhouden ervan _____ **176**

Afdeling I: Vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming indienen en niet in een andere hoedanigheid in de registers zijn ingeschreven.	176
Hoofdstuk I.- Algemeen.	176
1. Tot standkoming	176
2. Principes	177
Hoofdstuk II.- Inschrijvingsprocedure.	179
Hoofdstuk III.- Informatiegegevens betreffende de administratieve toestand.	181
Hoofdstuk IV.- Procedure van schrapping uit het wachtregister.	186
Hoofdstuk V.- Recht op toegang en verbetering.	187
Hoofdstuk VI.- Mededeling van informatiegegevens die in het wachtregister zijn opgenomen.	188
1. Mededeling aan de betrokkene.	188
2. Mededeling aan derden.	188
Afdeling II: Burgers van de Europese Unie die een verklaring van inschrijving aanvragen, dit in afwachting van de uitvoering van een woonstcontrole.	192
Hoofdstuk I. - Procedure.	192
Hoofdstuk II. - Afleveren van attesten of getuigschriften.	194
Afdeling III: Buitenlandse onderdanen die niet over een rijksregisternummer beschikken en die in het huwelijk willen treden of een wettelijke samenwoning willen aangaan.	195
Hoofdstuk I. - Inschrijvingsprocedure.	195
Hoofdstuk II. - Toegang tot de inlichtingen.	197
Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister.	197
Afdeling IV: Onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die begunstigden zijn van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, die hun recht als grensarbeider hebben uitgeoefend.	198
Hoofdstuk I.- Algemeen.	198
1. Tot standkoming	198
Hoofdstuk II. - Registratieprocedure.	199
Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister	200
Hoofdstuk IV. -Toegang tot, rechtzetting en mededeling van de gegevens van het wachtregister	200

Afdeling V: Burgers van de Unie die langer dan drie maanden in België verblijven en niet de migratieformaliteiten met het oog op hun inschrijving vervullen.	201
Hoofdstuk I.- Algemeen.	201
1. Tot standkoming	201
Hoofdstuk II. - Inschrijvingsprocedure.	201
Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister	202
Hoofdstuk IV. -Toegang tot, rechtzetting en mededeling van de gegevens van het wachtregister	202
Deel III: Het register van de niet-residenten.	203
Hoofdstuk I.- Algemeen.	203
1. Tot standkoming	203
Hoofdstuk II. - Specifieke kenmerken.	203
Hoofdstuk III. - Specifieke gevallen.	204
Hoofdstuk III. - Afvoering uit het register van niet-residenten.	205
Deel IV – De identiteitsdocumenten	206
Inleiding	206
Hoofdstuk I – De elektronische identiteitskaart (eID)	206
Hoofdstuk II – Het elektronisch identiteitsdocument voor Belgische kinderen van minder dan twaalf jaar (Kids-ID)	206
Hoofdstuk III – De voorlopige identiteitsdocumenten voor Belgen	206
Hoofdstuk IV – De elektronische kaarten en verblijfsdocumenten voor vreemdelingen	208
Deel V: Modellen van formulieren, documenten en rapporten	209
Model 2	211
Model 2 bis	212
Model 3	213
Model 4	214
Model 5	215
Model 5 bis	216
Model 6	217
Model 8 - Bewijs van afvoering uit de Belgische bevolkingsregisters	218
Model 8bis - Model voor intern gebruik in de gemeente inzake de aangifte van een vertrek naar het buitenland en het onderzoek betreffende dat eigenlijke vertrek	219

Model 9	222
Model 10	223
Model 10 bis	224
Model – Kennisgeving van adreswijziging van een niet-ontvoogde minderjarige	225
Model – Verslag met betrekking tot het onderzoek van de reële verblijfplaats bedoeld in artikel 7, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister	226
Model – Verslag van verblijfsonderzoek – voorstel tot ambtshalve inschrijving	229
Model – Verslag van verblijfsonderzoek – voorstel tot ambtshalve afvoering	231
Formulier voor Aangifte van een Tijdelijke Afwezigheid	238

Deel I – Bevolkingsregistratie

Hoofdstuk I.- Algemeenheden.

Het houden van de bevolkingsregisters

1. Elke gemeente moet bevolkingsregisters houden (deze registers, die één geheel vormen, omvatten zowel het traditionele ‘bevolkingsregister’ sensu stricto, alsook het ‘vreemdelingenregister’).

Het houden van deze registers is wettelijk geregeld bij de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten (Belgisch Staatsblad van 3 september 1991).

Ter uitvoering en toepassing van deze wet van 19 juli 1991 zijn er vier basisbesluiten van 16 juli 1992 (Belgisch Staatsblad van 15 augustus 1992), met name:

- 1° Het koninklijk besluit betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, dat de algemene principes voor het houden van de registers vaststelt;
- 2° Het koninklijk besluit tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, dat een opsomming geeft van de verscheidene informatiegegevens in deze registers;
- 3° Het koninklijk besluit betreffende het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en betreffende het recht op verbetering van deze registers, dat voor de personen die opgenomen zijn in deze registers, de modaliteiten regelt van kennisname en eventuele verbetering van hun gegevens die hierin zijn geregistreerd;
- 4° Het koninklijk besluit betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, dat de voorwaarden regelt voor het verkrijgen van attesten, getuigschriften, lijsten en statistieken, alsook voor het raadplegen van deze registers.

Hierbij dient tevens te worden verwezen naar de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (Belgisch Staatsblad van 21 april 1984) dat een wettelijk systeem voor informatieverwerking van persoonsgegevens is en een nationaal bestand is voor de toegelaten overheden, instellingen en personen.

Deze wetgeving en reglementering vindt u geactualiseerd terug op onze website www.ibz.rrn.fgov.be (“Professioneel” – “Bevolking” – “Wetgeving”).

2. In de bevolkingsregisters worden ingeschreven op de plaats waar zij hun hoofdverblijfplaats gevestigd hebben, ongeacht of zij er aanwezig dan wel tijdelijk afwezig zijn, de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het Rijk te verblijven, die gemachtigd zijn zich er te vestigen, of die om een andere reden ingeschreven worden in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, met uitzondering van de vreemdelingen die zijn ingeschreven in het wachtregister bedoeld in punt 3.

De Belgische studenten die voordien nooit ingeschreven werden in het Koninkrijk of die het Koninkrijk al sinds meer dan 5 jaar hebben verlaten, worden in principe niet ingeschreven in de bevolkingsregisters, op voorwaarde dat zij enkel tijdelijk in België verblijven om er hun studies te doen (zie ook punt 109bis).

De Dienst Vreemdelingenzaken, die ressorteert onder de Minister bevoegd voor Asiel en Migratie, neemt de beslissing inzake het recht op verblijf van vreemdelingen. Op basis van die beslissing kan de vreemdeling ingeschreven worden in het vreemdelingenregister of overgeheveld naar het bevolkingsregister. De effectieve inschrijving is onderhevig aan dezelfde voorwaarden als vereist voor de Belgische onderdanen.

Voor zover deze inschrijving niet toegelaten zou zijn om reden van veiligheid, gezondheid, urbanisme of ruimtelijke ordening, voorziet de wetgever dat deze inschrijving als “voorlopig” wordt gekwalificeerd. De wetgever heeft dus specifiek een oplossing voor deze situaties voorzien, waarbij de betrokken persoon niettemin ingeschreven moet worden, ongeacht met welke wetgeving of regelgeving deze inschrijving in strijd zou zijn. (zie ook punt 103).

3. In elke gemeente wordt tevens een wachtregister gehouden waarin worden ingeschreven op de plaats waar zij hun hoofdverblijfplaats (zie - Deel II) gevestigd hebben, de vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming indienen en die niet in een andere hoedanigheid in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven.

Wanneer een vreemdeling uit de bevolkingsregisters wordt afgevoerd, doch zijn verblijf in de gemeente blijft behouden en een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, wordt hij ingeschreven in het wachtregister.

Op grond van het koninklijk besluit van 7 mei 2008 tot vaststelling van bepaalde uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Belgisch Staatsblad van 13 mei 2008): De burger van de Europese Unie die bij de gemeente een verklaring van inschrijving aanvraagt (bedoeld in artikel 42, § 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen) wordt door de gemeente onmiddellijk, zonder voorafgaande woonstcontrole, ingeschreven in het wachtregister op het verklaarde adres, in afwachting van de uitvoering van de woonstcontrole (zie Deel II, Afdeling II).

Voor de verschillende registers die nadien in het leven zijn geroepen, zie de verschillende Afdelingen in Deel II.

Opmerking.

Tot slot dient er nog op te worden gewezen dat, in het kader van de synchronisatie tussen de Databank voor de Akten van Burgerlijke Stand (DABS) en het Rijksregister (RR), wanneer een persoon voorkomt in een akte van de burgerlijke stand in België en deze niet is ingeschreven in een ander register, hij zal worden ingeschreven in het register van de niet-residenten (register 10).

Artikel 41 van het voormalige Burgerlijk Wetboek legt immers de verplichting op om aan elke persoon die in een DABS-akte voorkomt een rijksregisternummer toe te kennen, met uitzondering van de huwelijksgetuigen.

De gemeente die de akte heeft opgesteld, wordt vermeld als beheersgemeente.

De inschrijving in register 10 verleent de betrokkene geen enkel verblijfsrecht.

4. Bepaalde categorieën van vreemdelingen genieten een recht op verblijf in België en zijn niet onderworpen aan de modaliteiten inzake inschrijving van gewone vreemdelingen:
 - Zo zijn de diplomaten alsook de personen die gelijkaardige immuniteiten genieten als de leden van het diplomatieke korps vrijgesteld van inschrijving in de bevolkingsregisters (cfr. artikel 19 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister). Het betreft hier in het bijzonder de categorie bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 30 oktober 1991 betreffende de documenten voor het verblijf in België van bepaalde vreemdelingen (Belgisch Staatsblad van 17 december 1991).
 - Evenmin dient het militair personeel van SHAPE en van de NAVO te worden ingeschreven in de bevolkingsregisters (cfr. de omzendbrieven dd. 10 maart 1967 en 21 mei 1968 van de Minister van Justitie), tenzij ze een speciale verblijfstitel aanvragen bij de Directie Protocol van de FOD Buitenlandse Zaken.
Het burgerlijk personeel van SHAPE en van de NAVO en de personen ter hunner laste, alsook de personen ten laste van het militair personeel van SHAPE en van de

NAVO worden vermeld in de bevolkingsregisters (sinds september 2011 – cfr. de omzendbrief dd. 13 oktober 2011 van de Dienst Vreemdelingenzaken).

- Zo ook worden de vreemde ambtenaren en andere personeelsleden van de vier instellingen van de Europese Unie (Europees Parlement, Europese Raad, Europese Commissie, Europees Economisch en Sociaal Comité) evenals de te hunner laste zijnde familieleden, (voor zover ze niet op eigen initiatief ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters), vermeld in de bevolkingsregisters. (cfr. de artikelen 1; 7, § 2; 11 en 12 van het koninklijk besluit van 16 juli 1996 betreffende de bevolkingsregisters in het vreemdelingenregister. Deze vermelding geldt als inschrijving in de bevolkingsregisters. Zie verder: nr. 110.
- Ten slotte worden ook de overige vreemdelingen die niet onderworpen zijn aan de registratieformaliteiten van gewone vreemdelingen zoals bedoeld in artikel 3 van het voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991 vermeld in de bevolkingsregisters. Die vermelding verschilt echter van die van de vreemde ambtenaren en andere personeelsleden van de vier instellingen van de Europese Gemeenschappen. Zie verder: nr. 111.

De registratiemodaliteiten van de verschillende categorieën van bevoorrechte vreemdelingen worden gepreciseerd in hoofdstuk VI.

Opmerking:

Om bepaalde misbruiken tegen te gaan, met het oog op een administratieve vereenvoudiging voor de gemeenten en teneinde de exhaustiviteit van de informatiegegevens in het Rijksregister te versterken, voorziet artikel 2bis van de wet van 9 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen om in het Protocolregister alle vreemdelingen te vermelden aan wie de Minister van Buitenlandse Zaken een bijzondere identiteitstitel uitreikt.

Wanneer de FOD Buitenlandse Zaken een koninklijk uitvoeringsbesluit genomen zal hebben, zal het beheer van de dossiers betreffende deze personen tot de uitsluitende bevoegdheid van de Directie Protocol van de FOD Buitenlandse Zaken behoren, zowel wat de verzameling van de gegevens en de bijwerking ervan betreft, als de schrapping van de gegevens.

5. De bevolkingsregisters werden in het verleden verplicht gehouden in de vorm van alfabetisch gerangschikte steekkaarten. Het houden van bijkomende registers zoals voorgeschreven door de vroegere algemene onderrichtingen van 19 maart 1981 is facultatief (alfabetische index, woningenbestand, register van aankomst, register van vertrek,

register van de geboorten en de overlijdens die in een andere gemeente hebben plaats gehad).

6. De gemeenten zijn vrijgesteld van het materieel houden van de fiches die de registers vormen, vanaf het moment dat zij informaticamiddelen gebruiken die de onmiddellijke raadpleging en bijwerking van de gegevens mogelijk maken.
Hierbij moet een voldoende veiligheid gewaarborgd worden tegen elke vernietiging of beschadiging van de gegevens (zie punt 12).

7. Het houden van de registers behoort tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege. De ambtenaar van de burgerlijke stand, die ermee belast is al wat het houden van de registers betreft, nauwgezet in acht te doen nemen, is daardoor rechtstreeks verantwoordelijk voor het naleven van de desbetreffende reglementering. Hij is ook verantwoordelijk voor het doorsturen van informatie aan het Rijksregister van de natuurlijke personen, in overeenstemming met de artikelen 3 en 4 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de uitvoeringsbesluiten ervan. Het college wijst de personeelsleden aan die belast zijn met het houden van de bevolkingsregisters.

De gemeente staat tevens in voor de organisatie van de loketwerking, desgevallend uitgebreid tot een digitaal loket.

- 7 bis In het kader van het beheer van het Rijksregister van de natuurlijke personen hebben de diensten van het Rijksregister toegang tot de informatiegegevens opgenomen in dit register.

Onder beheer van het Rijksregister moet met name worden begrepen:

- De gemeenten assisteren bij het registreren van nieuwe gegevens of het verbeteren van gegevens in historiek.
- De problemen die burgers of organismen ondervinden bij het gebruik van het Rijksregister, analyseren en remediëren.
- De statistische gegevens analyseren in het kader van de inspectie van de registers (zie Hoofdstuk IX).

8. Voor de onderhavige algemene onderrichtingen worden de bevolkingsregisters bedoeld in artikel 1, §1, 1°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten.

Waar er echter sprake is van een wachtregister, moet er in eerste instantie naar artikel 1, §1, 2° van de voormelde wet verwezen worden.

9. De registers moeten voortdurend bijgehouden worden.
Het komt het gemeentebestuur toe alle organisatiemaatregelen te nemen om permanent in te staan voor de correctie van verblijfstoestanden, de nodige inschrijvingen en afvoeringen van ambtswege te verrichten en eventueel de inbreuken hierop te laten vaststellen door de politie (cfr. artikel 7 van voormelde wet van 19 juli 1991).
- De verbetering en de bijwerking van de andere informatie betreffende de ingeschreven personen moeten permanent gebeuren. Bijvoorbeeld: elke wijziging inzake het verblijf van een persoon in een gemeente moet onderzocht worden.
10. Het feit dat een gemeente een beroep doet op de dienst van het Rijksregister of op een erkend informaticacentrum ontslaat haar geenszins van de verplichting om haar registers bij te houden.
11. Het gemeentebestuur bewaart het geheel van documenten en magnetische dragers met betrekking tot de bevolkingsregisters gedurende minstens vijf jaar. Deze termijn van vijf jaar belet niet dat de documenten, met toepassing van andere onderrichtingen, gedurende langere tijd bewaard worden.
12. Artikel 15 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister bepaalt dat de gemeenten de registers bijhouden in de vorm van individuele fiches. De gemeenten zijn vrijgesteld van het materieel houden, met name op papier, van de fiches waaruit de registers bestaan, vanaf het moment dat zij gebruik maken van informaticamiddelen die een onmiddellijke raadpleging en bijwerking van de gegevens mogelijk maken, een voldoende veiligheid waarborgen tegen elke vernietiging, beschadiging, manipulatie of onbeschikbaarheid van de gegevens en een continue werking van de bevolkingsdienst mogelijk maken.

Het lokale systeem van de gemeente moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1) De door de gemeente gebruikte informaticamiddelen maken een onmiddellijke raadpleging en bijwerking van de gegevens mogelijk, waarborgen een voldoende veiligheid tegen elke vernietiging, beschadiging, manipulatie of onbeschikbaarheid van gegevens, en maken een continue werking van de bevolkingsdienst mogelijk, zelfs bij een technisch incident.
- 2) Indien de gemeente over een lokaal bestand beschikt, worden de gegevens bijgewerkt via het binaire dossier of het integrale XML-dossier van het Rijksregister, doorgestuurd met behulp van de webdiensten.

- 3) Indien het lokale bestand een mankement vertoont, kan het gemeentebestuur zijn werkzaamheden voortzetten en de raadplegingen en bijwerkingen van het Rijksregister uitvoeren op een andere manier dan via de toepassing “bevolking”.
- 4) De in het lokale bestand geregistreerde gegevens moeten dagelijks bewaard worden. De fysieke maatregelen op het gebied van de bescherming van het informatiesysteem en het toebehoren ervan tegen diefstal, brand en elke vernietiging, beschadiging, manipulatie of onbeschikbaarheid van gegevens moeten optimaal zijn.
- 5) Een verbinding tussen de geautomatiseerde toepassing “bevolking” en de geautomatiseerde toepassing “burgerlijke stand” maakt het mogelijk om de gegevens met betrekking tot een persoon in één keer te registreren.
- 6) Gebruik van een door het Rijksregister erkend netwerk.
- 7) Verplichting om een functionaris voor gegevensbescherming (DPO) aan te wijzen.

In overeenstemming met artikel 10 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, moet elke gemeente, al dan niet onder haar personeel, een DPO (Functionaris voor gegevensbescherming) en een consultant inzake informatieveiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer aanwijzen. Deze personen moeten onder meer voldoen aan de voorwaarden zoals bedoeld in de artikelen 63 tot 65 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (Belgisch Staatsblad van 5 september 2018), evenals aan de artikelen 1bis, eerste lid, 15°, en 1octies van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, de veiligheidsattesten en de publiek gereguleerde dienst (Belgisch Staatsblad van 7 mei 1999).

De contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming worden door de gemeente openbaar gemaakt en, overeenkomstig voormeld artikel 63, meegedeeld aan de bevoegde toezichthoudende autoriteit.

De identiteit van de functionaris voor gegevensbescherming wordt meegedeeld aan de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Deze functionaris voor gegevensbescherming zal erop toezien dat de gemeente voortdurend voldoet aan de hierboven opgesomde voorwaarden en dat de noodzakelijke bijwerkingen met betrekking tot de hardware, de software, de verbindingen of het bewaarsysteem gebeuren.

De technische diensten van het Rijksregister blijven ter beschikking van de gemeenten om eventueel bijkomende technische uitleg te verstrekken. De regionale afvaardigingen van het Rijksregister kunnen uitleg vragen over het door de gemeente gebruikte lokale systeem tijdens hun inspecties van de bevolkingsregisters.

De continuïteit van de bevolkingsdienst vereist het gebruik van informaticamiddelen die ervoor zorgen dat de raadpleging van de gegevens van het bevolkingsbestand en de afgifte van documenten (getuigschriften en attesten) die op deze gegevens gebaseerd zijn, op elk ogenblik gegarandeerd zijn.

Het net dat gebruikt wordt voor de verbinding met het Rijksregister, mag hetzelfde zijn. Voor de verbinding met het lokaal systeem is het echter aangeraden te beschikken over een ander type toegang.

De bijwerking van de gegevens mag niet langer dan 48 uur onderbroken worden. Als de onderbreking langer zou duren, moeten de nodige schikkingen getroffen worden om de bijwerkingen tijdelijk manueel te kunnen invoeren.

De Databank van de Akten van de Burgerlijke Stand (DABS).

13.

- ⇒ Taak: De DABS krijgt als taak in te staan voor de centrale opslag, de bewaring en het beheer van de akten van de burgerlijke stand en vormt de authentieke bron voor de akten van de burgerlijke stand opgemaakt na de inwerkingtreding van de wet van 18 juni 2018 “houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing”, die onder andere de DABS invoert. Zo vervangt de DABS sinds 31 maart 2019 de huidige papieren registers van de burgerlijke stand als authentieke bron (voor de nieuw opgemaakte akten en de wijzigingen aan de oude en nieuwe akten).
- ⇒ Door de oprichting van de DABS wordt niet geraakt aan de rol en taken van het Rijksregister als primaire authentieke bron inzake de opslag en bijwerking van de identificatiegegevens ten aanzien van alle gebruikers van deze gegevens.
- ⇒ De wet van 18 juni 2018 integreert ook het only once-principe zodat de burger geen akten of documenten moet voorleggen die reeds beschikbaar zijn in de DABS of het Rijksregister: alle overheden, instellingen en personen die gemachtigd zijn de gegevens van de DABS te raadplegen (met uitzondering van de personen bedoeld in artikel 78 van het oud Burgerlijk Wetboek) mogen de desbetreffende gegevens niet meer opvragen via de betrokkene, een lokaal bestuur of om het even welk ander kanaal (artikel 81 van het oud Burgerlijk Wetboek). Dit principe werd in het voorontwerp waar mogelijk concreet ingeschreven.
- ⇒ Sinds de goedkeuring van de wet van 18 juni 2018 is het beginsel van overeenstemming tussen het Rijksregister en de registers van de burgerlijke stand versterkt. Deze wet voorziet uitdrukkelijk in de synchronisatie van de gegevens van beide voornoemde registers. Zo legt artikel 72 van het voormalige Burgerlijk Wetboek duidelijk het verband vast tussen het Rijksregister en de akten van de burgerlijke stand via de DABS:
 - « Art. 72. De DABS heeft tot taak:
(...)
10° te voorzien in een gelijktijdige actualisatie van de gegevens in het Rijksregister op basis van de gegevens opgenomen in de DABS ».
- ⇒ Zo zullen de gegevens van het Rijksregister worden aangepast indien de gegevens in het Rijksregister niet overeenkomen met de akten van de burgerlijke stand. Door die wisselwerking zullen er minder incoherenties bestaan tussen de akten van de burgerlijke stand en het Rijksregister.
- ⇒ Deze gegevensuitwisseling is verder versterkt sinds 1 januari 2025, met de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van de artikelen 68 en 70 van het oud Bur-

gerlijk Wetboek. Belgische akten die zijn opgemaakt op basis van buitenlandse authentieke akten of buitenlandse administratieve of rechterlijke beslissingen zullen voortaan ruimer worden opgenomen in de Databank van de Akten van de Burgerlijke Stand (DABS):

- Belgen zijn voortaan verplicht de buitenlandse authentieke akte of de buitenlandse administratieve of rechterlijke beslissing die de staat van hun persoon wijzigt, voor te leggen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, zodat een Belgische akte kan worden opgemaakt (art. 68, § 1 en art. 70, § 1 van het oud Burgerlijk Wetboek);
 - wanneer een Belgische of niet-Belgische persoon een buitenlandse authentieke akte voorlegt bij de opmaak of de wijziging van een akte van de burgerlijke stand, of bij een aanpassing van het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand een Belgische akte opmaken in de DABS, zelfs indien de betrokkene een buitenlandse nationaliteit heeft. Dit beginsel geldt eveneens voor buitenlandse rechterlijke of administratieve beslissingen (art. 68, § 2 en art. 70, § 2 van het oud Burgerlijk Wetboek).
- ⇒ De Federale Overheidsdienst Justitie, de gemeentelijke overheden en de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken zijn de gezamenlijke verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens in de DABS in de zin van artikel 4 7° van de Verordening (EU) 2016/679, artikel 73 van het oud Burgerlijk Wetboek).

Het aktenummer in de DABS.

Het aktenummer is, in tegenstelling tot wat vandaag het geval is, een doorlopend aktenummer, gegenereerd door de DABS, op nationaal niveau. Het uniek aktenummer wordt toegekend op basis van de timestamp van de registratie van de akte in de DABS. Dit uniek aktenummer wordt ook in het Rijksregister opgenomen.

Centrale autoriteit Burgerlijke Stand.

- 13 Bis De belangrijkste wijziging van artikel 31 van het Wetboek internationaal privaatrecht (§3) is de oprichting van een centrale autoriteit burgerlijke stand bij de FOD Justitie. Bij ernstige twijfel bij de beoordeling van een akte zal deze autoriteit, op verzoek, advies geven aan de ambtenaren van de burgerlijke stand omtrent het voldoen aan de voorwaarden om een buitenlandse akte of een buitenlandse beslissing van de burgerlijke stand te erkennen.

De Centrale autoriteit beschikt over een termijn van drie maanden, verlengbaar met drie extra maanden, om een advies te verstrekken. Bovendien kan de Centrale autoriteit, indien nodig, het origineel van de buitenlandse akte of rechterlijke beslissing vragen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die een advies vraagt.

De gemeenten kunnen contact opnemen met de centrale autoriteit via volgend mailadres: etatcivil.burgstand@just.fgov.be.

Het is ten zeerste aanbevolen om ieder dossier zo volledig mogelijk door te sturen om de behandelingstermijn in te korten.

Elementaire begrippen

14. Voor een goed begrip van de algemene onderrichtingen moet rekening gehouden worden met de volgende elementaire begrippen.

Hoofdverblijfplaats (informatietype 020)

De hoofdverblijfplaats is de plaats waar de leden van een huishouden dat uit verscheidene personen is samengesteld gewoonlijk leven, ongeacht of die personen al dan niet door verwantschap of financiële banden verbonden zijn, of de plaats waar een alleenstaande gewoonlijk leeft.

De bepaling van de hoofdverblijfplaats is gebaseerd op een feitelijke situatie, dat wil zeggen de vaststelling van een effectief verblijf in een gemeente gedurende het grootste deel van het jaar.

Deze vaststelling gebeurt op basis van verschillende elementen, voornamelijk de plaats waarheen de betrokkene gaat na zijn beroepsbezigheden, de plaats waar de eventuele kinderen naar school gaan, de eventuele arbeidsplaats, het energieverbruik en de telefoonkosten, het gewone verblijf van de echtgenoot of van andere gezinsleden.

De vaste rechtspraak van de Raad van State stelt hierover: *als hoofdverblijfplaats moet worden beschouwd de plaats waar de betrokken persoon effectief de beschikking heeft over een woning, die hij echt blijkt te bewonen en die hij betreft met de bedoeling er zijn hoofdverblijf te vestigen, dat wil zeggen er de verblijfplaats van te maken van waaruit hij deelneemt aan het maatschappelijk verkeer, waar hij zich terugtrekt voor zijn privéleven, waar het centrum ligt van zijn gezinsleven en waar hij, zo hij een bedrijvigheid buitenshuis uitoefent, na de dagtaak regelmatig terugkeert en er gewoonlijk verblijft* (R.v.St. LAMBRECHTS, nr. 28.317, 30 juni 1987; R.v.St. FRANCOIS, nr. 37.576, 10 september 1991; R.v.St., PANHUYZEN, nr. 52.415, 22 maart 1995; R.v.St. SMEERS

e.a., nr. 60.752, 4 juli 1996; R.v.St. DE VliegHERE e.a., nr. 81.422, 29 juni 1999; R.v.St. VAN DEN BOGAERT e.a., nr. 82.258, 14 september 1999).

Er mag geen enkele inschrijving als hoofdverblijfplaats geweigerd worden omwille van de veiligheid, de gezondheid, het urbanisme of de ruimtelijke ordening. Als bijzondere wetgevingen en reglementeringen in die aangelegenheden niet voor gevolg hebben dat ze de principes wijzigen die de inschrijving in die registers regelen, is er echter voorzien in een bijzondere inschrijvingsprocedure bestaande uit een voorlopige inschrijving waarbij de nodige maatregelen kunnen genomen worden om een einde te stellen aan de overtreding van de wetgeving in kwestie, zonder de betrokken personen evenwel te schaden in de rechten verbonden aan de inschrijving in de registers gedurende de periode die voorafgaat aan een administratieve of gerechtelijke beslissing.

De weigering om de inschrijvingsformaliteiten te vervullen of de tussenkomst van een derde (weigering van de eigenaar van het gebouw bijvoorbeeld) kan de vaststelling van de reële verblijfplaats niet in vraag stellen, enkel de feitelijke situatie (het feitelijk verblijf van de betrokken persoon op een welbepaalde locatie) is doorslaggevend.

Het volstaat niet dat iemand enkel de bedoeling uit om zijn hoofdverblijfplaats op een gegeven plaats te vestigen om voor het betrokken gemeentebestuur de inschrijving als hoofdverblijfplaats te rechtvaardigen.

Het voorleggen van een eigendomstitel, een huurcontract of elk ander bewijs van bewoning, volstaat evenmin om de inschrijving als hoofdverblijfplaats te rechtvaardigen.

De hoofdverblijfplaats wordt niet gewijzigd door een tijdelijke afwezigheid.

Gezin of huishouden

§1er Algemene principes

Het gezin of huishouden bestaat uit hetzij een persoon die gewoonlijk alleen leeft, hetzij uit twee of meer personen die, al dan niet door verwantschap aan elkaar verbonden, gewoonlijk in één en dezelfde woning verblijven en er samen leven.

Er dient opgemerkt te worden dat in artikel 3 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters de term 'huishouden' wordt gebruikt in de plaats van 'gezin'. Ofschoon de term 'huishouden' wat verouderd klinkt, was het de bedoeling hiermee te benadrukken dat het geenszins noodzakelijk is dat er familiale banden bestaan tussen de verschillende leden van het gezin (of 'huishouden'). Ook niet-verwanten kunnen een gezin vormen.

Zo maken loontrekkenden die gewoonlijk bij hun werkgever thuis verblijven, deel uit van diens gezin.

Al de leden van een kloostergemeenschap in eenzelfde woning verenigd, maken één gezin uit; hetzelfde geldt voor de militairen in een kazerne verenigd en die nergens gezin of haardstede meer hebben.

De personen die toegelaten zijn tot rustoorden vormen een gezin (“gemeenschap”) indien zij er hun hoofdverblijf hebben (de situatie van de personen die in serviceflats verblijven is verschillend en wordt bepaald naar gelang van de feitelijke situatie: “alleenstaand” of “gezin”).

‘Samenleven’ moet beschouwd worden als het beslissend criterium om te bepalen of personen al dan niet een gezin vormen. Dat criterium kan afgebakend worden dank zij feitelijke elementen zoals: de inrichting van de plaatsen (gemeenschappelijk gebruik van keuken, badkamer, ...) en de afrekeningen voor telefoon, internet en energieverbruik (één afrekening voor dezelfde woning). Het begrip gezin of huishouden in de zin van de onderhavige onderrichtingen kan niet worden afgeleid van, noch beïnvloed worden door het al dan niet verkrijgen van bepaalde sociale voordelen.

‘Samenleven’ dient te worden begrepen als dezelfde wooneenheid delen zonder dat hierbij dient rekening te worden gehouden met eventuele affectieve en/ of financiële banden tussen de betrokken personen.

Het niet samenleven wordt vertaald in de vaststelling dat een persoon een apart gezin vormt. Betrokkene vormt een afzonderlijk gezin indien meerdere feitelijke elementen dit aantonen (vb. betrokkene beschikt over een afzonderlijke keuken en een afzonderlijke badkamer, betrokkene kan afzonderlijke afrekeningen voor telefoon, internet en/of energieverbruik voorleggen, betrokkene kan door middel van een geregistreerde huurovereenkomst aantonen dat hij een afgesplitst gedeelte van de woning huurt van de andere bewoners, er zijn afzonderlijke ingangen, afzonderlijke deurbellen en brievenbussen...). Vooral de aanwezigheid van een afzonderlijke keuken en een afzonderlijke badkamer of sanitair gedeelte is hierbij van doorslaggevend belang. Wanneer slechts één van voormelde feitelijke elementen voorhanden is, volstaat dit niet om betrokkene als een apart gezin te beschouwen. Het komt hierbij aan de gemeente toe om zich ervan te gaan vergewissen of voormelde feitelijke elementen al dan niet daadwerkelijk aanwezig zijn en effectief worden gebruikt. Het is om die reden dan ook aangegeven dat in het verslag met betrekking tot het onderzoek van de reële verblijfplaats uitdrukkelijk wordt vermeld op basis van welke van voormelde feitelijke elementen wordt geoordeeld dat de betrokken bewoners een afzonderlijk gezin vormen (zie modelformulier onder punt 81). Concreet moet er sprake zijn van meerdere afzonderlijke wooneenheden – al dan niet vergund in de zin van de regionale wetgeving, om van verschillende gezinnen in dezelfde woning te kunnen spreken.

Indien, op basis van voormelde feitelijke elementen, wordt vastgesteld dat de woning uit meerdere afzonderlijke wooneenheden bestaat, voorziet de gemeente in (een) bijkomend(e) huisnummer(s). Naargelang deze bijkomende wooneenheden conform de geldende regelgeving zijn of niet, kan er ingeschreven worden of voorlopig ingeschreven worden.

Toegepast op bepaalde nieuwe vormen van wonen, zoals het ‘kangoeroe wonen’ betekent dit dat elke woontoestand door de gemeente afzonderlijk dient te worden onderzocht.

Aan de hand van voormelde feitelijke gegevens dient duidelijk te blijken of de betrokken woning dan ook uit afzonderlijke wooneenheden bestaat, dan wel één geheel vormt.

Opgelet! In haar arrest van 9 oktober 2017 maakte het Hof van Cassatie duidelijk dat de notie “samenwonen” dient beoordeeld te worden in functie van de toepasselijke wetgeving. De notie “samenwonen” in de bevolkingswetgeving dient in dat opzicht duidelijk onderscheiden te worden van de notie “samenwonen” voorzien in, bijvoorbeeld, een sociale wetgeving. Het bestreden arrest van het Arbeidshof van Gent dd. 5 september 2016, oordeelde dus correct dat een inschrijving in gezinsverband in de bevolkingsregisters niet belet dat de betrokkenen in hoofde van een sociale wetgeving als alleenstaanden kunnen beschouwd worden.

De bevolkingswetgeving moet strikt toegepast worden, omdat tal van instanties uitgaan van de correctheid van de registers volgens het bevolkingsrecht. Indien de betrokkenen om bepaalde redenen als alleenstaande wensend beschouwd te worden voor de fiscale en/of sociale regelgeving, moeten zij het bewijs hiervan aanleveren aan de desbetreffende instanties. Iedere instantie kan immers andere criteria hanteren om de plaats in het gezin te bepalen in functie van de wetgeving die zij dient na te leven. Het moet ten allen tijde vermeden worden dat de wetgeving die voor één instantie van toepassing is, de registratie in de registers voor alle instanties zou beïnvloeden.

§2. Bijzondere gevallen:

Wanneer de strikte voorwaarden die vereist zijn om van ‘zorgwonen’ of van een ‘gemeenschappelijke woning’ of ‘collectieve woning’ of ‘tijdelijke opvang’ te kunnen spreken niet vervuld zijn, moeten de betrokken personen ambtshalve ingeschreven worden als deel uitmakend van éénzelfde gezin. Deze voorwaarden dienen restrictief te worden geïnterpreteerd, omdat het een uitzondering betreft op de in §1 vermelde algemene principes. Het is aan de gemeente (met name de Dienst Stedenbouw) om de conformiteit met de vereiste voorwaarden in de regionale reglementering voor dit type woningen na te gaan.

a) Gemeenschappelijke woning (LOG 03)

Voormelde principes gelden ook niet bij bewoning van een ‘gemeenschappelijke woning’ zoals bedoeld in artikel 1, 6°, van de Waalse Huisvestingscode van 29 oktober 1998 (Belgisch Staatsblad van 4 december 1998), waarvan de verhuurder in het bezit is van een verhuurvergunning.

In voorkomend geval worden de bewoners van de verschillende wooneenheden als afzonderlijke gezinnen beschouwd, maar worden zij allen ingeschreven onder hetzelfde huisnummer (wooncode (LOG.) 02 in het IT 140).

Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze gemeenschappelijke woning, zoals elke woning, dient te beantwoorden aan de vereisten opgelegd door artikel 10 van de Waalse Huisvestingscode (naleving van de gezondheidscriteria, de gemeenteverordeningen op het gebied van gezondheid en brandveiligheid, de waarborg van de onschendbaarheid van de woning en de bescherming van het privéleven en de inachtneming van de bepalingen van toepassing op het gebied van ruimtelijke ordening en stedenbouw). Wat betreft de onschendbaarheid van de woning en de bescherming van het privéleven, heeft de Waalse Regering ten aanzien van de verhuurder van de gemeenschappelijke woning de volgende verplichtingen opgelegd ¹:

1° de toegang tot het gebouw, evenals tot iedere woningeenheid, moet voorzien zijn van deuren die op slot kunnen worden gedaan. De huurder moet in het bezit zijn van twee exemplaren van de nodige sleutels voor de toegang tot het gebouw en de gedeelten die hij persoonlijk bewoont;

2° hetzelfde gezin moet toegang hebben tot ieder woonvertrek voor eigen gebruik zonder door een woonvertrek voor eigen gebruik van een ander gezin te moeten komen;

3° alle wc's, waskamers, badkamers moeten op slot kunnen worden gedaan, behalve wanneer de betrokken lokalen slechts toegankelijk zijn voor het gezin dat de betrokken woning bewoont;

4° de hoofdingang moet voorzien zijn van individuele bellen zodat ieder gezin rechtstreeks kan worden opgezocht;

5° ieder gezin moet beschikken over een brievenbus die op slot kan worden gedaan. De bewoners van dezelfde wooneenheid in een collectieve woning mogen geen familiale verwantschap hebben.

Voormelde vereisten gelden echter niet voor woningen die deel uitmaken van het gebouw waar de verhuurder zijn hoofdverblijfplaats heeft, en dat aan maximum twee gezinnen wordt verhuurd of te huur aangeboden, voor zover de verhuurde goederen door ten hoogste vier personen worden bewoond (artikel 9, lid 2, van de Waalse Huisvestingscode en het Duurzame Wonen). Wanneer de verhuurder niet beschikt over een vergunning voor collectieve huisvesting, zijn de algemene inschrijvingsregels van toe-

¹ Artikel 2, §1, van het Besluit van 3 juni 2004 van de Waalse Regering betreffende de verhuurvergunning (Belgisch Staatsblad van 16 september 2004).

passing, met inachtneming van de feitelijke vaststellingen en de indeling van de lokalen zoals vastgesteld tijdens het woononderzoek. Indien op basis van deze feitelijke elementen wordt vastgesteld dat de woning uit meerdere afzonderlijke wooneenheden bestaat, moet de gemeente vervolgens één of meerdere bijkomende huisnummers voorzien.

De voormelde principes zijn evenmin van toepassing bij de bewoning van een eengezinswoning (huis of appartement) door meerdere personen die met de verhuurder een samenhuurovereenkomst (colocatiecontract) hebben gesloten. De samenhuurders mogen geen familiale verwantschap hebben en moeten een samenhuurpact hebben afgesloten. De samenhuurovereenkomst wordt gekenmerkt door het feit dat het gaat om één enkele huurovereenkomst die door alle samenhuurders samen met de verhuurder wordt ondertekend. Indien de verhuurder niet beschikt over een vergunning voor collectieve huisvesting, zijn de algemene inschrijvingsregels van toepassing, op basis van de feitelijke vaststellingen en de indeling van de lokalen vastgesteld tijdens het woononderzoek. Indien, op basis van voormelde feitelijke elementen, wordt vastgesteld dat de woning uit meerdere afzonderlijke wooneenheden bestaat, moet de gemeente (een) bijkomend(e) huisnummer(s) voorzien.

b) Collectieve woning (LOG 03)

Voormelde principes gelden evenmin in het geval van bewoning van een ‘collectieve woning’ zoals bedoeld in artikel 1, 5°, van het Besluit van 4 september 2003 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van de elementaire verplichtingen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting van de woningen (Belgisch Staatsblad van 19 september 2003).

Zoals elke woning, dient ook de collectieve woning te beantwoorden aan de minimale normen op het gebied van veiligheid, gezondheid en uitrusting, zoals deze worden opgelegd door voormeld Besluit van 4 september 2003 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

De bepaling van het ‘gemeenschappelijk’ of ‘collectief karakter’ van een woning is een exclusieve gewestelijke bevoegdheid. Het komt dan ook niet aan de wijkinspecteurs, noch aan de bevolkingsinspecteurs toe om hierover uitspraak te doen.

Ook in dit geval worden de bewoners van de verschillende wooneenheden als afzonderlijke gezinnen beschouwd, maar worden zij allen ingeschreven onder hetzelfde huisnummer (wooncode (LOG.) 03 in het IT 140).

c) Tijdelijke opvang (LOG 05)

Voormelde principes gelden eveneens niet in het geval van ‘tijdelijke opvang’, zoals dit wordt omschreven in artikel 5 §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli

2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Artikel 5/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (Belgisch Staatsblad van 10 september 2010) legt de hiernavolgende voorwaarden op:

- 1° in een bestaande woning wordt één ondergeschikte wooneenheid gecreëerd;
- 2° de ondergeschikte wooneenheid vormt één fysiek geheel met de hoofdwooneenheid;
- 3° de ondergeschikte wooneenheid, daaronder niet begrepen de met de hoofdwooneenheid gedeelde ruimten, maakt maximaal één derde uit van het bouwvolume van de volledige woning;
- 4° de creatie van de ondergeschikte wooneenheid gebeurt met het oog op het huisvesten van:
 - a) hetzij verzoekers om internationale bescherming en vluchtelingen die op grond van artikel 6, § 1, vierde lid, en artikel 8, § 1, van de wet betreffende de opvang van verzoekers om internationale bescherming en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen van 12 januari 2007 de opvang van Fedasil moeten verlaten;
 - b) hetzij burgers wiens woning onbewoonbaar is geworden door onvoorziene omstandigheden;
- 5° de huisvesting is tijdelijk voor een totale duur van maximaal drie jaar per goed;
- 6° de eigendom, of ten minste de blote eigendom, op de hoofd- en de ondergeschikte wooneenheid berust bij dezelfde titularis of titularissen.

De ondergeschikte wooneenheid moet ofwel aparte sanitaire voorzieningen, ofwel een aparte keuken bevatten.

d) Zorgwoning (LOG 01)

De in §1 vermelde principes gelden niet in het geval van ‘zorgwonen’, zoals dit wordt omschreven in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (voor een volledige uitleg zie <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/decreten-en-uitvoeringsbesluiten/wetwijzer/zorgwonen-zonder-zorgen>).

Zorgwonen is het creëren van een kleinere woongelegenheden in of bij een bestaande hoofdzakelijk vergunde woning zodat maximaal twee oudere (65+) of hulpbehoevende personen kunnen wonen bij iemand die hen zorg verleent. Hierdoor kan bijvoorbeeld de partner van de oudere of hulpbehoevende mee inwonen, zonder dat deze zelf oudere of hulpbehoevende moet zijn.

Er is sprake van een **zorgwoning** als voldaan is aan alle drie volgende **voorwaarden**:

1. In of bij de bestaande hoofdzakelijk vergunde woning wordt één kleinere (ondergeschikte) wooneenheid gecreëerd.
2. De eigendom, of ten minste de blote eigendom, op enerzijds de hoofdwooneenheid en anderzijds de ondergeschikte wooneenheid, of de grond waarop die ondergeschikte wooneenheid tijdelijk wordt geplaatst, berust bij dezelfde titularis of titularissen.
3. De creatie van een ondergeschikte wooneenheid gebeurt met het oog op het huisvesten van:
 - Ofwel ten hoogste 2 personen, waarvan minstens 1 persoon van 65 jaar of ouder
 - Ofwel ten hoogste 2 personen, waarvan minstens 1 hulpbehoevend (kinderen die ten laste zijn van de hulpbehoevende persoon worden niet meegerekend bij het bepalen van het maximum van 2 personen). De hulpbehoevende is:
 - Een persoon met een handicap.
 - Een persoon die in aanmerking komt voor een tegemoetkoming van de Vlaamse Sociale Bescherming (vroeger zorgverzekering).
 - Een persoon die hulp nodig heeft om zelfstandig te wonen.
 - Ofwel de zorgverlener, indien de hulpbehoevende personen gehuisvest blijven in de hoofdwooning.

Het effectief bewonen door de hulpbehoevende (of de 65-plusser) moet binnen de twee jaar na datum van de meldingsakte gebeuren, anders vervalt de meldingsakte. Het stopzetten van het zorgwonen moet eveneens gemeld worden.

In voorkomend geval worden de bewoners van de ondergeschikte wooneenheid steeds als een afzonderlijk gezin beschouwd, terwijl deze worden ingeschreven onder hetzelfde huisnummer als de bewoners van de hoofdwooneenheid. De ondergeschikte wooneenheid moet ofwel aparte sanitaire voorzieningen, ofwel een aparte keuken bevatten.

De bovenstaande interpretatie betreft de bevolkingsrechtelijke gevolgen van het zorgwonen. Strikt genomen heeft het zorgwonen echter maar 1 decretaal geregeld gevolg: namelijk het meldingsplichtig i.p.v. vergunningsplichtig maken van de verbouwing. Het is dus, omwille van de beperkte controlemogelijkheden van de dienst Ruimtelijke Ordening, perfect mogelijk dat de dienst Ruimtelijke Ordening een situatie van zorgwonen erkent en hier het wettelijk gevolg aan verbindt. Daarentegen kan dienst bevolking in de praktijk vaststellen dat niet voldaan is aan de voorwaarden om bevolkingsrechtelijke gevolgen te doen ontstaan. Hierdoor kan het noodzakelijk zijn om in 1 gezin of op 2 adressen in te schrijven, afhankelijk van de feitelijke situatie.

Ten slotte vormt de persoon die of het gezin dat op een referentieadres ingeschreven is, een afzonderlijk gezin dat moet onderscheiden worden van het gezin van de persoon die instemt met deze inschrijving.

Haardstede

Iemand beschikt over een haardstede wanneer op het adres waar betrokkene is ingeschreven in de registers, geen ander gezin staat ingeschreven. Het is hierbij eveneens vereist dat betrokkene er voldoende belangen behoudt en de woning op elk moment opnieuw kan betrekken (vb. eigenaar of huurder van een niet gebruikte woning). Dit sluit ieder gebruik of bezetting door andere personen dan gezinsleden uit, ook al betreft het een tijdelijk gebruik of bezetting.

Referentiepersoon van het gezin

De referentiepersoon is het gezinslid dat gewoonlijk met de administratie in contact staat voor de aangelegenheden die het gezin betreffen.

De praktijk om nog de term "gezinshoofd" te gebruiken in de officiële documenten die voor het publiek bestemd zijn, onder meer op de formulieren die de bestuurden moeten invullen, dient te worden afgeschaft.

Er kan maar één referentiepersoon per gezin worden aangeduid. Wanneer een gezin van adres verandert en het ten aanzien van de gemeentelijke administratie geen ander gezinslid als referentiepersoon aanduidt, blijft de referentiepersoon behouden.

De referentiepersoon van het gezin kan steeds worden gewijzigd (op schriftelijk verzoek).

Referentieadres (IT 024)

Het begrip referentieadres wordt gedefinieerd in artikel 1, § 2, tweede lid, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten.

Onder referentieadres wordt verstaan het adres van ofwel een natuurlijke persoon die is ingeschreven in de bevolkingsregisters op de plaats waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft gevestigd, ofwel een rechtspersoon en waar, met de toestemming van deze natuurlijke persoon of rechtspersoon, een natuurlijke persoon zonder vaste verblijfplaats is ingeschreven.

De natuurlijke persoon of de rechtspersoon die de inschrijving van een andere persoon aanvaardt als referentieadres, verbindt zich ertoe daar alle voor die persoon bestemde post of alle administratieve documenten te laten toekomen.

Hierbij mag deze natuurlijke persoon of rechtspersoon geen winstbejag nastreven. Dit betekent echter niet dat hiervoor geen vergoeding zou mogen worden gevraagd. Indien een vergoeding wordt gevraagd als tegenprestatie voor een inschrijving op een referentieadres, mag deze in geen geval hoger zijn dan de bijkomende kosten die dergelijke inschrijving met zich meebrengt (artikel 20, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingeregister, gewijzigd bij koninklijk besluit van 23 juni 2008 (Belgisch Staatsblad van 16 juli 2008)).

Als het gaat om het adres van een gezin, moet de toestemming verleend worden door de referentiepersoon.

Een adres poste restante kan geen referentieadres zijn. Dit geldt evenmin voor een gewone brievenbus in een gebouw waar niemand zorgt voor de eventuele post.

De inschrijving op een referentieadres is beperkt tot het adres dat in de aanvraag en in de toestemming is opgegeven.

In geval van adreswijziging van de verstrekker van het referentieadres, moet een nieuwe aanvraag ingediend worden.

De praktische modaliteiten staan beschreven in Hoofdstuk V (zie punt 98, l).

De mogelijkheid om op een referentieadres ingeschreven te worden is strikt beperkt tot de hierna vermelde categorieën van personen:

1° de personen die in een mobiele woning verblijven (zie verder onder punt 112);

- 2° de personen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben (er nooit een hebben gehad) of meer hebben (er ooit een hebben gehad, maar deze hebben verloren) (zie verder onder punt 113);
- 3° de gedetineerden, met name de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven, die niet voldoen aan de voorwaarden voor een tijdelijke afwezigheid (zie verder onder punt 115) op voorwaarde dat ze opgesloten zijn in het binnenland;
- 4° de personen die, om beroepsredenen, geen woonplaats hebben (en er nooit één hebben gehad) of die geen woonplaats meer hebben (er wel één hadden, maar die hebben verloren) hebben voor een maximale duur van één jaar ; voor zover zij gedurende het merendeel van de tijd (op jaarbasis bekeken) in België verblijven én reeds ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters op een hoofdverblijfplaats, op het ogenblik van de aanvraag. Deze beperking geldt niet voor de gevallen die zijn vermeld in het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters, artikel 20 §2 (zie verder onder punt 109), met name:
- het militair personeel en burgerpersoneel van de Belgische strijdkrachten dat in het buitenland gestationeerd is, de militairen die in het buitenland gedetacheerd zijn, hetzij bij internationale of supranationale organismen, hetzij bij een militaire basis in het buitenland, alsook de leden van hun gezin, voor de duur van hun stationering of detachering ;
 - de personeelsleden van de federale politie die afwezig zijn uit het Koninkrijk, alsook de leden van hun gezin, die ofwel het militaire personeel en burgerpersoneel van de Belgische strijdkrachten in het buitenland begeleiden, ofwel een specifieke opdracht vervullen in het buitenland, voor de duur van hun begeleiding of opdracht ;
 - de dienstplichtigen onder de wapens en de gewetensbezwaarden voor de duur van hun dienst, de dienstplichtigen die vrijstelling van militaire dienst genieten krachtens artikel 16 van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten, voor de duur van hun dienst of hun coöperatieopdracht ;
 - de federale, gewestelijke en gemeenschapsambtenaren die een functie opnemen op een Belgische diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in het buitenland, alsook de leden van hun gezin, op voorwaarde dat zij een hiërarchische band hebben met het posthoofd en dat zij ingeschreven worden op de diplomatieke lijst van de voornoemde vertegenwoordiging, voor de duur van hun opdracht;

- de personen die op coöperatieopdracht gestuurd worden door verenigingen die erkend zijn krachtens de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking, alsook de leden van hun gezin, voor de duur van hun coöperatieopdracht.

Wettelijke samenwoning (IT 123)

De wettelijke samenwoning wordt geregeld door de artikelen 1475 tot 1479 van het oud Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 november 1998 tot invoering van de wettelijke samenleving (Belgisch Staatsblad van 12 januari 1999).

De wetgever heeft op deze manier de mogelijkheid willen bieden een officieel karakter te geven aan de vormen van feitelijke samenwoning ten einde enige juridische zekerheid te garanderen voor de samenwonenden.

Onder wettelijke samenwoning wordt verstaan de toestand van samenleven van twee personen die de verklaring van wettelijke samenwoning hebben afgelegd bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats.

Het statuut van de wettelijke samenwoning dat niet kan gelijkgesteld worden met een huwelijk, brengt niettemin bijzondere rechten en verplichtingen mee:

Door het enkele feit van de wettelijke samenwoning dragen de wettelijke samenwonenden bij in de lasten van het samenleven naar evenredigheid van hun mogelijkheden.

Op dezelfde wijze verbindt iedere schuld, die door een der wettelijke samenwonenden wordt aangegaan ten behoeve van het samenleven en van de kinderen die door hen opgevoed worden, de andere samenwonende hoofdelijk.

Deze is echter niet aansprakelijk voor schulden die, gelet op de bestaansmiddelen van de samenwonenden, buitensporig zijn.

De artikelen 215, 220 §1, en 224, §1, van het oud Burgerlijk Wetboek zijn eveneens van toepassing op het statuut van de wettelijke samenwoning.

De verklaring wordt afgelegd door middel van een geschrift dat tegen ontvangstbewijs wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. Dat geschrift bevat de volgende gegevens:

- 1° de datum van de verklaring;
- 2° de naam, de voornamen, geboorteplaats en –datum en de handtekening van beide partijen;
- 3° de gemeenschappelijke woonplaats;
- 4° de vermelding van de wil van beide partijen om wettelijk samen te wonen;

5° de vermelding dat beide partijen vooraf kennis hebben genomen van de inhoud van de artikelen 1475 tot 1479 van het oud Burgerlijk Wetboek, die het statuut van wettelijke samenwoning regelen;

De ambtenaar van de burgerlijke stand gaat na of beide partijen voldoen aan de wettelijke voorwaarden op het gebied van de wettelijke samenwoning en maakt in bevestigend geval melding van de verklaring in het bevolkingsregister.

Het afleggen van de verklaring van wettelijke samenwoning veronderstelt dat beide partijen juridisch bekwaam zijn om contracten aan te gaan, en dat zij niet verbonden zijn door een huwelijk of door een andere wettelijke samenwoning.

De verklaring van wettelijke samenwoning dient te worden afgelegd bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats.

Onder ‘gemeenschappelijke woonplaats’ dient te worden verstaan de plaats waar de betrokkenen aangeven samen te zullen gaan wonen, dit behelst geen verplichting om daadwerkelijk op hetzelfde adres ingeschreven te staan of te worden. Hierbij kan verwezen worden naar advies 3/2016 van de Vaste Commissie Burgerlijke Stand van de FOD Justitie, beschikbaar via het JustFamNat-platform.

Wanneer een vreemdeling en een Belg of twee vreemdelingen een wettelijke samenwoning wensen af te sluiten, dient echter wel een controle op de gemeenschappelijke woonplaats plaats te vinden, in toepassing van de artikelen 59, eerste lid, en 60, eerste lid, van de Wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van Internationaal Privaatrecht, die voorzien dat, opdat een relatie van samenleven zou kunnen worden geregistreerd in België, de betrokken partijen op het ogenblik van het sluiten van deze relatie van samenleven een gemeenschappelijke gewone verblijfplaats hebben in België. Volgens artikel 4, §2 1°, van voormeld Wetboek van Internationaal Privaatrecht, dient onder ‘gewone verblijfplaats’ te worden begrepen: “ de plaats waar een natuurlijke persoon zich hoofdzakelijk heeft gevestigd, zelfs bij afwezigheid van registratie en onafhankelijk van een verblijfs- of vestigingsvergunning; om deze plaats te bepalen, wordt voornamelijk rekening gehouden met omstandigheden van persoonlijke of professionele aard die duurzame banden met die plaats aantonen of wijzen op de wil om die banden te scheppen”.

Zie in deze context ook Deel II, Afdeling III (Buitenlandse onderdanen die niet over een rijksregisternummer beschikken en die in het huwelijk willen treden of een wettelijke samenwoning willen aangaan.), waar dieper in wordt gegaan op het concept ‘schijnrelaties’.

Enkel wanneer de betrokkenen een gemeenschappelijke woonplaats in België opgeven, kan de Belgische ambtenaar van de burgerlijke stand van deze gemeenschappe-

lijke woonplaats melding maken in het bevolkingsregister van de verklaring van wettelijke samenwoning. Dit kan dus niet bij een Belgische consulaire of diplomatieke post in het buitenland.

Krachtens de wet van 25 maart 2003 tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten (Belgisch Staatsblad van 28 maart 2003), is de wettelijke samenwoning een wettelijk gegeven geworden in het Rijksregister.

De wettelijke samenwoning houdt op wanneer beide partijen met elkaar in het huwelijk treden, wanneer een van beide partijen overlijdt, of wanneer er een einde wordt gemaakt aan de wettelijke samenwoning, hetzij in onderlinge overeenstemming door de samenwonenden, hetzij eenzijdig door één van de samenwonenden dit door middel van een verklaring afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand die aan de andere samenwonende werd betekend door een gerechtsdeurwaarder.

Opgelet: indien een van beide partijen met een derde partij in het huwelijk wil treden, moet eerst de wettelijke samenwoning worden beëindigd.

Een adreswijziging maakt geen einde aan de wettelijke samenwoning. De gemeenten dienen in voorkomend geval de aandacht van de burger hierop te vestigen naar aanleiding van de aangifte van adreswijziging.

In geval van beëindiging van de wettelijke samenwoning (wat dient te gebeuren volgens de formaliteiten omschreven in artikel 1476, §2, van het oud Burgerlijk Wetboek) maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand hiervan melding in het bevolkingsregister. Vanaf dat moment is de wettelijke samenwoonst officieel beëindigd.

De Belgische ambtenaar van de burgerlijke stand kan enkel van de beëindiging van de wettelijke samenwoning melding maken in de bevolkingsregisters wanneer ook in België de verklaring van de desbetreffende wettelijke samenwoning in de bevolkingsregisters werd vermeld.

Opmerking.

Op 1 september 2015 traden een aantal bepalingen van de wet van 14 januari 2013 houdende diverse bepalingen inzake werklastvermindering binnen Justitie in werking (B.S. van 1 maart 2013).

Meer bepaald moeten vanaf voormelde datum de huwelijksovereenkomsten, alsook de notariële overeenkomsten bij wettelijke samenwoningen, door de notarissen nog uitsluitend geregistreerd worden in het centraal huwelijksovereenkomstenregister.

De verplichting om de notariële overeenkomst bij wettelijke samenwoning op te nemen in de bevolkingsregisters werd bijgevolg opgeheven vanaf 1 september 2015.

Hoofdstuk II. - De informatie die in de bevolkingsregisters opgenomen wordt.

15. De informatie die in de bevolkingsregisters wordt opgenomen, wordt uitdrukkelijk opgesomd in het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister. De informatie vermeld in artikel 1 betreft zowel de Belgen als de vreemdelingen. De informatie vermeld in artikel 2 heeft uitsluitend betrekking op de vreemdelingen.

Elke wijziging of verbetering van één van de informatiegegevens die hieronder worden opgesomd dient de datum aan te geven waarop de gewijzigde of verbeterde informatie in aanmerking wordt genomen (bijvoorbeeld: de vervanging van de staat van ongehuwde door de staat van gehuwde dient de datum van het huwelijk te vermelden).

Het is raadzaam steeds het nummer van elke akte van de burgerlijke stand en de plaats (de gemeente en eventueel het land) waar die akte verleden of overgeschreven is, te vermelden. Voor de gerechtelijke en administratieve beslissingen dient de overheid die de beslissing genomen heeft en de datum ervan steeds te worden vermeld.

Bij de beoordeling van de geldigheid van aktes of (rechterlijke) beslissingen betreffende vreemdelingen, dient verwezen te worden naar de regels betreffende internationaal privaatrecht die zijn voorzien in de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht (Belgisch Staatsblad van 27 juli 2004).

De naam en voornamen.

16. De informatie omvat omvat de familienaam, alle voornamen (informatietype 010) en de adellijke titel (informatietype 012).

Op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkene kan het pseudoniem (informatietype 011) vermeld worden.

Er moet voor gezorgd worden dat de juiste schrijfwijze van de familienaam en voornamen overgenomen wordt: dit wil zeggen dat, voor de Belgen en voor de vreemdelingen die in België geboren zijn, de familienaam en de voornamen dienen te worden overgenomen zoals ze in de geboorteakte voorkomen. Wanneer er tegenstrijdigheden zijn tussen de vermelding in de geboorteakte van betrokkene en andere akten van de burgerlijke stand (geboorteakte van een kind van die persoon, huwelijks- of overlijdensakte), dan geldt de schrijfwijze van de geboorteakte (artikel 370/1 van het oud Burgerlijk Wetboek: principe van de vastheid van naam).

Indien op een bepaald moment blijkt dat er bij de collecte van de burger in het Rijksregister een foutieve naam of voornaam werd gebruikt, zal deze naam en/of deze

voorn(a)m(en) worden aangepast in het Rijksregister op basis van de voorgelegde akte van de burgerlijke stand.

Vermits de gebruikers van het Rijksregister, als authentieke bron, zich hebben gebaseerd op de foutieve naam/voornaam, is een verbetering met terugwerkende kracht niet aangewezen. De foutieve naam/voornaam dient dus zichtbaar te blijven in de historiek van het IT010 en IT013.

Voor vreemdelingen geboren in het buitenland dienen de familienamen en de voornamen te worden overgenomen zoals die voorkomen op het nationaal identiteitsbewijs (bijvoorbeeld: een geldig paspoort of een geldige identiteitskaart).

Een dergelijk paspoort of identiteitsbewijs is in regel opgesteld op basis van de geboorteakte en neemt de elementen over die conform het nationale recht deel uitmaken van de naam of voornaam van de betrokken persoon. Het is echter niet uitgesloten dat er discrepanties zijn tussen wat op de geboorteakte staat en wat in het paspoort of op het identiteitsdocument staat. In voorkomend geval dient onderzocht te worden waarom dit verschil er is en hoe dit geredigeerd kan worden.

Geen enkele bepaling van het Belgische interne recht voorziet in een specifieke plaats voor zogenoemde sui generis naamdelen, zoals onder meer “middle name”, “post-nom” of “patroniem”¹. Deze benamingen zijn wel bekend in buitenlandse rechtsstelsels, maar onbekend in het Belgische recht en passen derhalve niet binnen de traditionele rubrieken: naam – voornaam(en) – adellijke titel. Niettemin wordt, wanneer een buitenlandse naam een dergelijk sui generis naamdeel bevat, dit toch ambtshalve in aanmerking genomen en vermeld, aansluitend op de voornaam(en) of op de naam/namen, naargelang het toepasselijke recht.

De bepaling van de plaats van het sui generis naamdeel, hetzij in de rubriek naam, hetzij in de rubriek voornaam, moet geval per geval worden geanalyseerd en vastgesteld, met bijzondere aandacht voor de gevolgen die dit kan hebben voor de overdracht van de voornaam en/of de naam aan afstammelingen.

Een onjuiste bepaling kan immers gevolgen hebben voor de volledige afstamming en aanleiding geven tot procedures tot rechtzetting van de identiteit.

¹ Indien een “middle name”, “postnaam” of patroniem voorkomt in de buitenlandse geboorteakte of op het nationale identiteitsdocument (het moet verschijnen op de datapagina en in de MRZ-zone van het document), moet dit worden opgenomen in de bevolkingsregisters en in het Rijksregister.

Met betrekking tot de “middle name” van Filipijnse burgers, heeft de Vaste Commissie van de Burgerlijke Stand recent geadviseerd om deze “middle name” in het Rijksregister te registreren als laatste voornaam (ADVIES VCBS/ 01/ 2025).

Het patroniem (of de ‘vadersnaam’) is een toevoegsel aan de voornaam en komt regelmatig voor bij personen afkomstig uit het voormalige Oostblok. Het patroniem is eigenlijk samengesteld uit de voornaam van de vader, gevolgd door –ev, -ov of –vitj, waaraan voor vrouwen meestal nog een –a wordt toegevoegd.

Voor vreemdelingen van wie de identiteit werd bepaald op basis van een eenvoudige verklaring, of op basis van andere documenten dan een paspoort of een identiteitskaart waarvan de geldigheidsperiode niet verstreken is, dient de vermelding "(DECL.)" voor te komen op het verblijfsdocument. Hiertoe dient de gemeente de naamcode 105 463 ("Verklaarde naam") in te voeren in het IT 011 (Pseudoniem) (cfr. de omzendbrief van de Dienst Rijksregister van 24 november 2009).

Voor vreemdelingen geboren in het buitenland van wie de naam en voornamen op voormelde wijze in de bevolkingsregisters werden geregistreerd, maar die nadien een Belgische akte van de burgerlijke stand of een recent geldig paspoort met vermelding van een andere (schijfwijze van de) naam en/of voornamen voorleggen, dienen de bepalingen van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht te worden toegepast om het op het concrete geval toepasselijke recht te bepalen en de in de bevolkingsregisters vermelde naam en/of voornamen dienovereenkomstig aan te passen. Indien de gemeente moeilijkheden ondervindt bij het bepalen van het op het concrete geval toepasselijke recht, kan zij zich per e-mail wenden tot de Federale Overheidsdienst Justitie, Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele Rechten en Vrijheden, Dienst Familierecht en Burgerlijke Stand (familierecht@just.fgov.be). Bij interpretatieproblemen inzake het toepasselijke recht kan de gemeente zich richten tot de Dienst Familierecht en Burgerlijke Stand van de Directie-generaal Consulaire Zaken (DGC) van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. In geval van ernstige twijfel over de beoordeling van een akte van de burgerlijke stand kan de gemeente zich per e-mail wenden tot de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand van de Federale Overheidsdienst Justitie (Etatcivil.burgstand@just.fgov.be).

Een identiteitswijziging van een vreemdeling kan een indicatie zijn van een fraude en als een gevolg wordt sedert 2006 aan de gemeenten gevraagd om voor de identiteitswijziging van een verblijfsgerechtigde vreemdeling met inschrijving in het vreemdelingen- of bevolkingsregister een advies te vragen aan de Cel Fraude van de Afdeling Lang Verblijf van de Dienst Vreemdelingenzaken via e-mail (fraude@ibz.fgov.be).

De familienaam gaat vooraf aan de voornamen. Voor personen van wie de familienaam niet bekend is, komt de vermelding "naam onbekend" in plaats van de naam – dit bij gebrek aan een correcte technische oplossing. Er moet worden vermeden dat deze vermelding wordt overgenomen op documenten (aktes, attesten, ...) betreffen de burger.

Alle voornamen worden verplicht vermeld, voluit geschreven en in de volgorde van de geboorteakte. Als de gebruikelijke voornaam niet de eerste voornaam is, wordt hij ofwel onderstreept ofwel een tweede keer tussen haakjes vermeld na de namen en voornamen.

Indien de betrokkene geen voornaam heeft, mag er geen voornaam geregistreerd worden. Dit kan zich voordoen voor bepaalde Afrikaanse en Aziatische nationaliteiten. Indien de betrokkene tussentijds een andere nationaliteit verworven heeft en hierdoor

het weglaten van het voornaamveld technisch niet mogelijk is, dient contact opgenomen te worden met de diensten van het Rijksregister.

De adellijke titel gaat normaal vooraf aan de naam (behalve de titel “Jonkheer”). Uitzonderlijk kan het gebeuren dat de adellijke titel in de naam geïntegreerd wordt en er deel van uitmaakt.

Het pseudoniem is een vrij aangenomen manier van benoemen om zich in de maatschappij bekend te maken en heeft geen enkele juridische waarde. Het pseudoniem moet niet verward worden met de familiebijnaam uit de geboorteakte, die integrerend deel uitmaakt van de naam (b.v. Moreau genaamd Moray).

De datum die in aanmerking moet worden genomen voor de vermelding van de familienaam, de voornamen en de adellijke titel is die van de geboorteakte (of van het koninklijk besluit waarbij de adellijke titel toegekend wordt).

Voor de vermelding van het pseudoniem dient in voorkomend geval rekening gehouden te worden met de datum van aangifte van de betrokkene en de voorlegging hierbij van verantwoordingsstukken. In het geval van betwisting beslist het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege of het pseudoniem wordt vermeld.

De wijziging van de familienamen en voornamen (zie hoofdstuk III, titel VIII/1 van het oud Burgerlijk Wetboek: Namen en voornamen) en van de adellijke titel en de verbeteringen van de familienamen en voornamen worden opgenomen op de datum waarop zij hun juridische gevolgen sorteren:

- ⇒ De voornaamsverandering heeft gevolg op de datum van de opmaak, door de ABS, van de akte van voornaamsverandering (bevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand of, in geval van beroep, van de familierechtbank): de ABS verbindt deze akte met de akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de begunstigde en de geboorteakten van diens afstammelingen tot de eerste graad: artikelen 370/5 en 370/9 § 5 van het oud Burgerlijk Wetboek.
- ⇒ In principe is de naamsverandering gebaseerd op een koninklijk besluit (op beslissing van de Minister van Justitie). Binnen de vijftien dagen na het definitief worden van de vergunning tot naamsverandering, stuurt de bevoegde ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Justitie de gegevens van de vergunning tot naamsverandering naar de DABS en de DABS maakt op basis hiervan een melding op en verbindt deze met de akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de begunstigten bedoeld in artikel 370/4, §1, tweede lid van het oud Burgerlijk Wetboek: de naamsverandering heeft gevolg op de datum van de melding in de DABS of, in voorkomend geval, van de akte van naamsverandering (indien geen akte van de burgerlijke stand, maakt de ABS een akte van naamsverandering op): artikelen 370/7 en 32 § 2 3° van het oud Burgerlijk Wetboek.

⇒ Wanneer de vergunning tot naamsverandering wordt ingetrokken door de Koning of vernietigd door de Raad van State, stuurt de bevoegde ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Justitie onmiddellijk de gegevens van de beslissing tot intrekking of het arrest tot vernietiging door, met vermelding van de dag waarop het arrest in kracht van gewijsde is gegaan.

De DABS maakt op basis hiervan een melding op en verbindt deze met de melding en de akten bedoeld in artikel 370/7, tweede lid: artikelen 370 § 8 en artikel 32 § 1 2° van het oud Burgerlijk Wetboek;

⇒ Wanneer de vergunning tot naamsverandering op basis van een in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest wordt toegekend (beroep tegen de beslissing van de Minister om de naamswijziging niet toe te laten), wordt een akte van naamsverandering opgemaakt voor de betrokkene en voor de begunstigden bedoeld in artikel 370/4, §1, tweede lid.

De naamsverandering heeft gevolg op de datum van de opmaak van de akte van naamsverandering: artikel 370/9 van het oud Burgerlijk Wetboek.

Ten slotte: sinds de inwerkingtreding op 1 juli 2024, van de wet van 7 januari 2024 tot wijziging van het oud Burgerlijk Wetboek en het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten teneinde de procedure voor naamsverandering te versoepelen (zogenaamde wet "one shot"), kunnen Belgen, erkende vluchtelingen of staatlozen, die meerderjarig of ontvoogd zijn en die als naam wensen te dragen:

- de naam van de vader;
- de naam van de moeder;
- een combinatie van deze namen in een gekozen volgorde;
- de naam van een adoptant, alleen of gecombineerd met de naam van een andere ouder;

hun aanvraag al naargelang het geval richten aan:

- de gemeente van verblijf in België;
- de laatste gemeente van verblijf in België in geval van verblijf in het buitenland;
- de stad Brussel bij ontstentenis van enige huidige of vroegere verblijfplaats in België.

De aanvraag is niet onderworpen aan **enige specifieke voorwaarde**.

De naamsverandering **mag slechts eenmalig op deze manier worden toegestaan**. Deze wordt uitgebreid tot de minderjarige kinderen van de betrokkene die zijn naam dragen. De toestemming van de kinderen die ouder zijn dan twaalf jaar is noodzakelijk.

De ABS stelt een akte van naamsverandering op voor de betrokkene en voor de hierboven bedoelde personen en verbindt deze met de akten van de burgerlijke stand die op hen betrekking hebben (artikel 370/8/1 van het oud Burgerlijk Wetboek).

Elke persoon die de overtuiging heeft dat de voornaam niet overeenkomt met zijn innerlijk beleefde genderidentiteit, voegt bij zijn verzoek een verklaring op eer daarover, en kan om die reden een voornaamsverandering aanvragen;

De niet-ontvoogde minderjarige kan vanaf de leeftijd van 12 jaar om de voornaamswijziging verzoeken om deze reden, met bijstand van zijn ouders of zijn wettelijke vertegenwoordiger (artikel 370/3, §4 van het oud Burgerlijk Wetboek).

De Vaste Commissie voor de Burgerlijke Stand heeft in haar advies 01/2018 (raadpleegbaar op het JustFamNat-platform van de FOD Justitie) het volgende advies gegeven m.b.t. de vraag over de overeenstemming van de namen in de akten van de burgerlijke stand en in de naturalisatiewet:

“De vermeldingen in de naturalisatiewet maken het enkel mogelijk om de persoon te identificeren op basis van de gegevens waarover de Kamer beschikt, namelijk deze vermeld in zijn akte van geboorte. Zij bepalen geenszins de burgerlijke staat van de betrokkene.

De ambtenaren van de burgerlijke stand moeten geen rekening met de naam zoals vermeld in naturalisatiewet. De naam blijft dezelfde zoals deze was vastgesteld op basis van het volgens het internationaal privaatrecht toepasselijk recht.”

In de akten van de burgerlijke stand wordt bijgevolg steeds de naam vermeld zoals vastgesteld obv het toepasselijk recht. Indien de naturalisatiewet een andere naam vermeld, op basis van bepaalde documenten die werden voorgelegd tijdens de naturalisatieprocedure, worden de akten van de burgerlijke stand niet aangepast, indien de akten conform het toepasselijk recht zijn.

Het geslacht.

17. Het geslacht dient te worden vermeld zoals het in de geboorteakte voorkomt. De datum die in aanmerking genomen moet worden is die van de geboorteakte.

De procedure voor de aanpassing van de registratie van het geslacht wordt geregeld in Titel IV/1 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek (art. 135/1 – 135/2 BW).

De datum van aanpassing van de registratie van het geslacht is die van de opmaak van de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht.

⇒ Deze procedure verloopt als volgt:

- De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving ontvangt de met redenen omklede aangifte van de betrokkene;

- Bij gebrek aan negatief advies van de procureur des Konings, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht opstellen en deze verbinden met de andere akten van de burgerlijke stand van de betrokkene die zijn geslacht vermelden;
 - De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht op te maken bij negatief advies van de procureur des Konings.
- ⇒ De betrokkene kan tegen de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand verhaal instellen overeenkomstig artikel 1385duodecies van het Gerechtelijk Wetboek. Na het verstrijken van de termijn van hoger beroep of van de voorziening in cassatie of, in voorkomend geval, na de uitspraak van het arrest waarbij de voorziening wordt afgewezen, stuurt de griffier de gegevens nodig voor de opmaak van de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht via de DABS naar de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van aangifte, of stelt deze in kennis van een negatieve beslissing.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt onmiddellijk de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht op, die wordt verbonden met de akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de betrokken die zijn geslacht vermelden.

- ⇒ In geval een vonnis of arrest in kracht van gewijsde treedt dat een aanpassing van de registratie van het geslacht nietig verklaart, stuurt de griffier onmiddellijk de gegevens nodig voor de opmaak van de akte van nietigverklaring, met de vermelding van de dag van het in kracht van gewijsde treden ervan, via de DABS naar de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt onmiddellijk de akte op en verbindt die met de akten van de burgerlijke stand van de betrokkene die zijn geslacht vermelden.
- ⇒ Het vonnis of arrest betreffende een aanpassing van de registratie van het geslacht van een persoon, heeft zijn gevolgen vanaf de opmaak van de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht.

Er bestaat geen apart informatietype waarin het geslacht wordt geregistreerd. Het geslacht blijkt daarentegen wel uit het rijksregisternummer zelf.

In het Rijksregister wordt bij een aanpassing van de registratie van het geslacht een nieuw dossier aangemaakt met een Rijksregisternummer dat in overeenstemming is met de nieuwe registratie van het geslacht. Het oude dossier wordt aan dit nieuwe dossier gelinkt.

Het nieuwe dossier bevat alle elementen uit het oude dossier en bevat eventuele nieuwe elementen (voornaamswijziging, enz).

Het is evenwel van belang dat voor dossiers die niet langer gelinkt zijn aan dit nieuwe dossier door een actuele informatie, enkel het oude rijksregisternummer in hun dossier verschijnt. Dossiers die daarentegen gelinkt zijn aan het nieuwe dossier van de persoon die de registratie van zijn geslacht heeft aangepast door een actuele informatie, dienen dan weer het nieuwe nummer te laten verschijnen.

Bijgevolg mag in de historiek van het IT 120 of IT 123 van de ex-echtgenoot of ex-partner enkel het oude rijksregisternummer verschijnen. De ex-echtgenoot of ex-partner is immers gehuwd geweest met een man (of een vrouw) of heeft een verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd met een man (of een vrouw) en is gescheiden van of uit elkaar gegaan met een man (of een vrouw). Het feit dat deze man (of vrouw) de registratie van het geslacht heeft aangepast, mag niet zichtbaar zijn in het dossier van de ex-partner.

De geboorteplaats en -datum (informatietypes 100 en 101).

18. De geboorteplaats bestaat uit de naam van de gemeente en het land als het om een geboorte in het buitenland gaat. Voor een geboorte in het buitenland moet de benaming van de plaats en het land die zijn welke bestond op het ogenblik van de geboorte (b.v. Leningrad - St-Petersburg).

In tegenstelling tot de vertaaltabellen voor de codes van landen en diplomatieke posten, is er voor de vertaling van plaatsen in het buitenland geen vertaling voorzien. Er is evenmin een reglementering uitgewerkt die voorziet in een uniforme registratie van de plaatsen in het buitenland.

Bijgevolg wordt aangeraden om de plaats in het buitenland in de betrokken informatietypes te registreren in de taal van het land, zoals vermeld op het internationale paspoort of identiteitstitel, en uiteraard in het Latijns schrift.

De geboortedatum is die welke in de geboorteakte voorkomt en bestaat steeds uit het uur, de dag, de maand en het jaar. Een kennelijk verkeerde datum mag niet ingevuld worden - b.v.: 31 april - 29 februari (behalve schrikkeljaar). Het geboortuur wordt vermeld en bijgehouden in het Rijksregister sinds 6 december 2016, krachtens het koninklijk besluit tot vastlegging van de datum vanaf wanneer de vermeldingen van de akten van de burgerlijke stand betreffende het uur van de geboorte en het uur van het overlijden, bedoeld in artikel 3, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, worden vermeld en bijgehouden in het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Als de geboortedatum onvolledig of totaal onbepaald is, kan de informatie in voorkomend geval aangevuld worden met elk later document waarbij een geboortedatum bevestigd wordt en de referenties ervan (uur, datum, plaats, aard van het document). De documenten die hiervoor in aanmerking komen zijn geldige nationale identiteitsbewijzen of paspoorten en akten van burgerlijke stand.

Indien zulke geboortedatum echter werd gebruikt bij een naturalisatie (publicatie in het Belgisch Staatsblad), dan bestaat er geen mogelijkheid meer om deze te wijzigen.

De hoofdverblijfplaats.

Traditionele adresstructuur in het Rijksregister.

19. a) Deze informatie bevat de naam en de NIS-code van de gemeente waar de hoofdverblijfplaats vastgesteld is, de datum van inschrijving als hoofdverblijfplaats, het postnummer, de straatnaam, het huisnummer en eventueel het indexnummer.

De wijzigingen aan de elementen voor de identificatie van de hoofdverblijfplaats worden met de datum van wijziging vermeld.

De informatie betreffende de hoofdverblijfplaats (informatietype 020) bevat desgevallend ook de vermelding van de wettelijke woonplaats, lees: de door de rechter vastgestelde hoofdverblijfplaats (informatietype 027).

Bovendien bevat deze informatie eveneens: het adres waar de betrokkene tijdelijk verblijft buiten de gemeente (eventueel het adres van de psychiatrische inrichting, de gevangenis of de instelling voor sociale bescherming enz... waar hij zich bevindt, dit zonder vermelding van de aard van de instelling), de aanwijzing van de aangifte waarbij een uit het buitenland komende persoon te kennen geeft dat hij zijn hoofdverblijfplaats in een gemeente van het Rijk wil vestigen en de datum ervan, de aangifte van verblijfsverandering in een andere gemeente van het Rijk of in dezelfde gemeente en de datum ervan, de aangifte van verblijfsverandering naar het buitenland en de datum ervan.

Alle wijzigingen met betrekking tot het verblijf en de data ervan maken deel uit van de informatie "hoofdverblijfplaats" (met name: inschrijving en afvoering van ambtswege door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege, inschrijving en afvoering van ambtswege krachtens een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde, inwendige mutatie, afvoering als gevolg van vestiging in het buitenland, wijzigingen met betrekking tot het feitelijke hoofdverblijf ten gevolge van een arrest van de Raad van

State of een wijziging van de wettelijke hoofdverblijfplaats ingevolge de beslissing van een ander rechtscollege. Die wijzigingen worden chronologisch opgenomen.

In voorkomend geval moet aangegeven worden dat het adres niet verstrekt kan worden, in overeenstemming met artikel 11 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters, als ook tot welke datum de niet-verstrekking van het adres geldig blijft.

Het referentieadres geldt als adres van de hoofdverblijfplaats. Voor de personen die over een referentieadres beschikken, moet het referentieadres vermeld worden onder de rubriek “hoofdverblijfplaats”.

Het tijdelijk adres in het Rijk of in het buitenland kan een nuttig gegeven vormen voor het doorsturen van de administratieve correspondentie.

Met uitzondering van de voorziene gevallen van tijdelijke afwezigheid en, deze van inschrijving op een referentieadres, kan de inschrijving van een persoon in de bevolkingsregisters van een gemeente niet gehandhaafd blijven indien betrokkene er niet effectief verblijft.

- b) De nummering van gebouwen is een gemeentelijke bevoegdheid.

De gemeenteraad bepaalt per verordening de nadere regels betreffende de procedure inzake nummering van de woningen gelegen op het gemeentelijk grondgebied.

Hierbij dient de gemeenteoverheid wel de volgende richtlijnen in acht nemen:

Een apart huisnummer moet zichtbaar aangebracht worden naast elke deur of andere uitgang naar de openbare weg toe van ieder gebouw dat bewoond is of bewoond kan worden, tenzij het een tweede uitgang betreft en de eerste uitgang al genummerd is.

Ook gebouwen bestemd voor administratief, commercieel en industrieel gebruik moeten worden voorzien van een huisnummer, zelfs indien ze geen woning bevatten.

Wanneer een gebouw niet langs de openbare weg gelegen is, dient aan de hoofdtoegang van het terrein waarop dat gebouw opgericht is een duidelijk zichtbaar huisnummer worden aangebracht.

Er moet een nummer aangebracht worden op elke nieuwbouw, uiterlijk een maand na de voltooiing ervan.

Bijkomende gebouwen, bijgebouwen die al dan niet aan het gebouw aanpalen, zoals garages, loodsen, bergplaatsen, stallen, werkplaatsen, worden beschouwd als gewone bijhorigheden van het hoofdgebouw en hoeven geen afzonderlijk huisnummer te hebben.

De huisnummerreeksen hebben als uitgangspunt, hetzij een hoofdweg, hetzij het stadhuis of het gemeentehuis.

In straten met een dubbele rij gebouwen worden de even huisnummers toegerekend aan één van die rijen en de oneven huisnummers aan de andere rij.

Straten, lanen, kaaien, met slechts één enkele rij gebouwen, krijgen een doorlopende reeks van afwisselend even en oneven huisnummers. Er wordt op dezelfde wijze te werk gegaan voor openbare pleinen, doodlopende straten en woonerven, door van een bepaald punt te vertrekken en er terug te keren, na de volledige ronde gedaan te hebben.

Waar tussen de bestaande gebouwen onbebouwde terreinen liggen, worden voor de toekomst huisnummers voorbehouden voor de nog op te richten gebouwen. Enkel de gemeentelijke overheid kan het aantal te reserveren nummers vaststellen.

Voor afgelegen of verspreid staande gebouwen sluit de huisnummering aan bij de gebouwen van de dichtst gelegen agglomeratie. Zij krijgen, ongeacht hun onderlinge afstand, een regelmatige opeenvolging van huisnummers.

Aanpalende gemeenten dienen met elkaar tot een akkoord te komen om de eenheid van het systeem van huisnummering te verzekeren, wanneer het gaat om grensstraten of straten die onder dezelfde naam op het grondgebied van meer dan één gemeente liggen.

Het gebruik van herhaalde huisnummers gevolgd door hoofdletters A, B, C, enz. dient zoveel mogelijk te worden vermeden, dit door het opvolgen van de evolutie van de huisnummering en door periodieke hernaummeringen.

Ieder plein, elke straat of elke openbare weg, ook in afgelegen gehuchten, dient een vaste benaming te dragen. Deze namen worden op platen gezet en duidelijk zichtbaar aangebracht op de plaatsen waar het nuttig voorkomt en voornamelijk op kruispunten. Na vernieuwing van hoekgebouwen, waartegen straatnaamplaten waren aangebracht, dient er voor gezorgd te worden dat die platen er opnieuw aan bevestigd worden.

Hoewel "sponsoring" voor naamplaten van straten niet formeel verboden is bij de wet, moet er rekening mee gehouden worden dat het aanbrengen van naamplaten van straten met reclame erop, geen erfdienstbaarheid van openbaar nut meer vormt. In elk geval mogen boodschappen van publicitaire aard geen invloed hebben op de identificatie van de straat of de openbare weg. In agglomeraties is het wenselijk dat behalve de benaming van de straat of de openbare weg ook die van de gemeente aangegeven wordt.

c) Pro memorie

Het nummer van een appartement wordt slechts vermeld als de toekenning ervan het gevolg is van eenvormige door de gemeente bepaalde regels (gemeenteverordening). Met andere woorden, de toekenning van een appartementnummer mag niet afhangen van de wil van de eigenaar, de bewoner van het appartement of de beheerder van het gebouw. Dat appartementnummer kan overeenstemmen met dat van de brievenbus, wanneer het busnummer toegekend wordt door toedoen van de gemeenteoverheid.

Bij de toekenning van nummers aan de appartementen kan de volgende voorwaarde in acht genomen worden: het eerste cijfer of de eerste twee cijfers geeft (geven) de verdieping of het niveau aan en het volgende cijfer geeft het nummer van de wooneenheid op die verdieping aan (gebruik van de cijfers 1 tot 9, en daarna de letters van het alfabet).

19 Bis.

Nieuwe adresstructuur – Best Address

a) Basisprincipes

De Wet van 18 september 2022 houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan adressen en de koppeling van adresgegevens, werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en is in voege getreden op 8 maart 2023.

Onder leiding van het Adrescomite (cfr. Artikel 7 van voormelde wet van 18 september 2022) werden door de FOD BOSA de volgende documenten gepubliceerd (zie de website <https://www.belgif.be> > activiteiten > Best-Address comité):

- a) Gids voor het vaststellen en toekennen van adressen;
- b) Richtlijnen en aanbevelingen voor het vaststellen en toekennen van een adres en huisnummer.

Vanaf de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot “de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan adressen en de koppeling van adresgegevens” zullen overheidsinstanties de adressen van de regionale adresregisters gebruiken voor hun opdrachten van algemeen belang.

Het akkoord heeft tot doel een platform op te zetten voor de uitwisseling van adresgegevens tussen de verschillende partijen bij het project, en voor de raadpleging door de toekomstige gebruikers.

Overeenkomstig het essentiële onderdeel van de overeenkomst treden de drie gewesten op als beheerder van hun adresregister. De steden en gemeenten krijgen de rol van initiator voor de adressen die onder hun respectievelijke bevoegdheid vallen.

b) In de praktijk.

Er kan verwezen worden naar de omzendbrieven van 23 februari 2018, 4 november 2020 en 2 mei 2022 die reeds zijn opgesteld en verspreid door de directie Rijksregister.

Het vertaalbestand van de adressen (oud systeem van het Rijksregister) omvat de inventaris van de adressen waar mensen gedomicilieerd zijn of geweest zijn. Het bestand wordt integraal en constant gesynchroniseerd met het vertaalbestand van de openbare wegen (nieuw platform van BOSA).

Een adres is samengesteld uit:

1. Een weg.

Een weg wordt conventioneel gedefinieerd door de combinatie postcode – straatcode.

Hier wordt de BeSt-code van de weg aan toegevoegd.

Tussen beide is er een unieke koppeling.

2. Een wooneenheid.

Een wooneenheid is conventioneel gedefinieerd door de combinatie huisnummer – index.

Gelet op de technische beperkingen (huisnummer = 4 numerieke tekens; index = 4 alfanumerieke tekens) van de conventionele combinatie wordt een wooneenheid in Best anders geconcipieerd:

- huisnummer =
- tussenletter =
- busnummer = .

Het vertaalbestand voorziet eveneens de concepten ingang, trappenhuis, verdieping, gebouw en appartement.

3. Een unieke BeSt identifier voor het adres zelf.

Een adres kan ook speciale adressen of speciale codes bevatten, die bijvoorbeeld een niet-inschrijving of een onbekend adres aangeven.

c) Mapping.

De adresgegevens van het Rijksregister werden bezorgd aan BOSA die deze heeft geïmporteerd in het nieuwe platform.

Na deze import worden de adressen in de beide gegevensbanken een voor een vergeleken (computer algoritme).

Deze vergelijking zal een aantal problematische adressen opleveren. Voor de adressen die niet meer in gebruik zijn – historische adressen, vormt dit geen probleem.

De gemeenten moeten de problematische, actieve, adressen op hun grondgebied een voor een ten gronde analyseren en het probleem oplossen. Dit proces wordt ‘mapping’ genoemd: het adres moet worden verbeterd hetzij in het Rijksregister, hetzij in de gewestelijke bron.

Een gemeente die wil beginnen aan het mapping proces, moet eerst bepalen welke adressen kunnen worden bestempeld als historisch.

Een goede richtlijn is: ieder adres dat gedurende twee jaar niet is gebruikt, is historisch. Overigens blijft het steeds mogelijk om een historisch adres opnieuw te bestempelen als een actief adres.

Zolang een gemeente de mapping niet heeft afgerond (100 % match), gelden voor het beheer van adresgegevens, inclusief de omzetting, nog steeds de huidige procedures.

Zodra een gemeente de ‘mapping’ heeft afgerond (100 % match), kan deze worden beschouwd als een BeSt-gemeente. Vanaf dan moet de gemeente voor het beheer van adresgegevens BEIDE PROCEDURES in parallel toepassen.

d) Mutatiebestanden.

De gebruikers van het Rijksregister worden geïnformeerd inzake nieuwe gegevens betreffende hun cliënten door middel van mutatiebestanden.

Zolang het nodig is, bevatten de mutatiebestanden de adresgegevens conform de beide structuren.

Zolang een gemeente niet is bestempeld als een BeSt-gemeente, worden de BeSt-velden ingevuld met pseudogegevens.

De nationaliteit.

20. Deze informatie impliceert verschillende mogelijkheden:

- a) de Belgische nationaliteit zonder verantwoording van nationaliteit voor de kinderen in België geboren uit een Belgische ouder op basis van de geboorteakte of, indien de afstamming ten aanzien van de Belgische ouder in het buitenland werd vastgesteld, op basis van de akte van erkenning of beslissing tot vaststelling van de afstamming (de Belgische ouder kan vragen dat een akte op basis van de buitenlandse akte wordt opgemaakt of dat de akte van geboorte wordt gewijzigd – art. 68 – 70 BW) ;
- b) de Belgische nationaliteit voor de Belgische onderdanen die niet bedoeld zijn onder punt a) op basis van de akte van Belgische nationaliteit (cfr. Art. 67 Burgerlijk Wetboek) die is opgesteld op basis van de artikelen 15 en 22 §4 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit;
- c) de vreemde nationaliteit met, indien nodig, de akte of het bewijs dat de nationaliteit bevestigt of wijzigt en de datum van dat document.

Wanneer op het ogenblik van de inschrijving in de bevolkingsregisters de nationaliteit niet kan worden vastgesteld bij middel van een geldig identiteitsbewijs of geldig nationaal paspoort, moet bij het informatiegegeven “nationaliteit”, indien mogelijk, een verklaarde nationaliteit worden geregistreerd om de vermelding van een “onbepaalde” nationaliteit te vermijden. Dit gebeurt als volgt:

- a) de ouder is een burger van de Unie of beide ouders zijn burger van de Unie en ze hebben dezelfde nationaliteit: de gemeente registreert in het IT 031 van het kind dezelfde nationaliteit als die van zijn ouder of beide ouders, met vermelding dat het gaat om een verklaarde nationaliteit (code 45);
- b) beide ouders zijn burger van de Unie, maar ze hebben een verschillende nationaliteit: de kans is groot dat het kind een dubbele nationaliteit heeft. Aangezien het echter niet mogelijk is om in het Rijksregister van de natuurlijke personen

meer dan één nationaliteit te registreren, vraagt de gemeente aan de ouders welke nationaliteit moet worden opgenomen in het IT 031 van het kind, met vermelding dat het gaat om een verklaarde nationaliteit (code 45);

- c) een van de ouders is burger van de Europese Unie en de andere ouder is onderdaan van een derde land: ook hier is de kans groot dat het kind een dubbele nationaliteit heeft. Aangezien het burgerschap van de Europese Unie meer “faciliteiten” biedt op het vlak van verblijf, dient de nationaliteit die deze hoedanigheid verleent te worden geregistreerd, met vermelding dat het gaat om een verklaarde nationaliteit (code 45);

In dit geval is het eveneens mogelijk om aan de ouders te vragen welke nationaliteit zij wensen te laten registreren in het IT 031 van hun kind. De ouders moeten er zich in dit geval echter ten volle van bewust zijn dat deze keuze van nationaliteit gevolgen zal hebben op het vlak van verblijf.

- d) de ouder is onderdaan van een derde land of beide ouders zijn onderdaan van een derde land en zij hebben dezelfde nationaliteit: de gemeente registreert in het IT 031 van het kind dezelfde nationaliteit als die van zijn ouder of beide ouders met vermelding dat het gaat om een verklaarde nationaliteit (code 45);
- e) beide ouders zijn onderdaan van een derde land, maar zij hebben niet dezelfde nationaliteit: de gemeente vraagt aan de ouders welke nationaliteit moet worden geregistreerd in het IT 031 van het kind. De gemeente vermeldt bij de registratie ervan dat het om een verklaarde nationaliteit gaat (code 45).

Door op deze manier te werk te gaan, wordt het mogelijk om het gebruik van de "onbepaalde" nationaliteit voor vreemdelingen die in België zijn geboren aanzienlijk te beperken, terwijl tegelijk wordt verduidelijkt dat de nationaliteit niet is aangetoond aan de hand van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort.

De ouders kunnen uiteraard de verwijdering van de vermelding dat het om een verklaarde nationaliteit gaat vragen en verkrijgen door een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort voor te leggen. De gemeenten moeten de ouders hierop wijzen en hen aanmoedigen om zo snel mogelijk een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort voor te leggen.

Indien de ouders deze “toekenning” betwisten, hebben zij steeds de mogelijkheid om de rechtzetting ervan te vragen op basis van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en betreffende het recht op verbetering van deze registers.

Voor het in België geboren kind, wanneer de ouders dezelfde nationaliteit hebben of er is enkel een moeder gekend: de gemeente registreert dezelfde nationaliteit als die van de ouder of beide ouders. De nationaliteit wordt als een verklaarde nationaliteit ingebracht tot de nationaliteit geattesteerd werd door de vertegenwoordiging van het land van herkomst middels een geldig paspoort (niet EU) of een geldige identiteitskaart (EU).

Wanneer de ouders niet dezelfde nationaliteit hebben, dient de gemeente met toepassing van internationaal privaatrecht, en in overleg met de ouders, te proberen om de nationaliteit voor het kind te bepalen. Indien de nationaliteit met toepassing van het internationaal privaatrecht op die manier kan worden vastgesteld, wordt deze eveneens als een verklaarde nationaliteit ingebracht tot de voorlegging van een geldig paspoort/identiteitskaart dat de verklaarde nationaliteit bevestigt.

Voor Belgische onderdanen wordt op verzoek van de betrokken persoon ook melding gemaakt van de vreemde nationaliteit waarover men beschikt en van het officiële document dat deze nationaliteit vaststelt.

Afschaffing van het verbod van meervoudige nationaliteit:

De wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I) (Belgisch Staatsblad van 28 december 2006) heeft op bepaalde punten het Wetboek van de Belgische nationaliteit gewijzigd. Zo heeft artikel 386 van deze wet de bepaling afgeschaft volgens de welke de vrijwillige verkrijging van een vreemde nationaliteit na de meerderjarigheid het verlies van de staat van Belg teweegbrengt (artikel 22, §1, 1° van het Wetboek van de Belgische nationaliteit). Deze afschaffing van het verbod van meervoudige nationaliteit is in werking getreden op 9 juni 2007 (cfr. Koninklijk besluit van 25 april 2007 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van artikel 386, 1° en 2°, van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I) – Belgisch Staatsblad van 10 mei 2007).

De Belg die voortaan vrijwillig een vreemde nationaliteit verkrijgt (door nationaliteitsverklaring, verkrijging, nationaliteitskeuze of naturalisatie) verliest zijn Belgische nationaliteit niet meer. De verkrijging van deze andere nationaliteit zal het voorwerp uitmaken van een afzonderlijke vermelding in de bevolkingsregisters op de datum die vermeld staat op het officieel document dat uitgaat van de bevoegde buitenlandse overheid. Deze informatie wordt dus niet vermeld voor Belgen die een vreemde nationaliteit bezitten via een andere bron (toekenning); deze bepalingen zijn niet van toepassing op buitenlandse onderdanen die over een andere vreemde nationaliteit beschikken.

Er dient opgemerkt dat het verbod van de meervoudige nationaliteit vanaf 28 april 2008 eveneens niet meer van toepassing is op de Staten die partijen zijn bij het Verdrag van

de Raad van Europa van 6 mei 1963 betreffende de beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit. De Belgische onderdaan die vrijwillig de nationaliteit verkrijgt van één van de volgende Staten verliest vanaf 28 april 2008 ook niet langer meer zijn staat van Belg: Denemarken, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Spanje en Verenigd Koninkrijk, in overeenstemming met artikel 1 van het koninklijk besluit van 23 april 2008 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van artikel 386, 1° en 2°, van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I) ten aanzien van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag van de Raad van Europa van 6 mei 1963 betreffende de beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit (Belgisch Staatsblad van 30 april 2008).

Er dient evenwel benadrukt te worden dat deze wet gewoon van toepassing blijft op feiten die voorafgaand aan haar opheffing plaatsgevonden hebben. Ook heden kan men dus nog genoodzaakt zijn vast te stellen dat een persoon ten gevolge van de vrijwillige verkrijging van een vreemde nationaliteit gedurende de periode waarin de wet in werking was, de Belgische nationaliteit aldus verloren had en heeft.

Het statuut van vluchteling.

21. Het statuut van vluchteling vloeit voort uit een beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS) of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV).

Kinderen die geboren worden nadat hun ouders het statuut van vluchteling gekregen hebben, genieten op basis van de verwantschap niet automatisch hetzelfde statuut als hun ouders. De toekenning van het statuut van vluchteling dient voort te vloeien uit een beslissing van het CGVS of de RVV.

Het CGVS staat in voor de afgifte van getuigschriften van burgerlijke stand aan erkende vluchtelingen. De erkende vluchteling kan immers niet meer terecht bij zijn nationale overheid om administratieve documenten te krijgen. Daarom heeft het CGVS de bevoegdheid om aan erkende vluchtelingen deze documenten af te leveren. Het getuigschrift van het CGVS vormt geen (buitenlandse) akte van de burgerlijke stand. Er bestaat geen enkele juridische basis (artikel 41, 5°, van het oud Burgerlijk Wetboek) om op basis van een getuigschrift van het CGVS een akte op te maken in de DABS. Het getuigschrift van het CGVS wordt evenmin als bijlage opgenomen in de DABS.

Dit type document van het CGVS kan, hoewel het niet kan dienen als basis voor het opmaken van een akte van de burgerlijke stand (en evenmin wordt opgenomen in de DABS), niettemin bewijswaarde hebben tot het tegendeel is bewezen. Het kan dus dienen als grondslag voor de bijwerking van het Rijksregister, totdat een akte wordt voorgelegd die het tegendeel aantoonst.

Voor de verzoekers om internationale bescherming die door het CGVS of de RVV als vluchteling erkend worden, moeten de naam en de voornamen overeenstemmen met wat op het attest van het CGVS vermeld wordt.

De vermelding van het statuut van vluchteling in het IT 031 wordt gevolgd door de vermelding van de staat waarvan de betrokkene vóór de verwerving van het voormelde statuut onderdaan was. Die laatste vermelding mag niet verwijzen naar etnische of sociale oorsprong (b.v. Koerd, enz.).

Opmerking:

De burger die erkend is als vluchteling in een ander land, dient in afwachting van een eventuele bevestiging van dit statuut door het CGVS te worden geregistreerd in het IT 031 als "vluchteling erkend in ander land" (code 710).

Het statuut van staatloze.

22. Als "staatloze" geldt een persoon die door geen enkele staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

Het CGVS staat in voor de afgifte van getuigschriften van burgerlijke stand aan personen die als staatloze erkend zijn door de rechtbank van eerste aanleg.

Dit statuut wordt in het IT 031 geregistreerd met de code 900.

De stijgende afstamming

24. Deze informatie omvat de vorm van afstamming, **de identiteit van de ouder(s)**, de plaats van opmaak van een akte of gewijzigde akte op basis van een vonnis betreffende de afstamming in de registers van de burgerlijke stand, de datum die in aanmerking genomen moet worden voor de vaststelling van de afstamming (geboortedatum, vermoedelijke geboortedatum, datum na de geboorte bij sommige vormen van afstamming, datum van opmaak van een akte of gewijzigde akte), de wijzigingen in de afstamming en de data ervan (erkenning, adoptie, volle adoptie, herroeping van de adoptie, nietigverklaring van de afstamming van moederszijde of vaderszijde, of meemoederszijde enz.).

De bepalingen van boek I, titels VII (afstamming) en VIII (adoptie) van het oud Burgerlijk Wetboek, zijn van toepassing op de getuigschriften in verband met de afstamming.

Wanneer een ambtenaar van de burgerlijke stand een geboorteakte opstelt met een dubbele afstamming van vaderszijde, ongeacht of deze akte rechtstreeks wordt opgesteld of gebaseerd is op een door hem erkende buitenlandse geboorteakte, zal het

voor hem niet mogelijk zijn om deze dubbele afstamming te registreren in de bevolkingsregisters. Alle ambtenaren van de burgerlijke stand die met deze situatie worden geconfronteerd kunnen hun technische problemen doorsturen naar de centrale diensten van het Rijksregister (IPIB-Audit-Encodage@rrn.fgov.be). Deze zullen de gegevens betreffende de afstamming zo snel mogelijk bijwerken en, op basis van de Belgische akte, de dubbele afstamming van vaderszijde registreren.

24bis

De dalende afstamming

Deze informatie omvat de vorm van afstamming, **de identiteit van het (de) kind(eren)**, de plaats van opmaak van een akte of een vonnis betreffende de afstamming in de registers van de burgerlijke stand, de datum die in aanmerking genomen moet worden voor de vaststelling van de afstamming (geboortedatum, vermoedelijke geboortedatum, datum na de geboorte bij sommige vormen van afstamming, datum van opmaak van een akte of gewijzigde akte), de wijzigingen in de afstamming en de data ervan (erkenning, adoptie, volle adoptie, herroeping van de adoptie, nietigverklaring van de afstamming van moederszijde of vaderszijde, of meemoederszijde enz.).

24ter

De strijd tegen de frauduleuze erkenning

Bij Wet van 19 september 2017 (Belgisch Staatsblad van 4 oktober 2017), Hoofdstuk II, werd het Burgerlijk Wetboek gewijzigd met betrekking tot de erkenningsprocedure:

- [artikel 327/1](#) = > houdende de invoering van een aparte ‘Akte van aangifte van erkenning’ ;
- [artikel 327/2](#) = > bepalende de voorwaarden voor deze ‘Akte van aangifte van erkenning’.
- [artikel 330/1](#) = > bepalende dat een frauduleuze erkenning geen gevolgen heeft inzake de afstamming ;
- [artikel 330/2](#) = > bepalende de termijn die voorzien is om een onderzoek te voeren naar het frauduleus karakter van de aangegeven erkenning.

Pas wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand een ‘Akte van erkenning’ opmaakt ontstaan er gevolgen inzake de afstamming. Een ‘Akte van aangifte van erkenning’ doet geen afstammingsband ontstaan.

Er is sprake van een frauduleuze erkenning of schijnerkenning als: uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van de erkenner, enkel gericht is op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel voor zichzelf, voor het kind of voor de persoon die zijn voorafgaande toestemming voor de erkenning moet geven – cf. artikel 330/1 van het oud Burgerlijk Wetboek.

De burgerlijke staat (informatietype 120)

25. Deze informatie houdt verschillende mogelijkheden in:

- a) de staat van ongehuwde;
- b) de staat van gehuwde met vermelding van:
- het nummer van de huwelijksakte (sinds 31 maart 2019 wordt dit het aktenummer in de DABS) en de plaats en datum van het huwelijk; de naam, voornamen, geboortedatum en geboorteplaats van de echtgeno(o)t(e);
 - de referenties (datum, rechtscollege) van het vonnis of arrest waarbij de scheiding van tafel en bed uitgesproken is (einddatum van de scheiding van tafel en bed); de datum waarop het vonnis of arrest definitief is, alsook de plaats en datum van overschrijving van het vonnis of arrest in de registers van de burgerlijke stand;

Er dient gewezen te worden op de mogelijkheid, sinds 1 juni 2004 voor personen van hetzelfde geslacht om een huwelijk aan te gaan, dit als gevolg van de wet van 13 februari 2003 tot openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht en tot wijziging van een aantal bepalingen van het burgerlijk wetboek (Belgisch Staatsblad van 28 februari 2003).

- c) de vermelding van het type van huwelijksontbinding (echtscheiding, overlijden, nietigverklaring) met vermelding van:
- referenties (datum, rechtscollege) van het vonnis of de beslissing waarbij de echtscheiding is uitgesproken; van de datum waarop het vonnis definitief is evenals de meldingen in de huwelijksakte of van de opmaak van de echtscheidingsakte.
 - referenties (datum, rechtscollege) en van de melding in de huwelijksakte.
 - in voorkomend geval, de datum van het begin van het weduw(naar)schap;
- d) buitenlands partnerschap en beëindiging buitenlands partnerschap

Artikel 58 van WIPR is gewijzigd in de zin dat een buitenlands partnerschap geen uitstaans meer heeft met de burgerlijke staat (en dus niet thuis hoort in het IT 120). Afhankelijk van het toepasselijke personenrecht kan er wel een beletsel zijn om een huwelijk aan te gaan.

In afwachting van een definitieve oplossing moeten ALLE buitenlandse partnerschappen (gelijkwaardig of niet met een huwelijk) geregistreerd worden in IT 120 met de code 80, en de beëindiging ervan met de code 81.

De opeenvolgende burgerlijke staten dienen te worden vermeld, waarbij er over moet worden gewaakt dat op een attest de actuele burgerlijke staat wordt vermeld.

In een aantal gevallen is, door het (tijdelijk) ontbreken van de nodige akten, het niet mogelijk om het informatiegegeven van de burgerlijke staat bij te werken.

De burgerlijke staat kan worden bijgewerkt op verklaring van betrokkene, maar enkel onder de volgende randvoorwaarden:

- de betrokkene geniet van het statuut van ‘tijdelijke bescherming’ (attest van DVZ);
- de betrokkene dient een verzoek om internationale bescherming in – bij de collecte in het wachtregister registreert DVZ de door de betrokkene verklaarde burgerlijke staat .

In alle andere gevallen moet voor de eigenlijke burgerlijke staat de vermelding “onbepaald” (code 90) worden gebruikt.

De identificatiegegevens van de persoon met wie het huwelijk gepland is en de informatie betreffende de formaliteiten en beslissingen die voorafgaan aan de huwelijksvoltrekking, zoals bedoeld in artikel 146bis van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 124).

25bis. Deze informatie omvat:

- de identificatiegegevens van de persoon met wie het huwelijk gepland is;
- de informatie betreffende de formaliteiten en beslissingen die voorafgaan aan de huwelijksvoltrekking:

1° de afgifte van het ontvangstbewijs bedoeld in artikel 164/2 §5 van het oud Burgerlijk Wetboek, wanneer aan de staat van gehuwde een verblijfsrechtelijk voordeel verbonden is;

1°/1de datum van de ondertekening door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de aangifte van het huwelijk overeenkomstig artikel 164/2, § 2, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek;

2° de weigering van het ondertekenen van de aangifte van het huwelijk zoals voorzien in artikel 164/1 §3 van het oud Burgerlijk Wetboek, gemotiveerd door twijfels over de authenticiteit of de geldigheid van de documenten bedoeld in artikel 164/2 §2 en §3 van het oud Burgerlijk Wetboek waardoor een vermoeden van een huwelijk zoals bedoeld in artikel 146bis van het Burgerlijk Wetboek kan ontstaan, en de datum waarop de betrokken partijen in kennis gesteld werden van deze beslissing;

3° het uitstel van de voltrekking van het huwelijk zoals voorzien in artikel 167, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek, gemotiveerd door een ernstig vermoeden van een huwelijk zoals bedoeld in artikel 146bis van het oud Burgerlijk Wetboek;

4° de weigering van de voltrekking van het huwelijk, zoals voorzien in artikel 167, eerste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek, gemotiveerd op basis van artikel 146bis van het

oud Burgerlijk Wetboek, en de datum waarop de betrokken partijen in kennis gesteld werden van deze beslissing.

5° het beroep aangetekend tegen de weigering om het huwelijk te voltrekken, zoals bedoeld in punt 4°, overeenkomstig artikel 167, zesde lid, van het oud Burgerlijk Wetboek; 6° de nietigheid van het huwelijk met toepassing van artikel 184 van het oud Burgerlijk Wetboek, wanneer het huwelijk is aangegaan met overtreding van de bepalingen van artikel 146bis van hetzelfde Wetboek, of met toepassing van artikel 79quater van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wanneer de nietigheid van het huwelijk is uitgesproken bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest.

Deze informatiegegevens worden gewist vijf jaar na de datum waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand de betrokken partijen in kennis heeft gesteld van de beslissing van weigering om de akte van huwelijksverklaring aangifte te ondertekenen of van de beslissing tot weigering om het huwelijk te voltrekken of in geval van huwelijksvoltrekking tussen de betrokken partijen (koninklijk besluit van 28 februari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister en tot voorschrift van de inschrijving in het wachtregister van de vreemdelingen die niet beschikken over een identificatienummer van het Rijksregister en die in het huwelijk willen treden of een verklaring van wettelijke samenwoning willen afleggen (Belgisch Staatsblad van 24 maart 2014).

Indien de persoon die het voornemen heeft om in het huwelijk te treden, niet over een Rijksregisternummer beschikt, wordt hij ingeschreven in het wachtregister van de gemeente van de aangifte van het huwelijk, volgens de procedure bedoeld in Afdeling III van Deel II – De inschrijving in de wachtregisters en het bijhouden ervan.

[De verklaring betreffende het bestaan van een huwelijkscontract, van een overeenkomst tot stand gekomen na een verklaring van wettelijke samenwoning en waarbij de samenwonenden de modaliteiten ervan regelen of van een vermogensrechtelijk contract \(ter herinnering – informatietype 122\).](#)

26.

Op 1 september 2015 traden een aantal bepalingen van de wet van 14 januari 2013 houdende diverse bepalingen inzake werklastvermindering binnen Justitie in werking (B.S. van 1 maart 2013).

Meer bepaald moeten vanaf voormelde datum de huwelijksovereenkomsten, alsook de notariële overeenkomsten bij wettelijke samenwoningen, door de notarissen nog uitsluitend geregistreerd worden in het centraal huwelijksovereenkomstenregister.

De verplichting om de notariële overeenkomst bij wettelijke samenwoning op te nemen in de bevolkingsregisters werd opgeheven op 1 september 2015.

De informatie die voordien werd geregistreerd, blijft bewaard.

Het Rijksregisternummer

27.

Het identificatienummer van de personen die worden ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen bestaat uit elf cijfers.

Een eerste groep van dit nummer bestaat uit zes cijfers en stelt in de meeste gevallen de geboortedatum voor.

Een tweede groep bestaat uit drie cijfers en wordt reeksnummer genoemd.

Een derde groep bestaat uit twee cijfers en wordt controlenummer genoemd.

De eerste twee cijfers van de eerste groep duiden het geboortjaar van de persoon aan, het derde en het vierde cijfer de geboortemaand, het vijfde en het zesde cijfer de geboortedag.

Het reeksnummer wordt gevormd door het volgnummer van inschrijving van de persoon in de eerste groep. Een vrouwelijk persoon krijgt een even reeksnummer, en een mannelijk persoon een oneven.

Het controlenummer wordt berekend door het getal van negen cijfers, dat gevormd wordt door de aaneenschakeling van de geboortedatum en het reeksnummer, te delen door 97. De rest van deze deling wordt van 97 afgetrokken. Het aldus bekomen verschil is het controlenummer.

Als voor een persoon de dag of de maand van de geboorte niet gekend zijn of als de even of oneven reeksnummers voor een bepaalde geboortedatum uitgeput zijn, wordt de geboortedatum als volgt samengesteld:

- de eerste twee cijfers duiden het geboortjaar aan, het derde, vierde, vijfde en zesde cijfer worden voorgesteld door het cijfer nul;
- het reeksnummer bestaat uit de rangorde van inschrijving van de persoon in het geboortjaar, in de even of oneven reeks, naargelang van het geslacht.)

Wanneer de mogelijkheden van het reeksnummer uitgeput zijn, wordt bij een nieuwe inschrijving het zesde cijfer van de geboortedatum met één eenheid verhoogd en wordt terzelfdertijd de inschrijving in het reeksnummer van bij de aanvang hervat.

Indien het geboortjaar van een persoon niet gekend is, zijn de eerste vijf cijfers van de geboortedatum nullen en is het zesde cijfer een 1.

Het koninklijk besluit van 25 november 1997 heeft de samenstelling van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen aangepast met het oog op de overgang naar het jaar 2000 (het volgnummer van inschrijving wordt herbegonnen voor de personen die geboren zijn in of na het jaar 2000; toevoeging van het cijfer 2 voor de aaneenschakeling van de negen cijfers van geboortedatum en reeksnummer met het oog op de berekening van het controlegetal).

Bovendien wordt het hergebruik van een identificatienummer, dat al eerder werd toegekend, volledig uitgesloten.

Voor meer informatie over de samenstelling van het Rijksregisternummer, kan verwezen worden naar het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de samenstelling van het identificatienummer van de personen die ingeschreven zijn in het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Het beroep (informatietype 070).

28. De informatie betreffende het beroep omvat de activiteit waaruit de voornaamste bestaansmiddelen worden geput, zonder vermelding te maken van de specialisatie, de werkgever, een nevenberoep of een bijkomende functie, ambt, titel of mandaat.

Met toepassing van de wet van 9 november 2015 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken (B.S. van 30 november 2015) is het informatiegegeven ‘beroep’ niet langer opgenomen in de exhaustieve lijst van de gegevens¹ die voor iedere persoon verplicht worden opgenomen en bewaard in het Rijksregister, de zogenaamde wettelijke informatiegegevens.

Het schrappen van de informatie ‘beroep’ als wettelijk gegeven betekent niet dat deze informatie niet langer kan/moet bijgewerkt worden.

Deze informatie blijft immers beschikbaar voor de gebruikers van het Rijksregister die daartoe gemachtigd zijn.

Deze informatie kan aangevuld worden met de sociale categorie waartoe de betrokkene behoort (loontrekkende, zelfstandige, gepensioneerde, student). Elke verandering van beroep wordt geregistreerd. Er dient onderstreept te worden dat een behaald diploma geen beroep is (Bv. licentiaat in de rechten).

De eretitel van voorheen uitgeoefende ambten wordt niet meer vermeld.

¹ Zie artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (B.S. van 21 april 1984).

Hoewel de juistheid van de verklaringen in verband met het beroep niet altijd gecontroleerd kan worden, moeten, als dat mogelijk blijkt, maatregelen getroffen worden om de misbruiken te voorkomen die het gevolg kunnen zijn van de mededeling van fictieve beroepen.

Zo is het gemeentebestuur bij elke aanvraag om inschrijving in de bevolkingsregisters als titularis van een vrij beroep waarvan de titel bij wet beschermd is (advocaat, arts, architect, enz.), gehouden van de aangever de overlegging te eisen van een officieel document dat bewijst dat hij gemachtigd is om in die hoedanigheid beroepsactiviteiten uit te oefenen (tenzij dit laatste ondubbelzinnig zou blijken uit de registratie van betrokkene op een officiële website van de desbetreffende beroepsorde).

Hetzelfde geldt voor personeel van openbare besturen: wanneer een openbaar bestuur signaleert dat een van zijn personeelsleden (rijkswachter, agent van de gemeentepolitie, personeelsleden der accijnzen, enz) niet meer tot zijn diensten behoort, is de gemeenteoverheid tot welke die mededeling gericht is, gehouden de wijziging aan te brengen aan de informatie "beroep".

Tevens dienen de volgende specifieke regels in acht genomen te worden:

- a) de persoon die nooit een vak of een beroep uitgeoefend heeft, moet beschouwd worden als zijnde "zonder beroep";
- b) de vermelding "zonder beroep - student" kan worden ingevoerd vanaf de leeftijd van 12 jaar;
- c) de werkloze moet in de registers opgenomen worden onder zijn laatste beroepskwalificatie; als hij nooit een beroep uitgeoefend heeft, moet verwezen worden naar punt a) hierboven.

De informatie betreffende het beroep omvat eveneens de informatiedatum betreffende het beroep. De opeenvolgende beroepen worden in beginsel vermeld op de datum van de aangifte.

De bijwerking van de informatie betreffende het beroep kan uitgevoerd worden wanneer de burger zich aanbiedt bij de gemeentelijke diensten (bijvoorbeeld naar aanleiding van de aanvraag van attesten, de uitreiking van een identiteitskaart, ...).

[De samenstelling van het gezin \(informatietypes 140/141\).](#)

29. Op de steekkaart van de referentiepersoon van het gezin worden de verschillende personen vermeld die deel uitmaken van het gezin, in principe in volgorde van bloed- of aanverwantschap en voor dezelfde graad volgens leeftijd. Voor de leden van een gezin wordt de identiteit vermeld alsook de graad van bloed- of aanverwantschap met de

referentiepersoon van het gezin. De identiteit omvat het identificatienummer van het Rijksregister.

De volgende gebruikelijke termen worden gebruikt: echtgenoot, echtgenote, zoon, dochter, schoonzoon, schoondochter, kleinzoon, kleindochter, vader, moeder, schoonvader, schoonmoeder, grootvader, grootmoeder, stiefzoon, stiefdochter, broer, zuster, schoonbroer, schoonzuster, oom, tante, neef, nicht, achterkleinzoon, achterkleindochter en verwant.

Als er geen bloed- of aanverwantschap bestaat tussen bepaalde personen die deel uitmaken van het gezin en de referentiepersoon, moet "niet verwant" vermeld worden.

Wanneer een gezin uit één enkele persoon bestaat, moet de vermelding "alleenstaande" opgenomen worden in de registers.

Voor personen die wonen in tehuizen, homes, kloosters, en dergelijke, wordt de positie in het gezin gekarakteriseerd door de term "gemeenschap".

Om beschouwd te kunnen worden als een gemeenschap, moet het gaan om een "institutioneel huishouden", dit wil zeggen een groep personen die samenwonen in een instelling, onder een directie. Er blijken derhalve drie minimale voorwaarden vervuld te moeten zijn:

- verblijven in een instelling (medehuurders vormen geen gemeenschap);
- onderworpen zijn aan een directie (niet zelfstandig zijn);
- in gemeenschap leven (het delen van gemeenschappelijke lokalen, gemeenschappelijke diensten, gemeenschappelijke activiteiten...).

De lokale opvanginitiatieven (LOI) voor verzoekers om internationale bescherming, die worden ingericht na een overeenkomst tussen het OCMW en Fedasil, worden beschouwd als een gemeenschap, behalve uiteraard in de gevallen waar er sprake is van aparte, volwaardige woonsten, en bijgevolg aparte gezinnen in iedere woonst. Deze woningen dienen een apart adres (huisnummer, index) te krijgen.

Opmerking:

Bewoners van 'serviceflats' kunnen niet worden ingeschreven onder de term 'gemeenschap', dit omdat dergelijke serviceflats gericht zijn op zelfstandig wonen. In tegenstelling tot de bewoners van een rusthuis (die enkel over een eigen kamer beschikken), zijn deze serviceflats niet enkel voorzien van een eigen slaapkamer, maar ook van een eigen leefruimte, keukentje en badkamer. Bovendien hebben deze serviceflats (meestal) ook een eigen brievenbus en wordt het energieverbruik er ook afzonderlijk opgemeten.

Krachtens de wet van 13 februari 2003 tot openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht en tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (cfr. nr. 25) wordt, sedert 1 juni 2003, in geval van huwelijk tussen twee personen van hetzelfde geslacht, één van de echtgenoten beschouwd als referentiepersoon van het gezin, de andere persoon wordt dan beschouwd als gezinslid (plaats in het gezin: echtgenoot of echtgenote).

Om bepaalde misbruiken te voorkomen en ter wille van de juistheid, hangt de samenstelling van het gezin niet af van een eenvoudige aangifte bij de bevolkingsdienst, maar is er verificatie nodig (cfr. nr. 14 criteria ter bepaling van de samenstelling van een gezin). Er dient op gewezen te worden dat samenwonenden, om te ontsnappen aan bepaalde fiscale of andere reglementeringen, zich niet alleenstaand mogen verklaren terwijl ze dezelfde woning betrekken.

De volgende data moeten opgenomen worden in de informatie samenstelling van het gezin: de datum van aankomst in het gezin, de datum waarop de positie in het gezin gewijzigd wordt, de datum waarop een persoon het gezin verlaat.

Wanneer een persoon geen deel meer uitmaakt van het gezin, moet het dossier van de referentiepersoon aangepast worden.

De plaats en de datum van het overlijden (informatietype 150).

30. Hierbij dient eveneens te worden verwezen naar hetgeen wordt gesteld onder nr. 18 (i.v.m. de geboorteplaats- en datum).

In bepaalde gevallen beschikken de gemeenten slechts over gedeeltelijke inlichtingen betreffende overlijdens in het buitenland om dergelijke inlichtingen te vervolledigen en dient de tussenkomst te worden gevraagd van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken (Dienst Familierecht, Directie Personenrecht, Directie-generaal Consulaire zaken – Karmelietenstraat 15 - 1000 BRUSSEL).

Afwezigheid (informatietype 151) en de gerechtelijke verklaring van overlijden:

Door de wet van 9 mei 2007 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden (Belgisch Staatsblad van 21 juni 2007) werden talrijke artikelen van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd, evenals de vermelding van het informatietype dat opgenomen is in artikel 3, eerste lid, 6°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister.

Het vermoeden van afwezigheid wordt vastgesteld door de rechtbank van eerste aanleg en ter kennis gebracht van de vrederechter van de laatste woonplaats die een gerechtelijk bewindvoerder aanwijst. De beslissingen van de vrederechter betreffende de gerechtelijke bewindvoerder (de beslissing tot aanstelling of tot vervanging van de gerechtelijke bewindvoerder; de beslissing tot beëindiging van zijn mandaat of tot wijziging van zijn bevoegdheden; ...) worden ter kennis gebracht van de burgemeester van de laatste woonplaats van de afwezige en worden opgenomen in de bevolkingsregisters (artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek). Bovendien is het vermoeden van afwezigheid een bijzondere autonome procedure; geen enkele bijkomende vermelding moet gedaan worden in andere informatiegegevens van het dossier (inzonderheid in de informatie 111 (Statuut van de persoon die wordt vertegenwoordigd of bijgestaan), in de informatie 113 (Vermelding van de persoon die vertegenwoordigt of bijstaat) en in de informatie 026 (Tijdelijke afwezigheid)).

Bij het verstrijken van de wettelijke termijn spreekt de rechtbank van eerste aanleg een vonnis houdende verklaring van afwezigheid uit.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de laatste gemeente van inschrijving stelt in de DABS een akte van afwezigheid op (cfr. artikel 61 van het oud Burgerlijk Wetboek). Vanaf de datum van deze akte wordt de persoon in de bevolkingsregisters als afwezig geregistreerd.

Overigens kan bij ontstentenis van een akte van overlijden de rechtbank van eerste aanleg het overlijden verklaren van een verdwenen persoon. De ambtenaar van de burgerlijke stand van de laatste gemeente van inschrijving van de overledene, of bij gebrek hieraan, deze van Brussel, maakt de akte van overlijden ingevolge de rechterlijke beslissing tot verklaring van overlijden op. De datum van de informatie in de bevolkingsregisters is de datum van overlijden vastgesteld door het vonnis en vermeld in de akte van overlijden.

De akten van de burgerlijke stand die opgemaakt worden door de verklaring van afwezigheid en de gerechtelijke beslissing van overlijden kunnen het voorwerp uitmaken van vonnissen houdende verbeteringen, inzonderheid wanneer achteraf blijkt dat de betrokkene nog in leven is.

[De akten en beslissingen betreffende de bekwaamheid van de meerderjarige en de onbekwaamheid van de minderjarige en de beslissing tot beheer van de goederen of van de persoon \(informatietypes 111/113\).](#)

31. Het gaat om:

- a) De beslissing bedoeld in artikel 1249, eerste lid, van het gerechtelijk Wetboek: de identiteit van de persoon die een minderjarige vertegenwoordigt of bijstaat

en de identiteit van de beheerder van de goederen of de persoon die een beschermd persoon vertegenwoordigd of bijstaat;

- b) het statuut van ontvoogde minderjarige;
- c) de naam, de voornaam en het adres van de voogd en de toeziend voogd van een niet-ontvoogde minderjarige, aangewezen in toepassing van de artikelen 386 en volgende van het oud Burgerlijk Wetboek;
- d) de naam, de voornaam en het adres van de pleegvoogd, aangewezen in toepassing van de artikelen 475bis en volgende van het oud Burgerlijk Wetboek.
- e) de naam, de voornaam en het adres van de ouder van een niet-ontvoogde minderjarige, aan wie de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend toegekend werd, in toepassing van artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek.

De referenties van de akten en beslissingen (datum, plaats, aard) betreffende de bekwamheid van de meerderjarige, de onbekwaamheid van de minderjarige, het beheer van de goederen of van de persoon van de meerderjarige en de uitoefening van het uitsluitend ouderlijk gezag op de minderjarige moeten aangegeven worden, alsook de datum waarop een bepaalde rechtstoestand begint en eindigt.

De vermelding van het feit dat de minderjarige gedeeltelijk, al dan niet op gelijkmatig verdeelde wijze, bij de huisvesting verlenende ouder verblijft, namelijk de ouder bij wie de minderjarige niet ingeschreven is als hebbende aldaar zijn/haar hoofdverblijfplaats, op basis van een gerechtelijke beslissing of een gezamenlijk akkoord tussen de ouders wat de huisvesting van de minderjarige betreft, in toepassing van artikel 374 van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 021);

- 31bis. Deze vermelding wordt doorgevoerd op verzoek van de huisvesting verlenende ouder op voorlegging van de bewijsstukken. De informatie bevat de datum van de aanvraag en de identiteit van de huisvesting verlenende ouder.

De vermelding van het feit dat de huisvesting verlenende ouder één of meerdere van zijn/haar minderjarige kinderen tegenover welke de afstamming vastgesteld is, gedeeltelijk opvangt, al dan niet op gelijkmatig verdeelde wijze, op basis van een gerechtelijke beslissing;

ing of een gezamenlijk akkoord tussen de ouders wat de huisvesting van de minderjarige betreft, in toepassing van artikel 374 van het oud Burgerlijk Wetboek (informatietype 021);

- 31ter. De informatie bevat de datum van de aanvraag en de identiteit van de gehuisveste minderjarige(n).

De vermelding van de verklaringen betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging, bepaald bij decreet of ordonnantie (informatietype 153).

32. Krachtens artikel 15bis, §2, eerste lid, van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (Belgisch Staatsblad van 3 augustus 1971), kan iedereen tijdens zijn leven vrijwillig een schriftelijke kennisgeving van zijn laatste wilsbeschikking inzake de wijze van lijkbezorging richten tot de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn gemeente.

Sinds 1 januari 2002 werd de materie betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging overgeheveld naar de gewesten.

Het Vlaamse Gewest heeft van zijn bevoegdheid gebruik gemaakt door het uitvoeren van het Decreet van het Vlaamse Parlement van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (Belgisch Staatsblad van 10 februari 2004). Artikel 15, §1 van dit decreet behoudt voor iedereen de mogelijkheid om zijn wijze van lijkbezorging en asbestemming te kiezen, maar het maakt het eveneens mogelijk om bij de kennisgeving van zijn laatste wilsbeschikking te kiezen voor het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid, alsook voor de gemeente waar men begraven wil worden of de gemeente waar de as begraven, bijgezet of uitgestrooid moet worden. Eveneens kan de burger het bestaan van een uitvaartcontract laten opnemen in zijn laatste wilsbeschikking. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 februari 2006 (Belgisch Staatsblad van 18 april 2006) regelt de vaststelling van de wijzen van lijkbezorging, de asbestemming en de rituelen van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid die kunnen opgenomen worden in de schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking, die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kan worden overhandigd. Bovendien is het, ingevolge het decreet van 9 februari 2024 tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004, onder bepaalde voorwaarden ook mogelijk om samen met zijn huisdier te worden begraven.

Voor de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is eveneens voorzien in de mogelijkheid om in een schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking de keuze te maken voor de wijze van lijkbezorging, de asbestemming en het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid, alsook om het bestaan van een uitvaartcontract erin op te nemen. De verschillende keuzemogelijkheden zijn geregeld

in de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging (Belgisch Staatsblad van 27 december 2018).

Ook voor het Waalse Gewest is voorzien in de mogelijkheid om een schriftelijke kennisgeving van de laatste wilsbeschikking te kiezen voor de wijze van lijkbezorging, de bestemming van de as na de crematie en het al dan niet-confessionele ceremonieel voor de bijzetting, uitgebreid met de mogelijkheid om het bestaan van een uitvaartcontract eveneens in de akte van de laatste wilsbeschikking te laten opnemen. Bovendien is het sinds 1 september 2024, onder bepaalde voorwaarden, ook mogelijk om te vermelden of recipiënten die de as van huisdieren bevatten al dan niet worden geplaatst, of dat deze as wordt uitgestrooid. Dit wordt bepaald in het Decreet van het Waalse Parlement van 6 maart 2009 tot wijziging van Hoofdstuk II van Titel III van Boek II van Deel I van het Wetboek van de plaatselijke democratie en de decentralisatie betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging (Belgisch Staatsblad van 26 maart 2009). De verschillende keuzemogelijkheden waarover de burger hierbij beschikt zijn vastgesteld in het Besluit van de Waalse Regering van 29 oktober 2009 tot uitvoering van het decreet van 6 maart 2009 tot wijziging van hoofdstuk II van titel III van Boek II van deel I van het Wetboek van de plaatselijke democratie en de decentralisatie (Belgisch Staatsblad van 24 november 2009).

De verklaring betreffende de laatste wilsbeschikking inzake de wijze van lijkbezorging en het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid wordt ingediend door middel van een gedateerd en ondertekend geschrift, dat tegen ontvangstbewijs moet worden overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de declarant is ingeschreven in de bevolkingsregisters. Behalve de naam, voornamen, geboorteplaats- en datum, en adres, geeft dit geschrift, door de duidelijke en ondubbelzinnige vermelding, de keuze aan inzake de wijze van lijkbezorging en/of het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid.

Na ontvangst wordt die verklaring vermeld in de bevolkingsregisters onder het IT 153.

De verschillende opties die beschikbaar zijn bij de invoering, alsook hun overeenkomstige codes, worden uiteengezet in de onderrichtingen van het IT 153.

De gemeenten zijn gehouden de verklaringen betreffende alle in hun bevolkingsregisters ingeschreven personen in ontvangst te nemen.

De keuze van de wijze van lijkbezorging en het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid, alsook desgevallend het bestaan van een uitvaartcontract, wordt in de bevolkingsregisters opgenomen met de datum van de verklaring en met uitsluiting van elke andere informatie. De gekozen wijze van lijkbezorging en het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid wordt ter kennis gebracht van de persoon die instaat voor de lijkbezorging.

Bij verandering van hoofdverblijfplaats wordt de schriftelijke verklaring betreffende de keuze van de wijze van lijkbezorging, het ritueel van de levensbeschouwing voor de uitvaartplechtigheid en het bestaan van een uitvaartcontract opgenomen in het dossier van de betrokken burger dat doorgestuurd wordt naar de gemeente waar de persoon zich gevestigd heeft.

De declarant kan zijn verklaring altijd intrekken of wijzigen. De achtereenvolgende gemeenten van verblijf actualiseren deze informatie in het bevolkingsregister.

In geval van wijziging van de verklaring wordt enkel de recentste vermelding behouden.

In geval van intrekking van de verklaring zonder nieuwe bepaling die daarvan in de plaats zou komen, afvoering van ambtswege, afvoering door verlies van het recht van verblijf of afvoering in gevolge vestiging in het buitenland wordt geen informatie meer bewaard.

In geval van overlijden van een persoon in de gemeente waar hij zijn woonplaats heeft, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand bij de aangifte van overlijden nagaan of er in de registers op naam van die persoon een verklaring betreffende de laatste wilsbeschikking betreffende de wijze van teraardebestelling opgetekend is.

Als het overlijden plaats heeft in een andere gemeente dan deze waar de overledene zijn hoofdverblijfplaats heeft, verstrekt deze laatste gemeente onverwijld aan de gemeente van overlijden, op dezer aanvraag, de informatie betreffende de laatste wilsbeschikking van de overledene betreffende de wijze van teraardebestelling.

Het paspoort (informatietype 199).

34. Voor alle duidelijkheid: het betreft hier de paspoorten, en aanverwante documenten, die uitgereikt worden door een Belgische overheid (cfr. artikel 1, 18°, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, teneinde nieuwe informatiegegevens te registreren met betrekking tot de voogd van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling).

Het uitreikingsproces (Belpas), inclusief de registratie in het Rijksregister, wordt beheerd door de FOD Buitenlandse Zaken.

De informatie betreffende het paspoort omvat de vermelding van de Belgische overheid die het heeft afgeleverd (provincie, gemeente, diplomatieke post of consulaire post), het nummer, de plaats van afgifte, de datum van afgifte, de datum van productie, de geldigheidsduur, de datum en de reden van de annulering.

De invoering gebeurt automatisch bij het afleveren van het paspoort.

De identiteits- en verblijfsdocumenten (informatietype 195).

35. De informatie betreffende het identiteitsbewijs bevat hetzij het nummer en de datum van afgifte van de identiteitskaart bedoeld in de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, hetzij de aard en het nummer van het document dat geldt als bewijs van inschrijving in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister of als bewijs van inschrijving in de registers van de Belgische consulaire of diplomatieke post, met opgave van de datum en de plaats van afgifte en van de geldigheidsduur.

Voor andere documenten dan de identiteitskaart van Belg (elektronisch identiteitsbewijs voor kinderen jonger dan 12 jaar, bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister, vreemdelingenkaart, inschrijvingsbewijs, verblijfsvergunning van onderdaan van een Lidstaat van de EU, enz) bevat deze informatie behoudens de aard van het document eventueel ook de verwijzing naar het duplicaat van het document of naar de verlenging van het document.

De plaats van afgifte van het document wordt voorgesteld door de NIS-code van de gemeente of de landencode van de consulaire of diplomatieke post.

De geldigheidsperiode wordt bepaald door de registratie van de vervaldatum.

Registratie van de nummers van de certificaten van de elektronische identiteitskaart of de elektronische vreemdelingenkaart (informatietype 180).

36. De gegevens die worden opgeslagen en bewaard in het Rijksregister van de natuurlijke personen worden aangevuld met het identiteits- en handtekeningcertificaat dat voorkomt op de elektronische identiteitskaart of de elektronische vreemdelingenkaart (dit in gevolge de wet van 25 maart 2003 tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.).

De invoering van deze nummers gebeurt automatisch bij het afleveren van de kaart.

Enkel het nummer van de elektronische identiteitskaart of de elektronische vreemdelingenkaart en de eventuele aanwezigheid van de certificaten worden opgenomen.

Het elektronisch identiteitsdocument voor de Belgische kinderen jonger dan 12 jaar bevat alleen het identiteitscertificaat. Dit certificaat kan worden geactiveerd vanaf de leeftijd van 6 jaar. De eventuele aanwezigheid van dit identiteitscertificaat wordt eveneens vermeld.

Buitenlandse kinderen onder 12 jaar krijgen de vreemdelingenkaart die ze als +12-jarige zouden krijgen (met een max geldigheidsdatum van 3 jaar). Het principe van het activeren van het identiteitscertificaat vanaf de leeftijd van 6 jaar is ook mogelijk.

[Het nummer en de datum van afgifte van de kaart voor sociale zekerheid \(ter herinnering - informatietype 196\).](#)

37.

Met ingang van 28 februari 1997 werd de kaart voor sociale zekerheid afgeschaft en vervangen door de (elektronische) sociale identiteitskaart, krachtens het koninklijk besluit van 18 december 1996 houdende maatregelen met het oog op de invoering van een sociale identiteitskaart ten behoeve van alle sociaal verzekerden, met toepassing van de artikelen 38, 40, 41 en 49 van de wet van 26 juli 1996 houdende de modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de wettelijke pensioenstelsels, Belgisch Staatsblad van 7 februari 1997). Dit besluit werd nadien opgeheven en vervangen door de wet van 29 januari 2014 houdende bepalingen inzake de sociale identiteitskaart en de ISI+-kaart (Belgisch Staatsblad van 12 februari 2014).

Sinds 1 januari 2014 verdelen de verzekeringsinstellingen immers geen nieuwe SIS-kaarten meer. Sinds die datum wordt het Belgische elektronische identiteitsdocument (eID, KidsID, elektronische identiteitskaart afgeleverd aan niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie, elektronisch verblijfsdocument afgeleverd aan onderdanen van een land buiten de Europese Unie) gebruikt om de sociaal verzekerde te identificeren. Sociaal verzekerden die niet beschikken over een Belgisch elektronisch identiteitsdocument, maar er wel een zouden kunnen verkrijgen indien zij de nodige stappen ondernemen, moeten dit document aanvragen. Degenen die geen recht hebben op een elektronisch identiteitsdocument, evenals alle kinderen jonger dan 12 jaar, ontvangen een residuaire kaart (hierna "ISI+-kaart" genoemd) als identificatiemiddel (artikel 2 van de wet van 29 januari 2014 houdende bepalingen inzake de sociale identiteitskaart en de ISI+-kaart).

[De pensioenbrevetten \(informatietype 073\).](#)

38.

Deze informatie omvat de verschillende categorieën van in België verleende brevetten en de instelling die ze verleent (rustpensioen, overlevingspensioen, oorlogspensioen, invalidenpensioen, rente).

Voor de pensioenbrevetten die door een vreemde staat uitgereikt zijn, wordt in de informatie slechts het land van uitreiking opgenomen, zonder verwijzing naar de categorie van brevet.

De nummers van de brevetten worden eveneens geregistreerd, alsook de datum van toekenning, dat wil zeggen de datum waarop het recht om een pensioen te trekken verleend wordt aan een persoon. Als die datum onbekend is, wordt de datum aangegeven waarop de gemeente in kennis is gesteld van de toekenning van het brevet.

[De verklaring met betrekking tot de transplantatie van organen en weefsels na overlijden \(ter informatie\).](#)

39.

Het koninklijk besluit van 9 februari 2020 betreffende de registratie van wilsverklaringen over de wegneming van menselijk lichaamsmateriaal, met inbegrip van organen, na overlijden (Belgisch Staatsblad van 19 maart 2020) regelt de registratie van verklaringen van verzet of van uitdrukkelijke toestemming, met betrekking tot het wegnemen van lichaamsmateriaal na het overlijden. Dit valt onder de gezamenlijke bevoegdheid van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

Het koninklijk besluit van 22 maart 2021 wijzigt het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, teneinde de registratie te schrappen van de informatie met betrekking tot de verklaring inzake de transplantatie van organen en weefsels na overlijden (Belgisch Staatsblad van 19 april 2021). Sinds dit koninklijk besluit wordt de registratie van de verklaring met betrekking tot de transplantatie van organen en weefsels na overlijden niet langer opgenomen in de bevolkingsregisters.

[De erkenning van titels ten gevolge van oorlogsfeiten \(informatie-type 074\).](#)

40.

De informatie omvat de datum van erkenning van de titel door de bevoegde overheid of instelling alsook de titel die erkend werd ten gevolge van oorlogsfeiten: politieke gevangene, gedepoteerde, gewapende verzetsstrijder, burgerlijk verzetsstrijder, lid van de clandestiene pers, werkweigeraar, oorlogswewe, oorlogsweduwe.

[De kaart van reizend handelaar \(ter herinnering - informatietype 193\).](#)

41.

Deze informatie omvat het nummer, de aard en de geldigheidsduur (die niet meer dan zes jaar mag bedragen) van de kaart van reizend handelaar.

Sinds 1 oktober 2006 dienen de gemeentebesturen niet langer in te staan voor de aflevering van leurkaarten en dient deze informatie niet langer te worden opgenomen in de bevolkingsregisters, dit in gevolge het feit dat sinds voormelde datum de leurkaarten dienen te worden aangevraagd en afgeleverd door de ondernemingsloketten, die dienen in te staan voor de inschrijving van de ambulante handelaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen (koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten, Belgisch Staatsblad van 29 september 2006).

De vermelding van de categorie bepaald in artikel 95, § 4, van het Kieswetboek (informatietype 130).

42. De bedoeling van deze informatie is om aan te geven welke personen aangewezen kunnen worden om de functie van voorzitter van een stembureau of stemopnemingsbureau of van bijzitter van een stemopnemingsbureau te vervullen (code 6) of om de functie van bijzitter van een stembureau uit te oefenen (code 7).

De vermelding dat een persoon geen kiezer is, niet kan deelnemen aan een gemeentelijke volksraadpleging, of geen kandidaat is.

De vermelding van het feit dat een persoon geen kiezer is, niet mag deelnemen aan een gemeentelijke volksraadpleging, of geen kandidaat is (informatietype 130).

43. De bedoeling van deze informatie is te laten weten dat een persoon van het kiesrecht (of van het recht om aan een gemeentelijke volksraadpleging deel te nemen) of van het recht om kandidaat te zijn, is uitgesloten.

De artikelen 6 tot en met 8 van het Kieswetboek leggen de bepalingen vast inzake de uitsluiting van en de schorsing uit het kiesrecht/het recht om kandidaat te zijn of het recht om deel te nemen aan een gemeentelijke volksraadpleging.

- Na 15 april 2009

Met toepassing van de wet van 14 april 2009 houdende diverse bepalingen inzake verkiezingen (Belgisch Staatsblad van 15 april 2009) werden de artikelen 6 en 7 van het Kieswetboek gewijzigd.

Deze bepalingen schrappen de automatische koppeling tussen een veroordeling en het definitieve verlies of de tijdelijke schorsing van het stemrecht van de veroordeelde. De strafrechter moet zich expliciet uitspreken over het feit of de persoon die hij veroordeeld zal hebben als dader van een misdaad of misdrijf, als bijkomende straf bij deze

veroordeling zijn kiesrechten zal verliezen, en, indien dit het geval is, zal hij de duur van deze onmogelijkheid moeten vastleggen in de uitspraak of het arrest van veroordeling. In voorkomend geval wordt de code 5 (niet-kiezer) geregistreerd met vermelding van de einddatum.

De geregistreerde einddatum is belangrijk bij de opmaak van de kiezerslijsten.

Nadien wordt de code 4 (kiezer) geregistreerd wanneer hij opnieuw het stemrecht krijgt.

Met toepassing van de bepalingen van het Strafwetboek ter zake, kan de rechter bovendien beslissen om iemand uit te sluiten van het stemrecht of van het recht om kandidaat te zijn bij de verkiezingen, of een combinatie van beide.

In voorkomend geval wordt de code 9 (niet-kandidaat) geregistreerd met vermelding van de einddatum.

Nadien wordt de code 8 (kandidaat) geregistreerd wanneer hij weer kandidaat mag zijn.

- Vóór 15 april 2009

De bedoeling van deze informatie is te laten weten dat een persoon van het kiesrecht (of van het recht om aan een gemeentelijke volksraadpleging deel te nemen) is uitgesloten (code 3) of dat een persoon de hoedanigheid van “kiezer/deelnemer aan een gemeentelijke volksraadpleging” heeft teruggekregen (code 1).

Opmerking: De eerder geregistreerde codes 3 en 1 blijven, in voorkomend geval, van kracht.

De wet van 21 januari 2013 (Belgisch Staatsblad van 14 juni 2013) “tot wijziging van het Kieswetboek en van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ingevolge de instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid” trad in werking op 1 september 2014.

Artikel 7 van het Kieswetboek werd in die zin gewijzigd dat iemand die ten gevolge van een gerechtelijke uitspraak wordt beschermd inzake het beheer over zijn goederen en/of zijn persoon, enkel wordt geregistreerd als niet-kiezer (code 5) indien dit uitdrukkelijk wordt vermeld in de uitspraak.

Er wordt in de bevolkingsregisters geen enkele verwijzing opgenomen naar de redenen waarom een persoon geschorst of uitgesloten is van het kiesrecht.

De aanduiding van de hoedanigheid van kiezer van de Europese Unie voor de verkiezing van het Europees Parlement en/of voor de gemeenteraadsverkiezingen.

De verklaring van wettelijke samenwoning (informatietype 123).

44. De in te voeren datum is deze waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand de verklaring vermeldt in de bevolkingsregisters, na onderzoek van de voorwaarden voor de wettelijke samenwoning (Wet van 23 november 1998 tot invoering van de wettelijke samenwoning – B.S., 12 januari 1999, en de omzendbrief van de Dienst Rijksregister van 1 december 1999 – B.S., 7 december 1999).

In voorkomend geval moet de beëindiging van de wettelijke samenwoning, en de datum ervan, vermeld worden.

De identificatiegegevens van de persoon met wie een verklaring van wettelijke samenwoning wordt afgelegd en de informatie betreffende de beslissingen die voorafgaan aan de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning, zoals bedoeld in artikel 1476 quater van het Burgerlijk Wetboek (informatietype 125).

- 44bis. Deze informatie omvat:

- de identificatiegegevens van de persoon met wie een verklaring van wettelijke samenwoning wordt afgelegd;
- de informatie betreffende de beslissingen die voorafgaan aan de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning:

1° het uitstel van de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning, zoals voorzien in artikel 1476quater, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek en de verlenging van de termijn van dit uitstel door de procureur des Konings, zoals bedoeld in hetzelfde artikel;

2° de weigering van de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning en de datum waarop de betrokken partijen in kennis gesteld werden van deze weigeringsbeslissing, zoals voorzien in artikel 1476quater, eerste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek.

3° het beroep aangetekend tegen de weigering om van de verklaring van wettelijke samenwoning melding te maken en de datum van de kennisgeving van deze beslissing tot weigering door de belanghebbende partijen bedoeld in punt 2°, overeenkomstig artikel 1476quater, vijfde lid, van het oud Burgerlijk Wetboek;

4° de nietigverklaring van de wettelijke samenwoning bedoeld in artikel 1476quinquies van het oud Burgerlijk Wetboek, wanneer de wettelijke samenwoning werd aangegaan in strijd met de bepalingen van artikel 1476bis, of met toepassing van artikel 79quater van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wanneer de nietigheid van de wettelijke samenwoning is uitgesproken bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest.

Deze informatiegegevens worden gewist vijf jaar na de datum waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand de betrokken partijen in kennis heeft gesteld van de beslissing van weigering om melding te maken van de verklaring van wettelijke samenwoning of na de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning door de betrokken personen in het bevolkingsregister (koninklijk besluit van 28 februari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister en tot voorschrift van de inschrijving in het wachtregister van de vreemdelingen die niet beschikken over een identificatienummer van het Rijksregister en die in het huwelijk willen treden of een verklaring van wettelijke samenwoning willen afleggen (Belgisch Staatsblad van 24 maart 2014).

Indien de persoon die het voornemen heeft om een verklaring van wettelijke samenwoning af te leggen, niet over een Rijksregisternummer beschikt, wordt hij ingeschreven in het wachtregister van de gemeente van de verklaring van wettelijke samenwoning, volgens de procedure bedoeld in Afdeling III van Deel II – De inschrijving in het wachtregister en het bijhouden ervan.

Het dossiernummer toegekend door de dienst Vreemdelingenzaken (informatietype 200).

45. Het betreft het identificatienummer dat de dienst Vreemdelingenzaken toekent aan iedere vreemdeling die ingeschreven wordt in de bevolkingsregisters of het wachtregister. Het wordt geregistreerd door de Dienst Vreemdelingenzaken.

Andere identiteitsgegevens dan die vermeld in nr. 16 en waarvan de vreemdeling gebruik maakt.

46. Het betreft identiteitsgegevens die niet gelijkgesteld kunnen worden met het begrip naam en voornamen, bijvoorbeeld wanneer de benaming van een vreemde onderdaan het niet mogelijk maakt de familienaam te onderscheiden van de voornaam (voornamen).

De datum die in aanmerking genomen moet worden is die van de geboorteakte of van het document dat als zodanig geldt.

Het land en de plaats van herkomst in het buitenland (informatie-type 006).

47. Deze informatie vermeldt het land waar de vreemde onderdaan verbleef vóór hij zich in België vestigde.

De datum die voor deze informatie in aanmerking genomen moet worden, is die van de aankomst in België.

De vermelding van het verblijf waarvan de duur beperkt is tot die van de schoolopleiding (informatietype 007).

48. Hier moet de datum van het begin van de opleiding aangegeven worden en de datum waarop de opleiding normaal voltooid wordt.

De vermelding van het verblijf dat beperkt is wegens bijzondere omstandigheden of wegens de aard of de duur van de prestaties.

49. Hier dient de datum van het begin van het verblijf aangegeven te worden, de datum waarop het normaal beëindigd wordt en de reden ervan.

De aard, het nummer en de geldigheidsduur van de arbeidsvergunning (informatietype 198).

50. De arbeidsvergunning wordt in principe afgegeven aan iedere niet EU-vreemdeling (behoudens vrijstelling) die in België een beroepsactiviteit uitoefent als werknemer.

De data van begin van geldigheid en verval van de vergunning worden in de registers opgenomen.

De aard, het nummer en de geldigheidsduur van de beroepskaart (informatietype 197).

51. De beroepskaart wordt in principe afgegeven aan iedere niet EU-vreemdeling (behoudens vrijstelling) die in België een winstgevende zelfstandige activiteit uitoefent.

De data van begin van geldigheid en verval van de kaart worden in de registers opgenomen.

Recht op terugkeer (informatietype 008).

52. Het recht op terugkeer wordt geregeld in artikel 19 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Deze informatie omvat de vermelding "recht op terugkeer", de datum van de opmaak van bijlage 18 bedoeld in artikel 39, § 6, van het koninklijk besluit van 8 oktober 1991, betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, alsook de datum tot welke het recht op terugkeer uitgeoefend kan worden. Er wordt eventueel melding gemaakt van de tijdelijke afwezigheid.

Indien de betrokkene gebruik kan maken van een tijdelijke afwezigheid, blijft de inschrijving behouden.

In het ander geval wordt hij afvoerd naar het buitenland.

De verblijfskaart wordt niet geannuleerd!

De aard en de referte van de documenten bedoeld in artikel 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of van de documenten toegelaten krachtens voormeld artikel (informatietype 211)

53. Deze informatie omvat het nummer van het document, de plaats van afgifte en de overheid die het document uitgereikt of verlengd heeft alsook de data van afgifte, verlenging en verval.

- 54-57. Opgeheven

De aanduiding van de hoedanigheid van kiezer voor de verkiezing van het Europese Parlement en/of voor de gemeenteraadsverkiezingen (informatietype 131).

58. De datum die moet ingevoerd worden is deze van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege, waarbij een Europese burger wordt erkend als kiezer voor het Europees Parlement, gevolgd door de naam van de plaatselijke of territoriale collectiviteit waar de betrokkene in zijn land van herkomst het laatst als kiezer was ingeschreven (code 1).

De datum die moet ingevoerd worden is deze van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege, waarbij een Europese of niet-Europese burger wordt erkend als kiezer voor de gemeenteraadsverkiezingen (code 2).

Alle informatie met betrekking tot deze invoering kan worden verkregen via verkiezingen@rrn.fgov.be.

De datum waarop het statuut van tijdelijke bescherming bedoeld in artikel 54, § 1, eerste lid, 5°, van voormelde wet van 15 december 1980 werd toegekend (informatietype 205)

59.

Deze informatie wordt ingevoerd door de gemeente.

De verplichte plaats van inschrijving bepaald door de Minister of door zijn gemachtigde krachtens artikel 54 van voormelde wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (informatietype 207).

60.

De in te voeren datum is deze van de ministeriële beslissing.

Hoofdstuk III. - Modellen van documenten en formulieren gebruikt bij de bevolkingsregistratie.

61 Op 25 mei 2018 trad de Algemene Verordening Gegevensbescherming EU/2016/679 (AVG, of engels: General Data Protection Regulation (GDPR)) in werking. De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (Belgisch Staatsblad van 5 september 2018), de zogenaamde “Privacywet”, is ook in werking getreden.

Deze wetteksten leggen bepaalde vereisten op inzake transparantie en informatieverplichtingen bij het verwerken van persoonsgegevens. In het bijzonder wijzen wij op artikel 12, 13 en 14 van de AVG en artikel 37 en 38 van de Privacywet. Concreet houdt dit in dat iedere gemeente die in zijn relaties met de burger gebruik wenst te maken van de modellen die in deze Algemene Onderrichtingen worden aangereikt, deze verplicht dient aan te vullen met een uiteenzetting over de wettelijk vereiste informatie (disclaimer). Onderstaande tekst kan hierbij als model dienen, mits invullen van de relevante informatie en verwijzing naar de gemeentelijke privacyverklaring:

“De gegevens die u door middel van het invullen van dit formulier verstrekt zullen worden opgeslagen in een databank met doel om [...procedure waarin de gegevens gebruikt worden...]. Deze gegevens worden door de [...diensten...] verwerkt en worden niet gecommuniceerd aan derden. Uw gegevens worden gedurende een termijn van [...termijn...] bewaard. Het bewaren en verwerken van deze gegevens is louter gebaseerd op een wettelijke grondslag. Indien u uw recht van inzage, verbetering, verwijdering, of andere rechten onder de privacywetgeving wenst uit te oefenen kunt u zich richten tot de verwerkingsverantwoordelijke [...gemeente...] (of diens DPO). U kunt contact opnemen via [...contactgegevens...]. U kunt de toepasselijke privacyverklaring raadplegen [... wijze waarop kan geraadpleegd worden...] In geval van betwisting, kan u klacht neerleggen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.”

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/acties/klacht-indienen>

Drukpersstraat 35, 1000 Brussel

+32 (0)2 274 48 00

+32 (0)2 274 48 35

contact@apd-gba.be »

Ter herinnering:

Het Model 1 is vervangen door de bevolkingsfiche (transactie 61) die de gemeente kan opvragen via hun bevolkingstoepassing.

Het model 7 is overbodig sinds de invoering van de DABS.

Modellen 2 en 2bis.

62. Model 2 is het ontvangstbewijs van de aangifte waarin voorzien is bij artikel 7, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. In het geval de aangifte door de burger elektronisch werd verricht, mag ook dit model 2 op elektronische wijze worden toegestuurd naar de burger (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte).

Het moet niet worden afgegeven aan vreemdelingen die een verklaring van aankomst of een verklaring van aanwezigheid in België ontvangen.

63. Model 2bis is een variant van model 2 voor de overbrenging van de hoofdverblijfplaats binnen dezelfde gemeente (interne mutatie).

In het geval de aangifte door de burger elektronisch werd verricht, mag ook dit model 2bis op elektronische wijze worden toegestuurd naar de burger (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte).

Modellen zijn opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Model 3.

63. Het betreft de kennisgeving van inschrijving bepaald bij artikel 7, § 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. Dit model 3 kan per post, per fax of elektronisch (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte) worden overgemaakt.

Een model is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Model 4

65. Model 4 is het attest van niet-inschrijving bedoeld in artikel 7, § 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. Het staat op de keerzijde van model 3. Dit model 4 kan per post, per fax of elektronisch (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte) worden overgemaakt.

Een model is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Modellen 5 en 5bis

66. Model 5 is bestemd om, indien van toepassing, het persoonlijk dossier door te sturen van de persoon die ingeschreven is in overeenstemming met artikel 7, § 6, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Indien een gemeente bericht ontvangt (model 3) dat een inwoner werd ingeschreven in een andere gemeente, kan er worden overgegaan tot de archivering van het persoonlijk dossier van de betrokkene.

Indien dit persoonlijk dossier documenten bevat die op papier moeten worden bezorgd aan de nieuwe gemeente, worden deze bij middel van het model 5 overgemaakt.

Indien de nieuwe gemeente niets ontvangt, mag dit worden begrepen dat er geen documenten moeten worden overgemaakt.

Model 5 bis vormt het ontvangstbewijs van het versturen van het persoonlijk dossier. Het model 5bis kan teruggestuurd worden per post of per fax. De ontvangst van het persoonlijk dossier, kan eveneens worden bevestigd per gewone e-mail (zonder dat dit formulier model 5bis nog dient te worden gebruikt).

Er zijn modellen opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Toelichtingen:

- a) In oktober 2025 werd de FOD Mobiliteit hierover gecontacteerd en gaf aan dat de informatiefiche verplicht blijft voor:
1. Vervaldatum en resultaten van de hernieuwingsexamens voor het rijbewijs/ hernieuwingsexamens die niet zijn opgenomen in Mercurius;
 2. Informatie betreffende de vervaldatum van het rijbewijs in geval van een nummerwijziging;
 3. Medische attesten van groep 1 met onbeperkte geldigheid: het origineel wordt bewaard bij de fiche;
 4. Rijbewijzen verkregen door omruiling van een buitenlands rijbewijs: een kopie van het omgeruilde Europese rijbewijs en het origineel van het omgeruilde buitenlandse rijbewijs worden bewaard bij de fiche;
 5. Omruiling van militaire rijbewijzen en SHAPE-rijbewijzen: een kopie wordt bewaard bij de fiche;
 6. Leerling-rijbewijzen: een kopie wordt bewaard bij de fiche;
 7. Gelijkvormigheidsattest voor landbouwvoertuigen (T-attest): een kopie wordt bewaard bij de fiche;

8. Houders van een Europese buitenlandse vakbekwaamheidskaart: een kopie van deze kaart wordt bewaard bij de fiche.

De documenten mogen in digitaal formaat worden bewaard, met uitzondering van buitenlandse rijbewijzen, die op papier moeten worden bewaard. In geval van verhuis moet de fiche aan de nieuwe gemeente worden overgemaakt, hetzij digitaal, hetzij per post.

- b) Bij verandering van hoofdverblijfplaats wordt de schriftelijke verklaring betreffende de keuze van de wijze van lijkbezorging en rituelen opgenomen in het dossier van de betrokken burger dat wordt doorgestuurd naar de gemeente waar de persoon zich gevestigd heeft.

Dit is door de regionale overheden bepaald zie punt 32).

Model 6

67. Formulier model 6 dient om de verzending van een model 3 te vragen - wat een voorafgaande inschrijving in de registers van de aangeschreven gemeente impliceert. Dit model 6 kan per post, per fax of elektronisch (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte) worden overgemaakt. In geval van weigering tot inschrijving, wordt een model 4 bezorgd aan de vorige gemeente.

Een model is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

68. Opgeheven.

Modellen 8 en 8bis

69. Model 8 is het bewijs van afvoering van de registers dat overhandigd wordt op verzoek van iedere persoon die zijn afvoering van de registers moet aantonen, in het bijzonder in geval van vestiging in het buitenland. Indien de burger dit wenst, kan dit model 8 ook op elektronische wijze worden toegestuurd naar de burger (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte).

De gemeente stelt dit formulier ter beschikking van haar inwoners, evenals een uittreksel uit het Belgisch consulaire Wetboek van 21 december 2013, artikels 35 tot 41.

Model 8bis is een **intern** model voor de gemeente inzake de aangifte van een vertrek naar het buitenland en het onderzoek betreffende dat eigenlijke vertrek. De voorkant wordt ingevuld door de Dienst Bevolking van de gemeente en ondertekend door de declarant. Eens ingevuld, wordt dit model doorgestuurd naar de lokale politie, die de achterkant van het model moet invullen aan de hand van een eenvoudig onderzoek betreffende het effectieve vertrek van de declarant naar het buitenland.

Indien uit het onderzoek blijkt dat de declarant in werkelijkheid niet gaat vertrekken naar het buitenland, moeten de bevolkingsregisters verbeterd en geactualiseerd worden (annulatie van het vertrek naar het buitenland). Enkel in dit geval zal de Dienst Bevolking van de FOD Buitenlandse Zaken verwittigd worden (enkel van toepassing voor de Belgen). Deze annulatie vereist geen collegebeslissing. Het wordt aanbevolen om een spoor te bewaren (in IT003) van de annulatie van het vertrek naar het buitenland.

Er zijn modellen opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Model 9.

70. Model 9 wordt gebruikt om de beslissing van niet-inschrijving (artikel 7, § 8, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister) ter kennis van de betrokkene te brengen. In het geval de aangifte door de burger elektronisch werd verricht, mag ook dit model 9 op elektronische wijze worden toegestuurd naar de burger (voorzien van de elektronische handtekening van de bevoegde beambte).

De kennisgeving aan de burger is essentieel om de rechten van de burger te vrijwaren en zijn beroepsmogelijkheid bij het departement binnen de 30 kalenderdagen te bepalen.

Indien het model 9 per post wordt verzonden, gebeurt dit aan het adres dat de burger heeft opgegeven als nieuwe verblijfplaats. Conform het Burgerlijk Wetboek, artikels 102 tot 105, moet dit adres immers worden beschouwd als de woonplaats van de burger.

Een model is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Model 10 en 10bis

71. Het model 10 stelt de gemeente van het OCMW waar de betrokken persoon vraagt om ingeschreven te worden, in staat om bij de gemeente van de vorige officiële inschrijving na te gaan of betrokkene wel degelijk het adres van die officiële inschrijving verlaten heeft, en om eventueel zijn verblijfssituatie te regulariseren.

72. Bij middel van model 10bis kan de gemeente waar de betrokken persoon officieel ingeschreven was, bevestigen dat betrokkene wel degelijk het adres van de officiële inschrijving verlaten heeft en (eventueel) dat de verblijfssituatie van betrokkene werd geregulariseerd.

Er zijn modellen opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

Hoofdstuk IV. - Grondregels betreffende het houden van de registers.

A) Algemeen:

73. Alle personen die hun hoofdverblijfplaats op het grondgebied van een gemeente gevestigd hebben, ongeacht of ze er aanwezig dan wel tijdelijk afwezig zijn, worden ingeschreven in de bevolkingsregisters met vermelding van de hen betreffende informatiegegevens.

Het betreft dus een verplichting om in te schrijven op de werkelijke verblijfplaats, zowel voor de burger om diens hoofdverblijfplaats aan te geven, als voor de gemeente om desnoods ambtshalve actie te ondernemen indien zij kennis krijgt van het gegeven dat iemands hoofdverblijfplaats gewijzigd zou zijn of dat de gekende gezinssamenstelling niet correct zou zijn.

Voormelde algemene regel dient evenwel te worden genuanceerd voor wat betreft de vreemdelingen (van wie de inschrijving in de bevolkingsregisters ondergeschikt is aan de vaststelling van hun recht of toelating tot verblijf of vestiging – cfr. punt 2) en de diplomaten, de personen die gelijkaardige immuniteiten genieten als de leden van het diplomatieke korps, alsook het militair personeel van SHAPE en van de NAVO (die vrijgesteld zijn van inschrijving in de bevolkingsregisters – cfr. punt 4).

Wat betreft de vreemdelingen die enkel worden ‘vermeld’ in de bevolkingsregisters, moet verwezen worden naar Hoofdstuk VI punten 110 en 111.

Wat betreft de inschrijving van verzoekers om internationale bescherming en de andere burgers voor wie er nog geen beslissing is inzake hun recht of toelating tot verblijf of vestiging moet verwezen worden naar Deel II betreffende het wachtregister.

74. De gezinnen of personen die over meerdere verblijven of woningen beschikken, worden slechts ingeschreven in de registers van de plaats waar zij hun hoofdverblijf hebben.

Een eigendoms- of bewoningstitel van een ander verblijf is op zich geen geldig feit om de inschrijving als hoofdverblijfplaats te verantwoorden, evenmin is het betalen van huur of nutsverbruiken op zich genomen voldoende om een inschrijving te verantwoorden. Er dient een onderzoek plaats te vinden naar de plaats waar de personen in kwestie feitelijk hoofdzakelijk verblijven.

Personen die in een erkend vluchthuis verblijven waarvan het adres strikt geheim dient gehouden te worden, dienen enkel te worden ingeschreven op het adres van het effectief verblijf, d.w.z. op het adres van het vluchthuis, indien geen enkele andere inschrijvingsmogelijkheid voorhanden is en de betrokkene hier permanent verblijft.

Om pragmatische redenen is het in dergelijke gevallen toegestaan om een tijdelijk referentieadres op het adres van het OCMW toe te staan, gedurende de periode dat de betrokken persoon daadwerkelijk op het adres van het erkend vluchthuis verblijft, dit om het adres van het vluchthuis geheim te houden. In dit geval dient het OCMW uiteraard te voorzien in de postbedeling, zoals dat voor ieder referentieadres van toepassing is. Een voorafgaande ambtshalve afvoering is in dit specifieke geval niet vereist.

B) De tijdelijke afwezigheid van vreemdelingen:

75. De bepalingen inzake tijdelijke afwezigheid (cfr. punt 105) zijn eveneens van toepassing op vreemdelingen. Voor vreemde onderdanen die tijdelijk het land verlaten en zich in een situatie van tijdelijke afwezigheid bevinden en hiervan melding hebben gedaan bij de gemeente van inschrijving, dient deze tijdelijke afwezigheid te worden geregistreerd (IT 026). Mogelijks doet de vreemdeling ook een beroep op zijn recht op terugkeer (IT 008) dat reeds eerder werd besproken (cfr. punt 52).

C) De inschrijving van niet-ontvoogde minderjarigen:

§1. Het adres van inschrijving in de bevolkingsregisters van een niet-ontvoogde minderjarige:

76. a) De niet-ontvoogde minderjarige volgt de gewone verblijfsregels zoals bepaald in de artikelen 1 en 3 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, evenals in de artikelen 16, 17 en 18 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Dit betekent dat de minderjarige wordt ingeschreven op het adres waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft, zijnde de plaats waar hij effectief verblijft gedurende het grootste gedeelte van het jaar. Dit is dus een louter feitelijke aangelegenheid. De hoofdverblijfplaats wordt vastgesteld op grond van objectieve materiële of feitelijke gegevens, en niet in functie van afgelegde verklaringen of het akkoord van de ouders of één van hen om op een bepaald adres te worden ingeschreven in de bevolkingsregisters.

Gevonden of verlaten kinderen en aan pleegouders toevertrouwde wezen, die geplaatst zijn in een verblijfsinstelling of in een home voor kinderen, worden ingeschreven op het adres van het pleeggezin of van de instelling waar ze verblijven.

Minderjarigen die, met toepassing van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade of

de regelgeving betreffende de bijzondere jeugdbijstand, bij een particulier zijn geplaatst (vb. bij pleegouders), worden ingeschreven op het adres van de persoon bij wie ze verblijven.

Minderjarigen die, met toepassing van de voornoemde wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming of de regelgeving betreffende de bijzondere jeugdbijstand, in een instelling (vb. een jeugdinstelling, een MPI, ...) zijn geplaatst, kunnen gedurende hun verblijf in deze instelling als tijdelijk afwezig worden beschouwd op het adres waar zij staan ingeschreven, dit op voorwaarde dat zij nog regelmatig contact onderhouden met de perso(o)n(en) op wiens adres zij nog ingeschreven staan. Indien de betrokken minderjarige, gedurende zijn verblijf in de instelling, echter geen contacten meer blijkt te onderhouden met de perso(o)n(en) op wiens adres hij staat ingeschreven, dient hij te worden ingeschreven op het adres van de instelling waar hij werd geplaatst.

Minderjarigen die, met toepassing van dezelfde wet van 8 april 1965, zoals gewijzigd door de wet van 13 juni 2006 tot wijziging van de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (Belgisch Staatsblad van 19 juli 2006) door de jeugdrechtbank of door de onderzoeksrechter, bij voorlopige maatregel van maatschappelijke beveiliging, worden toevertrouwd aan een 'gesloten federaal centrum voor minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd (gesloten opvoedingsafdeling), dienen gedurende deze (kortstondige) voorlopige plaatsing als tijdelijk afwezig te worden beschouwd op het adres waar zij staan ingeschreven.

Minderjarigen die, met toepassing van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming of de regelgeving betreffende de bijzondere jeugdbijstand, voor een kortstondige duur (minder dan 3 maanden) worden toevertrouwd aan een particulier, kunnen gedurende deze periode als tijdelijk afwezig worden beschouwd op het adres waar zij staan ingeschreven.

- b) Artikel 108 van het oud Burgerlijk Wetboek voorziet in een wettelijke woonplaats voor niet-ontvoogde minderjarigen. Deze wettelijke woonplaats is de gezamenlijke verblijfplaats van de ouders van de niet-ontvoogde minderjarige of, indien zijn ouders niet samenleven, de verblijfplaats van één van beiden. De niet-ontvoogde minderjarige die onder voogdij is geplaatst heeft zijn wettelijke woonplaats bij zijn voogd.

Een minderjarige wordt ingeschreven op het adres van voormelde wettelijke woonplaats indien hij er ook effectief zijn hoofdverblijf heeft.

In het geval van verschil tussen de wettelijke woonplaats en de hoofdverblijfplaats van een niet-ontvoogde minderjarige, wordt hij ingeschreven op het adres van de hoofdverblijfplaats. In dit geval verwijst de steekkaart model 1 van de gemeente van

inschrijving naar de wettelijke woonplaats of – in het geval van vrijstelling van het bijhouden van de steekkaart model 1 – wordt door de gemeente van inschrijving de wettelijke woonplaats weergegeven in het rijksregisterdossier van betrokkene, dit onder het IT 027.

- c) Artikel 374, §1, laatste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek voorziet in de mogelijkheid voor de rechter om het adres te bepalen waar een niet-ontvoogde minderjarige dient te worden ingeschreven in de bevolkingsregisters als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf, dit in geval de ouders niet samenleven en zij geen overeenstemming kunnen bereiken omtrent de uitoefening van het ouderlijk gezag over de minderjarige.

Een minderjarige wordt ingeschreven op het adres bepaald door de rechter conform artikel 374, §1, laatste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek, indien hij er ook effectief zijn hoofdverblijf heeft.

Indien mocht blijken dat de betrokken minderjarige zijn effectieve hoofdverblijfplaats niet (langer) heeft op het adres van de door de rechter, conform artikel 374, §1, laatste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek bepaalde hoofdverblijf, dient hij te worden ingeschreven op het adres van de effectieve hoofdverblijfplaats (IT 020). In dit geval wordt door de gemeente van inschrijving de door de rechter bepaalde hoofdverblijfplaats geregistreerd in het rijksregisterdossier van betrokkene als de wettelijke woonplaats (IT 027).

- d) De niet-ontvoogde minderjarige van wie de ouders of één ervan uit het ouderlijk gezag zijn ontzet, volgt de gewone verblijfsregel zoals bepaald onder punt a).

Hij wordt dus ingeschreven op het adres van de persoon bij wie hij zijn werkelijk hoofdverblijf heeft. Voor het geval hij in een instelling is geplaatst en hij er gedurende zijn verblijf geen contacten meer blijkt te onderhouden met de perso(n)en op wiens adres hij staat ingeschreven, dient hij te worden ingeschreven op het adres van deze instelling.

Indien de betrokken minderjarige niet wordt ingeschreven bij de ouder die het ouderlijk gezag heeft behouden, wordt eveneens de wettelijke woonplaats vermeld in het rijksregisterdossier van betrokkene, zoals uitgelegd onder punt b).

- e) Wanneer de ouders niet samenleven en de niet-ontvoogde minderjarige op een gelijkmatig verdeelde wijze verblijft bij elk van beide ouders (= het systeem van het verblijfsco-ouderschap, zoals bedoeld in artikel 374, §2, van het oud Burgerlijk Wetboek) is het echter niet mogelijk te bepalen bij welke ouder de minderjarige feitelijk gesproken effectief verblijft gedurende het grootste gedeelte van het jaar. De inschrijving van de niet-ontvoogde minderjarige gebeurt dan op basis van hetzij het schriftelijk en door iedere ouder aan de gemeente overgemaakt wederzijds akkoord van de beide ouders, hetzij de laatste gerechtelijke beslissing tot gelijkmatig verdeelde

huisvesting, het-zij de laatste notariële akte tot gelijkmatig verdeelde huisvesting. Bij gebrek aan een akkoord, een gerechtelijke beslissing of een notariële akte blijft de niet-ontvoogde minderjarige ingeschreven aan het adres van de laatste hoofdverblijfplaats.

Indien het niet mogelijk blijkt om de inschrijving van de niet-ontvoogde minderjarige te regelen volgens de voormelde modaliteiten, gebeurt deze aan het adres van de hoofdverblijfplaats van de ouder die de kinderbijslag ontvangt, in afwachting dat de hoven en rechtbanken een uitspraak doen terzake.

De inschrijving van de minderjarige wijzigt uiteraard ook steeds indien er feitelijk niet langer sprake is van een gelijkmatig verdeelde huisvesting.

De in vorige alinea vermelde regeling geldt eveneens in het geval van een feitelijk verblijfsco-ouderschap (d.w.z. een gelijkmatig verdeeld verblijf van het kind bij elk van beide ouders, zonder dat dit werd opgelegd bij vonnis of zonder dat dit het voorwerp uitmaakt van een door de rechtbank gehomologeerde overeenkomst afgesloten tussen beide ouders).

- f) Wat betreft de gevallen van minderjarige kinderen die in het buitenland worden vastgehouden door een ouder, die uit dien hoofde werd veroordeeld, dienen de betrokken minderjarige kinderen te worden beschouwd als tijdelijk afwezig zonder enige tijdsbeperking (zie de omzendbrief dd. 9 januari 2001 en punt 106 van deze onder-richtingen).

Opdat toepassing kan worden gemaakt van deze regeling, dient de verzoekende ouder aan te tonen dat de ouder die de minderjarige kinderen in het buitenland vasthoudt, hiervoor veroordeeld is én dient de verzoekende ouder de tenuitvoerlegging van deze veroordeling na te streven door contactname met de FOD Buitenlandse Zaken.

Indien de ouder nog geen veroordeling bekomen heeft, maar deze wel nastreeft, dient deze het bewijs van het instellen van vervolging (PV, dagvaarding, Burgerlijke Partijstelling,...) voor te leggen en dient de gemeente ten gepaste tijden te verzoeken het resultaat van deze vervolging kenbaar te maken.

Bij vrijspraak van de ouder die de minderjarige kinderen in het buitenland vasthoudt, of bij een loutere melding zonder klacht, kan deze regeling niet toegepast worden.

- g) Het is noodzakelijk dat het onderzoek van de reële verblijfplaats van een minderjarige door de gemeenten op een grondige wijze wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat meerdere bezoeken ter plaatse worden verricht, bij elk van de ouders, en dit, indien mogelijk, gespreid over een langere periode die zich niet beperkt tot de schoolvakanties. Op deze manier kan al in aanzienlijke mate worden vermeden dat voortdurend en afwisselend door elk van beide ouders aangifte wordt gedaan van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van de betrokken minderjarige naar zijn/haar adres.

Het is hierbij aanbevelenswaardig dat aan beide ouders de omgangsregeling opgevraagd wordt opdat er op basis van de voorziene aanwezigheden gerichte controles

kunnen plaatsvinden. Dit beperkt het aantal vereiste controles om uitsluitel te kunnen geven en komt de kwaliteit van het onderzoek ten goede.

- h) Een niet-ontvoogde minderjarige kan slechts als alleenstaande kan worden ingeschreven in de bevolkingsregisters indien geen andere inschrijvingsmogelijkheid bestaat. In de hieronder beschreven situaties is dit evenwel logisch verantwoord:
- een niet-ontvoogde minderjarige dat werkelijk alleen woont op een adres, zonder dat er sprake is van een artificiële gecreëerde situatie met oog op het bekomen van bepaalde voordelen (rechtsmisbruik)
 - een niet-ontvoogde minderjarige die samen woont met zijn ouders, dewelke evenwel geen verblijfsrecht hebben en dus niet ingeschreven kunnen worden in de registers.
- i) Wat betreft de datum van inschrijving van een niet-ontvoogde minderjarige, dient toepassing te worden gemaakt van de algemene regel vermeld onder nr. 81.
- j) Wanneer een kind wordt opgenomen in een gezin in het kader van een adoptie, dient op het ogenblik van de aangifte van de aankomst van het adoptiekind in het gezin het kind onmiddellijk te worden ingeschreven in de bevolkingsregisters (bevolkingsregister of vreemdelingenregister) op het adres van de adoptieouders, op voorwaarde dat de ouders ofwel het bewijs voorleggen van de beslissing van registratie van de adoptie afgegeven door de Federale Centrale Autoriteit, indien de adoptie in het buitenland wordt uitgesproken vóór de internationale verplaatsing van het kind, ofwel een attest wordt voorgelegd van één van de Centrale autoriteiten voor Adoptie van de drie Gemeenschappen (de Vlaamse Centrale autoriteit Kind en Gezin, l’Autorité centrale communautaire, of Zentrale Behörde der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Adoptionen) waaruit blijkt dat het kind zich in een lopende adoptieprocedure bevindt en met dit oog werd toegewezen aan het betrokken gezin.

Opgelet: een niet-Europees kind dat in België aangekomen is met het oog op een adoptie zal bovendien moeten beschikken over een visum van type “D”, code B23. Indien dit kind zich al in België bevond, gelieve u ervan te verzekeren – zo nodig bij de Dienst Vreemdelingenzaken – dat de machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden behouden blijft vooraleer u het kind inschrijft.

Enkel in het geval dat de gemeentelijke bevolkingsdienst gegronde twijfels zou hebben over het daadwerkelijk verblijf van het adoptiekind op het adres van de adoptieouders, dient nog een voorafgaandelijke woonstcontrole te worden uitgevoerd. Wanneer deze woonstcontrole positief is, wordt dan het kind op datum van aankomst in de gemeente ingeschreven op het adres van de adoptieouders.

Indien de inschrijving van het adoptiekind op het adres van de adoptieouders voorafgaat aan de registratie van de adoptie uitgesproken in het buitenland, afgegeven door

de Federale Centrale Autoriteit, of aan het adoptievonnis uitgesproken door de jeugdrechtbank, dient het kind voorlopig te worden geregistreerd als 'niet-verwant' ten aanzien van de referentiepersoon van het adoptiegezin.

(Omzendbrief van de Dienst Bevolking dd. 27 mei 2010, aangepast bij omzendbrief dd. 25.02.2011).

- k) Wanneer een kind wordt opgenomen in een gezin in het kader van pleegzorg, dient op het ogenblik van de aangifte van de aankomst van het pleegkind in het gezin het kind onmiddellijk te worden ingeschreven in de bevolkingsregisters (bevolkingsregister of vreemdelingenregister) op het adres van van de pleegouders als 'niet-verwant' gezinslid, mits het voorleggen van een pleegzorgattest inzake de aanstelling als pleegouder.

De hoofdverblijfplaats van het pleegkind bij de pleegouders moet nadien worden bevestigd door een positieve verblijfscontrole. De feitelijke vaststellingen zijn, zoals gebruikelijk, bepalend voor het resultaat van het onderzoek.

Indien de verblijfscontrole negatief blijkt, wordt de inschrijving van het pleegkind ongedaan gemaakt en als onbestaande beschouwd.

Enkel indien de gemeentelijke bevolkingsdienst gegronde twijfels heeft over het daadwerkelijk verblijf van het pleegkind op het adres van de pleegouders, wordt de inschrijving in het gezin van de pleegouders pas uitgevoerd na een voorafgaandelijke, positieve verblijfscontrole aan het betreffende adres.

Als uit een volgende verblijfscontrole blijkt dat de pleegzorg is beëindigd, moet de gemeente ervoor zorgen dat haar bevolkingsregisters worden geregulariseerd (eventueel door een model 6 op te sturen naar een andere gemeente).

Als het kind na onderzoek niet meer kan worden gelokaliseerd, kan een procedure ambtshalve afvoering worden opgestart.

(Omzendbrief van de Dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten dd. 28 september 2021).

§2. De aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van een niet-ontvoogde minderjarige:

- a) Wanneer een niet-ontvoogde minderjarige de verblijfplaats van zijn ouders voor het eerst verlaat om zijn hoofdverblijfplaats elders te vestigen, moet hij bij zijn aangifte van de overbrenging van hoofdverblijfplaats vergezeld worden door minstens één van de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen.

Deze regel dient zowel te worden gevolgd indien de minderjarige van hoofdverblijfplaats wil veranderen binnen dezelfde gemeente, wanneer hij zijn hoofdverblijfplaats wil overbrengen naar een andere gemeente, als in het geval van aangifte van het vertrek van de minderjarige naar het buitenland.

Onder ‘verblijfplaats van zijn ouders’ dient te worden begrepen: de hoofdverblijfplaats waar de minderjarige met zijn ouders of één ervan samenleeft. Voormelde regeling dient derhalve te worden toegepast, zowel in de gevallen waarbij de minderjarige de verblijfplaats van zijn ouders of één ervan verlaat om zijn hoofdverblijf te gaan vestigen bij een derde, als in de gevallen waarbij de ouders niet samenleven en de minderjarige de hoofdverblijfplaats van één zijn ouders verlaat om zijn hoofdverblijf te gaan vestigen bij de andere ouder.

Met ‘ouderlijk gezag’ wordt bedoeld: de bevoegdheid tot het nemen van belangrijke beslissingen betreffende de gezondheid van het kind, zijn opvoeding, zijn opleiding, de godsdienstige en levensbeschouwelijke keuzes en de organisatie van zijn huisvesting (cfr. artikel 374, §1, lid 2, B.W.).

In principe oefenen de ouders het ouderlijk gezag gezamenlijk uit, ook wanneer de ouders niet samenleven (artikel 373, lid 1, B.W. en artikel 374, §1, lid 1, B.W.). Dit wordt ‘co-ouderschap’ genoemd, en dient duidelijk te worden onderscheiden van het systeem van het verblijfsco-ouderschap, zoals bedoeld in artikel 374, §2, B.W. (zie §1, punt e) hierboven).

Wanneer de ouders niet samenleven, kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend opdragen aan één van beide ouders, dit bij gebreke van overeenstemming over de uitoefening ervan (artikel 374, §1, lid 2, B.W.). Dit wordt het ‘exclusief ouderlijk gezag’ genoemd.

In heel uitzonderlijke omstandigheden komt het voor dat één of beide ouders door de jeugdrechter werden ontzet uit het ouderlijk gezag, dit in overeenstemming met de artikelen 32 en volgende van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming (zie §1, punt d) hierboven).

Indien het een minderjarige betreft die is geadopteerd, dan oefent (oefenen) de adoptant(en) het ouderlijk gezag ten aanzien van deze minderjarige uit, dit zowel in geval van een gewone adoptie, als bij een volle adoptie.

Wanneer beide ouders van de minderjarige zijn overleden, wettelijk onbekend zijn of in de voortdurende onmogelijkheid verkeren om het ouderlijk gezag uit te oefenen, ontstaat de voogdij over de betrokken minderjarige. In voorkomend geval wordt de minderjarige vertegenwoordigd door de voogd en wordt het ouderlijk gezag vervangen door het voogdijgezag.

Stiefouders oefenen geen ouderlijk gezag uit over hun minderjarig stiefkind. Pleegouders en pleegvoogden oefenen evenmin het ouderlijk gezag uit over hun minderjarig pleegkind.

In de gevallen waarbij de aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van een niet-ontvoogde minderjarige langs elektronische weg gebeurt (via e-loket), volstaat het echter dat, in de loop van het onderzoek van de reële verblijfplaats, één van de personen die het ouderlijk gezag over de betrokken minderjarige uitoefent zich schriftelijk akkoord verklaart met de gevraagde overbrenging van de hoofdverblijfplaats. Uiteraard kan dit akkoord van de ouder met de gevraagde adreswijziging ook onmiddellijk langs elektronische weg worden verleend.

De hierboven vermelde regeling geldt enkel wanneer de niet-ontvoogde minderjarige ‘voor het eerst’ de verblijfplaats van zijn ouders verlaat.

Bij latere verblijfsveranderingen van de minderjarige is het niet meer vereist dat hij bij de aangifte van de overbrenging van zijn hoofdverblijfplaats vergezeld wordt door één van de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen.

In dit geval moet de gemeente de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen van ieder nieuw verzoek tot inschrijving op de hoogte brengen (zie punt c) tweede alinea).

Indien deze regels niet nageleefd worden, moet de procedure ambtshalve inschrijving, zoals beschreven in punt e), toegepast worden.

In het geval dat de overbrenging van de hoofdverblijfplaats voortvloeit uit de plaatsing van een minderjarige bij een particulier of in een instelling (zie wat hierover wordt gesteld onder §1, punt a) hierboven), dient de betrokken minderjarige niet te worden vergezeld door één van de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen. In dit geval volstaat het dat betrokkene bij de aangifte van de overbrenging van zijn hoofdverblijfplaats wordt vergezeld door de particulier of een vertegenwoordiger van de instelling waarbij hij is geplaatst, op voorwaarde dat hierbij een document wordt voorgelegd van de bevoegde instantie.¹

¹ - Voor de Vlaamse Gemeenschap: de jeugdhulpbeslissing van de (intersectorale) toegangspoort, bedoeld in artikel 17 van het Decreet van het Vlaamse Parlement van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, zoals gewijzigd door het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 12 juni 2020 tot wijziging van dit Decreet van 12 juli 2013, alsook eventueel een attest van de dienst voor pleegzorg.
- Voor de Franse Gemeenschap: de gerechtelijke beslissing of de beslissing van de adviseur of directeur bij de hulpverlening aan de jeugd waarbij het kind wordt toevertrouwd aan de pleegouder(s) of aan de pleeginstelling (dit met toepassing van het Decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991 inzake hulpverlening aan de jeugd, zoals gewijzigd door het Decreet van de Franse Gemeenschap van 29 november 2012 inzake hulpverlening aan de jeugd).
- Voor de Duitstalige Gemeenschap: de gerechtelijke beslissing of de beslissing van het Comité Bijzondere Jeugdbijstand waarbij het kind wordt toevertrouwd aan de pleegouder(s) of aan de pleeginstelling (dit met toepassing van het Decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 13 november 2023 inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming).

- b) Wanneer beide ouders samenleven, volstaat het indien één van hen de niet-ontvoogde minderjarige vergezelt bij de aangifte van de overbrenging van zijn hoofdverblijfplaats, dit op voorwaarde dat deze ouder niet is ontzet uit het ouderlijk gezag. Dit houdt verband met het in artikel 373, tweede lid van het oud Burgerlijk Wetboek, bepaalde vermoeden dat, ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, elke ouder wordt geacht te handelen met instemming van de andere ouder, indien hij een handeling stelt die verband houdt met het ouderlijk gezag.

Het is niet vereist dat de gemeente aan de andere ouder het akkoord zou vragen in verband met de aangegeven overbrenging van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige.

Evenmin is vereist dat de gemeente de andere ouder zou in kennis stellen van de aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige, indien deze samenwonen.

- c) Wanneer beide ouders niet samenleven, volstaat het indien één van hen de niet-ontvoogde minderjarige vergezelt bij de aangifte van de overbrenging van zijn hoofdverblijfplaats, dit op voorwaarde dat deze ouder niet is ontzet uit het ouderlijk gezag en dat er geen gerechtelijke uitspraak bestaat waarbij het ouderlijk gezag exclusief wordt toegewezen aan de andere ouder. Het in artikel 373, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek, bepaalde vermoeden geldt ook in het geval de ouders niet samenleven (artikel 374, §1, eerste lid, van het oud Burgerlijk Wetboek). Het is vereist dat de gemeente de andere ouder inlicht over de aangegeven overbrenging van de hoofdverblijfplaats (van de minderjarige), zodat deze laatste eventuele nuttige informatie (omgangsregeling, regeling in verband met het ouderlijk gezag,...) kan bijbrengen om het woonsonderzoek te kunnen uitvoeren (zie onderstaande alinea).

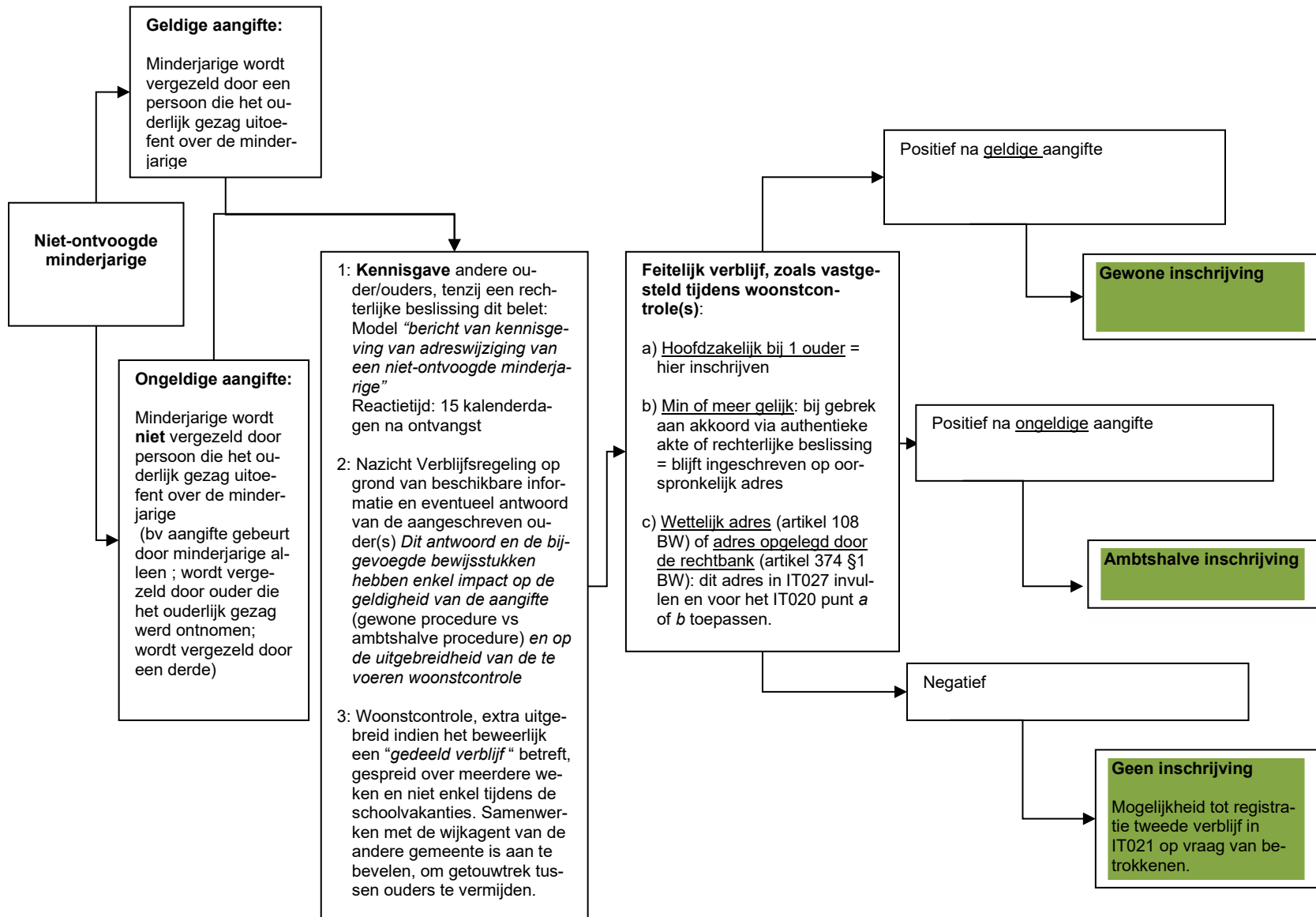
De gemeente dient de andere ouder binnen de tien werkdagen in kennis te stellen van de aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige, tenzij deze andere ouder zijn hoofdverblijfplaats zou hebben gevestigd in het buitenland of van ambtswege zou zijn afgevoerd van de bevolkingsregisters. Als voorbeeld vindt u in deel V van deze Onderrichtingen een model van bericht van kennisgeving. De ouder aan wie kennis werd gegeven van de aangifte van de overbrenging van de hoofdverblijfplaats van zijn/haar minderjarig kind beschikt dan over een termijn van 15 kalenderdagen na ontvangst van deze kennisgeving om desgevallend een afschrift voor te leggen van de gerechtelijke uitspraak waarbij hem/haar het exclusief ouderlijk gezag werd toegewezen of om aan te tonen dat de andere ouder uit het ouderlijk gezag werd ontzet. Ondertussen dient de gemeente wel al het onderzoek van de reële verblijfplaats uit te voeren, dit in overeenstemming met artikel 7, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. In voorkomend geval (geen rechtsgeldige aangifte) beslist de gemeente tot een ambtshalve inschrijving.

- d) De procedure beschreven onder punt c) dient eveneens te worden toegepast in het geval dat de beide ouders nog steeds in hetzelfde gezin staan ingeschreven op het ogenblik van de aangifte door één van hen van de overbrenging van diens hoofdverblijfplaats, samen met deze van zijn/haar minderjarig(e) kind(eren), naar een ander adres.
- e) Wanneer een niet-ontvoogde minderjarige voor de eerste maal de ouderlijke verblijfplaats heeft verlaten zonder de hierboven beschreven aangifte te doen, is de gemeente op het grondgebied waarvan hij zich gevestigd heeft, gehouden de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen hiervan in kennis te stellen.

Als minstens één van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen hierop alsnog zijn/haar schriftelijk akkoord heeft verleend met de adreswijziging, kan de gemeente de betrokken minderjarige op dit nieuwe adres inschrijven, dit op voorwaarde dat betrokkene er effectief zijn hoofdverblijfplaats heeft gevestigd.

Indien geen van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de betrokken minderjarige reageert op deze kennisgeving, dient de gemeente over te gaan tot een inschrijving van ambtswege (zie punt 92bis).

De bovenstaande, uitvoerige, uitleg is samengevat in een flow-chart die u kan raadplegen op de volgende pagina.

§3. De registratie van de gedeelde huisvesting van een niet-ontvoogde minderjarige:

De wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten laat slechts toe om een enkele verblijfplaats te registreren als hoofdverblijfplaats.

Dit principe geldt ook voor de niet-ontvoogde minderjarigen. Nochtans kan de niet-ontvoogde minderjarige eveneens af en toe (bezoekrecht) of voor de helft van de tijd (gelijkmatig verdeelde huisvesting) bij de andere ouder verblijven (met name de zogenaamde “huisvesting verlenende” ouder), zonder ingeschreven te zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente van deze zogenaamde “huisvesting verlenende” ouder.

Met het koninklijk besluit van 26 december 2015 (Belgisch Staatsblad van 5 februari 2016) tot wijziging van het KB van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die wordt opgenomen in de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, werd de mogelijkheid gecreëerd, in hoofde van de huisvesting verlenende ouder, om te vragen dat in het dossier van het niet-ontvoogde minderjarig kind vermeld zou worden dat deze, af en toe of voor de helft van de tijd, bij deze huisvesting verlenende ouder verblijft, namelijk de ouder bij wie de minderjarige niet ingeschreven is als hebbende aldaar zijn/haar hoofdverblijfplaats.

De ouder, bij wie het kind niet staat ingeschreven (huisvesting verlenende ouder), begeeft zich met de nodige documenten die de afstamming en de verblijfsregeling aantonen, naar de dienst bevolking van de gemeente waar hij of zij staat ingeschreven.

De loketmedewerker registreert de identiteit van de betrokken kinderen (rijksregisternummer) in zijn of haar dossier (IT 021). Door autogeneratie wordt de identiteit van de betrokken ouder (rijksregisternummer) geregistreerd in het dossier van elk betrokken kind (IT 021).

Het is niet de bedoeling om via deze vermelding bijkomende socio-economische of fiscale rechten toe te kennen aan het kind en aan de huisvesting verlenende ouder. Met deze vermelding wil men de betrokken gemeentebesturen enkel meer informeren over het feit dat een kind gedurende een bepaalde tijd effectief op het grondgebied van de betrokken gemeente verblijft, namelijk bij de huisvesting verlenende ouder. Dergelijke informatie kan evenwel, in voorkomend geval, nuttig blijken, opdat de gemeente bijvoorbeeld kortingen of faciliteiten zou kunnen verstrekken aan dat kind, bijvoorbeeld een verminderd tarief voor het zwembad of voor de gemeentelijke speelpleinwerking, maar eveneens om veiligheidsredenen: het is immers van belang dat de hulpdiensten weten dat op een welbepaald adres eventueel een kind verblijft.

Het overmaken van de akten van de burgerlijke stand en het houden van de registers:

77. De invoering van de DABS (zie punt 13) vanaf 31 maart 2019 betekent dat iedere akte van de burgerlijke stand na de digitale ondertekening door de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde, toegankelijk is voor iedere gemeente in het kader van de uitoefening van de wettelijke opdrachten.
78. Voor de geboorten vermeldt het uittreksel uit de akte van de burgerlijke stand de afstamming en wordt het, met het oog op de inschrijving, betekend aan de gemeente waar het kind werkelijk zal verblijven (bij één van de ouders of bij de ouders, in een verblijfsinstelling, een kindertehuis of een opvanggezin).
79. In de registers wordt steeds melding gemaakt van de veranderingen die zich in de verblijfstoestand van de bevolking voordoen. De inschrijvingen en afvoeringen moeten dag voor dag geschieden. De gemeentebesturen mogen dit werk niet uitstellen door de uitvoering ervan te verschuiven tot op een bepaalde dag van de week of de maand.

D) De aangifte van verblijfsverandering:

80. Iedereen die zijn hoofdverblijfplaats wil vestigen in een gemeente van het Rijk of deze wil overbrengen naar een andere gemeente van het Rijk, moet dit aangeven bij het gemeentebestuur van de plaats waar hij zich gaat vestigen.

Als de hoofdverblijfplaats overgebracht wordt binnen dezelfde gemeente of naar het buitenland, gebeurt de aangifte in de gemeente waar de persoon ingeschreven is.

De voormelde aangifte moet gebeuren binnen acht werkdagen nadat de nieuwe woning effectief betrokken werd of uiterlijk de dag voor het vertrek bij overbrenging van de hoofdverblijfplaats naar het buitenland.

Op verzoek van de betrokkene wordt een ontvangstbewijs gegeven van de aangifte van verblijfsverandering (gebruik van model 2 of 2 bis).

Enkel de referentiepersoon van het gezin (zie punt 14 d) kan deze aangifte doen indien het ganse gezin verhuist.

De aanvraag om inschrijving van bejaarden die opgenomen zijn in rusthuizen, of bij particulieren ondergebracht zijn door een publiek- of privaatrechtelijke instelling of door een particulier, alsook van personen in ziekenhuizen en psychiatrische inrichtingen, kan gedaan worden door de directeur van de in-

richting. In voorkomend geval is het wel aangewezen om het overblijvend gezinslid in kennis te stellen van deze adreswijziging. Deze kennisgeving kan gebeuren door het toesturen van een kopie van het model 2 of model 2bis.

De aanvraag om inschrijving van kloosterlingen kan gedaan worden door de verantwoordelijke van de gemeenschap.

De aanvraag om inschrijving in militaire kwartieren of kwartieren van de federale politie wordt door de militaire overheid of door de federale politieoverheid ingediend of op basis van documenten van die overheid.

De aangifte van verblijfsverandering kan ook schriftelijk meegedeeld worden (brief, fax, mail) of telefonisch. In dit geval dient de burger zich wel voldoende te identificeren door bijvoorbeeld zijn Rijksregisternummer te vermelden en eventueel de Rijksregisternummers van de gezinsleden die mee verhuizen.

De verplichting om een aangifte van verblijfsverandering te doen vervalt niet door het verstrijken van de in het derde lid vermelde termijn van acht werkdagen. Er kunnen eventueel straffen toegepast worden wanneer de aangifte laat-tijdig of niet gebeurt.

De gemeenteambtenaar die de aangifte van adreswijziging verwerkt – kennisname aan het loket of lezing van de schriftelijke aangifte, kijkt in het Rijksregister na (IT003 of IT's 005/019) of er elders nog een onderzoek naar de hoofdverblijfplaats wordt gevoerd. In voorkomend geval moet er zo snel mogelijk contact worden opgenomen met de andere gemeente opdat de nuttige informatie kan worden uitgewisseld.

In het andere geval registreert de gemeenteambtenaar de (nieuwe) adresgegevens in het Rijksregister (IT's 005/ 019).

Indien een aanvraag tot adreswijziging onontvankelijk is, moet er worden overgegaan tot een ambtshalve onderzoek naar de hoofdverblijfplaats en kan er vervolgens in functie van de onderzoeksresultaten worden overgegaan tot een ambtshalve inschrijving. (zie punt 92 en volgende).

Indien er nadat een “gewone” adreswijziging is doorgevoerd, blijkt dat de aanvraag tot adreswijziging onontvankelijk was, dan moet deze adreswijziging worden geannuleerd, of omgezet in een ambtshalve inschrijving. Dit gebeurt bij collegebeslissing.

Bij de raadpleging van het Rijksregister wordt aanbevolen om, indien de burger die een aangifte van adreswijziging aanvraagt recent het voorwerp heeft uitmaakt van een ambtshalve inschrijving of een ambtshalve afvoering in dezelfde gemeente of in een andere gemeente, een grondig en gemotiveerd onderzoek te voeren.

E) Het onderzoek van de reële verblijfplaats:

81. Het onderzoek van de reële verblijfplaats van een persoon die zijn hoofdverblijfplaats in een gemeente van het Rijk vestigt of die in België van verblijfplaats verandert, wordt uitgevoerd door de lokale overheid (in beginsel: de wijkpolitie) binnen de vijftien werkdagen na de in punt 80 vermelde aangifte.

In dit verband dient er op gewezen te worden dat het onderzoek naar de verblijfstoestand van een persoon op zich geen schending uitmaakt van artikel 8 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (“Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling”) omdat dit onderzoek, waarin de wet voorziet, een maatregel is die in een democratische samenleving nodig is in het belang van de bescherming van de openbare orde en voor de bescherming van de rechten van anderen (R.v.St. SIMAR, nr. 28.257, 29 juni 1987).

Het is noodzakelijk om de echtheid van de hoofdverblijfplaats na te gaan bij veranderingen van verblijfplaats, ook al kan dit onderzoek niet afgerond zijn binnen de 15 werkdagen.

Dit onderzoek van de reële verblijfplaats moet systematisch plaatsvinden, ook bij verandering van verblijfplaats binnen dezelfde gemeente.

Dit onderzoek moet grondig zijn en de personen die hieraan meewerken, moeten voldoende kennis van het begrip ‘hoofdverblijfplaats’ (cfr. nr. 14, punt a). In het onderzoeksrapport moeten dus feitelijke elementen vermeld worden over het al dan niet werkelijk bewonen van de woning door de persoon of personen in kwestie. De kwaliteit van de onderzoeken naar de hoofdverblijfplaats is uiterst belangrijk ter voorkoming van fictieve domicilieadressen.

De burger die zijn verblijfplaats heeft veranderd, moet persoonlijk worden aange troffen aan het nieuwe adres van zijn hoofdverblijfplaats. Soms zijn meerdere bezoeken van de wijkpolitie noodzakelijk. Het onderzoek van de reële verblijfplaats kan dus niet gevoerd worden per telefoon. Dit onderzoek kan evenmin worden afgesloten op grond van een enkele verklaring van de betrokken burger (op het politiekantoor, bijvoorbeeld) (zie: de omzendbrief van de Dienst Bevolking dd. 30 augustus 2013 houdende aandachtspunten voor een correcte registratie in de bevolkingsregisters, het oordeelkundig toepassen van de afvoering van ambtswege en de strijd tegen domiciliefraude).

Wanneer het onderzoek door de wijkagent het niet mogelijk maakt om met voldoende zekerheid de realiteit van de effectieve hoofdverblijfplaats vast te stellen, mag de gemeente aan de watermaatschappijen en/of energieleveranciers vragen om een overzicht te bezorgen van het water- en/of energieverbruik aan het betreffende adres.

Deze maatschappijen en leveranciers moeten de gevraagde informatiegegevens gratis meedelen. Enkel de gegevens betreffende het reële verbruik worden meegedeeld.

Bij ernstige twijfelgevallen is het aangewezen dat men een maand of twee later nog een kort opvolgonderzoek laat plaatsvinden, dit binnen het kader van de verplichting voor de gemeenten om verhuizen op hun grondgebied permanent op te sporen.

Een geregistreerde tijdelijke afwezigheid van een gezinslid moet tijdens dit onderzoek worden geverifieerd. Het resultaat daarvan moet worden vermeld in het verslag van de woonstcontrole opdat de tijdelijke afwezigheid indien nodig kan worden geactualiseerd.

Na afloop van dit onderzoek, en binnen de maand na de datum van aangifte vermeld in punt 80, geeft de gemeentelijke overheid er aan de gemeente van de vorige verblijfplaats ofwel kennis van dat de betrokkene ingeschreven is in de registers (gebruik van het inschrijvingsbewijs model 3), ofwel dat zijn aanvraag om inschrijving geweigerd is (gebruik van het attest van niet-inschrijving model 4).

De eventuele beslissing tot niet-inschrijving moet met redenen omkleed worden en ter kennis gebracht worden van de betrokkene (gebruik van model 9).

De datum van inschrijving is in beginsel de datum waarop de aangifte van verblijfsverandering werd verricht. Indien echter bij het onderzoek van de reële verblijfplaats duidelijk zou blijken dat betrokkene op het ogenblik van de aangifte van verblijfsverandering nog niet zijn hoofdverblijf kon hebben op het desbetreffende adres, kan de inschrijving gebeuren op een latere datum, maar nooit later dan de datum van de positieve woonstvaststelling. De datum waarop door de bevolkingsdienst van de gemeente het IT 001 effectief wordt bijgewerkt, wordt automatisch geregistreerd in het IT 251 (datum van de bijwerking van de hoofdverblijfplaats) (cfr. de omzendbrief van 6 april 2011 van de Dienst Rijksregister – IT 251: Datum bijwerking hoofdverblijfplaats).

Wanneer de aangifte van verblijfsverandering schriftelijk gebeurt, dan is de datum van inschrijving de datum van ontvangst door de gemeente van het schrijven van de burger waarbij de verblijfsverandering wordt gemeld.

Wanneer de aangifte van verblijfsverandering gebeurt per fax, e-mail of e-loket, dan is de datum van inschrijving de datum van kennisneming hiervan door de gemeente.

Wanneer de inschrijving voortvloeit uit de ontvangst van een model 6 toegevoerd door een andere gemeente, is de datum van inschrijving ofwel de datum waarop de betrokkene alsnog zelf een aangifte heeft gedaan (ondertekening van dit formulier model 6), ofwel de datum van vaststelling van de aanwezigheid van betrokkene (zoals voorzien is bij een inschrijving van ambtswege, zie punt 92).

Indien de betrokkene alsnog schriftelijk aangeeft akkoord te gaan met de adreswijziging, kan deze worden doorgevoerd zonder beslissing via het College.

In het geval dat het een burger uit de Europese Unie betreft die bij de gemeente een verklaring van inschrijving aanvraagt (“bijlage 19”), wordt betrokkene door de gemeente onmiddellijk ingeschreven in het wachtregister (IT210/0006) met een specifieke codering in het IT020 (postcode/9997/0000).

Het aangegeven adres wordt geregistreerd in het IT019., dit in afwachting van de uitvoering van de woonstcontrole.

Zodra uit de woonstcontrole blijkt dat betrokkene effectief op dit adres zijn hoofdverblijf heeft, wordt hij er op datum van het positieve politieverlag ingeschreven (IT020) in het vreemdelingenregister (IT210/0001, zie ook Deel II, Afdeling II, Hoofdstuk I).

Een vreemdeling (niet EU-burger) die nog niet is ingeschreven, wordt in het geval van een positieve woonstvaststelling ingeschreven in het vreemdelingenregister op de datum waarop de “aangifte van verblijfsverandering” werd verricht.

Als “aangifte van verblijfsverandering” wordt voor bepaalde vreemdelingen geredeneerd dat dit de datum van de indiening van de verblijfsaanvraag is. Dat is het geval voor de volgende categorieën:

- Gezinshereniging met EU burger/Belg = bijlage 19ter
- Britten die een statuut van begunstigde aanvragen = bijlage 58
- Derdelanders die een gezinshereniging met derdelander aanvragen = bijlage 15bis en 41bis
- Niet-EU studenten = bijlage 33ter
- Langdurig Ingezetene in andere LS = bijlage 41bis
- Visum D houders = bijlage 15 bij eerste aanmelding bij de gemeente om zich te laten inschrijven.

Vreemdelingen die op een andere basis gemachtigd worden (humanitaire redenen, medische redenen, NBMV, slachtoffer mensenhandel, ...), worden ingeschreven op de datum die is vermeld in de beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken waarbij betrokkene wordt gemachtigd tot verblijf op het Belgisch grondgebied in toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Ter illustratie vindt u in deel V van deze Onderrichtingen een modelformulier dat kan worden gebruikt bij het uitvoeren van het onderzoek van de reële verblijfplaats. Dit is echter geen verplicht te gebruiken formulier.

Het onderzoeksverslag moet nauwkeurig worden ingevuld en dient minstens de volgende gegevens te bevatten:

- de identiteit van de personen die op het adres werden aangetroffen;
- de vermelding van het oude en het nieuwe adres;
- de data en uren waarop de plaatsbezoeken werden uitgevoerd;

- de feitelijke vaststellingen met betrekking tot de effectieve bewoning van de lokalen door de op het adres aangetroffen personen, evenals hun gezinssamenstelling, die de uiteindelijke conclusie van de onderzoeker staven;
- de positieve of negatieve conclusie van de onderzoeker;
- elementen die het mogelijk maken om precies te identificeren wie het onderzoek heeft uitgevoerd.

Tevens dient te worden benadrukt dat er nood is aan een efficiënte en permanente controle van de verblijfssituaties door de wijkpolitie om “verdwijningen” van sommige personen tegen te gaan of om te vermijden dat burgers hun administratieve nalatigheden bij verblijfsveranderingen zouden verdoezelen. Dit dient het op korte termijn mogelijk te maken het aantal gevallen van fictieve domicilieadressen of afvoeringen van ambtswege te verminderen, in het bijzonder door aan te sturen tot inschrijving in een andere gemeente of door inschrijving van ambtswege in de eigen gemeente.

82. De niet-inschrijving kan niet verantwoord worden door elementen die vreemd zijn aan het onderzoek naar de hoofdverblijfplaats, maar moet gebaseerd zijn op controles waarbij vastgesteld wordt dat de persoon niet op het aangegeven adres verblijft.

Indien het onderzoek naar de reële verblijfplaats geen voldoende elementen oplevert om een besluit te trekken, moet een bijkomend onderzoek gedaan worden en moet de betrokken persoon eventueel in gebreke gesteld worden met het oog op het aanbrengen van bewijselementen ter zake.

Het is echter uitgesloten dat het dossier verscheidene maanden onbeslist zou blijven.

F) Overmaken van het persoonlijk dossier:

83. Wanneer het een vreemdeling betreft die in het bevolkingsregister ingeschreven is, dient zijn volledig dossier met betrekking tot zijn verblijfssituatie enkel te worden overgemaakt indien de nieuwe gemeente daarom verzoekt. Voor vreemdelingen in het vreemdelingenregister wordt het dossier aan de nieuwe gemeente overgemaakt.

G) Verplichting om de identiteitskaart of de verblijfsvergunning/ het verblijfsdocument te laten aanpassen:

84. Iedereen die het voorwerp uitmaakt van een inschrijving wordt verzocht zich aan te melden bij het gemeentebestuur binnen de door dat bestuur bepaalde

termijn, voornamelijk om de nieuwe adresgegevens te verwerken op de identiteitskaart of op het verblijfsdocument/ de verblijfsvergunning.

Indien de betrokken persoon verzuimt zich bij het gemeentebestuur aan te melden, wordt de verblijfstoestand daarom niet opnieuw in vraag gesteld. Er is geen reden om het bewijs van inschrijving model 3 te vernietigen dat naar de gemeente van vertrek gestuurd werd of om het te vervangen door een attest van niet-inschrijving model 4. De verblijfstoestand is niet betwistbaar. De lokale politie kan de betrokken persoon verbaliseren en een procedure opstarten bij de gerechtelijke overheden ten einde hem een strafrechtelijke sanctie te laten opleggen.

H) Kennisgeving van de inschrijving aan alle betrokken partijen:

85. Bij de inschrijving wordt aanbevolen dat de gemeente de op dit adres al ingeschreven persoon (desgevallend: de referentiepersoon van het gezin dat er al stond ingeschreven) hiervan in kennis zou stellen. Indien de inschrijving betrekking heeft op een adres van een persoon die het voorwerp uitmaakt van een beschermingsmaatregel van de goederen en/of de persoon, wordt aanbevolen om de beheerder van de goederen en/of de persoon waarvan sprake, op de hoogte te brengen. Deze kennisgeving kan per gewone brief, per fax of per e-mail gebeuren. Bij inschrijving in gemeenschappen dient ook de directie te worden ingelicht.

I) Afvoering van ambtswege:

86. Een eventuele verbetering van de verblijfstoestanden dient steeds te worden gewaarborgd. Deze verplichting betreft ook de veranderingen van hoofdverblijfplaats in dezelfde gemeente. Tevens dienen de nodige inschrijvingen of afvoeringen van ambtswege te worden uitgevoerd.

Daartoe spoort het gemeentebestuur de personen op die hun hoofdverblijfplaats in een andere gemeente van het Rijk of in het buitenland gevestigd hebben zonder de aangifte van verblijfsverandering gedaan te hebben in de vorm en binnen de termijnen voorgeschreven in punt 80.

Zo spoort het gemeentebestuur ook de personen op die hun hoofdverblijfplaats in de gemeente gevestigd hebben zonder in de registers ingeschreven te zijn.

Dit geldt evenzeer voor de niet-ontvoogde minderjarigen.

87. In het geval bedoeld in punt 86, tweede lid, als het onmogelijk blijkt de nieuwe hoofdverblijfplaats op te sporen, gelast het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege de afvoering van ambtswege uit de registers op basis van een onderzoeksrapport van de wijkagent, waarin hij vaststelt dat het onmogelijk is de hoofdverblijfplaats te bepalen.

De afvoering van ambtswege wordt automatisch gelast door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege, wanneer uit het verslag van de wijkagent blijkt dat de persoon geen belangen meer heeft op het adres of dat hij sinds minstens 6 maanden onvindbaar is en dat hij dus niet beschouwd kan worden als tijdelijk afwezig.

Als bij het onderzoek blijkt dat de betrokken persoon zich in het buitenland gevestigd heeft, voert het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege hem van ambtswege af, tenzij hij zich bevindt in één van de gevallen van tijdelijke afwezigheid bedoeld in hoofdstuk VI.

De onderzoeksrapporten waarbij de toestanden bedoeld in het eerste, tweede en derde lid vastgesteld worden, moeten aan de ambtenaar van de burgerlijke stand voorgelegd worden binnen een maand na de vaststellingen. Als uit het onderzoek blijkt dat de betrokken persoon zijn hoofdverblijfplaats gevestigd heeft in een andere gemeente van het Rijk, wordt het bestuur van deze gemeente ervan op de hoogte gebracht door het verzenden van het formulier model 6.

Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege gelast eveneens de afvoering van ambtswege van éénieder die ingeschreven is op een referentieadres, die niet meer de voorwaarden vervult voor deze inschrijving en waarvan de verblijfstoestand niet kan geregulariseerd worden.

Dergelijk geval doet zich voor wanneer een persoon die als referentieadres ingeschreven is bij een natuurlijke persoon zijn toestand niet in orde gebracht heeft, wanneer deze natuurlijke persoon van verblijfplaats veranderd is, overleden is, zelf ambtshalve afgevoerd werd of wanneer deze persoon zich hier niet akkoord mee verklaart.

Zo gelast het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege ook de afvoering van ambtswege op basis van de documenten die overgelegd worden door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in het geval bedoeld in punt 113, wanneer een persoon als referentieadres ingeschreven is op het adres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Het is aan de ambtenaar van de burgerlijke stand om het voorstel tot ambtshalve afvoering voor de betrokken inwoners op te stellen, waarbij hij het onderzoeksverslag en de andere gekregen documenten, de motivatie en de conclusie, bijvoegt.

De uiteindelijke beslissing van het college baseert zich op dit voorstel van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

De beslissingen tot afvoering van ambtswege bedoeld in het eerste, tweede en derde lid nemen een aanvang op de datum van de uitdrukkelijke beslissing van het college ter zake. De beslissingen tot afvoering van ambtswege worden ingeschreven in het notulenboek van het college, waardoor de afvoering op authentieke wijze wordt vastgesteld en er een vaste datum aan wordt verleend.

88. Er dient onderstreept te worden dat de afvoering van ambtswege een uitzonderingsmaatregel moet blijven. Als er eenvoudige aanwijzingen bestaan van de aanwezigheid van een persoon in een andere gemeente, dient een formulier model 6 erheen te worden gestuurd (in de plaats van een afvoering van ambtswege te verrichten).

Zodra er door de ambtenaar van de burgerlijk stand wordt beslist om, op basis van de beschikbare informatie, een procedure ambtshalve afvoering op te starten, registreert de gemeenteambtenaar dit voor alle betrokkenen in het Rijksregister (IT003, code 9).

En dit op de datum van het politieverslag waarin een ambtshalve afvoering wordt voorgesteld.

Ook als de procedure wordt stopgezet (opheffing), blijft deze informatie bewaard in de historiek.

Alvorens effectief te beslissen tot een ambtshalve afvoering, stuurt de gemeente bij gewone brief een kennisgeving naar de betrokkene, naar het adres waarop de ambtshalve afvoering betrekking heeft. Met deze kennisgeving wordt de betrokkene uitgenodigd naar de dienst bevolking om zijn verblijfstoestand te bespreken.

De procedure van de afvoering van ambtswege dient op oordeelkundige wijze te worden toegepast. Deze procedure kan slechts overwogen worden als er geen andere oplossing mogelijk blijkt.

De afvoering van ambtswege is dus de 'ultima ratio' wanneer alle inspanningen om de hoofdverblijfplaats te bepalen zonder resultaat gebleven zijn. De gemeenten mogen de afvoering van ambtswege niet gebruiken om problemen op te lossen die niets te maken hebben met de inschrijving als hoofdverblijfplaats (zoals sociale problemen, problemen van stedenbouwkundige aard, problemen die verband houden met de ordehandhaving, ...) en zij moeten zich bewust zijn van hun solidariteit bij het zich belasten met moeilijkheden die niet noodzakelijk opgelost worden door onterechte afvoeringen van ambtswege (cfr. de omzendbrief van de Dienst Bevolking van 20 april 2006).

De collegebeslissing, en de bijlagen, moet alle betrokken gezinsleden vermelden.

De gemeenteambtenaar die de procedure ambtshalve afvoering afhandelt, kijkt bij elke stap in het proces in het Rijksregister na (IT's 005/019) of er eventueel elders een onderzoek naar de hoofdverblijfplaats wordt gevoerd. In voorkomend geval moet er zo snel mogelijk contact worden opgenomen met de andere gemeente opdat de nuttige informatie kan worden uitgewisseld. De procedure ambtshalve afvoering wordt opgeschort in afwachting van het resultaat van dat onderzoek.

Nadat het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege heeft beslist tot een ambtshalve afvoering, stuurt de gemeente bij gewone brief een kennisgeving naar de betrokkene, naar het adres waarop de ambtshalve afvoering betrekking heeft. Met deze kennisgeving wordt de betrokkene in kennis gesteld van de verdere opties.

Wanneer blijkt dat ten onrechte een afvoering van ambtswege werd verricht, dient deze afvoering te worden gesupprimeerd via een beslissing van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

De ambtenaar van de burgerlijk stand dient, op het moment dat het dossier wordt ingediend met het oog op een beslissing tot ambtshalve afvoering, een ultieme poging te ondernemen om na te gaan of er een mogelijke hoofdverblijfplaats gekend is. Dit moet blijken uit de argumentatie : gemotiveerd verslag van wijkagent, ultieme raadpleging van de Sidis databank, ultieme controle van het Rijksregister. De afvoering van ambtswege gaat in op het ogenblik dat de collegebeslissing rechtsgeldig genomen werd.

89. Alvorens een afvoering van ambtswege te verrichten, dient men zich ervan te vergewissen dat de betrokkene niet opgesloten is in een strafinrichting of in een instelling voor sociale bescherming. De bevoegde wijkagent kan dit, na afloop van de negatieve woonstcontrole, online verifiëren in de centrale databank Sidis-suite van de FOD Justitie. Het resultaat van deze verificatie vormt een essentieel argument in het 'voorstel ambtshalve afvoering' dat wordt overgemaakt aan de dienst bevolking van de gemeente. Voor meer uitleg, zie de omzendbrief van 25 maart 2016.

90. In geval van moeilijkheden om de verblijfstoestand te regulariseren van een persoon wiens verblijfplaats ontdekt is, dient men zich te wenden tot de Minister van Binnenlandse Zaken (bepaling hoofdverblijfplaats) of tot de bevoegde rechtbank (toepassing reglementering). (Zie verder onder 131).

Indien een gemeente een kennisgeving ontvangt waarin het overlijden in het buitenland van een burger wordt aangekondigd zonder dat dit wordt gestaafd door een erkende buitenlandse overlijdensakte, moet de gemeente zo spoedig mogelijk overgaan tot een ambtshalve afvoering in het dossier van de betrokkene en een vermoeden van overlijden registreren in IT003 (code 8).

De ambtshalve afvoering met deze informatie in het IT003 laat immers toe dat de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid (KSZ), die het beheer van het dossier overneemt, het overlijden kan verwerken volgens haar regelgeving.

In het geval dat er op latere datum toch een geldige buitenlandse overlijdensakte wordt voorgelegd, moet deze afvoering van ambtswege worden geannuleerd en het overlijden worden geregistreerd in het IT150.

91. Voor de vreemde onderdanen gebeurt de afvoering uit de bevolkingsregisters eveneens indien zij hun recht of hun toelating tot verblijf van meer dan drie maanden of tot vestiging verloren hebben. Dat verlies van verblijf kan niet enkel voortvloeien uit een beslissing genomen door de Dienst Vreemdelingenzaken in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, maar eveneens uit het gedrag zelf van de vreemdeling (dit is bijvoorbeeld het geval indien de vreemdeling zijn recht op terugkeer binnen de wettelijke termijn niet uitoefent).

In dat geval, gaat het om een afvoering door verlies van het recht van verblijf (cfr. de omzendbrief dd. 26 mei 2009 van de Dienst Rijksregister in verband met het gebruik van de code 99997). Deze afvoering gebeurt zonder expliciete beslissing van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

Als het verlies van het recht van verblijf het gevolg is van een beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken, gebeurt de afvoering op de datum van de beslissing.

Voor de EU-onderdanen kan er een afvoering uit het wachtregister gebeuren in het geval van een negatieve woonstcontrole.

In dat geval, gaat het om een afvoering – geen recht op inschrijving (cfr. de omzendbrief van 18 februari 2011 van de Dienst Rijksregister in verband met het gebruik van de code 99998). Deze afvoering gebeurt zonder expliciete beslissing van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

J) De inschrijving van ambtswege:

92. In het geval bedoeld in punt 86, derde lid, gelast het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege hun inschrijving van ambtswege op de datum waarop hun aanwezigheid in de gemeente vastgesteld werd op basis van een verslag van de ambtenaar van de burgerlijke stand.
- 92bis. Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege schrijft, op de datum waarop hun aanwezigheid in de gemeente werd vastgesteld,

eveneens de niet-ontvoogde minderjarigen van ambtswege in die zich gevestigd hebben op een andere hoofdverblijfplaats, maar voor wie geen rechtmatige aangifte van adreswijziging werd of kan worden ingediend (zie punt 76 §2). Zulke inschrijving van ambtswege wordt ook uitgevoerd indien de niet-ontvoogde minderjarigen hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd bij een ouder die uit zijn ouderlijk gezag werd ontheven of ten opzichte van wie het exclusieve toezicht via een gerechtelijke beslissing werd toegewezen aan de andere ouder.

De personen die het gezag uitoefenen over deze minderjarigen worden op de hoogte gebracht van deze inschrijving van ambtswege.

- 92ter. Op basis van de uitdrukkelijke beslissing van het college wordt een inschrijvingsbewijs model 3 naar de gemeente van de vorige verblijfplaats gezonden, die het persoonlijk dossier doorstuurt onder dekking van model 5, voor zover dit nodig is (zie punt 66).

Betwistingen ter zake vallen onder de bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken.

93. Voor personen van vreemde nationaliteit vormt de beslissing genomen in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, (waarbij het verblijf of de vestiging toegelaten of gemachtigd wordt), een *conditio sine qua non* voor de inschrijving van ambtswege in het vreemdelingenregister of in het bevolkingsregister.

Enkel de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het Rijk te verblijven of die gemachtigd zijn om er zich te vestigen, kunnen worden ingeschreven in de bevolkingsregisters (artikel 1, §1, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten).

K) Verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad:

94. De gemeenteraad stelt bij verordening de nadere regels vast volgens welke het onderzoek wordt ingesteld om de reële verblijfplaats van een persoon die zijn/haar hoofdverblijfplaats in een gemeente van het Koninkrijk vastlegt of die in België van verblijfplaats verandert, te kunnen verifiëren of om het feit te kunnen vaststellen dat een persoon niet langer op een welbepaald adres verblijft (zie punten 81, 86 en 87)

De gemeentelijke verordening moet tot doel hebben de nadere regels vast te leggen inzake de controle van de hoofdverblijfplaats, de procedure voor de woonstcontrole en het onderzoeksverslag. Het moet beantwoorden aan de toepasselijke reglementaire bepalingen en, indien nodig en in functie van de evolutie van de regelgeving, worden geactualiseerd.

Indien nodig kan de gemeente voor advies de diensten van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken raadplegen over een ontwerp van gemeentelijke verordening betreffende het verblijfplaatsonderzoek.

Deze verordening moet door de burger kunnen worden geraadpleegd, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website.

L) Taak van de lokale politie:

95. Naast de algemene taak van de woonstvaststelling, meldt de lokale politie (in het bijzonder: de wijkpolitie) aan de bevolkingsdienst welke personen van ambtswege ingeschreven of afgevoerd kunnen worden.

Om te voldoen aan de vraag van bepaalde gemeenten, worden er in deel V van deze Onderrichtingen modellen voorgesteld van onderzoeksverslagen betreffende een ambtshalve inschrijving of een ambtshalve afvoering. Deze modellen zijn geïnspireerd op modellen van onderzoeksverslagen gebruikt in bepaalde gemeenten van het Koninkrijk.

M) Tijdelijk of kortstondig verblijf buiten de gemeente van het hoofdverblijf:

96. Personen die zich tijdelijk of kortstondig buiten de gemeente van hun hoofdverblijfplaats ophouden, blijven ingeschreven in de registers van die gemeente. De beoordeling van en het onderzoek naar de tijdelijke afwezigheid komen aan het betrokken gemeentebestuur toe, onder voorbehoud van de bijzondere regels bepaald in hoofdstuk VI alsook van de regels betreffende het recht op terugkeer voor vreemde onderdanen (cfr. punt 75).

Wanneer uit een buurtonderzoek met politieverslag blijkt dat een persoon sinds meer dan 6 maanden ononderbroken afwezig is op zijn hoofdverblijfplaats zonder aangifte te doen van adreswijziging of zonder melding te maken van zijn tijdelijke afwezigheid, kan dit aanleiding geven tot een afvoering van ambtswege door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege, voor zover de huidige verblijfplaats van de betrokkene niet bekend is.

In bepaalde gevallen kan echter al onmiddellijk tot een afvoering van ambtswege worden overgegaan (bijvoorbeeld wanneer blijkt dat personen niet meer kunnen worden aangetroffen op hun adres waar inmiddels al nieuwe bewoners hun hoofdverblijfplaats hebben gevestigd, terwijl deze nieuwe bewoners niets te maken hebben met de vorige bewoners).

In voorkomend geval mag er geen gezinsband worden gecreëerd tussen de nieuwe bewoners en de bewoners die het adres hebben verlaten.

Hoofdstuk V. - Het permanent bijwerken van de registers.

Afdeling I - Inschrijvingen

97. In overeenstemming met de punt 9 en 79 moeten de registers permanent bijgewerkt worden door in het bijzonder de nodige inschrijvingen en afvoeringen te verrichten.
98. De inschrijvingen geschieden volgens de volgende modaliteiten:

a. Op basis van de geboorteakten bij een geboorte.

Bij een geboorte in een Belgische gemeente wordt het kind op basis van de geboorteakte ingeschreven bij de referentiepersoon van het gezin waar het kind feitelijk zal verblijven. De geboorteplaats en –datum en het geboorteur alsook het aktenummer worden geregistreerd (cfr. punt 15 en 18).

Wanneer de geboorteakte in een andere gemeente opgemaakt is, wordt ze binnen acht dagen na de datum van het opmaken van de akte bij afschrift of uittreksel (met vermelding van de afstamming), onder dekking van formulier model 7, meegedeeld aan het bestuur van de gemeente waar de referentiepersoon zijn verblijfplaats heeft en waar het kind zal verblijven (cfr. punt 77 en 78).

Sinds de invoering van de DABS per 31 maart 2019 is een geboorteakte opgemaakt in de ene gemeente onmiddellijk beschikbaar in de andere gemeente.

In het buitenland opgemaakte geboorteakten worden slechts in aanmerking genomen nadat zij integraal zijn meegedeeld en gevalideerd door de ambtenaar van de burgerlijke stand, die vervolgens een Belgische akte opstelt in de DABS, overeenkomstig de artikelen 68 en 70 van het oud Burgerlijk Wetboek:

- Belgen zijn voortaan verplicht de buitenlandse authentieke akte of de buitenlandse administratieve of rechterlijke beslissing die de staat van zijn persoon wijzigt, voor te leggen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, opdat een Belgische akte kan worden opgesteld (artikelen 68, § 1, en 70, § 1, van het oud Burgerlijk Wetboek).
- Indien een Belgische of niet-Belgische persoon een buitenlandse authentieke akte voorlegt bij de opmaak of wijziging van een akte van de burgerlijke stand, of bij een aanpassing van het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand een Belgische akte opstellen in de DABS, zelfs indien de persoon een vreemde nationaliteit heeft. Dit beginsel is eveneens van toepassing op buitenlandse rechterlijke of administratieve beslissingen (artikelen 68, § 2, en 70, § 2, van het oud Burgerlijk Wetboek).

b. De verwerving van de Belgische nationaliteit.

Wanneer een in het vreemdelingenregister ingeschreven persoon de Belgische nationaliteit verwerft, wordt de vermelding van zijn inschrijving in het bevolkingsregister opgenomen op zijn steekkaart.

Op de steekkaart van de betrokken persoon, die eventueel al opgemaakt is of opgemaakt moet worden, wordt de datum vermeld van de bekendmaking van de naturalisatieakte in het Belgisch Staatsblad.

Voor de andere wijzen van verwerving of toekenning van de nationaliteit, wordt de datum van verwerving of toekenning vermeld.

De procedure tot het uitreiken van een Belgische identiteitskaart wordt ingezet, indien de persoon aan de leeftijdsvereiste voldoet.

Indien de betrokkene niet in het bezit is van een identiteitskaart, dient de gemeente een bewijs van inschrijving af te leveren waarin vermeld wordt dat de aanvraagprocedure voor het bekomen van een identiteitskaart is ingezet.

c. De verandering van hoofdverblijfplaats in dezelfde gemeente.

Er dient verwezen te worden naar de punt 80 en 81.

Na controle van de echtheid van de verblijfplaats, wordt het adres van de hoofdverblijfplaats van de betrokken personen bijgewerkt in de bevolkingsregisters.

De inschrijvingsdatum is die welke vastgesteld is in punt 81, zevende lid.

De betrokkene dient zich bij zijn gemeentebestuur aan te bieden om het adres op de chip van zijn elektronische identiteitskaart of elektronische vreemdelingenkaart te laten wijzigen.

Bij inwendige mutatie van een gezin waarvan één van de leden tijdelijk van zijn vrijheid is beroofd, dient de bijzondere procedure te worden gevolgd om het adres op de chip van de elektronische identiteitskaart of elektronische vreemdelingenkaart van deze gedetineerde aan te passen (cfr. punt 84).

d. De verblijfsverandering van een persoon die van een andere gemeente komt.

Er dient verwezen te worden naar de punt 80 en 81.

De inschrijvingsdatum is die welke vastgesteld is in punt 81, zevende lid.

Bij de aangifte van verblijfsverandering dient ieder document geëist te worden dat de identiteit van de betrokkene vaststelt (identiteitskaart, paspoort, enz...).

Als bij de inontvangstneming van de persoonlijke dossiers vastgesteld wordt dat een lid van het gezin tijdelijk van zijn vrijheid beroofd is, dient de bijzondere procedure te worden gevolgd om het adres op de chip van de elektronische identiteitskaart van de gedetineerde aan te passen (cfr. punt 84).

e. Inschrijving ten gevolge van terugkeer uit het buitenland van een Belgisch onderdaan die al in België verbleven heeft.

Er dient verwezen te worden naar de punt 80, 81 en 109bis.

De inschrijvingsdatum is die welke vastgesteld is in punt 81, zevende lid. Het bewijs van inschrijving model 3 wordt naar de gemeente van de laatste hoofdverblijfplaats gezonden, die het persoonlijk dossier waarover zij eventueel nog beschikt, doorstuurt naar de nieuwe gemeente van inschrijving (gebruik van model 5 voor zover nodig (zie punt 66)).

De procedure tot afgifte van de identiteitskaart van Belg wordt onmiddellijk ingezet.

Aan Belgen die terugkeren uit het buitenland en die nog niet in het bezit zijn van een identiteitskaart, dient de gemeente een bewijs van inschrijving af te leveren waarin vermeld wordt dat de aanvraagprocedure voor het bekomen van een identiteitskaart is ingezet.

f. Terugkeer uit het buitenland van een vreemde onderdaan die al in België verbleven heeft.

Er dient onderzocht te worden of de vreemdeling ingevolge een geldend recht op terugkeer opnieuw kan ingeschreven worden. Als dat niet zo is, zal de vreemdeling een nieuwe verblijfsaanvraag moeten indienen, dit in overeenstemming vreemdelingenwetgeving. In geval van twijfel omtrent het behoud van het verblijfsrecht contacteert de gemeente de Dienst Vreemdelingenzaken alvorens over te gaan tot inschrijving.

g. Inschrijving van een Belgische onderdaan die nooit in België verbleven heeft.

Een in het buitenland geboren Belg die zich voor het eerst in België komt vestigen, wordt ingeschreven in de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats vestigt.

Met het oog op een juiste en volledige vermelding van de informatiegegevens in de bevolkingsregisters, dient betrokkene, bij de inschrijving, te worden verzocht een identiteitsdocument en/of andere bewijskrachtige documenten (attesten of afschriften van akten van de burgerlijke stand, een akte van bekendheid, ...) voor te leggen.

Hij kan zijn identiteit vaststellen en zijn hoedanigheid van Belg aantonen via andere middelen.

Iedere Belg, of zijn wettelijke vertegenwoordiger, legt elke buitenlandse authentieke akte die op hem betrekking heeft, voor zover deze een wijziging van de staat van een persoon tot gevolg heeft, voor aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt een overeenkomstige Belgische akte op basis van een buitenlandse authentieke akte op. Hetzelfde geldt voor iedere rechterlijke of administratieve buitenlandse beslissing (cf. artikelen 68 en 70 van het ou Burgerlijk Wetboek).

Er dient verwezen te worden naar de punt 80, 81 en 109bis.

De inschrijvingsdatum is die welke vastgesteld is in punt 81, zevende lid.

De procedure tot afgifte van de identiteitskaart van Belg wordt onmiddellijk ingezet.

h. Inschrijving van een buitenlandse onderdaan die nooit in België verbleven heeft.

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat enkel vreemdelingen die gemachtigd of toegelaten zijn tot een verblijf van meer dan drie maanden in het vreemdelingenregister kunnen ingeschreven worden. Er zal dus altijd een visum D of een positieve beslissing over een verblijfsaanvraag moeten zijn.

De loutere aanwezigheid van een vreemdeling op het grondgebied van de gemeente is niet voldoende.

i. Inschrijving van ambtswege op basis van een beslissing tot inschrijving van ambtswege van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

Zie punten 92 tot 93.

j. Inschrijving van ambtswege op basis van een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde.

Zie punten 92 tot 93.

k. Inschrijving op een referentieadres.

De inschrijving op een referentieadres kan gebeuren op grond van:

- hetzij de schriftelijke toestemming van de natuurlijke persoon die op dit adres ingeschreven is of van de rechtspersoon die op dit adres zijn zetel heeft, uitgedrukt in het document dat conform is aan het hierna volgende model, tenzij er een ander specifiek model van toepassing is ;
- hetzij het attest van het openbaar centrum voor maatschappelijk werk dat overeenkomt met het model aanbevolen door de bevoegde minister voor openbare centra voor maatschappelijk werk (zie punt 113),
- hetzij in het geval van 'militairen' de schriftelijke toestemming van de Minister van Landsverdediging of van zijn vertegenwoordiger,
- hetzij in het geval van 'gedetineerden' een attest van opsluiting in een gevangenis of een instelling voor sociale bescherming, op voorwaarde dat er niet voldaan is aan de voorwaarden van tijdelijke afwezigheid (zie punt 115).

Modellen van in te vullen documenten met het oog op een inschrijving op een referentieadres in plaats van op de hoofdverblijfplaats van een natuurlijke persoon of op de zetel van een rechtspersoon zijn opgenomen in deel V van deze Algemene Onderrichtingen.

De inschrijving gebeurt op de datum van de toestemming, die op het document opgegeven is (de datum die vermeld is in deel B van het model) of op de datum van het attest uitgereikt door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Indien de gemeente twijfelt aan de echtheid van de door de aanvrager van het referentieadres vermelde reden (in deel A van het model), dient zij de voorlegging van bijkomende bewijsstukken te vragen alvorens tot de inschrijving op het referentieadres over te gaan. In het geval dat de aanvrager van het referentieadres bijvoorbeeld als reden hiervoor een beroepsreden vermeldt, kan de gemeente, in geval van twijfel of onduidelijkheid hieromtrent, steeds een attest of een schriftelijke verklaring vragen afkomstig van de werkgever of de opdrachtgever. Wanneer iemand beweert schipper te zijn, kan gevraagd worden de vaarvergunning voor te leggen. Aan rondtrekkende kermisreizigers kan men vragen om dit te aan te tonen aan de hand van de standplaatsvergunningen voor meerdere gemeenten.

Een eventuele weigering moet door de gemeente schriftelijk worden meege-
deeld aan de burger. Deze kan in beroep gaan bij de Rechtbank van Eerste
Aanleg of bij de Raad van State (zie ook punt 131).

Zowel de verstrekker van het referentieadres, als de begunstigde, kunnen te
allen tijde eenzijdig een einde stellen aan het referentieadres. In voorkomend
geval dient diegene die het referentieadres beëindigt, de andere partij en de
gemeente van inschrijving hiervan schriftelijk in kennis te stellen (d.m.v. een
ondertekende en gedateerde brief).

99. Voor er enige inschrijving geschiedt, dient te worden nagegaan of de woning
waar de inschrijving zal worden gedaan, niet met een andere inschrijving be-
zwaard is. Indien er een andere inschrijving bestaat, moet de persoon die om
inschrijving in dezelfde woning vraagt, daarvan verwittigd worden en moet in
voorkomend geval een procedure ingezet worden om een fictieve inschrijving
te verwijderen (afvoering van ambtswege, maatregelen voor het uitlokken van
de inschrijving in een andere gemeente, enz...).

Afdeling II – Afvoeringen

100. De afvoeringen geschieden volgens de volgende modaliteiten.

a) Op basis van de overlijdensakten.

Bij overlijden van een persoon worden de plaats, de datum en het uur van over-
lijden alsook het aktenummer geregistreerd (cfr. de punt 15 en 30).

Indien het overlijden geregistreerd werd in een andere gemeente dan die waar
de persoon ingeschreven is, handelt men zoals bij de geboorten die in een an-
der gemeente plaatsvinden (cfr. punt 98, a).

Na de invoering van de DABS per 31 maart 2019 is een overlijdensakte opge-
maakt in de ene gemeente onmiddellijk beschikbaar in de andere ge-meente.

Voor overlijdens in het buitenland, zie punt 30, tweede lid.

In het buitenland opgemaakte overlijdensakten worden slechts in aanmer-
king genomen nadat ze in extenso meegedeeld zijn en geldig verklaard zijn
door de ambtenaar van de burgerlijke stand, die een Belgische akte opmaakt
in de DABS.

Indien geen geldige buitenlandse overlijdensakte bestaat, maar de persoon
vermoedelijk toch overleden is, kan een vermoeden van overlijden worden ge-
registreerd overeenkomstig de procedure die in punt 90 is opgenomen.

De afvoering neemt een aanvang op de datum van overlijden.

b) De verandering van verblijfplaats.

De afvoering gebeurt bij de ontvangst van een bewijs van inschrijving in de nieuwe gemeente (model 3).

De datum van de afvoering valt samen met die van de inschrijving in de nieuwe gemeente.

Bij het doorsturen van de persoonlijke dossiers naar de nieuwe gemeente moet in voorkomend geval aangegeven worden dat een lid van het gezin tijdelijk van zijn vrijheid beroofd is.

c) Vertrek naar het buitenland.

Zie de punt 80 en 81.

In de mate van het mogelijke wordt het nieuw adres in het buitenland als toelichting opgenomen in de registers (IT 018).

Indien de persoon de Belgische nationaliteit heeft, wordt, bij wijze van tussenstap, de code 00992 (afgevoerd voor buitenland) geregistreerd in IT 001, Indien de persoon een vreemde nationaliteit heeft, wordt de landcode van het opgegeven land van bestemming in IT 001 geregistreerd.

De afvoering neemt een aanvang op de datum van aangifte van vertrek. Model 8bis wordt door de declarant ingevuld en ondertekend.

Aan de persoon die aangifte doet van zijn vertrek naar het buitenland, dient het bewijs van afvoering model 8 bezorgd te worden.

De aangifte van het vertrek naar het buitenland kan gebeuren door persoonlijke aanmelding aan het loket, per brief, per fax of per e-mail.

De aangifte van het vertrek naar het buitenland dient in beginsel te gebeuren door de betrokkene zelf of door de referentiepersoon van het gezin wanneer dit het vertrek naar het buitenland van het ganse gezin betreft. Mits hiertoe een ondertekende volmacht wordt voorgelegd, kan het vertrek naar het buitenland ook door een derde persoon worden aangegeven.

De persoon die zijn vertrek naar het buitenland niet of laattijdig aangegeven heeft en nog altijd ingeschreven is in de registers, kan een bewijs van afvoering model 8 krijgen dat de datum draagt waarop hij bij de betrokken gemeente aangifte doet van de vestiging van zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland (mits voorlegging van een attest van de buitenlandse gemeente of de lokale politie waaruit blijkt dat betrokkene zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft gevestigd). De afvoering naar het buitenland gebeurt op die datum.

Om domiciliefraude te voorkomen moet de gemeente een controle van de echtheid van het vertrek laten uitvoeren door de lokale politie.

De persoon die zijn vertrek naar het buitenland niet aangegeven heeft en van ambtswege afgevoerd is, kan toch een bewijs van afvoering model 8 krijgen, voor zover hij zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland heeft gevestigd (aan te tonen aan de hand van een attest van de buitenlandse gemeente of de lokale politie). Op dat bewijs wordt de datum van de afvoering van ambtswege vermeld. Een controle van de werkelijkheid van het vertrek door de wijkagent is niet nodig.

d) De afvoering van ambtswege op basis van een beslissing tot afvoering van ambtswege van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

Zie punten 87 tot 91.

e) De afvoering op basis van een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of de Minister bevoegd op het gebied van de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of van zijn gemachtigde.

Zie punten 87 tot 91.

101. De gemeentebesturen worden verzocht de naar het buitenland vertrekkende Belgen zo ruim mogelijk in te lichten over de mogelijkheid zich bij de Belgische diplomatieke of consulaire overheden te laten inschrijven in de consulaire bevolkingsregisters bedoeld in het Consulair Wetboek van 21 december 2013 (Belgisch Staatsblad van 21 januari 2014).

Deze inschrijving in de consulaire bevolkingsregisters is onderworpen aan de volgende voorwaarden:

- a) Belg zijn;
- b) zijn gewone verblijfplaats (=hoofdverblijf en wettig verblijf) hebben binnen het consulaire ressort van het Belgische beroepsconsulaat;
- c) niet ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente;
- d) voor de minderjarigen: zij moeten ingeschreven worden in hetzelfde register als één van hun ouders en dienen de toestemming te hebben van de persoon/personen die het ouderlijk gezag uitoefent/uitoefenen;

Dit kan worden bewezen door het voorleggen van een bewijs van afvoering model 8.

(zie website van de FOD Buitenlandse Zaken: www.diplomatie.belgium.be)

Afdeling III - Geschillen voor de Raad van State.

102. Een bijwerking van de registers kan ook geschieden op grond van een arrest van de Raad van State waarbij een administratieve beslissing betreffende een verblijfstoestand vernietigd wordt. Het aan het gemeentebestuur betekende arrest moet onmiddellijk uitgevoerd worden in de zin die is aangegeven door het beschikkend gedeelte (herstel van de vroegere toestand, hetzij een inschrijving, hetzij een afvoering, hetzij geen actie ondernemen tot een nieuwe beslissing genomen werd door de minister).

In de registers dient de beslissing van de Raad van State en de datum ervan als toelichting vermeld te worden. De betrokkene moet door de gemeente op de hoogte gebracht worden van de inhoud van het arrest en van de dienovereenkomstig uitgevoerde bijwerking.

Desgevallend kan ook een bijwerking plaatsvinden op grond van een arrest van de Raad van State waarbij de uitvoering van een administratieve beslissing betreffende de verblijfstoestand wordt opgeschort.

Hoofdstuk VI.- Speciale gevallen.

a) De voorlopige inschrijving in gebouwen waar permanente bewoning niet is toegelaten om reden van de veiligheid, de gezondheid, het urbanisme of de ruimtelijke ordening:

103. Volgens de bepalingen in het tweede lid van artikel 1, paragraaf 1, eerste lid, 1° van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten wordt eenieder, van wie de hoofdverblijfplaats ontegensprekelijk is vastgesteld in gebouwen waar permanente bewoning niet is toegelaten om reden van veiligheid, gezondheid, urbanisme of ruimtelijke ordening, door de gemeente voorlopig ingeschreven aan dat adres in de bevolkingsregisters.

Het betreft dus een wettelijke verplichting voor de gemeente om een persoon voorlopig in te schrijven, ongeacht of de bewoning een overtreding van een andere regelgeving uitmaakt, aangezien dit precies is waarin de wetgever voorziet.

Het is de plicht en de verantwoordelijkheid van de gemeente om de regionale, strafrechtelijke en administratieve procedures op te starten die voorzien zijn in de reglementering die een normale inschrijving niet toelaat.

De voorlopige inschrijving blijft voorlopig zolang de terzake bevoegde administratieve of gerechtelijke instantie geen enkele beslissing genomen heeft om een einde te stellen aan de aldus geschapen onregelmatige situatie.

Zij houdt geen legalisering van de situatie in en stelt de betrokkenen niet vrij van hun strafrechtelijke verantwoordelijkheid. De gerechtelijke en administratieve procedures kunnen altijd opgestart of verdergezet worden, zelfs na de definitieve inschrijving.

De voorlopige inschrijving neemt een einde zodra de betrokkenen de woning hebben verlaten of zodra een einde wordt gesteld aan de onrechtmatige toestand.

b) Personen die als tijdelijk afwezig beschouwd worden:

104. Bij een tijdelijke afwezigheid kan de bestaande inschrijving in de bevolkingsregisters worden behouden. Een voorafgaande inschrijving in de bevolkingsregisters op een hoofdverblijfplaats is dus een vereiste die bij aanvraag van de tijdelijke afwezigheid moet vervuld zijn.

Een tijdelijke afwezigheid wordt gedefinieerd als “het feit van niet effectief te verblijven op zijn hoofdverblijfplaats tijdens een bepaalde periode, waarbij er

voldoende belangen behouden worden die aantonen dat de reïntegratie in de hoofdverblijfplaats op elk moment mogelijk is”.

105. De tijdelijke afwezigheid moet derhalve de volgende kenmerken vertonen:
- een hoofdverblijfplaats behouden waarnaar op elk ogenblik teruggekeerd kan worden,
 - er voldoende belangen behouden, namelijk hetzij een onbewoonde woning, maar voldoende uitgerust en bemeubeld om er effectief te kunnen leven, hetzij een woning bewoond door gezinsleden. Het moet natuurlijk gaan om één of meerdere gezinsleden die reeds in die woning verblijven bij de aanvang van de tijdelijke afwezigheid;
 - de afwezigheid mag niet voor onbepaalde tijd zijn maar moet noodzakelijkerwijs tijdelijk zijn; anders zal de persoon geschrapt worden uit de bevolkingsregisters.

Of de tijdelijk afwezige persoon nu eigenaar is van zijn hoofdverblijfplaats, of dat hij er huurder van is of er gewoon over mag beschikken, heeft weinig belang: het feit dat de onmiddellijke reïntegratie mogelijk is, is voldoende.

De burger beschikt over de mogelijkheid om elke tijdelijke afwezigheid van meer dan drie maanden aan te geven bij het gemeentebestuur van zijn hoofdverblijfplaats, via het daartoe voorziene formulier (zie punt 108) dat hij moet invullen en doorsturen.

Een tijdelijke afwezigheid mag niet langer duren dan een jaar.

Zij kan evenwel éénmaal verlengd worden, waardoor men uiteindelijk gedurende twee jaar afwezig kan zijn.

De burger die de tijdelijke afwezigheid voor een bijkomend jaar wenst te verlengen, moet een tweede aangifte doen bij zijn gemeente van verblijf. Als hij dit niet doet, loopt hij het risico op ambtshalve afvoering.

106. Wanneer het gezin waarvan een tijdelijk afwezige persoon deel uitmaakt, tijdens diens afwezigheid van verblijf verandert binnen het Rijk, wordt de verblijfsverandering van die persoon tegelijk met die van zijn gezin uitgevoerd.

107. De voormelde voorwaarden inzake de duur en de verlenging van de tijdelijke afwezigheid (zie punt 105) zijn niet van toepassing op de volgende personen, en dit uitsluitend indien zij hiervan aangifte hebben gedaan bij hun gemeentebestuur:

- 1° de personen die op het Belgisch grondgebied verblijven in verpleeginrichtingen en andere openbare en private instellingen die zieken opvangen, rusthuizen, rust- en verzorgingstehuizen, ziekenhuizen of gedeelten van ziekenhuizen gelijkgesteld met rust- en verzorgingstehuizen, psychiatrische instellingen, evenals de personen die geplaatst werden

bij particulieren, voor de duur van hun verblijf met therapeutische en/of medische hulpverleningsdoeleinden;

- 2° de personen die opgesloten zijn in strafinrichtingen en inrichtingen voor sociaal verweer, voor de duur van hun opsluiting;
- 3° de minderjarigen geplaatst in een instelling in toepassing van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, voor de duur van hun plaatsing;
- 4° het militair personeel en burgerpersoneel van de Belgische strijdkrachten dat in het buitenland gestationeerd is, de militairen die in het buitenland gedetacheerd zijn, hetzij bij internationale of supranationale organismen, hetzij bij een militaire basis in het buitenland, alsook de leden van hun gezin, voor de duur van hun stationering of detachering;
- 5° de personeelsleden van de federale politie die afwezig zijn uit het Koninkrijk, alsook de leden van hun gezin, die ofwel het militaire personeel en burgerpersoneel van de Belgische strijdkrachten in het buitenland begeleiden, ofwel een specifieke opdracht vervullen in het buitenland, voor de duur van hun begeleiding of opdracht;
- 6° de dienstplichtigen onder de wapens en de gewetensbezwaarden voor de duur van hun dienst, de dienstplichtigen die vrijstelling van militaire dienst genieten krachtens artikel 16 van de gecoördineerde dienstplichtwetten van 30 april 1962 (Belgisch Staatsblad van 9 mei 1962), zoals ingevoegd door artikel 14 van de wet van 16 juni 1987 tot wijziging van de dienstplichtwetten (Belgisch Staatsblad van 19 juni 1987), voor de duur van hun dienst of hun coöperatieopdracht;
- 7° de federale, gewestelijke en gemeenschapsambtenaren die een functie opnemen op een Belgische diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in het buitenland, alsook de leden van hun gezin, op voorwaarde dat zij een hiërarchische band hebben met het posthoofd en dat zij ingeschreven worden op de diplomatieke lijst van de voornoemde vertegenwoordiging, voor de duur van hun opdracht;
- 8° de personen die op coöperatieopdracht gestuurd worden door verenigingen die erkend zijn krachtens de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking, alsook de leden van hun gezin, voor de duur van hun coöperatieopdracht;
- 9° de personen van wie de verdwijning sinds zes maanden of langer gesignaleerd werd aan de lokale of federale politie en dit zonder afbreuk te

doen aan de bepalingen met betrekking tot de afwezigheid bedoeld in Titel IV van Boek I van het oud Burgerlijk Wetboek. De tijdelijke afwezigheid eindigt met de terugkeer van de verdwenen persoon of met de vaststelling van zijn overlijden;

- 10° de personen die, in het kader van hun beroep, een specifiek werk of een bepaalde opdracht uitvoeren in een andere gemeente van het Koninkrijk of in het buitenland, alsook de leden van hun gezin, voor de duur van hun werk of opdracht;
- 11° de leerlingen en studenten ouder dan zestien jaar die ergens anders verblijven dan op de verblijfplaats van het gezin waartoe zij behoren, voor de duur van hun studies op voorwaarde dat zij hun hoofdverblijfplaats niet verplaatsen naar de plaats van hun studies.

De redenen voor de tijdelijke afwezigheid moeten worden vermeld op het aangifteformulier en worden gestaafd met verantwoordingsstukken (het formulier is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen).

Opmerking: In het buitenland verblijvende gezinsleden van een tijdelijk afwezige persoon kunnen in principe niet worden ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeente waar voormelde tijdelijk afwezige persoon staat ingeschreven, indien zij niet doen blijken van een effectief verblijf op voormeld adres.

Een afwijking op voormelde regel wordt evenwel toegestaan voor familieleden van tijdelijk afwezige personen bedoeld onder punt 107, punten 7° en 8 (cfr. het gentlemen's agreement tussen de Dienst Vreemdelingenzaken, de Dienst Rijksregister en de FOD Buitenlandse Zaken). In het kader van deze regeling dienen onder 'familieleden' van de tijdelijk afwezige persoon te worden begrepen:

- 1° de echtgenoot of de vreemdeling met wie een geregistreerd partnerschap werd gesloten dat beschouwd wordt als zijnde gelijkwaardig met het huwelijk in België⁵, die hem begeleidt of zich bij hem voegt; In het kader van artikel 40ter, §2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, moeten de betrokkenen ouder zijn dan 18 jaar⁶.

⁵ Het partnerschap dat gesloten wordt in Duitsland, Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zweden wordt beschouwd als zijnde gelijkwaardig met het huwelijk in België.

⁶ In de tekst staat "ouder dan 21 jaar", maar het is zo geschreven dat de uitzondering (18 jaar) de facto de norm is.

- 2° de buitenlandse partner met wie de Belg is verbonden door een wettelijk geregistreerd partnerschap⁷, die hem begeleidt of zich bij hem voegt, indien de partners aan de volgende voorwaarden voldoen:
- zij hebben een langdurige en stabiele relatie die naar behoren tot stand is gekomen⁸,
 - zij wonen samen,
 - zij beiden ouder dan 21 jaar ;
 - zij zijn ongehuwd zijn en hebben geen duurzame en stabiele partnerrelatie met een andere persoon;
 - zij zijn ongehuwd en hebben geen duurzame en stabiele partnerrelatie met een andere persoon;
 - zij worden niet bedoeld door de artikelen 161 tot 163 van het oud Burgerlijk Wetboek;^[9]
 - geen van de partners is het voorwerp geweest van een beslissing op grond van artikel 167 van het oud Burgerlijk Wetboek, en dit voor zover de beslissing kracht van gewijsde heeft gekregen.
[10]
- 3° de **bloedverwanten in neergaande lijn** van de Belg, alsmede die van zijn/haar echtgenoot/echtgenote of zijn/haar partner als bedoeld onder 1) en 2), beneden de leeftijd van 21 jaar of die te hunnen laste zijn, die hen begeleiden of zich bij hen voegen mits de Belg, zijn/haar echtgenoot/echtgenote of zijn/haar partner over het recht van bewaring beschikt en, indien het recht van bewaring wordt gedeeld, op voorwaarde dat de andere houder van het recht van bewaring zijn/haar toestemming heeft gegeven.

Indien niet aan alle voorwaarden voldaan is, hebben de bovenstaande categorieën geen recht op gezinshereniging via de Gentlemens Agreement.

⁷ In België verwijst het overeenkomstig een wet geregistreerd partnerschap naar een **verklaring van wettelijk samenwoning**, zoals georganiseerd door de titel *Vbis* (artikelen 1475 tot 1479) van het oud Burgerlijk Wetboek.

⁸ *Het duurzame en stabiele karakter van deze relatie wordt aangetoond:*

- indien de partners bewijzen dat zij gedurende ten minste een jaar vóór de aanvraag ononderbroken in België of in een ander land hebben samengewoond;
- of indien de partners aantonen dat zij elkaar ten minste twee jaar voorafgaand aan de aanvraag hebben gekend en bewijsstukken overleggen waaruit blijkt dat zij regelmatig contact hebben onderhouden per telefoon, gewone post of e-mail, en dat zij elkaar in de twee jaar voorafgaand aan de aanvraag driemaal hebben ontmoet en dat deze ontmoetingen in totaal 45 dagen of meer hebben geduurd;
- of als de partners een gemeenschappelijk kind hebben.

⁹ *Het partnerschap opent niet het recht op gezinshereniging als het gesloten is tussen 1) bloedverwanten in opgaande lijn en in neergaande lijn en de aanverwanten in dezelfde lijn, 2) in de zijlijn tussen broers, tussen zusters of tussen broers en zusters of 3) tussen oom en nicht of neef, of tussen tante en nicht of neef.*

¹⁰ *De partners zijn niet geraakt geweest door een beslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand om de voltrekking van een huwelijk te weigeren omdat de hoedanigheden en voorwaarden die vereist zijn om een huwelijk aan te gaan niet waren vervuld of omdat hij van mening was dat de huwelijksvoltrekking strijdig zou zijn geweest met de principes van de openbare orde.*

Het hoofd van de consulaire beroepspost levert een "attest van gezamenlijke vestiging" af op voorwaarde dat de Belg en zijn familie effectief op hetzelfde adres wonen.

Het samenlevingscriterium dient vastgesteld te worden op basis van feitelijke elementen (zoals de inrichting van de plaatsen, kosten van telefoon en energieverbruik, huurvermeldingen, ...). Wanneer het voor de posten in de praktijk onmogelijk is dergelijke feitelijke elementen zelf vast te stellen, moeten zij zich, net zoals voor de vaststelling van de gewone verblijfplaats, baseren op officiële stukken afgegeven door de lokale overheid (verblijfsvergunningen, attesten van woonst,...) of eventueel op alle andere documenten die een effectief verblijf op hetzelfde adres aantonen.

De Belg op wie het attest betrekking heeft, heeft de verplichting om zijn/haar Belgische gemeente steeds te informeren bij een verandering in zijn gezinssamenstelling (zoals de beëindiging van het partnerschap, kind dat niet langer op zelfde adres woont,...)

De voorwaarden voor de gezinshereniging opgelegd door de wetgever zijn vervuld en het familielid is houder van een visum D met de nationale vermelding B20 (Gezinshereniging - artikel 40 bis of 40 ter, wet 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen).

Het familielid meldt zich aan bij de bevoegde dienst van de gemeente waar de agent zijn/haar verblijfplaats heeft met zijn/haar paspoort en het attest van gezamenlijke vestiging afgegeven door het hoofd (of door zijn vervanger, indien hij afwezig is) van de Belgische vertegenwoordiging op wiens diplomatieke lijst de federale, gewestelijke of gemeenschapsambtenaar of de persoon op co-operatieopdracht ingeschreven is.

Door de voorlegging van deze twee documenten wordt het familielid in het vreemdelingenregister ingeschreven en ontvangt hij/zij een verblijfkaart (kaart F).

De controle van het effectieve verblijf en de realiteit van de familiecel wordt vervangen door het attest van gezamenlijke vestiging.

In het geval van een tijdelijke afwezigheid wordt de referentiepersoon van het gezin in kennis gesteld.

In geval van een inschrijving onder referentieadres moet er een nieuw aanvraagformulier tot inschrijving onder referentieadres worden ingevuld.

Het familielid is vrijgesteld van de visumplicht voor een verblijf van korter dan 90 dagen of heeft toegang tot het grondgebied met een visum type C

Het familielid biedt zich aan bij de bevoegde dienst van de gemeente waar de agent zijn/haar verblijfplaats heeft en dient een verblijfsaanvraag in als zijnde

een familielid van een Belg. Hij/Zij legt zijn/haar paspoort, het bewijs dat aan de voorwaarden voor gezinshereniging is voldaan en het attest van gezamenlijke vestiging afgegeven door het hoofd (of door diens vervanger, indien hij/zij afwezig is) van de Belgische vertegenwoordiging op wiens diplomatieke lijst de federale, gewestelijke of gemeenschapsambtenaar of de persoon op coöperatieopdracht ingeschreven is, voor.

De controle van het effectieve verblijf en de realiteit van de familiecel in de procedure van gezinshereniging wordt vervangen door het attest van gezamenlijke vestiging, dat in wezen attesteert dat het posthoofd deze controles uitvoerde en positief beoordeelde.

De gemeente maakt de aanvraag en de bewijsstukken onverwijld over aan de Dienst Vreemdelingenzaken die nagaat of aan de voorwaarden voor gezinshereniging voldaan is en die, voor zover dit mogelijk is, onmiddellijk beslist over de aanvraag.

Indien het onderzoek van de aanvraag een positief resultaat oplevert, wordt het familielid ingeschreven in het vreemdelingenregister. De gemeente overhandigt hem/haar een verblijfskaart (F-kaart).

Zie omzendbrief van 9 maart 2023 betreffende de inschrijving van de familieleden van Belgen die een functie opnemen op een Belgische diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in het buitenland, of van personen die op coöperatieopdracht gestuurd worden door verenigingen die erkend zijn door de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking van de FOD Buitenlandse Zaken - "Gentlemen's agreement".

108. De burger die een tijdelijke afwezigheid, zoals beschreven in de punten 105 en 107 wil melden, maakt daartoe gebruik van het formulier dat is opgenomen in deel V van deze Onderrichtingen.

109. De tijdelijke afwezigheid eindigt:

- indien de aanleiding ervoor ophoudt te bestaan;
- indien de hoofdverblijfplaats betrokken of gebruikt wordt door nieuwe inwoners al dan niet tijdelijk (bijvoorbeeld: verhuur van de gehele woning als AirBNB);
- in geval van een klaarblijkelijk einde van de band met het gezin waarvan de betrokkene deel uitmaakte – schriftelijke verklaring door de referentiepersoon van het gezin;
- zodra de betrokkene meldt dat hij / zij zich opnieuw heeft gevestigd in de hoofdverblijfplaats ;
- de verlenging ervan niet werd aangegeven ;
- wanneer de betrokkene vraagt om een effectieve inschrijving aan het adres waar hij / zij verblijft, of om een afvoering naar het buitenland.

Indien de gemeente geen informatie heeft betreffende de (nieuwe) hoofdverblijfplaats van de betrokkene, wordt de procedure opgestart om hem/ haar van ambtswege af te voeren.

Wanneer wordt vastgesteld dat een burger zich herhaaldelijk beroept op een tijdelijke afwezigheid, dient in elk geval te worden onderzocht of de betrokkene nog wel zijn hoofdverblijfplaats heeft in de gemeente.

De personen bedoeld in punt 107, 2°, die niet (meer) in aanmerking komen voor een tijdelijke afwezigheid, worden ingeschreven via het referentieadres van het OCMW voor gedetineerden (zie punt 115).

De personen bedoeld in punt 107, 4° die niet (meer) in aanmerking komen voor een tijdelijke afwezigheid, kunnen voor de duur van hun stationering of detachering worden ingeschreven onder referentieadres (zie punt 14 e) om beroepsredenen aan het adres van een natuurlijk persoon of via het referentieadres dat werd vastgesteld door de Minister van Landsverdediging. In dit geval gaat het om het volgende adres: Burgerlijk Algemeen Bestuur, Eversestraat 1 te 1140 BRUSSEL.

De personen bedoeld in punt 107, 5°, 6°, 7° of 8° die niet (meer) in aanmerking komen voor een tijdelijke afwezigheid, kunnen voor de duur van hun opdracht worden ingeschreven onder referentieadres (zie punt 14 e) om beroepsredenen aan het adres van een natuurlijk persoon.

109 bis De Belgische studenten die nooit ingeschreven werden in het Koninkrijk of het Koninkrijk meer dan vijf jaar geleden verlaten hebben en die enkel tijdelijk op het Belgisch grondgebied verblijven om te studeren worden niet ingeschreven in de bevolkingsregisters als zij financieel nog ten laste zijn van hun ouders.

Zij worden op hun verzoek ingeschreven in de bevolkingsregisters als als zij niet ingeschreven zijn in de consulaire registers.

c) Vreemde ambtenaren en personeelsleden van de instellingen van de Europese Unie:

110. Krachtens artikel 11, b, van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie (goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1966, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 8 juli 1967), worden de vreemde ambtenaren en andere personeelsleden van de vier instellingen van de Europese Unie (Parlement, Raad, Commissie, Economisch en Sociaal Comité), alsook hun echtgenoot en de ter hunner laste zijnde verwanten, niet onderworpen aan de immigratiebepalingen en de formaliteiten van de vreemdelingenregistratie. Bij hun indiensttreding in België, en voor de duur van hun functie, worden zij vermeld in de bevolkingsregisters van de gemeente van hun

hoofdverblijfplaats, voor zover ze niet op eigen initiatief ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister. Deze vermelding geldt als inschrijving in de bevolkingsregisters.

Onder "verwanten" moet worden verstaan de kinderen die ofwel minder dan 21 jaar ofwel ten laste zijn met een absolute leeftijdsgrens tot en met 25 jaar, alsook de ten laste zijnde ascendenten die onder hetzelfde dak wonen.

De opname in register 3 "E.U.-Protocol" in het informatietype 210 wordt sinds einde 2017 niet meer toegepast.

Iedere vermelding in het Rijksregister op basis van gegevens verstrekt door de Directie Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, leidt tot een opname in register 4 "vreemdelingen K.B. van 30/10/91" (zie nr. 111).

Voor de vreemde ambtenaren en andere personeelsleden van de Gemeenschappen moeten in het bevolkingsregister de volgende gegevens vermeld worden:

1. de naam en voornamen;
2. de plaats en datum van geboorte;
3. het geslacht;
4. de nationaliteit;
5. de hoofdverblijfplaats (straat en huisnummer);
6. de burgerlijke staat;
7. de verwanten die eveneens een speciale verblijfstitel hebben aangevraagd;
8. de datum van indiensttreding in België.

De datum van de vermelding in het bevolkingsregister moet die zijn waarop het memorandumakkoord tussen de Belgische Regering en deze instellingen van de Europese Unie ondertekend werd, namelijk 3 april 1987, voor de personen die op die datum in dienst waren.

De in aanmerking te nemen datum voor de vermelding in de bevolkingsregisters van de Europese ambtenaren en personeelsleden die pas na 3 april 1987 hun hoofdverblijfplaats in België vestigden, is de datum van indiensttreding die vermeld is naast het beroep, waarvoor vier mogelijkheden bestaan:

- Ambtenaar E. U. - Commissie;
- Ambtenaar E. U. - Raad;
- Ambtenaar E. U. - Ec. en Soc. Com.;
- Ambtenaar E. U. - Eur. Parl.

Bovengenoemde vermelding zal op verzoek van de Dienst van het Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken geschrapt worden zodra de ambtenaar of het personeelslid zijn ambt neergelegd heeft of, als het om een verwant gaat, zodra hij niet meer in de voorwaarden is om aanspraak te maken

op toepassing van artikel 11, b, van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie.

Als de betrokken persoon na het neerleggen van zijn ambt in België blijft wonen, kan hij een verblijfsvergunning of een vestigingsmachtiging krijgen in overeenstemming met de reglementering betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De vermelding zal eveneens worden weggelaten op verzoek van de Dienst van het Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, voor personen die een inschrijving in de bevolkingsregisters verkiezen.

Wanneer een Europese ambtenaar of personeelslid in België in dienst treedt, kan hij tijdelijk een voorlopige verblijfplaats (hotel) krijgen. Deze ambtenaar of dit personeelslid zal pas een speciale verblijfstitel krijgen en in de bevolkingsregisters opgenomen worden, als hij zijn definitieve verblijfplaats gevestigd heeft. Als een gemeente tijdens het voorlopig verblijf informatie nodig heeft, wordt haar verzocht zich tot de verantwoordelijke ambtenaren van de vier betrokken instellingen te wenden.

De gemeenten moeten zelf zorgen voor de vermeldingen in de bevolkingsregisters, de afvoeringen en de eventuele wijzigingen van de informatie betreffende de Europese ambtenaren en personeelsleden op basis van de documenten die hen worden toegestuurd door de betrokken instelling van de Europese Unie.

In geval van overbrenging van de hoofdverblijfplaats naar een andere gemeente staat op het bewijs van inschrijving model 3 de vermelding "Europees ambtenaar".

De in aanmerking te nemen inschrijvingsdatum is die van de door de betrokken instelling verstrekte bijwerking waarin de verblijfsverandering opgenomen is of, bij ontstentenis, de datum van vestiging van de hoofdverblijfplaats.

De gemeenten zijn altijd gehouden voorafgaandelijk de echtheid van de hoofdverblijfplaats van de betrokkenen na te gaan bij middel van een woonstcontrole-onderzoek door de wijkpolitie, zowel bij de definitieve installatie in België als bij latere verblijfsveranderingen.

In het geval van een negatief politieverlag moet dit worden teruggekoppeld naar de Dienst van het Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

De gemeenten moeten de verantwoordelijke ambtenaren en andere personeelsleden van de vier Europese instellingen op de hoogte brengen van elke anomalie die zij vaststellen bij het onderzoek van de lijsten van Europese ambtenaren en personeelsleden of de bijwerkingen van die lijsten, bij voorbeeld wanneer een opgegeven adres niet overeenstemt met de werkelijkheid. Dezelfde procedure is van toepassing vóór elke afvoering van een ingeschreven

persoon die niet meer op het grondgebied van de gemeente verblijft, als die gemeente daarvan niet op de hoogte gebracht werd via een bijwerking van het dossier.

De gevallen van Europese ambtenaren en personeelsleden die om één of andere reden niet in de bevolkingsregisters vermeld zouden zijn (voornamelijk bij gebrek aan voldoende informatie) na de gebruikelijke contacten met de ambtenaren van de vier betrokken instellingen, worden voorgelegd aan de Dienst van het Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Het voormelde protocol brengt voor de Europese ambtenaren en personeelsleden, hun echtgenoot of de verwanten te hunnen laste geen enkele verplichting mee om in te gaan op uitnodigingen om zich bij de bevolkingsdienst te melden ten einde de informatie aan te vullen of te verbeteren.

Er wordt aan herinnerd dat de personen die in de bevolkingsregisters vermeld staan, onder dezelfde voorwaarden als de in de genoemde registers ingeschreven personen, alle door de gemeente aangeboden diensten moeten genieten (administratief, sociaal, cultureel, sportief, ...).

De gemeentebesturen zijn in het bijzonder gehouden de volgende bewijzen af te leveren aan de betrokken personen:

- bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister;
- bewijs van gezinssamenstelling;
- bewijs van verblijf;
- bewijs van leven.

Ze moeten ook aanvaarden handtekeningen te legaliseren, formulieren uit te delen voor de wilsuiting betreffende het wegnemen en transplanteren van organen en weefsels na het overlijden, en verklaringen ter zake en betreffende de wettelijke samenwoning te registreren.

De vermelding in het bevolkingsregister geeft echter geen aanleiding tot de afgifte van een verblijfsvergunning door de gemeentebesturen.

Wat de verstrekking van informatie uit de registers in verband met de vreemde ambtenaren en personeelsleden van de E.U. betreft, dient verwezen te worden naar de regels bepaald in hoofdstuk VIII.

d) Vreemdelingen bedoeld bij het koninklijk besluit van 30 oktober 1991 betreffende de verblijfsdocumenten in België van sommige vreemdelingen:

111. Het koninklijk besluit van 30 oktober 1991 betreffende de verblijfsdocumenten in België van sommige bevoorrechte vreemdelingen somt de bijzondere

verblijfsdocumenten op die over het algemeen aan bepaalde categorieën van vreemdelingen afgegeven worden op grond van hun ambt. Het voormelde koninklijk besluit regelt niet het probleem van de eventuele inschrijving van de houders van bijzondere verblijfsdocumenten in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister en impliceert geen vrijstelling van inschrijving in de voormelde registers.

De situatie van diplomaten en personen die gelijkaardige immuniteiten genieten als het diplomatiek korps, alsook het militair personeel van SHAPE en de NAVO, werd behandeld in hoofdstuk I, punt 4.

Het statuut van de ambtenaren en personeelsleden van de E.U. werd behandeld in punt 110.

De vreemdelingen bedoeld in artikel 3 van voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991 (met uitzondering van de E.U.- ambtenaren en het militair personeel van SHAPE en de NAVO, de leden van het burgerlijk personeel van NAVO en de personen ten laste van dit burgerlijk personeel, alsmede de personen die ten laste zijn van het militair personeel van NAVO) die vrijgesteld zijn van de formaliteiten inzake vreemdelingenregistratie en niet op eigen initiatief ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister, worden geregistreerd volgens de volgende modaliteiten.

Ze worden in het bevolkingsregister vermeld op basis van individuele inlichtingenbulletins die afgeleverd worden door de Dienst Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. De datum die voor de vermelding in aanmerking genomen moet worden, is die van de indienstreding die op de voormelde inlichtingenbulletins voorkomt.

De gemeenten controleren voorafgaandelijk de echtheid van de hoofdverblijfplaats van de betrokkenen, zonder ze echter op te roepen om zich bij het gemeentebestuur te melden. Het schrappen van de vermelding (neerlegging van het ambt, overbrenging van verblijfplaats naar een andere gemeente) of de wijziging ervan (verblijfsverandering in dezelfde gemeente of bijwerking van de identificatiegegevens) gebeurt op basis van inlichtingen verstrekt door de Dienst Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

Moeilijkheden en betwistingen in verband met de vaststelling van de hoofdverblijfplaats worden voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

De vermelding in het bevolkingsregister omvat een bijzondere codificatie "vreemdelingen K.B. van 30/10/91" (code 4 naast het informatietype 210 voor het Rijksregister (register van inschrijving) om elke verwarring te voorkomen met de vreemdelingen die onderworpen zijn aan de formaliteiten inzake immigratie krachtens de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, alsook met de E.U.- ambtenaren.)

Die vermelding bestaat uit de volgende gegevens:

- 1°) naam en voornamen;
- 2°) plaats en datum van geboorte;
- 3°) geslacht;
- 4°) nationaliteit;
- 5°) hoofdverblijfplaats (met straat en nummer);
- 6°) burgerlijke staat;
- 7°) samenstelling van het gezin;
- 8°) datum van indiensttreding in België;
- 9°) beroep.

Deze vermelding geldt als inschrijving in de bevolkingsregisters.

Er wordt aan herinnerd dat de personen die in de bevolkingsregisters vermeld staan, onder dezelfde voorwaarden als de in de genoemde registers ingeschreven personen, alle door de gemeente aangeboden diensten moeten genieten.

De gemeentebesturen zijn in het bijzonder gehouden de volgende bewijzen af te leveren aan de betrokken personen:

- bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister;
- bewijs van gezinssamenstelling;
- bewijs van verblijf;
- bewijs van leven.

Ze moeten ook aanvaarden handtekeningen te legaliseren, formulieren uit te delen voor de wilsuiting betreffende het wegnemen en transplanteren van organen en weefsels na het overlijden en verklaringen ter zake en betreffende de wettelijke samenwoning te registreren.

Bovengenoemde vermelding zal geschrapt worden zodra de vreemdeling zijn ambt heeft neergelegd of, als het om een verwant gaat, zodra hij niet meer in de voorwaarden is om aanspraak te maken op een door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken afgeleverde identiteitskaart. Als de betrokken persoon na het neerleggen van zijn ambt in België wil blijven wonen, zal zijn verzoek behandeld worden in overeenstemming met de reglementering betreffende het verblijf en de vestiging van vreemdelingen in het Rijk.

De vreemdelingen opgesomd in artikel 3 van voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991, die niet vrijgesteld zijn van de formaliteiten inzake vreemdelingenregistratie, worden ingeschreven in het bevolkingsregister. Die inschrijving gebeurt hetzij op basis van inlichtingenbulletins van de Dienst Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, hetzij op basis van de aangiften van de betrokkenen bij het gemeentebestuur.

Er dient opgemerkt te worden dat de vreemdelingen bedoeld bij artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991 nooit vrijgesteld zijn van de formaliteiten inzake vreemdelingenregistratie. Zij moeten in het bevolkingsregister ingeschreven worden zoals bepaald in het vorige lid.

De kinderen bedoeld in artikel 5 van voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991 hebben hetzelfde statuut als hun ouders wat de registratiemodaliteiten betreft.

Ingevolge de wijziging van voormeld koninklijk besluit van 30 oktober 1991 bij koninklijk besluit van 25 mei 2005 (Belgisch Staatsblad van 13 juni 2005), mogen de gezinsleden van de houders van een diplomatieke identiteitskaart, een consulaire identiteitskaart of een bijzondere identiteitskaart een betaalde beroepsactiviteit uitoefenen in België, op voorwaarde dat België daarover een wederkerigheidsovereenkomst heeft afgesloten. De namen van de betrokken personen, alsook de aanvang en de eventuele stopzetting van de beroepsactiviteit, worden meegedeeld door de Dienst Protocol van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Deze beroepsactiviteit wordt dan in het bevolkingsregister op zulke manier vermeld dat de betrokken vreemdeling de voordelen van het koninklijk besluit van 30 oktober 1991 blijft behouden, d.w.z. "vreemdelingen K.B. van 30/10/1991" (code 4 naast het informatietype 210 (register van inschrijving) van het Rijksregister).

e) Personen die in een mobiele woning verblijven:

112. Herinnering aan de wettelijke grondslag.

Het referentieadres van personen die in een mobiele woning verblijven, wordt geregeld in artikel 1, §2 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, en in artikel 20, §1 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Personen die in een mobiele woning verblijven worden ingeschreven in de bevolkingsregisters:

1° hetzij van de gemeente waar zij minstens zes maanden per jaar op een vast adres verblijven. Tijdens hun verplaatsingen worden deze «rondtrekkende» personen dus beschouwd als tijdelijk afwezig in de gemeente van inschrijving.

2° hetzij van de gemeente waar zij beschikken over een referentieadres bij een natuurlijke persoon.

3° hetzij van de gemeente waar zij beschikken over een referentieadres bij een rechtspersoon. Enkel verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en vennootschappen met sociaal oogmerk die minstens vijf jaar rechtspersoonlijkheid genieten en die zich in hun statuten tot doel hebben gesteld onder meer de belangen van één of meer rondtrekkende bevolkingsgroepen te behartigen of te verdedigen, kunnen optreden als rechtspersoon bij wie een natuurlijk persoon een referentieadres kan hebben.

De mogelijkheid van een referentieadres bij een rechtspersoon werd gecreëerd om de inschrijving in het bevolkingsregister te vergemakkelijken voor rondtrekkende gemeenschappen.

Wanneer personen een deel van de tijd in de mobiele woning verblijven en een deel van de tijd op een vast adres, gaat de voorkeur uit naar een inschrijving aan het vaste adres. De mobiele woning wordt beschouwd als occasionele verblijfplaats. Het is niet nodig dat zij continu gedurende zes maanden op een vast adres verblijven om er ingeschreven te worden of te blijven.

Bijkomend dienen personen die in een mobiele woning verblijven, gedurende minimaal de helft van de tijd (op jaarbasis bekeken) rond te trekken binnen het Belgische grondgebied.

Definitie van het begrip «mobiele woning».

Onder "mobiele woning" dient te worden verstaan: ledere woning die opgevat en uitgerust is om zich reglementair op de openbare weg te verplaatsen. Hieronder vallen schepen (opgevat en uitgerust om zich reglementair op de waterwegen te verplaatsen), woonwagens, caravans (deze term betekent een aanhangwagen bestemd om door een voertuig getrokken te worden), mobilhomes (of campingcars) of een ander gelijkaardig onderkomen.

De uitrusting moet toereikend zijn en aantonen dat het gaat over een woning, dit wil zeggen opgevat en uitgerust om er een gezin of een alleenstaande in onder te brengen. Vrachtwagens, autobussen, personenauto's of bestelwagens, uitgerust enkel met een slaapruijnte, die slechts worden gebruikt om personen en/of goederen te vervoeren van punt A naar punt B, kunnen niet worden beschouwd als «mobiele woning».

Het criterium «opgevat en uitgerust om zich te verplaatsen op de openbare weg» kan worden gecontroleerd op basis van de documenten voorzien door de geldende reglementering voor elk type mobiele woning: bijvoorbeeld het rijbewijs, het kentekenbewijs, het keuringsbewijs, het gelijkvormigheidsattest, de vlaggenbrief, het stuurbrevet, het certificaat van deugdelijkheid, de vaarvergunning, het vaarbewijs, het Rijnpatent, enz. Er moet een controle van de mobiele woning ter plaatse worden uitgevoerd.

Wie kan worden ingeschreven in mobiele woning?

Het beroep van de betrokken burger (schipper, artiest, foorkramer, enz.) speelt op zich geen enkele rol.

Controle van de gemeente en inschrijving op referentieadres of weigering.

De inschrijving op referentieadres vereist de schriftelijke toestemming van de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres of van de rechtspersoon die zijn zetel heeft op dit adres, uitgedrukt in het formulier dat is opgenomen in het punt 98 I van de Algemene onderrichtingen. Zowel de verstrekker van het referentieadres, als de begunstigde, kunnen te allen tijde eenzijdig een einde stellen aan het referentieadres. In voorkomend geval dient diegene die het referentieadres beëindigt, de andere partij en de gemeente van inschrijving hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Alvorens over te gaan tot de inschrijving op het referentieadres van een rechtspersoon, moet de gemeente nagaan of de betrokken rechtspersoon beantwoordt aan de criteria voorzien in het punt 112 van de Algemene onderrichtingen.

Indien de gemeente twijfelt aan de echtheid van de door de aanvrager van het referentieadres vermelde reden (onder deel A van het formulier), dient zij de voorlegging van bijkomende bewijsstukken te vragen alvorens tot de inschrijving op het referentieadres over te gaan. Er moet eveneens een controle van de mobiele woning worden uitgevoerd door de wijkpolitie volgens dezelfde modaliteiten als een woonstcontrole in het kader van een aangifte adreswijziging.

De inschrijving is niet beperkt in de tijd. De gemeente kan evenwel op elk moment controleren of de voorwaarden nog steeds vervuld zijn.

Er kan worden gevraagd dat de betrokken burger jaarlijks het bewijs levert dat de mobiele woning als dusdanig werd gebruikt en voornamelijk op het Belgische grondgebied (of op de Belgische territoriale wateren).

Als de mobiele woning niet of niet meer als dusdanig wordt gebruikt, moet de betrokkene ingeschreven worden op het adres van de permanente standplaats (of ligplaats). De gemeente past, indien nodig, het principe van de voorlopige inschrijving toe. Uit het begrip «mobiele woning» moeten de stacaravans gesloten worden (deze benaming slaat op woningen die niet zijn opgevat en uitgerust om op de openbare weg door een voertuig te worden getrokken) welke al dan niet vast aan de grond geplaatst staan. Dat geldt ook voor de woonwagens die gedragen worden door een in de grond ingebouwde of eraan verankerde installatie en bijgevolg niet meer als verplaatsbaar kunnen worden beschouwd.

Het referentieadres is ook niet bedoeld voor bewoners van woonboten. Deze personen beschikken over een vast adres. Zij dienen te worden ingeschreven in de registers op de naam van het dok waar het vaartuig aangemeerd ligt en op het bijhorende kaainummer (desgevallend op de naam van de aanpalende straat met bijhorend nummer).

Een eventuele weigering moet door de gemeente schriftelijk worden meegedeeld aan de burger. Deze kan in beroep gaan bij de rechtbank van eerste aanleg of bij de Raad van State.

Bewijsstukken die een rondtrekkend bestaan aantonen.

Er werd vastgesteld dat bepaalde gemeenten soms te ver gaan in hun zoektocht naar indicaties die al dan niet de echtheid van de situatie bevestigen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een gemeente stelt dat het niet mogelijk is om rond te trekken en een "vast werk" uit te oefenen, of om rond te trekken en een kind naar een reguliere school te sturen. Het hebben van een contract van onbepaalde duur kan perfect samengaan met een rondtrekkend bestaan en het beschikken over een referentieadres. Enkel de feitelijke situatie telt.

Hieronder vindt u een indicatieve lijst opgesteld met redelijke bewijsstukken die een rondtrekkend bestaan aantonen en die de gemeente kan opvragen, in volgorde van bewijskracht:

- attesten van overheden en lokale instellingen (kantoor van de haven-meester, camping, standplaatsvergunningen, doortrekkersterreinen, ...).

Indien deze bewijsstukken niet voorhanden zijn of onvoldoende duidelijkheid scheppen over de reële situatie waarin de persoon zich bevindt (niet gepersonaliseerd, geen bepaalde periode vermeld, ...), kan de gemeente aanvullende bewijsstukken vragen, met name:

- schriftelijke getuigenverklaringen van privépersonen (omschrijving van de feiten (bijvoorbeeld toelating tot verblijf op privéterrein), identificatie van de getuige (kopie van de identiteitskaart) en de relevantie van de getuige ten opzichte van de aangehaalde feiten) voorzien van datum en handtekening;

- facturen op naam en diverse bewijzen van doortocht in verschillende steden (geldopnames, herstellingen, verhuringen, aankopen...);

- ...

De gemeente beoordeelt de relevantie van de aangereikte bewijsstukken. Indien enkel "aanvullende bewijsstukken" voorliggen, dient de gemeente voldoende bij-komende bewijsstukken op te vragen om een concreet beeld te krijgen van het rondtrekken van de betrokkene. Hierbij dient nauwgezet de coherentie van deze bewijsstukken nagegaan te worden. Het enkel feit dat louter "aanvullend bewijs" aanwezig is sluit geen positieve beslissing uit, het is evenwel aanbevelenswaardig om de betrokkene in te lichten over de volgorde van bewijslast, om de administratieve last bij een latere controle te verminderen.

Einde van het referentieadres

De gemeente van inschrijving van personen die in een mobiele woning verblijven, kan hen van ambtswege afvoeren, hen van ambtswege inschrijven of hun inschrijving in een andere gemeente uitlokken, indien de criteria voor inschrijving in haar register niet meer aanwezig zijn (zie punten 86 tot 96 van de Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters). Dat is met name het geval wanneer:

- de persoon niet meer in een mobiele woning woont, maar een lokaliseerbare hoofdverblijfplaats heeft;
- het referentieadres niet meer geldig is (weigering of verhuis of overlijden van de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres, de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres kan de betrokkene niet meer bereiken,...);
- er zijn geen (jaarlijkse) bewijzen meer van verblijf in mobiele woning voornamelijk op het Belgische grondgebied
- de persoon verblijft voornamelijk in het buitenland;
- de mobiele woning wordt niet meer als verplaatsbaar beschouwd of wordt niet meer opgevat en uitgerust om zich reglementair te verplaatsen op de openbare weg of de uitrusting is niet meer toereikend om aan te tonen dat het gaat over een woning;

f) Personen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben:

113.

1) Inschrijving onder referentieadres bij het OCMW:

Artikel 20, §3, eerste en tweede lid van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 februari 1997, bepaalt de voorwaarden, waaraan de personen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben dienen te voldoen, om in aanmerking te komen voor een inschrijving op het adres van Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de gemeente waar zij gewoonlijk vertoeven.

De termen «geen verblijfplaats hebben of meer hebben» moeten zo worden begrepen dat de betrokkene er ofwel nooit een heeft gehad, namelijk het «geen», ofwel er wel een heeft gehad maar deze heeft verloren, namelijk het «geen meer».

De personen worden, op hun verzoek, door de gemeente waar zij gewoonlijk verblijven, ingeschreven op een referentieadres.

Deze voorwaarden hiertoe zijn de volgende:

- 1° in geen geval ingeschreven zijn in een gemeentelijk bevolkingsregister in België.

Wanneer de aanvrager al ingeschreven is in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister van een gemeente op een reëel adres of op een referentieadres en zolang als hij niet van ambtswege is afgevoerd omwille van het niet meer hebben van de feitelijke hoofdverblijfplaats, of indien hij ingeschreven is in het wachtregister, kan hij niet als referentieadres ingeschreven worden op het adres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De gemeente waar de aanvraag ingediend wordt, dient dit te controleren vooraleer ze de inschrijving verricht.

- 2° De dienstverlening vragen in de zin van artikel 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, of het leefloon, waarin de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie voorziet.

Het is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, en niet van de gemeente, te controleren of deze voorwaarde vervuld is.

Zo dit het geval is, levert het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een attest af, waarvan het model vastgesteld wordt door de Minister tot wiens bevoegdheid de openbare centra voor maatschappelijk welzijn behoren.

Te volgen procedure:

- De betrokkene begeeft zich, met voormeld attest, naar het gemeentebestuur.

- Nadat het gemeentebestuur gecontroleerd heeft of de betrokkene op deze datum niet ingeschreven is in een gemeentelijk register, schrijft het hem in op het adres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ⁽¹⁾, op de datum die vermeld is op het attest, uitgereikt door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, na controle van zijn identiteit, zonder dat een onderzoek naar de hoofdverblijfplaats wordt uitgevoerd, of op de datum van de dag die volgt op de ambtshalve afvoering door de vorige gemeente (*Indien de betrokkene nog in het bezit is van een geldige identiteitskaart, dan kan de ambtshalve afvoering geregistreerd worden door de diensten*

⁽¹⁾ De gemeenteverordening mag een afzonderlijk busnummer voorbehouden voor de personen, die als referentieadres ingeschreven zijn op het adres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

van het Rijksregister zonder deze identiteitskaart te annuleren.). De beslissing van de Raad voor maatschappelijk welzijn wordt in de registers vermeld (IT 003).

Het model 10 (zie punt 71) stelt de gemeente van het OCMW waar de betrokken persoon vraagt om ingeschreven te worden, in staat om bij de gemeente van de vorige officiële inschrijving na te gaan of betrokkene wel degelijk het adres van die officiële inschrijving verlaten heeft, en om eventueel zijn verblijfssituatie te regulariseren.

Als een gemeente op voormelde wijze ondervraagd werd door een andere gemeente, dan dient zij het model 10bis (zie punt 71) te gebruiken. Door middel van dit formulier kan de gemeente waar de betrokken persoon officieel ingeschreven was, bevestigen dat betrokkene wel degelijk het adres van de officiële inschrijving verlaten heeft en (eventueel) dat de verblijfssituatie van betrokkene werd geregulariseerd. Het is ten zeerste aan te raden dit formulier, volledig ingevuld, binnen 15 dagen terug te bezorgen aan de gemeente van het OCMW waar de betrokkene zijn inschrijving heeft aangevraagd.

Artikel 20, § 3, derde lid, van het voornoemde koninklijk besluit bepaalt dat de betrokkenen zich ten minste éénmaal per trimester dienen aan te bieden bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om deze inschrijving te behouden. De termijn begint te lopen vanaf de datum van inschrijving. De praktische schikkingen hieromtrent worden bepaald door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 20, § 4, van het koninklijk besluit regelt het probleem van afvoering van de registers wanneer de betrokken persoon niet langer aan de voorwaarden voldoet om met een referentieadres ingeschreven te zijn op het adres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Als de betrokken persoon zich niet minstens éénmaal per trimester aanbiedt, of als hij niet langer aan de voorwaarden voldoet bedoeld in artikel 20, § 3, eerste lid, van het voornoemde koninklijk besluit van 16 juli 1992, meldt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dit aan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege, dat na kennisname van de documenten overgelegd door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de beslissing neemt de betrokkene van ambtswege af te voeren van de registers. De datum van afvoering van de registers is de datum van deze beslissing.

2) Inschrijving onder referentieadres bij een natuurlijke persoon:

Personen die bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen geen verblijfplaats hebben of meer hebben, beschikken – naast de mogelijkheid om zich onder referentieadres te laten inschrijven bij het OCMW – eveneens over de mogelijkheid om zich onder referentieadres te laten inschrijven bij een natuurlijke persoon (cfr. de voorbereidende werken van de wet van 24 januari 1997 tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten).

Ten einde eventuele misbruiken van referentieadressen te vermijden, dient de gemeente in dergelijk geval de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen, in het bijzonder dient de gemeente aandacht te besteden aan de controle van de hoofdverblijfplaats wanneer iemand om voormelde reden om zijn inschrijving als referentieadres verzoekt op het adres van een natuurlijke persoon. Indien zou blijken dat betrokkene zijn werkelijke hoofdverblijfplaats ergens anders heeft gevestigd, kan hij uiteraard niet worden beschouwd als een persoon die geen verblijf heeft bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen. Bijgevolg kan hij ook niet worden ingeschreven op het gevraagde referentieadres. Evenmin is het referentieadres bedoeld voor personen die in werkelijkheid hun hoofdverblijf hebben gevestigd op het adres van dit gevraagde referentieadres.

Bovendien moet de gemeente het ontbreken van voldoende middelen eveneens verifiëren, eventueel door een beroep te doen op de expertise van het OCMW.

g) Bedreigde getuigen ten aanzien van wie de Commissie voor de bescherming van getuigen bijzondere beschermingsmaatregelen heeft toegelend:

114. Als gevolg van de wet van 14 juli 2011 tot wijziging van de wet van 7 juli 2002 houdende een regeling voor de bescherming van bedreigde getuigen en andere bepalingen (Belgisch Staatsblad van 1 augustus 2011), kunnen beschermde getuigen worden ingeschreven op een contactadres, dit in afwijking van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten.

Onder ‘contactadres’ dient te worden begrepen het adres waar de getuige officieel wordt ingeschreven, zonder er echter werkelijk verblijf te houden. In tegenstelling tot wat geldt voor een referentieadres, dient op het contactadres geen natuurlijke persoon te staan ingeschreven. Op het contactadres zal alle persoonlijke en officiële briefwisseling die voor de beschermde getuige bestemd is toekomen.

h) Gedetineerden:

115. **Kennisgeving van opsluiting en datum van inschrijving**

De directie van een gevangenis of een instelling voor sociale bescherming verwittigt bij opsluiting de gemeente waar de betrokkene staat ingeschreven. Indien de betrokkene niet ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, wordt de kennisgeving gestuurd naar de gemeente waar de penitentiaire instelling gevestigd is.

Deze verwittiging gebeurt via een geautomatiseerde mailing door de FOD Justitie (DG EPI) na dertig dagen ononderbroken opsluiting. In voorkomend geval wordt deze melding behandeld zoals een normale aanvraag tot adreswijziging.

De eventuele inschrijving in de bevolkingsregisters gebeurt op de datum van de kennisgeving door de FOD Justitie (DG EPI)

Opgelet: de FOD Justitie (DG EPI) voorziet geen kennisgeving in het geval van een transfer naar een andere penitentiaire instelling. Indien een OCMW briefwisseling ontvangt voor een gedetineerde, mag deze worden bezorgd aan de geregistreerde gevangenis (adres vermeld in IT 026). De briefwisseling wordt ofwel doorgestuurd naar de actuele gevangenis ofwel teruggestuurd naar de originele afzender.

Algemene principes met betrekking tot de personen opgesloten in België

De personen, met name de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het land te verblijven, opgesloten in gevangenissen of in instellingen voor sociale bescherming die op het ogenblik van hun opsluiting tot een gezin behoorden, blijven tijdens hun opsluiting ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeente waar dat gezin zijn verblijfplaats heeft. Zij worden beschouwd als tijdelijk afwezig uit de verblijfsgemeente van het gezin en volgen diens lot bij veranderingen van hoofdverblijfplaats. In geval van twijfel is het nodig om de toestand nader te onderzoeken.

Wanneer tijdens zijn opsluiting blijkt dat de gedetineerde deel uitmaakt van een nieuw gezin (tot stand gekomen in gevolge een huwelijk of een adoptie, of wanneer het bestaan van een nieuwe relatie expliciet wordt bevestigd door de gevangenisdirectie) wordt hij, op zijn verzoek en mits toestemming van de referentiepersoon van het gezin, aan het adres van dat gezin ingeschreven, met een onmiddellijke tijdelijke afwezigheid.

Gedetineerden, de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het land te verblijven, die bij hun opsluiting niet voldoen aan de voorwaarden van een tijdelijke afwezigheid, worden ingeschreven aan het referentieadres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar zij voor hun opsluiting stonden ingeschreven in de bevolkingsregisters. Dit is van toepassing indien

de betrokkene werd afgevoerd of geen belangen heeft behouden aan het laatste adres.

De laatste gemeente van beheer van de betrokkene schrijft de gedetineerde dan onmiddellijk in onder referentieadres aan het adres van het OCMW (IT 020 en IT 024). Er wordt tevens melding gemaakt van de tijdelijke afwezigheid (IT 026) op het adres van de penitentiaire instelling.

De dienst bevolking brengt zijn OCMW op de hoogte van deze inschrijving en van de tijdelijke afwezigheid. Het OCMW bezorgt de briefwisseling die toekomt voor de gedetineerde, aan de griffie van de penitentiaire instelling waar de gedetineerde is opgesloten.

Indien zij voor hun opsluiting niet ingeschreven waren in de bevolkingsregisters van een gemeente, worden zij ingeschreven aan het referentieadres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar de penitentiaire inrichting ligt.

Dit wordt ook toegepast voor vreemdelingen die afgevoerd zijn omdat zij hun recht op verblijf verloren hebben en die als gedetineerde een nieuwe verblijfsaanvraag indienen.

Een beslissing of attest van de OCMW raad is niet nodig.

Dit wordt beschouwd als een inschrijving in gemeenschappen. Het adres van de gevangenis of de inrichting tot bescherming van de maatschappij wordt geregistreerd als een tijdelijke afwezigheid. Het betreft hier inrichtingen tot bescherming van de maatschappij in de strikte betekenis, en niet de psychiatrische ziekenhuizen waar geïnterneerden worden ondergebracht ter bescherming van de maatschappij.

Gedetineerden die ingeschreven staan aan het adres van een gevangenis

De regelgeving voorafgaand aan de wetwijzigingen van 9 november 2015 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken (Belgisch Staatsblad van 30 november 2015), in voege vanaf 1 januari 2016, bepaalde dat gedetineerden, die niet voldeden aan de voorwaarden van een tijdelijke afwezigheid, werden ingeschreven aan het adres van de penitentiaire instelling, in gemeenschappen. Iedere (permanente) transfer van penitentiaire instelling betekende een nieuwe inschrijving.

Bij een transfer van penitentiaire instelling na 1 januari 2016 moet er worden nagegaan welke de verblijfstoestand was voor de eerste inschrijving aan het adres van een penitentiaire instelling, in gemeenschappen.

Indien de betrokkene toen ingeschreven was in de bevolkingsregisters, wordt hij/zij ingeschreven aan het referentieadres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van die gemeente.

Indien de betrokkene toen niet ingeschreven was in de bevolkingsregisters, wordt hij/zij ingeschreven aan het referentieadres van het openbaar centrum van de gemeente waar de actuele penitentiaire inrichting ligt.

Opgelet.

De regelgeving inzake de wachtregisters voorziet niet in een inschrijving onder referentieadres.

Een verzoeker om internationale bescherming blijft (of wordt) dus nog steeds ingeschreven aan het adres van de penitentiaire inrichting.

Niet-Belgische gedetineerden

Alvorens over te gaan tot een aanpassing van de bevolkingsregisters, moet het recht op verblijf in België worden geverifieerd. In geval van twijfel moet een advies worden gevraagd aan de Dienst Vreemdelingenzaken (gevangenen@ibz.fgov.be).

De vreemdelingen die afgevoerd werden wegens ‘verlies van het recht op verblijf’ (zie punt 91) kunnen nooit het onderwerp zijn van een (ambtshalve) inschrijving omdat ze in de gevangenis beland zijn, zij worden niet ingeschreven voor zolang zij geen verblijfsrecht hebben.

Plaatsing onder elektronisch toezicht.

De inschrijving aan het referentieadres van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt behouden gedurende de strafuitvoering, behoudens in het geval van elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit. Ook in het geval van elektronisch toezicht als autonome strafmaatregel of bij wijze van voorlopige hechtenis, wordt de betrokkene steeds ingeschreven waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft.

Invrijheidsstelling

De directie van een gevangenis of een inrichting tot bescherming van de maatschappij verwittigt eveneens bij vrijlating de gemeente waar de betrokkene staat ingeschreven.

Indien de betrokkene niet ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, wordt de kennisgeving gestuurd naar de gemeente waar de penitentiaire instelling gevestigd is.

Indien het adres dat de betrokkene heeft meegedeeld bij zijn vrijlating, identiek is aan het adres van inschrijving, dan volstaat het om de tijdelijke afwezigheid te supprimeren.

Indien het adres dat de betrokkene heeft meegedeeld bij zijn vrijlating, verschillend is van het adres van inschrijving, moet er een woonstcontrole worden uitgevoerd.

Bij een positieve woonstcontrole wordt er overgegaan tot inschrijving.

Indien de woonstcontrole aan het opgegeven adres negatief is maar wel resulteert in een vermoeden van een andere verblijfplaats, dan moet er aan dat

adres een woonstcontrole worden uitgevoerd – desnoods via het verzenden van een model 6 naar de betreffende gemeente.

Indien de verblijfplaats van de betrokkene niet kan achterhaald worden, dan moet deze onmiddellijk van ambtswege worden afgevoerd.

Indien de betrokkene, die ingeschreven staat via het referentieadres van het OCMW, geen adres heeft opgegeven bij zijn vrijlating, heeft hij een maand de tijd om een zelf een hoofdverblijfplaats te zoeken.

Indien de betrokkene geen actie onderneemt of geen succes heeft binnen de gestelde termijn, gaat de gemeente over tot een onmiddellijke ambtshalve afvoering bij collegebeslissing uit de bevolkingsregisters.

Speciale gevallen

Indien er wordt vastgesteld dat een gedetineerde ontvlucht is, dan moet de gemeente een maand na de ontsnapping overgaan tot een afvoering van ambtswege.

Het referentieadres bij het OCMW volgens de regelgeving ‘gedetineerden’ – vermeldingen in IT 026 (tijdelijke afwezigheid) en IT 141 (gemeenschap) – mag niet worden verward met het referentieadres volgens de regelgeving ‘daklozen’ – geen vermelding in IT 026 en vermelding in IT 140 (alleenstaand). De regelgeving ‘daklozen’ vereist bovendien dat de betrokkene op geen enkele manier nog ingeschreven is in de bevolkingsregisters in België.

Om over te kunnen gaan van de regelgeving ‘gedetineerden’ naar de regelgeving ‘daklozen’ is het dus noodzakelijk dat de betrokkene op voorhand van ambtswege wordt afgevoerd. Vervolgens moet de tijdelijke afwezigheid worden gesupprimeerd, en de gezinstoestand aangepast naar “alleenstaand”.

Om over te kunnen gaan van de regelgeving ‘daklozen’ naar de regelgeving ‘gedetineerden’, volstaat het om de tijdelijke afwezigheid in te voeren en om de gezinstoestand aan te passen naar “gemeenschap”.

Personen ingeschreven in België, maar opgesloten in het buitenland

De Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om voor een langere termijn dan drie maanden in het land te verblijven, die opgesloten worden in een penitentiaire instelling in het buitenland en die bij hun opsluiting deel uitmaken van een gezin, blijven gedurende hun opsluiting ingeschreven in de bevolkingsregisters aan het adres waar het gezin ingeschreven is. Zij worden beschouwd als tijdelijk afwezig en verhuizen desgevallend mee met het gezin.

Zij kunnen evenwel niet worden ingeschreven via het referentieadres van het OCMW.

Indien ze niet kunnen worden beschouwd als tijdelijk afwezig, of er niet langer voldaan wordt aan de voorwaarden voor tijdelijke afwezigheid, moeten ze worden afgevoerd uit de bevolkingsregisters. Eventueel kan op vraag van de betrokken persoon een afvoering naar het buitenland plaatsvinden in plaats van een ambtshalve afvoering uit de bevolkingsregisters.

i) Woning gelegen op het grondgebied van twee of meer gemeenten:

116. Als een huis op het grondgebied van twee of meer gemeenten gelegen is, worden de bewoners ingeschreven in de registers van de gemeente op het grondgebied waarvan de hoofdingang van dat huis zich bevindt.

Met hoofdingang wordt bedoeld de toegang vanaf de openbare weg tot het gebouw waaraan het gemeentebestuur een woningnummer heeft toegekend.

De gemeenten dienen hierbij ook de aanwijzingen te raadplegen die vervat zijn in de plannen van het kadaster en de atlas der buurtwegen.

Het bepalen van het adres van een woning is echter een gemeentelijke aangelegenheid die losstaat van de bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken om moeilijkheden of betwistingen in verband met het hoofdverblijf van de bewoners van deze woning te beslechten.

j) Samenvoeging van gemeenten en wijziging van grenzen:

117. Als twee of meer gemeenten samengevoegd worden, gebeurt de centralisering van de bevolkingsdiensten na de installatie van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente.

De registers worden in één enkel bureau van de bevolking bewaard en op uniforme wijze gehouden. Er kunnen hulpbureaus blijven bestaan, indien de afstanden tussen het centrum en sommige buitenwijken aanzienlijk zijn.

Alle personen die hun hoofdverblijfplaats in gefusioneerde entiteiten hebben, worden van ambtswege in de bevolkingsregisters van de nieuwe entiteit ingeschreven op de datum van de inwerkingtreding van de samenvoeging.

Bij wijziging van de gebiedsgrenzen van gemeenten, worden de bewoners van de overgehevelde percelen op de datum van inwerkingtreding van de grenswijziging van ambtswege ingeschreven in het register van de gemeente waar ze aan toegevoegd worden en afgevoerd van de registers van hun vorige verblijfplaats.

Hoofdstuk VII. - Recht op toegang tot en verbetering van de registers.

De rechten uiteengezet in dit hoofdstuk betreffen uitsluitend het eigen dossier van de betrokkene, niet het dossier van derden. Een derde is eenieder die niet de betrokken persoon zelf is, of diens wettelijke vertegenwoordiger (ouders voor hun minderjarige kinderen waarover zij ouderlijk gezag hebben).

a) Het recht op toegang:

118. De modaliteiten van het recht op toegang tot de registers zijn vastgesteld bij het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en betreffende het recht op verbetering van deze registers. Dit KB dient samengelezen te worden met de geldende privacywetgeving (wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens) en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG EU/2016/679 (engels: General Data Protection Regulation GDPR). Het KB kan maar toepassing vinden voor zo ver dit de privacywetgeving niet overtreedt, aangezien de wet een hogere norm is.

Het gaat er hier om de burgers de mogelijkheid te bieden kennis te nemen van de hen betreffende informatiegegevens die in de registers bewaard worden en die in bepaalde gevallen te verbeteren. Deze procedure verstrekt de gemeenten eveneens een bijkomend middel ter controle van de juistheid van de registers.

De voorwaarden volgens welke de informatiegegevens verstrekt worden, zijn vastgelegd in de artikelen 1 tot 3 van het voormeld koninklijk besluit.

Het gemeentebestuur moet de geldigheid van de aanvraag nagaan, namelijk:

- a) de aanvraag moet ingediend worden door een persoon die ingeschreven is in de registers voor de hem betreffende gegevens;
- b) de aanvraag moet schriftelijk gebeuren, gedagtekend en ondertekend zijn, en bij het gemeentebestuur ingediend worden of door middel van een ter post aangetekende brief aan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege gestuurd worden – de gemeente dient de identiteit van de aanvrager te kunnen nagaan, opdat de aanvraag geldig is en zou kunnen behandeld worden;
- c) de aanvraag kan ingediend worden door de wettelijke vertegenwoordiger: het betreft de ouders of de voogd van de betrokken persoon, voor zover de aanvrager ouderlijk gezag heeft, dan wel dergelijke aanvragen onder de bevoegdheden van het voogdijschap vallen, zoals bepaald door de rechter;

- d) de aanvraag kan ingediend worden door een bijzondere gemachtigde. In dat geval is het nodig van de gemachtigde de volmacht te eisen die hem specifiek machtigt om toegang te hebben tot de gegevens betreffende zijn volmachtgever (een algemene volmacht wordt niet in aanmerking genomen). De volmacht wordt door het gemeentebestuur bewaard gedurende vijf jaar.

De vorm van het document dat aan de bestuurde afgegeven wordt, is bepaald in de artikelen 4 en 6 van het voormeld koninklijk besluit. De volgende titel moet op het document gezet worden: "Attest uit het bevolkingsregister/vreemdelingenregister afgegeven met toepassing van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het recht op toegang tot de registers". Voor de handtekening van de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde wordt de volgende vermelding geplaatst: "Dit document is strikt persoonlijk en mag niet aan derden verstrekt worden".

De weigering om de informatie mede te delen impliceert de inachtneming van de vormen voorgeschreven in artikel 5 van het koninklijk besluit. Als een niet-conforme of twijfelachtige aanvraag bij de bevolkingsdienst ingediend wordt, moet aan de aanvrager een ontvangstbewijs van zijn aanvraag afgeleverd worden waarin hem erop gewezen wordt dat hij binnen een termijn van vijftien dagen nadere gegevens dient te verstrekken.

Aan elke weigering tot mededeling van de informatie moet een met redenen omklede beslissing van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege ten grondslag liggen.

De gemeenten kunnen een retributie vragen voor de dienst die de burgers bezwezen werd in het kader van de uitoefening van het recht op toegang tot de registers.

119. De wet van 25 maart 2003 tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten (Belgisch Staatsblad van 28 maart 2003) verleent de houder van een elektronische identiteitskaart of een elektronische vreemdelingenkaart, via deze kaart of bij de gemeente waar hij in de bevolkingsregisters ingeschreven is, het recht op:

- 1° inzage van de hem betreffende informatiegegevens die zijn opgenomen in het bevolkingsregister of in het Rijksregister van de natuurlijke personen;
- 2° verbetering van deze gegevens welke niet op nauwkeurige, volledige en juiste wijze zijn opgenomen;

- 3° kennisname van alle overheden, instellingen en personen die, gedurende de laatste zes maanden, zijn gegevens bij het bevolkingsregister of het Rijksregister van de natuurlijke personen hebben geraadpleegd of bijgewerkt, met uitzondering van de bestuurlijke en gerechtelijke overheden die belast zijn met de opsporing en bestrafing van misdrijven, van de Veiligheid van de Staat en van de Algemene Dienst inlichting en veiligheid van de Krijgsmacht. Dit recht is in werking getreden op 28 februari 2005, dit in gevolge het koninklijk besluit van 13 februari 2005 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding en van het stelsel van het recht tot kennisname van de overheden, instellingen en personen die de informatiegegevens die zijn opgenomen in de bevolkingsregisters of in het Rijksregister van de natuurlijke personen hebben geraadpleegd of bijgewerkt (Belgisch Staatsblad van 28 februari 2005).

De burger kan zijn dossier raadplegen via <https://mijndossier.rrn.fgov.be>.

Elke burger kan via deze website gratis een attest verkrijgen, opgesteld volgens de gegevens opgenomen in het Rijksregister van de natuurlijke personen overeenkomstig de door de Minister van Binnenlandse Zaken bepaalde modellen, voor zover de informatiegegevens die erin opgenomen zijn op hem betrekking hebben. De betrokken houder moet geen enkel bijzonder belang aantonen.

Deze attesten dragen een elektronische stempel, een soort van elektronische zegel van het Rijksregister, dat een bewijs moet vormen van de gegevensbron, met name het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Elke burger kan op dezelfde manier een attest verkrijgen, opgesteld volgens de gegevens opgenomen in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, voor zover de informatiegegevens die erin opgenomen zijn op hem betrekking hebben. Dit attest draagt het elektronische zegel van de gemeente. De betrokken houder moet geen enkel bijzonder belang aantonen.

De lijst van de attesten, evenals de inhoud en het formaat, die bij de gemeente verkregen worden, bijvoorbeeld via elektronische loketten, en die persoonlijke informatiegegevens bevatten afkomstig van de bevolkingsregisters, wordt bepaald door de Minister van Binnenlandse Zaken (cf. ministerieel besluit van 21 april 2017 tot bepaling van de modellen van attesten bedoeld in artikel 3, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 5 juni 2004 tot vaststelling van het stelsel van de rechten tot inzage en verbetering van de gegevens die op elektronische wijze opgeslagen zijn op de identiteitskaart en van de informatiegegevens die zijn opgenomen in de bevolkingsregisters of in het Rijksregister van de natuurlijke personen – B.S.: 28 april 2017).

b) Het recht op verbetering:

120. De modaliteiten van het recht op verbetering worden bepaald in artikel 8 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en betreffende het recht op verbetering van deze registers. De rechten toegekend in dit KB dienen samen gelezen te worden met de geldende privacywetgeving (voornoemde wet van 30 juli 2018 in nr. 118) en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG EU/2016/679 (engels: General Data Protection Regulation GDPR). Het KB kan maar toepassing vinden voor zover dit de privacywetgeving niet overtreedt, aangezien de wet een hogere norm is.

Ingevolge de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, kunnen gemeenten enkel gegevens uit de bevolkingsregisters aan derden afleveren, indien deze derde enerzijds slechts zeer sporadisch een aanvraag doet, die in regel enkel op 1 gemeente betrekking heeft, of indien deze derde slechts gegevens verwerkt die op 1 enkele gemeente, of eventueel de direct omliggende gemeenten betrekking heeft. Onder zeer sporadisch dient te worden verstaan: gebruik dat kennelijk buiten een commerciële/beroeps activiteit ligt, met oog voor de aard van de aanvrager. Anderzijds mag de aanvrager niet over een toegang tot het Rijksregister beschikken (overheden, advocaten, deurwaarders,...), aangezien artikel 6 van de hogergevoemde wet hun verbiedt om zich tot de gemeente te wenden.

Het recht op verbetering wordt uitgeoefend voor informatiegegevens die onnauwkeurig, onvolledig, onjuist of overbodig blijken.

Het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister en hoofdstuk II van deze onderrichtingen dienen de criteria te vormen voor de beoordeling van de geldigheid van de informatie.

De verbetering van onvolledige of onjuiste informatie gebeurt op basis van bewijselementen die in aanmerking genomen kunnen worden, gezien de aard van de informatie (uittreksel uit akte van de burgerlijke stand, afschrift van een akte van de burgerlijke stand, afschrift van een vonnis of een arrest, ...).

Het is bij voorbeeld uitgesloten de geboortedatum of de burgerlijke staat van een persoon te wijzigen op basis van een eenvoudige verklaring.

De persoon die zijn recht op verbetering uitoefent, levert tot staving van zijn verzoek alle bewijselementen die in aanmerking genomen kunnen worden. Hij wordt op zijn verzoek gehoord door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Voor gegevens die gelinkt zijn aan een akte van de burgerlijke stand mogen de bevolkingsregisters pas worden aangepast nadat de akte van de burgerlijke

stand werd gewijzigd of verbeterd. De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de betreffende akte werd opgemaakt of de familierechtbank, is hiervoor bevoegd.

Vooraleer een standpunt te bepalen kan de ambtenaar van de burgerlijke stand een advies vragen aan de procureur des Konings. Wat betreft materiële vergissingen in de zin van artikel 34 Burgerlijk Wetboek, doet de ambtenaar de aanpassing zelf, zonder noodzaak om advies te vragen. Wat betreft andere verbeteringen of wijzigingen aan de akte, is enkel de familierechtbank bevoegd.

De ambtenaar van de burgerlijke stand moet tevens een oplisting maken van de gerelateerde akten van de burgerlijke stand die, ten gevolge van de gevraagde aanpassing, eveneens moeten worden aangepast.

Voor het verbeteren van bepaalde informatiegegevens kan, ondanks het verstrekken van sommige bewijselementen vanwege de bestuurden, een onderzoek door de gemeente noodzakelijk zijn (informatie betreffende de gezinssamenstelling).

Het recht op verbetering wordt gratis uitgeoefend.

Aan elke weigering om op verzoek van de betrokken persoon bepaalde gegevens te verbeteren, moet een met redenen omklede beslissing van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege ten grondslag liggen. De wettelijke basis en de beroepsmogelijkheden moeten worden vermeld.

Hoofdstuk VIII. - Het verkrijgen van informatie uit de registers.

121. Het verkrijgen van informatie uit de registers wordt geregeld door het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister. De rechten toegekend in dit KB dienen samen gelezen te worden met de geldende privacywetgeving (wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens) en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG EU/2016/679 (Engels: General Data Protection Regulation - GDPR). Het KB kan maar toepassing vinden voor zo ver dit de privacywetgeving niet overtreedt.

Het verstrekken van de voormelde informatie gebeurt volgens vier modaliteiten, namelijk: in de vorm van attesten uit de registers of getuigschriften die aan de hand van die registers opgemaakt zijn in verband met een inwoner van de gemeente (artikelen 2 tot 4 van het koninklijk besluit), door raadpleging van de registers (artikelen 5, 5bis en 5ter van het koninklijk besluit), door verstrekking van personenlijsten uit de registers (artikelen 6 tot 10 van het koninklijk besluit) en in de vorm van statistische gegevens (artikel 12 van het koninklijk besluit).

In het vierde lid van artikel 3 van het koninklijk besluit wordt voorgeschreven dat de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde, op verzoek van de gemeente of van de aanvrager, bepaalt of een betwiste aanvraag tot het bekomen van een attest of van een getuigschrift al dan niet beantwoordt aan de afgifte-voorwaarden.

De gemeenten zijn verplicht aan de aanvragen te voldoen die in overeenstemming zijn met de voorwaarden bepaald in het koninklijk besluit en in deze onderrichtingen. Het is niet toegelaten systematisch te weigeren informatie te verstrekken. Indien de gemeente zulks nodig acht, kan zij steeds advies vragen aan de diensten van het Rijksregister.

Wanneer de bepalingen van het koninklijk besluit eisen dat de aanvraag schriftelijk dient te geschieden, kan de aanvraag ingediend door middel van een telefax eveneens in aanmerking worden genomen op voorwaarde dat de afzender op een voldoende manier kan geïdentificeerd worden. Ook een aanvraag die per e-mail werd verricht, dient te worden aanvaard op voorwaarde dat deze is voorzien van een elektronische handtekening.

a) Afgifte aan de betrokken persoon van attesten uit de registers en van getuigschriften die aan de hand van die registers opgemaakt zijn:

122. De persoon die een hem betreffend attest uit de registers vraagt of een getuigschrift dat aan de hand van zijn eigen dossier (inclusief historieken) in die registers opgemaakt is, verkrijgt er afgifte van zonder te moeten doen blijken van enig bijzonder belang. Met andere woorden, de gemeenteoverheid mag geen wettelijke verantwoording vragen of zelfs geen aanwijzing van de eventuele geadresseerde van het document. Het volstaat gewoon de identiteit van de aanvrager na te gaan en eventueel zijn hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordiger (ouders van een kind, voogd, met uitsluiting van de curator en de voorlopige bewindvoerder) of van bijzondere gemachtigde van de betrokkene.

Als de aanvrager een bijzondere machtiging gekregen heeft om een attest uit de registers of een getuigschrift uit die registers te vragen namens de volmachtgever, dient dat document te worden voorgelegd aan de bevolkingsdienst die deze volmacht gedurende vijf jaar bewaart als bewijsstuk (rekening houdend met de verjaringstermijn in strafzaken). Een machtiging (volmacht) dient niet noodzakelijk gelegaliseerd te zijn, maar de simpele voorlegging van de identiteitskaart van de betrokkene is niet voldoende. De gemeente dient zich er van te vergewissen dat de volmacht geldig is.

Ter herinnering, het 'mandaat ad litem' van de advocaat, bedoeld in artikel 440, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, geldt enkel voor de hoven en rechtbanken. Als een advocaat zich bij het gemeentebestuur aanmeldt met een volmacht, kan hij bovendien (net zoals elke andere derde) in die hoedanigheid vragen dat hem alle gegevens betreffende zijn mandataris meegegeeld worden.

Opmerking: Soms wordt door de burger aan de gemeente gevraagd om een kopie van zijn identiteitskaart (of ander identiteitsdocument) voor eensluidend te verklaren. Dit kan niet worden toegestaan, omdat het eensluidend verklaren bedoeld is om het voor eensluidend verklaarde document dezelfde rechtswaarde te geven als het origineel. Zulks kan evident niet. Wat wel mag afgeleverd worden is een officieel attest dat de betrokkene houder is van de identiteitskaart. Het attest, met het opschrift van de gemeente, de ambassade of de notaris, kan volgende tekst bevatten:

Hierbij verklaar ik, ondergetekende (ambtenaar)...., dat :

- Naam, voornamen, ...
- Geboortedatum: ...
- Geboorteplaats: ...
- Geslacht:
- Nationaliteit: Belg

houder is van het Belgische paspoort/de Belgische identiteitskaart

- Met nummer ...
- Uitgereikt op: ...
- Geldig van ... tot ...
- Opgemaakt op ... te ...

Bij dit attest kan eveneens een kopie van de identiteitskaart of van het paspoort bijgevoegd worden. Indien de informatie gebruikt wordt voor het buitenland, moet het attest ondertekend worden door de burgemeester, de schepen of een notaris. In voorkomend geval moet het vertaald en daarna gelegaliseerd of geapostilleerd worden.

123. De ouder die het ouderlijk gezag uitoefent, al dan niet samen met de andere ouder en ongeacht de verblijfsregeling van het kind, heeft het recht, namens het kind, de attesten uit het bevolkingsregister te verkrijgen die dit kind betreffen.

b) Afgifte aan derden van attesten uit de registers en van getuigschriften die aan de hand van die registers opgemaakt zijn:

124. **Beginselen**

De afgifte van attesten of getuigschriften aan derden (natuurlijke persoon, privé-instelling met of zonder rechtspersoonlijkheid, openbare instelling) veronderstelt dat de afgifte van de documenten voorgeschreven of toegestaan is door of krachtens de wet (artikel 3 van voormelde koninklijk besluit). De rechten toegekend in dit KB dienen samen gelezen te worden met de geldende privacywetgeving (wet van 30 juli 2018, hierboven vermeld in nr. 121) en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG EU/2016/679 (Engels: General Data Protection Regulation - GDPR). Het KB kan maar toepassing vinden voor zover dit de privacywetgeving niet overtreedt.

Onder documenten waarvan de afgifte door of krachtens de wet is voorgeschreven of toegestaan, dient verstaan te worden: de documenten die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging of voor de voortzetting van een procedure bepaald door de wet, het decreet of de ordonnantie, in het bijzonder het Burgerlijk Wetboek, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering, wanneer de rechtspleging de aanwijzing vereist van de woonplaats van de persoon jegens welke ze dient ten uitvoer gebracht of vervolgd te worden en wanneer de woonplaats in dit geval dient gelijkgesteld te worden met de inschrijving in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister.

De aanvragen dienen afzonderlijk ingediend te worden. Een verzoek waarbij informatie over verscheidene personen gevraagd wordt is niet ontvankelijk, behalve indien het feitelijk om een en dezelfde procedure gaat. De bewijslast ligt hiervoor bij de aanvrager.

De controle van de geldigheid van de aanvraag dient te gaan over de vermelding van de bepaling of bepalingen betreffende de ondernomen procedure en over de aard van de gevraagde informatiegegevens, rekening houdend met het

motief waarom men ze vraagt. Concreet dient nagekeken te worden welke informatie de door de aanvrager aangehaalde wetgeving vereist om de procedure te kunnen instellen of verderzetten. Enkel de door de wetgeving vereiste gegevens mogen worden meegedeeld.

De controle van de geldigheid van de aanvraag mag zich niet uitbreiden tot een onderzoek over de echtheid van de aanvraag, noch over de inhoud van het dossier dat aan de basis ligt van de procedure, noch over de mogelijkheid om deze procedure tot een goed einde te brengen.

Er moet, met andere woorden, voldaan worden aan elke afzonderlijke aanvraag die beantwoordt aan de voorwaarden voorgeschreven in dit koninklijk besluit en in deze onderrichtingen en die verwijst naar een wettelijke of reglementaire procedure die verenigbaar is met het beroep of met de hoedanigheid van de aanvrager.

De gemeente mag de gevraagde attesten en getuigschriften afleveren tegen kostprijs (artikel 3, laatste lid, van voormeld koninklijk besluit). Hierbij mogen zowel de personeelskosten (voor de tijd besteed door het gemeentepersoneel aan het verrichten van de nodige opzoeken en de aflevering van het gevraagde document), als de eventuele investeringskosten (bijvoorbeeld: kosten voor het digitaliseren van de bevolkingsregisters en het aanmaken van reproducties ervan) worden aangerekend.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de instellingen van sociale zekerheid zich eerst dienen te wenden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen (dit via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid) om de mededeling te bekomen van de wettelijke informatiegegevens. Aldus dienen deze instellingen veel minder een beroep te doen op de bevolkingsregisters van de gemeente. In geval van een systematische bevraging, dienen zij zich sowieso tot de centrale diensten van het rijksregister te richten.

Een beroep doen op bevolkingsregisters zal slechts toegelaten worden wanneer de nodige informatie niet kan verkregen worden bij het Rijksregister.

De gemeenten dienen evenmin gevolg te geven aan de aanvragen tot het verkrijgen van attesten uit de bevolkingsregisters of van getuigschriften die aan de hand van deze registers zijn opgemaakt indien deze aanvragen uitsluitend gegrond zijn op hoofdstuk III van de AVG en hoofdstuk III van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens – waarin de AVG in Belgisch recht wordt omgezet – want de krachtens deze hoofdstukken toegewezen rechten gelden alleen voor de rechtstreeks betrokken persoon en niet voor derden (advies nr. 10/93 van 8 september 1993 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer).

Het uittreksel of het getuigschrift bevat alleen de informatiegegevens die nodig zijn voor de procedure wanneer de persoon jegens welke ze ten uitvoer gebracht of vervolgd wordt ingeschreven is in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister van de gemeente waar de aanvraag ingediend werd. Indien deze persoon afgevoerd werd, duidt het uitgereikte document, naargelang van het geval, de datum van afvoering aan alsook de naam van de gemeente waar hij of zij nadien ingeschreven werd, of de datum van afvoering van ambtswege of de datum van afvoering voor het buitenland.

Het is van belang dat het attest of het getuigschrift alleen de informatie bevat die nodig is voor de bedoelde rechtspleging. Zo oordeelde de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer dat een gemeente ten onrechte een attest van gezinssamenstelling had afgeleverd aan de eigenaar van een gebouw in een geschil t.a.v. een huurder. Volgens de Commissie diende de gemeente na te gaan welk document of welke informatie vereist was om de procedure in te leiden bedoeld in artikel 1344bis van het Gerechtelijk Wetboek (advies nr. 19/97 van 24 juli 1997 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer).

Eveneens wordt verwezen naar de omzendbrief dd. 25 januari 2002 (Belgisch Staatsblad van 29 maart 2002) waarin wordt gesteld dat, bij gebrek aan een uitdrukkelijke wettelijke bepaling, op attesten en getuigschriften geen melding meer moet worden gemaakt van de datum en de wijze van verwerving van de Belgische nationaliteit. De bedoeling hiervan is om te vermijden dat niet ter zake dienende en voor de betrokkene discriminerende gegevens zouden worden aangebracht op de uitgereikte attesten en getuigschriften. Wanneer echter diegene op wie het attest of getuigschrift betrekking heeft, uitdrukkelijk verzoekt om hierbij de datum en/of de wijze van verwerving van de Belgische nationaliteit te vermelden en wanneer betrokkene hierbij aangeeft dat deze informatie noodzakelijk is, kan de gemeente dit uiteraard wel vermelden op het gevraagde attest of getuigschrift.

De gemeente deelt ook het laatste bekende adres mee van personen die ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister van een andere Belgische gemeente, indien er een rechtmatige aanvraag is van een derde om dit adres te bekomen in overeenstemming met de bepalingen van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Hiertoe werd een transactie gecreëerd (ondervragingscode 49) die deze informatie weergeeft onder de volgende vorm:

Inlichting uit het Rijksregister

Naam en voornamen

Adres

Postcode Gemeente

Opgezocht te (gemeente die de transactie uitvoert) op (datum)

Het laatst bekende adres wordt enkel weergegeven indien betrokkene is ingeschreven in het bevolkings- of vreemdelingenregister.

De transactie wordt verworpen indien betrokkene

- ingeschreven is in het wachtregister;
- in het buitenland verblijft.

Rekening houdend met de verjaringstermijn in strafzaken worden de aanvragen gedurende vijf jaar bewaard in de bevolkingsdienst.

Het feit dat een adres niet mededeelbaar is aan derden (artikel 11 van het koninklijk besluit) is niet van dien aard dat het de afgifte van een attest uit het register of van een getuigschrift dat het adres vermeldt, kan verhinderen wanneer de afgifte van deze documenten voorgeschreven of toegestaan is door of krachtens de wet.

De aanvragen die ingediend worden voor andere doeleinden dan die van intern beheer door de ambtenaar van de burgerlijke stand, door de andere leden van het gemeentebestuur en door het personeel van de gemeentediensten en van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden behandeld overeenkomstig de artikelen 3 en 4 van het koninklijk besluit.

De inhoud van deze attesten en getuigschriften wordt bepaald in artikel 4 van het voornoemde koninklijk besluit. Tenzij de wet anders bepaalt, mogen de attesten of getuigschriften uit de bevolkingsregisters sowieso geen andere gegevens bevatten dan degene waarin artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen voorziet. D.w.z. dat enkel de 'wettelijke' informatiegegevens (het actuele adres, de actuele gezinssamenstelling, ...) mogen worden vermeld op de afgeleverde attesten en getuigschriften.

Aldus kan een attest met historiek van het adres (dat een informatiegegeven is, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983) enkel worden afgeleverd aan een derde, indien het aanbrengen van een attest met

historiek wordt voorgeschreven door een wettelijke bepaling waarvan uitdrukkelijk melding wordt gemaakt in de aanvraag.

Het is van essentieel belang op het document te vermelden met welk doel het wordt uitgereikt en tevens de naam te vermelden van de persoon voor wie het bestemd is.

De aanvrager is niet verplicht aan te tonen dat de afgifte van het document door of krachtens de wet is voorgeschreven of toegestaan wanneer deze vraag om een attest of een getuigschrift betreffende een inwoner van de gemeente betrekking heeft op:

- de verklaring betreffende het bestaan van een huwelijkscontract, van een overeenkomst tot stand gekomen na een verklaring van wettelijke samenwoning en waarbij de samenwonenden de modaliteiten ervan regelen of een vermogensrechtelijk contract gesloten met één of meer personen die niet onderworpen zijn aan het huwelijksvermogensstelsel, met inbegrip van de aanduiding van de notaris bij wiens minuten het contract werd opgemaakt;
- de vermelding van de verklaringen betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging bepaald bij de wet, het decreet en de ordonnantie;
- de vermelding door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de verklaring van wettelijke samenwoning in het bevolkingsregister; evenals de beëindiging ervan (cfr. punt 44);

De aanvrager moet daartoe aan de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde ambtenaar bewijzen dat het verkrijgen van deze informatie voor hem onontbeerlijk is. Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand het onontbeerlijk karakter weigert te erkennen, doet het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege op verzoek van de betrokkene uitspraak over de gegrondheid van de aanvraag.

Meer in het algemeen geeft het volgende schema een overzicht van de door de regelgeving opgelegde vereisten waarnaar alleszins verwezen moet worden:

OPZOEKINGEN IN DE BEVOLKINGSREGISTERS EN VREEMDELINGENREGISTERS

OPENBARE REGISTERS
> 120 JAAR

Wie? Iedereen **Voorwaarden?** GEEN voorwaarden **Info?** Alle

NIET- OPENBARE REGISTERS
= 120 JAAR

AANVRAAG VAN DE BETROKKEN PERSOON OF VAN ZIJN WETTELIJKE VERTEGENWOORDIGER

Wie ? - Persoon waarop aanvraag betrekking heeft
- Gemachtigde van de persoon
- Wettelijke vertegenwoordiger

Voorwaarden? - Schriftelijk en ondertekend of mondeling verzoek
- Identiteitsbewijs
- Gemachtigde : tonen van mandaat
- Wettelijke vertegenwoordiger : volmacht of bewijsstuk
- GEEN bewijs van een bijzonder belang

Info ? Alle

DERDE PERSOON DIE KRACHTENS EEN WETSBEPALING OF EEN RECHTERLIJKE BESLISSING HANDELT

Wie? - Persoon
- Publieke of private instelling

Voorwaarden? - Schriftelijk en ondertekend verzoek
- Een geïndividualiseerde aanvraag per opgezocht persoon
- Toegang RR of via KSZ? Rechtvaardiging indien toegang ontoereikend
- Rechtvaardiging van de aanvraag met een passende wetsbepaling
- Bovenlokaal belang? Toegang tot RR aanvragen

Info? Wettig en niet gevoelig: naam, voornaam, adres, plaats en datum van geboorte/overlijden, nationaliteit, geslacht, burgerlijke staat

Genealogisch, historisch, wetenschappelijk onderzoek

Wie ? - Onderzoeker
- Geschiedkundige
- Genealoog

Voorwaarden? - Schriftelijk en ondertekend verzoek (met vermelding doeleinden)
- Toestemming van de persoon – of bij ontstentenis, echtgenoot/samenwonende, bloedverwanten dalende lijn 1ste graad, voogd, college

Info? Alle gegevens waarvoor toestemming werd gegeven of die verduidelijkt worden in de aanvraag

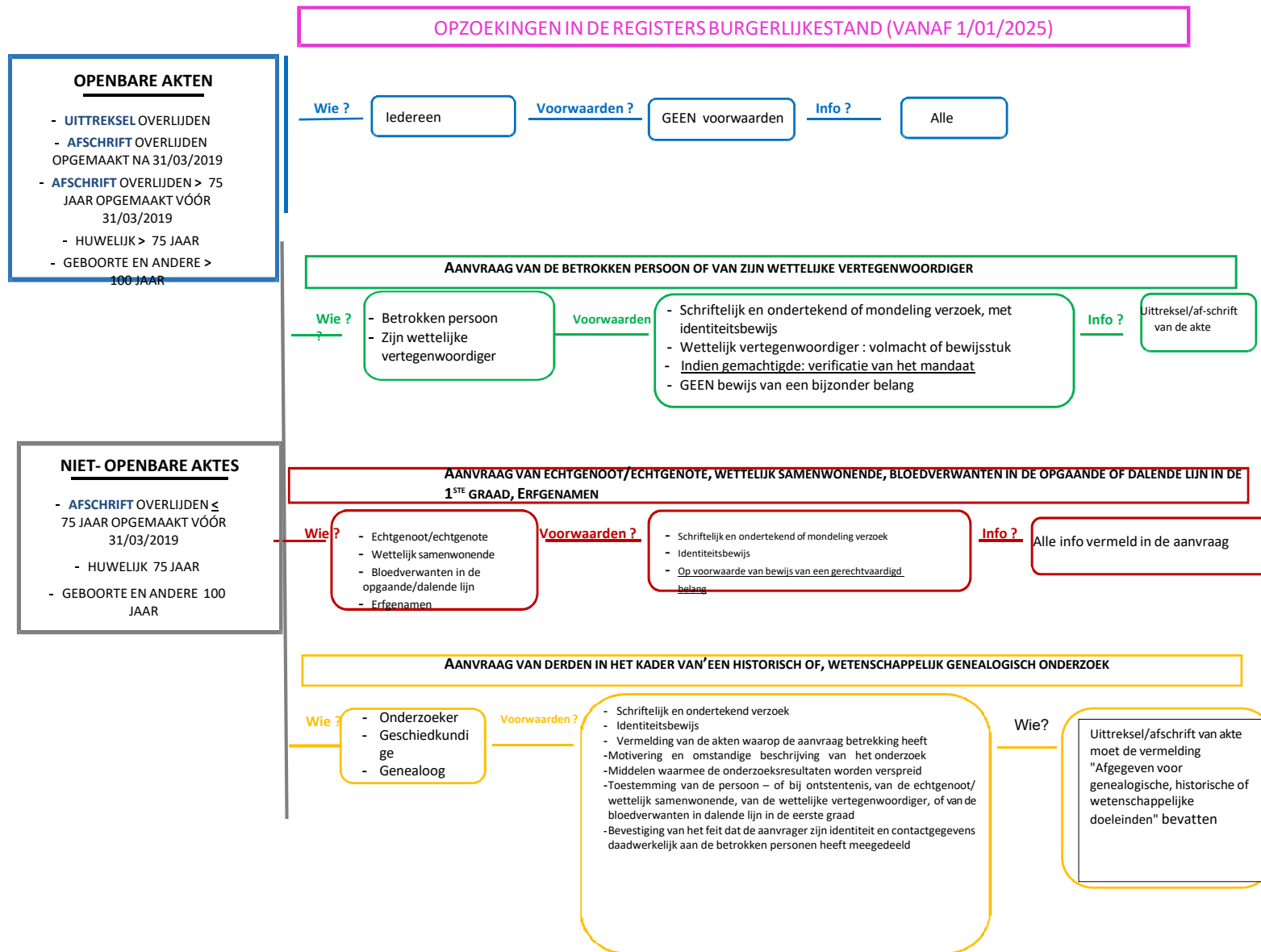
Opzoeking voor het gemeentebestuur

Wie ? Gemeentediensten

Voorwaarden - Schriftelijk verzoek gevalideerd door het college
- Gegevens die nodig zijn en samenhangen met het beoogde

Info? Enkel de strikt noodzakelijke gegevens

Ter informatie: er werd een gelijkaardig schema opgemaakt voor de akten van de burgerlijke stand:

De mededeling van informatiegegevens betreffende de akten van de burgerlijke stand valt evenwel onder het toepassingsgebied van het Burgerlijk Wetboek (Federale Overheidsdienst Justitie).

Bijzondere gevallen

Aanvragen voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden: het koninklijk besluit van 5 januari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister (Belgisch Staatsblad van 17 januari 2014) wordt de mogelijkheid verleend tot het bekomen van attesten uit de bevolkingsregisters en getuigschriften i.v.m. een derde persoon wanneer dit wordt aangevraagd voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden. Wanneer het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege een schriftelijke aanvraag ontvangt tot het bekomen van attesten of getuigschriften over een derde persoon en deze informatie wordt gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, dient bij de behandeling van deze aanvraag vooreerst te worden nagegaan of de gevraagde attesten of getuigschriften betrekking hebben op bevolkingsregisters die meer of minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten (artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister). In dit verband wordt eraan herinnerd dat de papieren bevolkingsregisters, die werden gehouden tot 1992, werden afgesloten na iedere tienjaarlijkse volkstelling. Het om de 10 jaar afsluiten van de bevolkingsregisters gebeurt niet meer sinds de invoering van de digitale bevolkingsregisters, die permanent worden bijgewerkt. De termijn van 120 jaar dient te worden berekend vanaf het ogenblik van de aanvraag voor het bekomen van het attest of getuigschrift.

a/ de aanvraag heeft betrekking op bevolkingsregisters die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten:

In dergelijke gevallen is de kans uiterst miniem dat de gevraagde attesten of getuigschriften betrekking zouden hebben op personen die nog in leven zijn. Het gaat hier namelijk om personen die meer dan 120 jaar geleden werden geboren. (Mocht deze persoon toch in leven zijn, gelden de regels van onderstaand punt b. Immers, de GDPR-regelgeving is steeds van toepassing op levende personen en heeft voorrang op afwijkende regels.)

De attesten of getuigschriften gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden kunnen dan ook door de gemeente vrij (zonder enige toestemming) worden afgeleverd aan de aanvrager.

Indien dit in de aanvraag werd gevraagd, mogen de afgeleverde attesten of getuigschriften ook de afstamming in opgaande lijn vermelden. Zonder deze informatie blijkt het moeilijk te zijn om genealogisch onderzoek te verrichten.

Wat betreft de afstamming in dalende lijn, moeten de regels van onderstaand punt b gerespecteerd worden.

b/ de aanvraag heeft betrekking op bevolkingsregisters die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten:

In dergelijke gevallen dient meer rekening te worden gehouden met de privacy van de persoon over wie personengegevens worden gevraagd, zodat dan ook strengere regels gelden. Attesten of getuigschriften gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden kunnen in voorkomend geval door de gemeente slechts aan de aanvrager worden afgeleverd mits schriftelijke toestemming van de persoon op wie ze betrekking hebben of, indien de persoon overleden is, mits toestemming van één van zijn verwanten.

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 voorziet een duidelijke rangorde van de personen die hun toestemming dienen te verlenen:

- In de eerste plaats komt het uiteraard aan de betrokkene zelf toe om toestemming te geven voor het afleveren van attesten of getuigschriften die op zichzelf betrekking hebben. Betrokkene is immers meester over zijn eigen personengegevens. Voor een minderjarige dient deze toestemming te worden gegeven door zijn ouders of zijn voogd.
- Indien de betrokken persoon is overleden of niet meer gezond van geest is (bijvoorbeeld bij dementie), dient deze toestemming te worden gegeven door diens langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner.
- Indien ook deze laatste niet meer in staat zou zijn om zijn/haar wil te uiten, dient deze toestemming te worden gegeven door ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad (m.a.w. één van de kinderen) van de betrokken persoon. De toestemming van één van de kinderen volstaat.
- Bij gebrek aan afstammelingen in de eerste graad die hun toestemming kunnen verlenen, kan de toestemming gegeven worden door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege.

Deze toestemming (die duidelijk melding dient te maken van de doeleinden waarvoor het attest of getuigschrift wordt aangevraagd) dient door de aanvrager zelf te worden voorgelegd.

Deze toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om ook de afstamming in opgaande lijn te vermelden op het gevraagde attest of getuigschrift. De toestemming kan ook beperkt zijn tot een aantal gegevens, met uitsluiting van de andere gegevens. (bijvoorbeeld: enkel toestemming voor de namen, voornamen en afstamming in opgaande lijn, niet voor de rest (adres, burgerlijke staat,...))

De aanvraag tot het bekomen van attesten of getuigschriften dient tevens de verbintenis te bevatten dat de verkregen personengegevens door de aanvrager

enkel zullen worden gebruikt voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde attesten of getuigschriften worden uitgereikt, kan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen (artikel 10bis van voormeld koninklijk besluit van 16 juli 1992).

Ter bescherming van de privacy van de betrokken persoon, zijn langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner en zijn afstammelingen, mag diens adres in geen geval door de gemeente rechtstreeks worden meegedeeld aan de aanvrager. Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer is de mededeling van informatiegegevens uit de bevolkingsregisters onderworpen aan zeer strenge voorwaarden. Krachtens het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister, mag een adres enkel aan een derde meegedeeld worden als een wettelijke bepaling ingeroepen wordt om de aanvraag te verantwoorden. Zo zijn het opzoeken van een adres (van een derde, een naaste, een vroegere klasgenoot, ...) in de registers en het versturen van een brief naar dat adres niet toegelaten, aangezien het opzoeken van het adres een gegevensverwerking door de gemeentelijke overheid in de zin van de AVG impliceert, waarvoor geen wettelijke grondslag bestaat.

In bepaalde specifieke gevallen blijft er evenwel een grijze zone bestaan. Een goedbedoelende burger verneemt bijvoorbeeld dat zijn broer, met wie hij het contact is verloren, een ongeluk heeft gehad en wil zijn adres kennen, zodat hij hulp kan aanbieden. Of een ziekenhuis vraagt om bevestiging van het huidige adres van een orgaandonor die geschikt is voor een transplantatie, omdat er in zijn dossier een oud adres staat. In deze twee gevallen is er geen enkele wettelijke tekst op basis waarvan de gegevens rechtstreeks meegedeeld mogen worden aan derden die het vragen. Het gemeentebestuur heeft a priori evenmin de desbetreffende toestemming van de betrokken burger gekregen.

De gewoonte om naar de persoon een brief te sturen om zijn akkoord te vragen voor de mededeling van zijn adres aan derden, houdt al een verwerking zonder wettelijke basis in, aangezien het Rijksregister geraadpleegd moet worden om de contactgegevens te vinden waarnaar de brief gestuurd moet worden. Het gemeentebestuur moet echter een belangenafweging maken tussen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het menselijke aspect van het verzoek.

Indien de gemeente zelf een beslissing dient te nemen aangaande de toegang tot de gegevens omdat er geen toestemming kan gevraagd worden aan de betrokkene of diens afstammelingen, moet deze de verplichtingen onder de GDPR in acht nemen en in het bijzonder nagaan of de mededeling van ieder gegeven, op zich en samen gezien, noodzakelijk is voor het opgegeven doel, de mededeling aan de aanvrager redelijkerwijze verantwoordbaar is en deze

verklaart de gegevens enkel voor het in zijn aanvraag opgegeven doel te gebruiken.

c) Het raadplegen van de registers:

125. De raadpleging van de registers (op papier of informaticadrager, op microfilm enz...) door de gemeentelijke diensten en de diensten die afhangen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is slechts toegestaan voor interne doeleinden. Onder interne doeleinden moet worden verstaan: het noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van een wettelijke opdracht van de raadplegende instantie.

Iedere raadpleging van die registers is verboden aan private personen (artikel 5 van het koninklijk besluit).

De raadpleging van de registers voor privégebruik door de ambtenaar van de burgerlijke stand, de andere leden van het gemeentekorps, het personeel van de gemeentediensten en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is dus strikt verboden.

De lokale politie van de desbetreffende politiezone dient te worden beschouwd als een gemeentelijke dienst in de zin van artikel 5 van voormeld koninklijk besluit, dit in het geval dat de raadpleging van de bevolkingsregisters kadert in een opdracht van gemeentelijk belang die zij dient uit te voeren.

Aan de inhoud van het begrip “interne doeleinden” is geen sluitende definitie gegeven in het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit het bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer beschouwt de raadpleging van persoonsgegevens toegelaten volgens de nagestreefde finaliteit als het beoogde doel legitiem of rechtmatig is (artikel 5 van de AVG EU/2016/679).

Hierbij kan worden verwezen naar de ministeriële omzendbrief van 1 juli 2011 van de Vlaamse Minister van Bestuurszaken (die tot stand kwam na overleg met de voorzitter van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de FOD Binnenlandse Zaken) waarbij de volgende richtlijnen werden uitgevaardigd voor de gemeentebesturen in verband met de raadpleging van de bevolkingsregisters voor interne doeleinden (Belgisch Staatsblad van 26 juli 2011- www.binnenland.vlaanderen.be):

De raadpleging en het gebruik van de bevolkingsregisters in het kader van een specifiek doelgroepenbeleid of van specifieke communicatie met sommige bevolkingsgroepen (bijvoorbeeld om jubilarissen of nieuwe bewoners aan te schrijven) is verboden.

Het gemeentebestuur moet de communicatiekanalen gebruiken die zo min mogelijk indringend zijn wat het privéleven van de burgers betreft. Zo mag het gemeentebestuur in het gemeentelijk infoblad een aankondiging publiceren om geïnteresseerden uit te nodigen om zich in te schrijven om een stadsmagazine te ontvangen of aan een evenement deel te nemen of het mag een aankondiging op zijn website plaatsen met een beveiligd inschrijvingsformulier. De gemeente mag bijvoorbeeld aankondigen dat haar burgers zich via de sociale netwerken kunnen inschrijven om een bepaalde brochure te ontvangen of aan een bepaald evenement deel te nemen. De gemeente mag affiches ophangen of de gemeentelijke aanplakborden gebruiken, flyers ter beschikking stellen van de burgers of deze uitdelen bij een bezoek aan de gemeente.

De gemeente mag de belangen tegen elkaar afwegen en het recht op de bescherming van de persoonsgegevens mag beschouwd worden in relatie tot de functie ervan in de samenleving (considerans nr. 4 AVG), enkel en alleen als het College van burgemeester en schepenen van oordeel is dat het gebruik van minder indringende communicatiekanalen onmogelijk is voor het specifieke geval dat voorgelegd wordt. In dat geval moet het College een beslissing nemen door dat punt te motiveren (de motivering mag niet alleen bestaan uit financiële redenen) en door te preciseren dat deze raadpleging van het Rijksregister interne doeleinden heeft binnen de gemeente in de zin van artikel 5 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

Dergelijke raadpleging moet passen in een geregeld beleid van het gemeentebestuur. Het kan niet het initiatief zijn van een of meer mandatarissen of personeelsleden. Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege kan de opdracht geven om het bevolkingsregister te raadplegen in het kader van deze interne doeleinden van het bestuur.

Dergelijke raadpleging van de bevolkingsregisters moet passen in de uitvoering van een regelmatige beslissing, genomen door het bevoegde politieke orgaan van de gemeente, waaruit het doel van de raadpleging blijkt.

De gegevens mogen enkel gebruikt worden om de doelstelling te bereiken die in de gemeenteraadsbeslissing of in het collegebesluit is aangegeven. In geen geval mag een afzonderlijk lid van het college, een raadslid of een personeelslid deze gegevens ten persoonlijke titel of voor andere doeleinden gebruiken of ze ter beschikking stellen van derden die erom verzoeken.

Dezelfde richtlijnen gelden eveneens voor de OCMW-besturen.

Uit deze richtlijnen volgt er niet dat alle raadplegingen van de bevolkingsregisters door de gemeente het voorwerp dienen uit te maken van een gemeenteraads- of collegebeslissing. Dit wordt trouwens ook niet opgelegd door artikel 5 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

De richtlijnen in voormelde omzendbrief hebben enkel betrekking op de raadpleging en het gebruik van de bevolkingsregisters in het kader van een specifiek doelgroepenbeleid of van een specifieke communicatie met sommige bevolkingsgroepen (bijvoorbeeld om jubilarissen of nieuwe inwoners aan te schrijven). Enkel in deze gevallen dient uit een gemeentelijke beslissing te blijken dat dergelijke raadpleging voor interne doeleinden gebeurt.

Gevalen waarbij de gemeentelijke diensten de bevolkingsregisters dus raadplegen voor duidelijk 'interne doeleinden' (wanneer de gemeentelijke diensten dit doen in het kader van de uitvoering van een hen wettelijk of decretaal opgelegde taak) dienen niet het onderwerp uit te maken van een dergelijke gemeenteraads- of collegebeslissing.

De raadpleging van de registers is slechts door of krachtens de wet toegestaan aan andere overheden of openbare instellingen (b.v. federale politie - Staatsveiligheid). De personen die de registers in die context moeten raadplegen, moeten zich legitimeren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde en bewijzen dat de raadpleging in het kader van hun opdracht gebeurt.

Ingevolge het koninklijk besluit van 5 januari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister (Belgisch Staatsblad van 17 januari 2014) kunnen bevolkingsregisters die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten vrij worden geraadpleegd indien dit gebeurt in het kader van genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, dit ongeacht of het papieren of gedigitaliseerde registers betreffen (artikel 5bis van het koninklijk besluit van 16 juli 1992).

De modaliteiten van deze raadpleging (bijvoorbeeld: de aanvraagtermijn, de openingsuren, ...) worden vastgesteld door het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege, voor zover deze archieven nog in het bezit zijn van de gemeente en dus niet naar het Rijksarchief werden overgebracht.

De veiligheidsconsulent en DPO (Data Protection Officer) die door de gemeente worden aangewezen (in toepassing van artikel 10 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de voormelde wet van 30 juli 2018) is belast met het toezicht op de raadplegingen van de bevolkingsregisters van de gemeente. Onder toezicht van de veiligheidsconsulent en DPO dient een logging te worden bijgehouden van de raadplegingen van de bevolkingsregisters (artikel 12bis van het koninklijk besluit van 16 juli 1992, ingevoegd door het voormelde koninklijk besluit van 5 januari 2014). Deze logging kan tevens een hulpmiddel vormen voor de gemeente bij eventuele betwistingen.

Opmerking: Digitalisering en raadpleging van de bevolkingsregisters.

Artikel 5ter van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 voorziet tevens in de mogelijkheid voor de gemeenten om de bevolkingsregisters te digitaliseren, dit met het oog op een duurzame bewaring. Papieren bevolkingsregisters kunnen immers verloren gaan of beschadigd geraken als gevolg van een incident of slechte bewaaromstandigheden of door veelvuldige manipulatie.

Bij digitalisering dient rekening te worden gehouden met de volgende aanbevelingen:

- vanaf de opstart dient het volledige digitaliseringproject (de logistiek, de materiële behandeling van de documenten, de eigenlijke digitalisering en de opslag van de digitale documenten) te worden gedocumenteerd;
- de digitalisering dient te voldoen aan de minimale technische kwaliteitseisen;
- de keuze van het opslagformaat dient in overeenstemming te zijn met de eisen van de lange termijn bewaring;
- tijdens de digitalisering dienen technische, administratieve en beschrijvende metadata te worden opgeslagen;
- regelmatige kwaliteitscontrole is noodzakelijk tijdens het volledige project;
- na het voltooien van het digitaliseringproject dient een procedure voor regelmatige controle van het digitaal archief te worden gedefinieerd.

Eveneens is het voor de gemeenten mogelijk om reproducties van gedigitaliseerde bevolkingsregisters (d.w.z. digitale kopieën van de bevolkingsregisters) die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten én indien alle er in opgenomen personen overleden zijn, tegen kostprijs ter beschikking te stellen van derden wanneer deze bestemd zijn voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden (artikel 5ter, tweede alinea, van voormeld koninklijk besluit). Om te vermijden dat deze registers op het internet zouden terechtkomen, is het deze derden echter niet toegestaan de verkregen reproducties verder te verspreiden.

Blijkbaar worden door de Genealogical Society Of Utah (GSU) met bepaalde gemeenten en met het Rijkarchief overeenkomsten afgesloten waarbij wordt bepaald dat de GSU op eigen kosten de gemeentelijke bevolkingsregisters van ongeveer 100 jaar oud of ouder digitaliseert en/of op microfilm zet, vervolgens de gemeente en het Rijksarchief hiervan een kopie bezorgt, doch de originele master voor zich houdt en nadien verder gebruikt, waarbij zelfs een beperkt commercieel gebruik mogelijk zou zijn. Er dient hierbij te worden opgemerkt dat dergelijke praktijken onverenigbaar zijn met de voorschriften van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

d) De verstrekking aan derden van de personenlijsten uit de registers:

126. Artikel 6 van het koninklijk besluit stelt het principe van de niet-verstrekking aan derden van lijsten van personen die in de registers ingeschreven zijn. Het voorgeschreven verbod heeft tot doel, ter wille van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de praktijk af te schaffen die erin bestaat inwonerslijsten te verstrekken aan iedereen die erom vraagt en bereid is ze te kopen.

Dat verbod slaat niet op de openbare overheden of instellingen die door of krachtens de wet gemachtigd zijn om dergelijke lijsten te verkrijgen en zulks voor de informatie waarop die machtiging slaat. Het gaat om instellingen met lokale roeping waarvoor het verkrijgen van toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen inadequaaf zou zijn.

Van die overheden moet een schriftelijke aanvraag geëist worden waarin de referenties van de machtiging opgenomen zijn; die aanvraag moet gedurende vijf jaar bewaard worden.

127. Artikel 7, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 voorziet in vijf afwijkingen van het principe van niet-verstrekking van de personenlijsten aan derden:

De lijsten kunnen enkel verstrekt worden aan de overheden en instellingen opgesomd in artikel 7, eerste lid, punten a), b), c) en d) van voormeld koninklijk besluit op basis van een schriftelijke aanvraag met vermelding van het gebruik waarvoor ze gevraagd worden:

- Artikel 7, eerste lid, a), van het koninklijk besluit betreft het verstrekken van informatie aan instellingen van Belgisch recht die taken van algemeen belang vervullen. Het gaat om instellingen met lokale verankering waarvoor het verkrijgen van toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen inadequaaf zou zijn. De gemeente dient hierbij na te gaan of deze instellingen de verwerking van de persoonsgegevens op basis van een wettelijk voorschrift, of op grond van een wettelijke opdracht uitvoeren. In dit laatste geval, moet de aanvrager aantonen dat de persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor het vervullen van hun opdracht. Behoudens wettelijk voorschrift of noodzaak om een wettelijke opdracht uit te voeren, moet de aanvrager aantonen dat de betrokkenen voorafgaand vrijelijk hun toestemming gegeven hebben voor de verwerking.

Hierbij kunnen zowel rechtspersonen van publiek recht, als rechtspersonen van privaaf recht, in aanmerking komen. Natuurlijke personen, feitelijke verenigingen of organisaties, comités e.d., zijn geen instellingen van Belgisch recht, zodat er aan hen bijgevolg ook geen personenlijsten kunnen worden verstrekt.

Het nastreven van een commercieel of winstgevend doel is geen taak van algemeen belang. Het nastreven van een caritatief, cultureel of filantropisch doel, kan in beginsel wel als een taak van algemeen belang worden beschouwd, voor zo ver deze kadert binnen een wettelijke opdracht.

Bij de beoordeling van wat als een taak van algemeen belang kan worden beschouwd, dient te worden uitgegaan van de globale (toegekende) opdracht van algemeen belang en niet van de beweerde of aangevoerde taak.

De vraag of aan scholen, jeugdverenigingen en andere verenigingen (voor zover deze rechtspersoonlijkheid hebben) daadwerkelijk een personenlijst kan worden verstrekt, hangt af van het concrete doeleinde waarvoor dit wordt gevraagd. Dat doeleinde moet specifiek kaderen in hun taak van algemeen belang.

Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege dient dus enige voorzichtigheid aan de dag te leggen bij het beoordelen van aanvragen voor het bekomen van personenlijsten. Het loutere feit dat de instelling die de personenlijsten aanvraagt taken van algemeen belang vervult, volstaat op zich niet om aan deze instelling de gevraagde personenlijsten af te leveren. Zo bestaat bijvoorbeeld de opdracht van een school in het verstrekken van goed onderwijs als pedagogisch project. Dit is een taak van algemeen belang die de school vervult. Het werven van leerlingen en het zich positioneren op de schoolmarkt, behoort echter niet tot deze kerntaak. Bijgevolg kunnen geen lijsten worden verstrekt aan een school zodat ze leerlingen van bijvoorbeeld het laatste jaar van de lagere school of hun ouders gepersonaliseerd zou kunnen aanschrijven om hen aan te sporen om zich bij haar in te schrijven om humaniorastudies aan te vatten (omzendbrief van de Dienst Bevolking van 6 januari 2014 betreffende het afleveren van personenlijsten aan scholen).

Een sportvereniging, andere lokale vereniging, of parochie oefent in beginsel geen taken van algemeen belang uit in de zin dat ze geen wettelijke opdracht heeft. In geen geval kunnen personenlijsten worden verstrekt indien deze worden aangevraagd met het oog op het aanwerven van leden.

- Artikel 7, eerste lid, b), heeft tot doel te voldoen aan de talrijke aanvragen om informatie die om wettige redenen ingediend worden door vreemde overheden, rekening houdend met het wederkerigheidsprincipe en met een mate van bescherming die gevormd wordt door het voorafgaand akkoord van de Minister van Buitenlandse Zaken. Het is evenwel verboden om personenlijsten af te leveren die kennelijk buiten het grondgebied van de Europese Unie zullen verzonden worden, tenzij het derde-land voldoet aan de vereisten van hoofdstuk V van de AVG (artikel 44 en volgende)

- Artikel 7, eerste lid, c), van het koninklijk besluit bevatte een bepaling die parallel was met die van het Kieswetboek wat de afgifte van exemplaren of afschriften van de kiezerslijst betrof. Gelet op deze nodeloze herhaling, werd dit eerste lid, c), opgeheven en wordt derhalve verwezen naar het Kieswetboek.
- Artikel 7, eerste lid, d), van het koninklijk besluit is een aanvulling op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die de door de Minister van Economische Zaken erkende opiniepeilingsinstellingen toestaat op plaatselijk vlak bevolkingssteekproeven te nemen.
- Artikel 7, eerste lid, e), van het koninklijk besluit beoogt het verstrekken van informatie aan onderzoekers die uitdrukkelijk blijk geven van een duidelijk historisch of ander wetenschappelijk belang.

Overeenkomstig artikel 7, eerste lid, e), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992, kan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege eveneens personenlijsten verstrekken aan onderzoekers die uitdrukkelijk doen blijken van een duidelijk historisch of ander wetenschappelijk belang. Indien het gevoerde onderzoek bovenlokaal is, dient de aanvraag aan de diensten van het Rijksregister te worden gericht. Indien dit wordt gevraagd, mogen de verstrekte personenlijsten ook de afstamming in opgaande lijn vermelden. Deze personenlijsten dienen schriftelijk te worden aangevraagd aan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege met de uitdrukkelijke vermelding van het gebruik waarvoor ze worden gevraagd. Indien de aanvraag betrekking heeft op bevolkingsregisters die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten, dient deze aanvraag tevens de verbintenis te bevatten dat de verkregen personeegegevens door de aanvrager enkel zullen worden gebruikt voor historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde personenlijsten worden verstrekt, kan het College aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen (artikel 10bis van voormeld koninklijk besluit en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens).

De informatiegegevens die in de lijsten opgenomen zijn, zijn maximaal deze welke opgesomd zijn in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (met uitzondering van de afstamming in opgaande lijn voor personenlijsten aangevraagd in overeenstemming met artikel 7, eerste lid, e), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992).

De beperking tot die informatiegegevens betreft eveneens de selectiecriteria op basis waarvan de lijsten opgemaakt worden.

Diegene die persoonslijsten wenst te verkrijgen, dient daartoe aan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege een schriftelijke aanvraag te richten, vergezeld van de nodige verantwoordingsstukken, met uitdrukkelijke vermelding van de ingeroepen wettelijke bepaling, het nagestreefde algemeen belang, het concrete doeleinde waarvoor de gegevens worden gevraagd en de noodzaak om daartoe over iedere categorie van de gevraagde gegevens te kunnen beschikken. Dit doeleinde moet kaderen binnen de statutaire of reglementaire taakomschrijving van de aanvrager. Zo volstaat het bijvoorbeeld niet dat in de aanvraag wordt vermeld “dat het wettelijk is toegelaten deze lijsten te verschaffen aan de betrokken vzw” (advies nr. 01/95 van 9 februari 1995 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer).

Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege beoordeelt de gegrondheid van de aanvraag van de instelling. Deze voorwaarde is niet vervuld wanneer bijvoorbeeld, noch uit het verslag van de zitting van het college met betrekking tot de aanvraag, noch uit enig ander document aangebracht door het college, blijkt dat een dergelijk onderzoek daadwerkelijk werd verricht (advies nr. 01/95 van 9 februari 1995 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer). De bevoegdheid van het college om te oordelen over de gegrondheid van elke aanvraag afzonderlijk en het doel waarvoor ze gevraagd wordt, mag geen aanleiding geven tot willekeur of discriminatie. Dit betekent dat aanvragen m.b.t. een zelfde doel vanwege instellingen met een gemeenschappelijke opdracht dan ook op dezelfde wijze dienen te worden behandeld en beantwoord.

De lijsten mogen slechts worden verstrekt voor zover de ingeroepen wettelijke basis relevant is en voor zover het in de aanvraag aangegeven doel overeenstemt met het doel van de aanvragende instelling (= het finaliteitsbeginsel). In het kader van onderwijsinstellingen bijvoorbeeld moet er nagegaan worden of het beoogde doeleinde niet valt binnen het kader van een communautaire regelgeving waarvoor de Gemeenschap een machtiging voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister zou hebben verkregen. Vaak bestaan er ook maatregelen die minder indringend zijn voor het privéleven van de burgers. De school of VZW kan daarom aangeraden worden om de ouders of andere bedoelde personen over hun initiatieven te informeren via openbare communicatiekanalen, zoals het gemeentelijk infoblad, de aanplakborden of de website van de gemeente, zodat deze mensen zich vrijwillig kunnen inschrijven voor activiteiten. Bovendien beantwoordt het voeren van gepersonaliseerde reclamecampagnes voor het onderwijs dat men verstrekt (onafgezien of dit gebeurt via huisbezoeken of door het sturen van reclame via de Post), niet aan voormeld finaliteitsprincipe.

Bovendien moet er op gelet worden dat de verstrekking van de gevraagde informatie- gegevens proportioneel is ten opzichte van het aangehaalde doel dat de aanvrager beoogt (= het proportionaliteitsbeginsel). Het is in strijd met

voormeld beginsel om aan een bepaalde instelling lijsten te verstrekken van alle inwoners, wanneer de doelgroep van de aanvraag van deze instelling slechts een deel van de bevolking betreft.

Het is evenmin proportioneel om meer gegevens te verschaffen dan deze die redelijkerwijze noodzakelijk zijn om het beoogde doel te bereiken.

In de gevallen dat het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege van oordeel is dat de verstrekking van de lijsten wel aangewezen is, kan het proportionaliteitsbeginsel bijkomende maatregelen vereisen. Hierbij kan worden verwezen naar de informatieplicht t.a.v. de geregistreerden bij de aanvraag van een lijst bestemd voor direct marketingactiviteiten.

Als 'direct marketingactiviteiten' dienen te worden beschouwd: "alle activiteiten die het mogelijk maken om goederen en diensten aan te bieden of andere boodschappen te verzenden aan een deel van de bevolking via de post, de telefoon of andere middelen, gericht op het informeren van of uitlokken van een reactie van de betrokkene, evenals enige daarmee verband houdende dienst." In beginsel moet het college, dat een aanvraag tot het gebruik van lijsten uit de bevolkingsregisters voor een dergelijke activiteit toch toestaat mits bijzonder uitgebreide motivatie, uiterlijk op het moment van de eerste mededeling, de betrokken burgers informeren over hun recht om hiertegen verzet uit te oefenen, zodat deze burgers hierdoor nog kunnen voorkomen dat ze rechtstreeks worden aangesproken of aangeschreven.

De Privacycommissie is van oordeel dat zodra er sprake is van een zogenaamd "bovenlokaal belang" (dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een intercommunale personenlijsten wenst te bekomen van inwoners van meerdere gemeenten), de aanvrager dan zijn aanvraag niet dient te richten aan de verschillende betrokken gemeenten, maar dat deze een beroep dient te doen op het Rijksregister en aldus een machtigingsaanvraag dient te richten aan het Rijksregister. Artikel 7, eerste lid, a), van het koninklijk besluit voorziet de gemeente eerder als een vangnet voor de gevallen dat een toegang tot het Rijksregister wegens de beperktheid van de doelgroep (zeer lokaal) niet praktisch is.

De verantwoordingsstukken die door de in artikel 7 bedoelde aanvragers geleverd worden, worden gedurende vijf jaar bewaard. Dit met oog op het vrijwaren van de aansprakelijkheid van de gemeente.

Bij de afgifte van de lijst moet degene voor wie die lijst bestemd is, ervan verwittigd worden dat hij ze zelf niet mag verstrekken aan derden of ze gebruiken voor andere doeleinden dan die vermeld in de aanvraag. De afgeleverde personenlijst dient te worden vernietigd indien deze niet langer nodig is ter verwezenlijking van het specifieke doeleinde waarvoor deze werd verkregen.

e) Verstrekking van statistische gegevens uit de registers:

128. Volgens artikel 12 van het koninklijk besluit, kan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege op schriftelijk verzoek met vermelding van het beoogde doel en de voorgenomen aanwending, toestemming verlenen om aan derden statistische gegevens uit de registers te verstrekken op voorwaarde dat deze de identificatie van de in deze registers ingeschreven personen niet mogelijk maken.

Hieronder moet worden verstaan: volledig geanonimiseerd. Ook door middel van kruisvergelijking met andere databanken mag men niet tot de identificatie van een persoon kunnen komen aan de hand van de aangeleverde data. Dit KB dient samen gelezen te worden met de geldende privacywetgeving (voormelde wet van 30 juli 2018) en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG EU/2016/679 (Engels: General Data Protection Regulation - GDPR). Het KB kan maar toepassing vinden voor zo ver dit de privacywetgeving niet overtreedt.

Het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege moet een onrechtstreekse identificatie van de in de registers ingeschreven personen voorkomen. Zo kan de verstrekking aan derden van adressenlijsten, zelfs zonder de overeenstemmende familienamen, van die aard zijn dat personen geïdentificeerd kunnen worden en moet ze in dat geval dus verboden worden. Ieder bijkomend persoonsgegeven dat afgeleverd wordt doet het risico op identificatie toenemen, zeker in gemeenten met een beperkt aantal inwoners. De gemeente dient het risico voor iedere aanvraag te beoordelen.

De aanvragen en de rechtvaardigingsstukken moeten gedurende vijf jaar bewaard worden.

f) Niet mededeelbaar adres:

129. Artikel 11 van het koninklijk besluit regelt de procedure volgens welke een persoon aan het gemeentebestuur van de gemeente van zijn verblijfplaats kan vragen dat zijn adres niet aan derden verstrekt wordt. Dit dient te gebeuren door middel van een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag gericht aan het college van burgemeester en schepenen. Het college doet uitspraak over deze aanvraag en de aanvrager wordt schriftelijk in kennis gesteld van de beslissing. In het geval van goedkeuring van de aanvraag, betekent dit dat het adres van de aanvrager slechts voor een periode van 6 maanden niet aan derden wordt verstrekt.

De aanvragers moeten ervan verwittigd worden dat de vermelding "adres niet mededeelbaar" in de registers geen invloed heeft in het geval de derde die om het adres vraagt, zich kan beroepen op een wettelijke bepaling of een uitvoerbare titel.

Bij mededeling van een niet-mededeelbaar adres aan instanties die zich hiervoor kunnen beroepen op een wettelijke bepaling of een uitvoerbare titel, dient de gemeente uitdrukkelijk te vermelden dat de betrokken persoon nochtans had gevraagd om dit adres niet mede te delen. Op deze manier wordt de aandacht van de betrokken instantie gevestigd op het discrete karakter van het medegedeelde adres.

Hoofdstuk IX.- Recht van inspectie van de registers.

130. Met toepassing van artikel 22 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, vaardigt de Minister van Binnenlandse Zaken ambtenaren van zijn departement af om de registers te inspecteren en om de instructies betreffende de veranderingen van verblijfplaats mondeling aan te vullen.

Deze ambtenaren controleren, tijdens hun inspecties, de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en van de registers die door de gemeenten gehouden worden.

De opmerkingen die de in het eerste lid bedoelde ambtenaren formuleren na hun inspecties, zullen door de afgevaardigde van de minister in een officieel verslag bezorgd worden aan de betrokken gemeenten.

De arrondissementscommissarissen inspecteren eveneens de registers, dit in overeenstemming met artikel 135 van de Provinciewet, dat onverminderd van toepassing blijft na invoering van het Decreet van 12 februari 2004 tot organisatie van de Waalse provincies (voor het Waalse Gewest) en het Provinciedecreet van 9 december 2005 (voor het Vlaamse Gewest).

Hoofdstuk X. - Betwistingen in verband met de vaststelling van de huidige hoofdverblijfplaats.

131. Indien er een betwisting ontstaat over de plaats waar iemand zijn of haar hoofdverblijfplaats heeft gevestigd, bepaalt de Minister tot wiens bevoegdheid Binnenlandse Zaken behoort, deze plaats, na zo nodig een onderzoek ter plaatse te hebben laten uitvoeren.
De Minister heeft de hem toevertrouwde bevoegdheden overgedragen aan de leidende ambtenaar van de Dienst Bevolking van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken.

Een betwisting moet begrepen worden als het niet eens zijn met een beslissing van de gemeente betreffende:

- ambtshalve afvoering bij collegebeslissing;
- ambtshalve inschrijving bij collegebeslissing;
- weigering tot inschrijving na aanvraag door de betrokkene;
- weigering tot inschrijving na onderzoek op vraag van andere gemeente.

De gemeente moet de burger, en eventueel een andere gemeente, van de voornoemde beslissingen een kennisgeving bezorgen bij gewone brief. In bepaalde gevallen is een kennisgeving per aangetekend schrijven aangewezen. In het bijzonder bij een ambtshalve afvoering is het aangewezen om de burger uit te nodigen aan het loket om een afschrift van de collegebeslissing in ontvangst te kunnen nemen.

De kennisgeving aan de burger is essentieel om de rechten van de burger te vrijwaren.

Een verzoekschrift om zulke betwisting voor te leggen aan de Minister van Binnenlandse Zaken moet binnen de dertig kalenderdagen gedagtekend en ondertekend schriftelijk¹ worden ingediend. Indien het verzoekschrift per e-mail wordt ingediend, is een elektronische handtekening noodzakelijk.

Het verzoekschrift moet de volgende gegevens bevatten:

- de identiteitsgegevens van alle betrokkenen (naam en voornaam, adres van inschrijving in de bevolkingsregisters, geboortedatum, eventueel Rijksregisternummer);
- een duidelijke beschrijving van de redenen waarom de tussenkomst van de minister wordt gevraagd;
- een duidelijke beschrijving van het persoonlijke belang indien er geen tussenkomst wordt gevraagd betreffende de eigen inschrijving in de bevolkingsregisters.

Alle relevante stukken worden bij het verzoekschrift gevoegd.

¹ Algemene Directie Instellingen en Bevolking,
Park Atrium, Koloniënstraat 11 te 1000 Brussel
callcenter.rrn@rrn.ibz.fgov.be

Een betwisting kan niet worden begrepen als het niet eens zijn met een beslissing van de gemeente betreffende:

- weigering van inschrijving onder referentieadres;
- weigering van een voorlopige inschrijving.

In voorkomend geval kan er een beroep worden ingediend bij de Rechtbank van Eerste Aanleg of bij de Raad van State naargelang van het geval en de keuze van de burger.

Opmerking:

De geschillen betreffende het verliezen van de verkiesbaarheidsvoorwaarden van de plaatselijke politieke mandatarissen (waaronder de regelmatigheid of de onregelmatigheid van de inschrijving van een verkozene in de bevolkingsregisters) vallen onder de bevoegdheid van de Gewesten. Indien de door de Gewesten vastgelegde procedure leidt tot de ontzetting uit een politiek mandaat, kan er in beroep gegaan worden. De eventuele beroepsmogelijkheden betreffende deze ontzetting zijn opgenomen in de gewestelijke bepalingen.

De plaatselijk verkozen politieke mandataris die bezwaar aantekent tegen een gemeentelijke beslissing betreffende zijn/haar verblijfplaats met als gevolg de (eventuele) ontzetting uit zijn/haar politiek mandaat, kan in beroep gaan bij de diensten van de FOD Binnenlandse Zaken op basis van artikel 8 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten.

De bevoegde dienst van het desbetreffende Gewest zal geïnformeerd worden over het beroep dat een plaatselijk verkozen politieke mandataris bij de diensten van de FOD Binnenlandse Zaken heeft ingediend, alsook over de genomen beslissing betreffende dat beroep.

132. De Minister van Binnenlandse Zaken wijst de ambtenaren aan die gemachtigd zijn om een onderzoek ter plaatse uit te voeren naar de moeilijkheden en betwistingen in verband met de vaststelling van de hoofdverblijfplaats en in verband met de maatregelen inzake afvoering en inschrijving van ambtswege.

De plaatselijke overheden moeten die ambtenaren bijstaan om de vervulling van hun opdracht te vergemakkelijken.

De besturen die over nuttige inlichtingen voor het onderzoek beschikken, zijn gehouden die aan de voormelde ambtenaren te verstrekken.

133. Zodra een onderzoek begint, worden de betrokken gemeenten, indien nodig, verzocht een verslag voor te leggen over de controles die ter plaatse werden uitgevoerd (gedateerd verslag, ondertekend door de ambtenaar die de controles uitgevoerd heeft, met dagen en uren ervan) alsook over de feiten die het mogelijk maken de echtheid van de verblijfplaats vast te stellen of hun standpunt te bevestigen.

Dat verslag wordt binnen de voorgeschreven termijn aan de Minister van Binnenlandse Zaken gestuurd.

In het geval dat door de FOD Buitenlandse Zaken aan de gemeente zou worden gevraagd een onderzoek in te stellen naar het hoofdverblijf van Belgen die ingeschreven zijn in een Belgische gemeente, maar hun hoofdverblijfplaats in het buitenland blijken te hebben gevestigd, dienen de gemeenten binnen de gevraagde termijn een verslag van de uitgevoerde controles over te maken aan de FOD Buitenlandse Zaken en dienen zij tevens een beslissing te nemen in verband met de verblijfstoestand van betrokkenen (met name het al dan niet afvoeren van ambtswege van betrokkenen).

134. Na afloop van het onderzoek, als de plaats van zijn hoofdverblijf bekend is, worden de persoon van wie de inschrijving in de registers moet worden geregulariseerd, en eventueel zijn wettelijke vertegenwoordiger, alsook de personen van wie de gezinssituatie hierdoor wordt gewijzigd, en de betrokken gemeenten, daarvan bij een ter post aangetekende brief op de hoogte gesteld, om hen de mogelijkheid te geven hun eventuele opmerkingen of verweermiddelen binnen vijftien dagen te doen gelden. Deze personen, alsook de vertegenwoordiger van de betrokken gemeenten worden op hun verzoek gehoord door de Minister of, indien deze van zijn delegatierecht gebruik gemaakt heeft, door de ambtenaar die gedelegeerd is om de beslissing te nemen.

Wanneer die termijn verstreken is, neemt de Minister of zijn gemachtigde een met redenen omklede beslissing.

135. Als uit dat onderzoek blijkt dat de betrokken persoon zijn laatst bekend adres heeft verlaten zonder daarvan de vereiste aangifte te doen en dat de plaats waar hij zich gevestigd heeft niet gevonden kan worden, wordt hij van ambtswege afgevoerd van de bevolkingsregisters.

136. De behoorlijk met redenen omklede beslissing van de Minister of zijn gemachtigde wordt betekend aan de betrokken gemeentebesturen. Deze doen ambts halve de inschrijvingen en afvoeringen die hen worden opgelegd zodra de beslissing hen bekend is (zonder bijkomend onderzoek, beraadslaging van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege of interventie van de betrokken persoon). Zij geven onverwijld aan de betrokken personen, bij een ter post aangetekende brief, evenals aan de Minister of zijn gemachtigde, kennis van de uitvoering van de beslissing. De gemeente die de inschrijving verricht, laat in voorkomend geval het adres aanpassen op de chip van de identiteitskaart of de elektronische vreemdelingenkaart van de betrokken persoon, die daartoe wordt verzocht zich bij de bevolkingsdienst van de gemeente aan te melden.

De inschrijvingen en afvoeringen van de registers gaan in op de datum die vastgesteld is in de beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde.

137. Het gemeentebestuur dat een inschrijving verricht heeft, verwittigt de gemeente die een afvoering van haar registers moet verrichten daarvan door het sturen van een bewijs van inschrijving 'model 3'. Het gemeentebestuur dat een afvoering moet verrichten volgend op de voormelde inschrijving, stuurt het 'model 3' terug met het opschrift "afvoering verricht krachtens de beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde d.d. ...".
138. Wanneer de beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde inschrijvingen en afvoeringen in verschillende gemeenten impliceert, wordt het persoonlijk dossier door de laatste gemeente die het beheerde doorgestuurd naar de gemeente die de recentste inschrijving moet doen.
139. Als de betrokken persoon zich niet bij de gemeente aanmeldt om het adres op de chip van zijn identiteitskaart of zijn elektronische vreemdelingenkaart te doen aanpassen is het niet nodig het dossier naar de Minister van Binnenlandse Zaken terug te sturen. Het gaat immers niet meer om de echtheid van de verblijfplaats. Deze overtreding dient te worden aangegeven bij de gerechtelijke overheden.
140. In geval van niet-uitvoering van de beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde, kan de Minister tot wiens bevoegdheid Binnenlandse Zaken behoort, na twee opeenvolgende, uit de briefwisseling blijkende waarschuwingen, één of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven op kosten van de gemeenteoverheden die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, ten einde de maatregelen te treffen die nodig zijn voor de uitvoering van de beslissingen aangaande het bepalen van de hoofdverblijfplaats.
141. De herinschrijving, de afvoering of de adreswijziging binnen de gemeente na een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde waarbij respectievelijk de afvoering of de inschrijving in de registers van een gemeente geëist wordt, zonder dat er een feitelijke wijziging in de verblijfstoestand komt, kan eventueel leiden tot de toepassing van straffen.

Hoofdstuk XI.- Straf- en andere bepalingen.

142. Artikel 7 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten bepaalt dat de overtredingen van artikelen 1 tot 6 van de voormelde wet, van de besluiten tot uitvoering ervan en van de in artikel 5 van de voormelde wet bedoelde gemeentelijke verordeningen gestraft worden met een geldboete van zesentwintig tot vijfhonderd euro.

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek (regels betreffende het innen van geldboetes, subsidiaire gevangenisstraffen, de samenloop van verscheidene enz...), zonder uitzondering van Hoofdstuk VII (deelname van verscheidene personen aan een zelfde misdaad of wanbedrijf) en van artikel 85 (verzachtende omstandigheden), zijn op die overtredingen van toepassing.

Artikel 23 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister preciseert het toepassingsgebied van de strafbepalingen (overtredingen op de artikelen 1 tot 14 en 20).

Artikel 20, § 5, van het voornoemde koninklijk besluit verbiedt het nastreven van winstbejag voor het verlenen van een referentieadres. Dit betekent niet dat hiervoor geen vergoeding zou mogen worden gevraagd. Indien een vergoeding wordt gevraagd als tegenprestatie voor een inschrijving op een referentieadres, mag deze in geen geval hoger zijn dan de bijkomende kosten die dergelijke inschrijving met zich meebrengt (de kosten voor het doorsturen van de post van betrokkene).

De gemeenteverordeningen bedoeld in artikel 5 van de wet van 19 juli 1991 betreffen de modaliteiten van het onderzoek naar de echtheid van de verblijfplaats, het onderzoek in verband met een inschrijving of een afvoering van ambtswege alsook de verslagen die opgemaakt zijn met het oog op een inschrijving of een afvoering van ambtswege.

143. Wanneer overtredingen vastgesteld worden, kan de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand eventueel in het geding komen.

Deel II - De inschrijving in het wachtregister en het bijhouden ervan

Afdeling I: Vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming indienen en niet in een andere hoedanigheid in de registers zijn ingeschreven.

Hoofdstuk I.- Algemeen.

1. Tot standkoming

1. In het verleden heeft het beheer van de verzoekers om internationale bescherming verscheidene problemen veroorzaakt, zoals het feit dat men vaak niet wist of deze personen, nadat zij het statuut van vluchteling of de erkenning van dit statuut hadden aangevraagd, nog werkelijk in België verbleven en zo ja, in welke gemeente.

Deze behoefte om over de situatie van de verzoekers om internationale bescherming, alsook over hun juiste administratieve toestand, ingelicht te worden, betrof niet alleen de instanties belast met het uitvoeren van de procedures waarin voorzien is in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, (in hoofdzaak: de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, de raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de gemeenteoverheden), maar ook de overheden belast met de administratieve en gerechtelijke geschillen die betrekking hebben op deze personen en de overheden en instellingen belast met het toepassen op hen van elke administratieve regeling, zowel inzake arbeid en tewerkstelling als inzake sociale zekerheid, maatschappelijk welzijn, enz.

2. Daarom heeft de Ministerraad op 4 augustus 1992 de richtlijnen van een orientatienota van 29 juli 1992 van de Minister voor Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu (en verantwoordelijk voor het maatschappelijk welzijn) goedgekeurd, waarin met name werd voorgesteld dat elke verzoeker om internationale bescherming in het Rijksregister zou worden ingeschreven en erin zou blijven ingeschreven tijdens de hele duur van het onderzoek van zijn verzoek om internationale bescherming en zelfs, als hij het bevel krijgt om het land te verlaten, tot de uitvoering van dit bevel. Daartoe zou een register ad hoc worden ingericht bij het Rijksregister. Het zou een maatregel zijn die het mogelijk zou maken om permanent over een algemeen overzicht te beschikken en misbruik op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening te vermijden. In deze nota werd er bovendien in voorzien dat de inschrijving in het Rijksregister zou moeten gebeuren bij de opvang van de verzoeker om internationale bescherming.

2. Principes

3. Voormelde richtlijnen hebben aldus aanleiding gegeven tot de wet van 24 mei 1994 tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of vragen om als vluchteling te worden erkend (Belgisch Staatsblad van 21 juli 1994) waarvan de principes kunnen worden samengevat als volgt:
- a) In elke gemeente van het Rijk wordt, naast de bevolkingsregisters, een wachtregister gehouden waarin worden ingeschreven op de plaats waar zij hun hoofverblijfplaats gevestigd hebben: de vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming indienen en die niet in een andere hoedanigheid in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven. De familieleden die hen begeleiden, worden er eveneens in ingeschreven mits het verzoek om internationale bescherming ook op hen betrekking heeft, dit in overeenstemming met het koninklijk besluit van 3 februari 1995 tot voorschrift van de inschrijving in het wachtregister van de familieleden van de vreemdeling die zich vluchteling verklaart of die vraagt om als vluchteling te worden erkend. (Belgisch Staatsblad van 16 februari 1995);
 - b) De personen bedoeld in punt a). worden ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen;
 - c) De vreemdelingen die in het wachtregister zijn ingeschreven, worden niet meegeteld, noch voor het bepalen van het jaarlijks bevolkingscijfer, noch voor het vaststellen van de resultaten van de tienjaarlijkse volkstelling;
 - d) De inschrijving in het wachtregister geschiedt op initiatief van de Dienst Vreemdelingenzaken.
Het bijhouden van de informatiegegevens na de inschrijving gebeurt op initiatief van de gemeente van de hoofdverblijfplaats, met uitzondering van de informatiegegevens betreffende de administratieve toestand (informatietype 206) waarvoor de Koning bepaalt welke overheden belast zijn met het houden ervan. Deze overheden werden bij voornoemd koninklijk besluit van 1 februari 1995 (Belgisch Staatsblad 16 februari 1995) aangewezen. In hetzelfde besluit zijn bovendien de informatiegegevens opgesomd die in het wachtregister vermeld moeten zijn;
 - e) Het wachtregister voor de vreemdelingen die een verzoek om internationale bescherming indienen, is opgenomen in het Rijksregister. Het wordt gekenmerkt door de code 5 in het informatietype 210.

- f) De machtiging om toegang te hebben tot de informatiegegevens betreffende de vreemdelingen ingeschreven in het wachtregister en de machtiging om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken worden verleend door de Minister die Binnenlandse Zaken onder zijn bevoegdheden heeft.

Opmerking.

3bis. De voornoemde wet van 24 mei 1994 heeft geen mogelijkheid voorzien om een verzoeker om internationale bescherming in te schrijven onder referentie-adres.

Dit betekent dat een gedetineerde verzoeker om internationale bescherming, voor wie een tijdelijke afwezigheid geen optie is, desgevallend moet worden ingeschreven op het adres van de penitentiaire inrichting.

Deze logica geldt ook indien een vreemdeling in illegaal verblijf die is opgesloten in een penitentiaire inrichting, van daaruit een verzoek om internationale bescherming indient.

Hoofdstuk II.- Inschrijvingsprocedure.

4. Elke verzoeker om internationale bescherming is gehouden zich aan te melden bij de Dienst Vreemdelingenzaken die, na een onderhoud met de betrokkene, diens verzoek opneemt.

Bij dit verzoek worden de informatiegegevens in verband met de identiteit van de aanvrager opgenomen op basis van elk document dat in overweging kan genomen worden of, gewoonlijk, op mondelinge verklaring. Zowel de voorgelegde documenten als de verklaringen van de betrokkenen zijn vaak twijfelachtig en er zijn soms latere controles nodig. Het is ook niet uitgesloten dat een persoon onder verschillende identiteiten optreedt, vandaar dat het noodzakelijk is “aliassen” op te nemen, die verder aan bod zullen komen (zie nr. 15 – IT 213).

In het geval dat de identiteit van de betrokkene, zijnde de naam, de voornamen, de datum en de plaats van geboorte en de nationaliteit klaarblijkelijk verkeerd zijn, zal de Dienst Vreemdelingenzaken gemachtigd worden de nodige verbeteringen aan te brengen. Het spreekt voor zich dat de gemeente van verblijf eveneens gemachtigd is in dat verband de gepaste wijzigingen in het Rijksregister aan te brengen op basis van bewijsstukken. Deze bewijsstukken moeten worden opgenomen in het dossier dat de Dienst Vreemdelingenzaken bijhoudt betreffende betrokkene (in het kader van de Openbare Veiligheid (OV-dossier)).

Wat de registratie van de verblijfplaats betreft, geldt ten gevolge van de wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters (Belgisch Staatsblad van 13 december 2018) en tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, het onderstaande principe:

- De dienst Vreemdelingenzaken schrijft iedere verzoeker om internationale bescherming in op een fictief adres van de Dienst Vreemdelingenzaken (concreet: een fictieve NIS in IT 001 met een fictieve adrescode-ring in IT 020).
- De verzoeker om internationale bescherming heeft vervolgens zes maanden tijd om zich te melden in de gemeente van de daadwerkelijke verblijfplaats met het oog op een inschrijving in het wachtregister van die gemeente aan het betreffende adres.
- De vreemdelingen die na zes maanden nog niet zijn ingeschreven op het adres van de daadwerkelijke verblijfplaats, worden via een geautomatiseerd proces ambtshalve afgevoerd.

Opmerking.

Ingeval een verzoeker om internationale bescherming zich in een toestand van afvoering van ambtswege bevindt, is enkel de Dienst Vreemdelingenzaken gemachtigd het dossier van de betrokkene te wijzigen, en zulks uitsluitend voor wat zijn administratieve toestand betreft (IT 206). De procedure inzake het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming gaat immers door, ongeacht de toestand van inschrijving van de kandidaat-vluchteling.

Dat verhindert niet dat een gemeente op wiens grondgebied een van ambtswege afgevoerde verzoeker om internationale bescherming werkelijk zou verblijven, een einde stelt aan die afvoering van ambtswege door hem in de gemeente in te schrijven in het wachtregister na een positieve woonstcontrole.

5. Bij iedere geregistreerde inschrijving in het wachtregister worden minstens de relevante informatiegegevens opgenomen, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Tevens dienen de volgende twee bijkomende informatiegegevens te worden vermeld:
- het register van inschrijving;
 - de administratieve toestand, die enkel betrekking heeft op de verzoekers om internationale bescherming.

De naam en de voornamen, geboortedatum, nationaliteit, hoofdverblijfplaats, samenstelling van het gezin en het register van inschrijving worden verplicht geregistreerd.

6. Geval van de familieleden van de asielaanvrager.

Het is mogelijk dat de familieleden die het gezin van een verzoeker om internationale bescherming vormen, zelf niet het statuut van verzoeker om internationale bescherming hebben. Zij worden op dezelfde manier als de verzoeker om internationale bescherming ingeschreven in het wachtregister, maar de enige geregistreerde administratieve gegevens zijn hun hoedanigheid van familielid van een verzoeker om internationale bescherming en hun dossiernummer bij de Dienst Vreemdelingenzaken.

Hoofdstuk III.- Informatiegegevens betreffende de administratieve toestand.

7. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren (Belgisch Staatsblad van 16 februari 1995) somt de informatiegegevens op die in het wachtregister moeten worden vermeld.

Dit zijn:

- 1° de informatiegegevens opgesomd in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, voor zover ze niet worden beschouwd als informatiegegevens betreffende de administratieve toestand. In dit verband wordt verwezen naar deel I van deze Algemene Onderrichtingen, in het bijzonder naar Hoofdstuk II;
- 2° de informatiegegevens betreffende de administratieve toestand van de verzoeker om internationale bescherming opgesomd in artikel 2, eerste lid, 1° tot 14°, van het koninklijk besluit van 1 februari 1995.

8. De informatiegegevens die in het Rijksregister van de natuurlijke personen moeten worden opgenomen, zijn die welke bedoeld zijn in artikel 3, eerste en tweede lid, van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen zoals onder andere aangevuld door artikel 9 van de wet van 24 mei 1994 tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend. (toevoeging van het register van inschrijving en informatiegegevens over de administratieve toestand) en door artikel 4 van de wet van 9 november 2015 houdende diverse bepalingen Binnenlandse Zaken (afschaffing van het beroep).

Met andere woorden, in het Rijksregister zullen de informatiegegevens worden vermeld die normaal opgenomen worden voor een persoon die in de bevolkingsregisters is ingeschreven, alsook de informatiegegevens betreffende de administratieve toestand.

Als de gemeente, krachtens artikel 3, vierde lid, van de voormelde wet van 8 augustus 1983, met de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken een overeenkomst heeft gesloten om in het Rijksregister de andere informatiegegevens op te nemen die in de bevolkingsregisters zijn vermeld, wordt deze overeenkomst door het Rijksregister beschouwd als onder dezelfde voorwaarden van niet-verstrekking aan derden van toepassing zijnde op het wachtregister.

9. Om redenen van coherentie in de verrichtingen inzake het bijhouden van de informatie werden de gegevens betreffende de administratieve toestand, naar het voorbeeld van wat de regel is voor de informatiegegevens die in de bevolkingsregisters worden opgenomen, in verschillende informatietypes (IT) gegroepeerd, namelijk:

- a) IT 205: de hoedanigheid van de persoon;
- b) IT 206: eigenlijke administratieve toestand;
- c) IT 207: verplichte plaats van inschrijving (OCMW waarvan de betrokken vreemdeling afhangt – bepaald door Fedasil) ;
- d) IT 208: voorlopig nummer dat door de Dienst Vreemdelingenzaken aan de kandidaat is toegekend;
- e) IT 211: identiteits- of ander document dat in aanmerking kan worden genomen om de identiteit vast te stellen°;
- f) IT 212: gekozen woonplaats°;
- g) IT 213: alias (andere identiteit waaronder de verzoeker om internationale bescherming eveneens bekend is) ; er kunnen meerdere aliassen bestaan.
- h) IT 214: het door de verzoeker om internationale bescherming aangegeven adres bij de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, de Raad van State en de directeurs van de opvangcentra voor vluchtelingen. Voormelde instanties zijn gemachtigd om het IT 214 in te voeren en bij te werken. De toegang tot het IT 214 is voorbehouden aan de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, de Raad van State en de directeurs van de opvangcentra voor vluchtelingen evenals aan de gemeenten.

10. Verschillende instanties zijn bevoegd om beslissingen te nemen betreffende de administratieve toestand van de verzoeker om internationale bescherming.

Zo zijn onder meer DVZ (dienst vreemdelingenzaken), CGVS (Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen), RVV (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen) en Fedasil gemachtigd om het IT 206 bij te werken in functie van de genomen beslissingen en van de betekening ervan.

Zo is de gemeente ook gemachtigd bepaalde informatiegegevens van het type 206 te registreren, namelijk:

- de datum van de betekening, wanneer deze de gemeente toekomt, van de beslissingen, arresten en vonnissen bedoeld in de punten 6° en 7° van het koninklijk besluit van 1 februari 1995;
- de datum van de betekening, wanneer deze de gemeente toekomt, van een maatregel inzake verwijdering van het grondgebied.

13. Om het mogelijk te maken de kandidaat-vluchtelingen van hun familieleden te onderscheiden, werd een informatietype 205 (TPW) ingevoerd dat aangeeft in welke categorie de geregistreerde persoon is opgenomen. Bij de oorspronkelijke inschrijving wordt deze informatie door de Dienst Vreemdelingenzaken ingevoerd.

15. Samenstelling van de verschillende informatietypes betreffende de administratieve toestand en van het informatietype 205.

a) IT 205

- datum van het verzoek om internationale bescherming of datum van aanvang
- code 1: verzoeker om internationale bescherming
- code 2: familielid (echtgenoot of kinderen)
- code 3: ontheemden
- code 4: ontheemden en verzoekers om internationale bescherming

c) IT 206

(1) algemene structuur

- datum van de toestand (beslissing, arrest, enz.)
- de eigenlijke administratieve toestand
- de betrokken overheid of inrichting - desgevallend een identificatie van de beslissing
- aanvullende informatie

(2) specifieke structuren

zie de technische instructies : http://www.ibz.rrn.fgov.be/fileadmin/user_upload/nl/rr/instructies/IT-lijst/IT206_Asielprocedure.pdf

c) IT 207

- datum van aanvang
- NIS-code van het O.C.M.W.

IT 207 met opvanginitiatief

- datum van aanvang
- NIS-code van het O.C.M.W
- code opvanginitiatief (01)

IT 207 met opvangcentrum

- opvangcentrum
- datum van aanvang
- NIS-code van het opvangcentrum

d) IT 208

- datum van toekenning
- nummer van 12 cijfers (PNN)

e) IT 211

- datum van afgifte
- type van document

f) IT 212

- datum van aanvang
- identificatie van de gekozen woonplaats

g) IT 213

- datum waarop de informatie werd ontvangen
- type van alias
- aangegeven nationaliteit
- aangegeven datum van geboorte
- aangegeven naam en voornamen
- aangegeven plaats van geboorte

h) IT 214

- datum van aanvang van de informatie
- identificatie van het door de verzoeker om internationale bescherming opgegeven adres
(zelfde structuur als informatietype (020) in het Rijksregister)

Opmerkingen:

- 1° Het informatietype 213 heeft een bijzonder karakter, in die zin dat nieuwe informatie de vorige informatie niet ongeldig maakt.

Een persoon kan immers onder verscheidene namen bekend zijn met verschillende datum of plaats van geboorte of nationaliteit.

Het opnemen van dit informatietype moet het mogelijk maken de personen te ontdekken die zich onder meerdere identiteiten voorstellen.

Daaruit volgt dat op de bevolkingssteekkaart (opvraging "61") alle informatiegegevens van dit type moeten worden vermeld.

- 2° Ter attentie van het gemeentepersoneel belast met de registratie en de raadpleging van de informatiegegevens over de administratieve toestand van de verzoekers om internationale bescherming worden door de dienst van het Rijksregister uitvoerige technische onderrichtingen verspreid, voor zover het bijhouden of het raadplegen van deze informatiegegevens betrekking heeft op het gemeentebestuur.

- 3° De bijzondere procedures inzake bijhouden en raadplegen die van toepassing zijn op de bevolkingsregisters, zijn op dezelfde manier van toepassing op het wachtregister. Hier zijn de procedures inzake communicatie via erkende informaticacentra bedoeld en de procedures die van toepassing zijn op de gemeentelijke informaticasystemen die over een databank bevolking beschikken die rechtstreeks verbonden is met het informaticasysteem van het Rijksregister.

Hoofdstuk IV.- Procedure van schrapping uit het wachtregister.

16. In artikel 1bis, tweede lid, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten worden de gevallen opgesomd die aanleiding geven tot schrapping uit het wachtregister, namelijk:
- wanneer betrokkene overleden is;
 - wanneer betrokkene het grondgebied heeft verlaten;
 - wanneer aan betrokkene de hoedanigheid van vluchteling of de subsidiaire beschermingsstatus wordt toegekend (en betrokkene dan wordt ingeschreven in de bevolkingsregisters);
 - wanneer betrokkene wordt ingeschreven in de bevolkingsregisters in een andere hoedanigheid dan die van erkende vluchteling of genietter van de subsidiaire beschermingsstatus;
 - wanneer de betrokkene binnen de zes maanden, na de fictieve inschrijving aan het adres van de Dienst Vreemdelingenzaken, niet werd ingeschreven aan het adres van de werkelijke verblijfplaats;
 - wanneer betrokkene niet meer verblijft op het adres waar hij werd ingeschreven en de plaats waar hij zich gevestigd heeft niet kan worden ontdekt.

In voorkomend geval worden de informatiegegevens betreffende de betrokken vreemdeling bewaard met, tegenover zijn naam, de reden van de schrapping.

Ingeval een verzoek om internationale bescherming afgesloten wordt door een negatieve beslissing die aanleiding geeft tot repatriëring of tot een bevel om het grondgebied te verlaten, geschiedt de afvoering pas vanaf het ogenblik dat de betrokkene het grondgebied werkelijk verlaten heeft.

Wanneer de gemeente van verblijf overeenkomstig de hierboven beschreven procedure ervan op de hoogte gebracht wordt dat er een definitieve beslissing tot weigering van het verzoek om internationale bescherming werd genomen, moet zij regelmatig de gepaste controles doen om na te gaan of de betrokkene al dan niet nog op het adres van inschrijving verblijft.

Als dat niet het geval is en als duidelijk blijkt dat de betrokkene niet op een ander adres verblijft, voert zij naargelang van het geval een afvoering van ambtswege of een afvoering voor het buitenland uit.

In geen enkel geval rechtvaardigt een beslissing tot verwijdering of een bevel om het grondgebied te verlaten op zich een afvoering uit het wachtregister.

Hoofdstuk V.- Recht op toegang en verbetering.

17. Iedere persoon die in het wachtregister is ingeschreven, kan zich voor de uitoefening van het recht op raadpleging en verbetering van de hem betreffende gegevens die in het Rijksregister zijn geregistreerd, wenden tot de gemeente waar hij ingeschreven is. Dit dient te gebeuren onder de voorwaarden en volgens de procedure vastgesteld bij het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de uitoefening van het recht op toegang en van het recht op verbetering door de personen ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen (Belgisch Staatsblad van 13 juni 1984), samengelezen met de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de AVG.

Er wordt aan herinnerd dat een verbetering overeenkomstig artikel 9, § 3, van voormeld koninklijk besluit van 3 april 1984 slechts kan plaatsvinden op basis van bewijsstukken die deze verbetering verantwoorden (bvb geldig paspoort, akten van burgerlijke stand, attesten uit de lokale registers). In geval van twijfel dient de gemeente vooraf instructies te vragen bij de bevoegde instanties.

Hoofdstuk VI.- Mededeling van informatiegegevens die in het wachtregister zijn opgenomen.

18. Het verkrijgen van informatie uit het wachtregister wordt geregeld door het koninklijk besluit van 17 augustus 2013 betreffende de mededeling van informatie in het wachtregister en tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en de controle van de informatie (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2013), samengelezen met de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de AVG.

Net zoals dit het geval is voor de mededeling van informatie uit het bevolkingsregister en uit het vreemdelingenregister, kan informatie uit het wachtregister worden verstrekt volgens vier modaliteiten: in de vorm van attesten uit het register of getuigschriften die aan de hand van het register zijn opgesteld (artikelen 3 tot 9 van voormeld koninklijk besluit), door raadpleging van het register (artikel 10 van het koninklijk besluit), door verstrekking van personenlijsten uit het register (artikelen 11 tot 13 van het koninklijk besluit) en in de vorm van statistische gegevens (artikel 14 van het koninklijk besluit).

1. Mededeling aan de betrokkene.

19. Elke vreemdeling kan een attest uit het wachtregister of een getuigschrift dat aan de hand van dit register is opgemaakt verkrijgen voor zover de inlichtingen die zij bevatten op hem betrekking hebben.
De aanvraag geschiedt mondeling of schriftelijk door de betrokken persoon, zijn wettelijke vertegenwoordiger of zijn gemachtigde bij de dienst burgerlijke stand van de gemeente waar hij is ingeschreven. De betrokken persoon moet hierbij niet doen blijken van enig bijzonder belang (artikel 3 van voormeld koninklijk besluit).

Overeenkomstig artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 augustus 2013, moet het afgegeven attest of getuigschrift echter wel vermelden dat:

1° het niet kan worden gebruikt als verblijfstitel;

2° het niet inhoudt dat de betrokkene legaal in België verblijft.

2. Mededeling aan derden.

20. Overeenkomstig artikel 4 van het koninklijk besluit van 17 augustus 2013, kan elke persoon, elke publieke of private instelling, op schriftelijk, met redenen omkleed en ondertekend verzoek, een attest uit het wachtregister of een getuigschrift dat aan de hand van dit register is opgemaakt verkrijgen betreffende

een inwoner van de gemeente wanneer de afgifte van die documenten door of krachtens de wet is voorgeschreven of toegestaan. Deze aanvraag dient te worden ingediend bij de dienst burgerlijke stand van de gemeente waar de betrokken persoon is ingeschreven in het wachtregister.

De aanvrager dient in zijn aanvraag te vermelden in welk opzicht elke gevraagde informatie noodzakelijk voor hem is bij de tenuitvoerlegging of de voortzetting van de procedure waarvoor dit wordt gevraagd.

Onverminderd de bepalingen van de volgende alinea, mag het afgeleverde attest of getuigschrift geen andere informatiegegevens vermelden dan die welke zijn bepaald in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Het afgeleverde attest of getuigschrift mag alleen de informatie bevatten die nodig is voor de tenuitvoerlegging of het vervolg van de rechtspleging wanneer de persoon ten aanzien van wie ze ten uitvoer gebracht of vervolgd wordt, ingeschreven is in het wachtregister van de gemeente waar de aanvraag is ingediend.

Als de betrokken persoon werd afgevoerd, vermeldt het attest of het getuigschrift bovendien de datum van de afvoering.

Als die persoon in het wachtregister van een andere gemeente is ingeschreven op het ogenblik van de aanvraag, deelt de gemeente de aanvrager bovendien het laatst bekende adres van die persoon mee, wanneer dit voorgeschreven is.

De aanvrager moet niet aantonen dat de afgifte van het document door of krachtens de wet is voorgeschreven of toegestaan wanneer deze vraag om een attest of een getuigschrift betrekking heeft op:

- de verklaring inzake het bestaan van een huwelijkscontract of een vermogensrechtelijk contract gesloten tussen personen op wie het huwelijksvermogensstelsel niet van toepassing is, met inbegrip van de vermelding van de notaris bij wiens minuten het contract of de overeenkomst werd opgemaakt;
- de vermelding van de verklaringen betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging bepaald bij de wet, het decreet en de ordonnantie;
- de verklaring met betrekking tot de transplantatie van organen en weefsels na het overlijden, overeenkomstig het koninklijk besluit van 30 oktober 1986 tot regeling van de wijze waarop de donor of de personen bedoeld in artikel 1, §2, van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen hun wil te kennen geven.

De aanvrager moet daartoe aan de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde ambtenaar bewijzen dat het verkrijgen van deze informatie voor hem noodzakelijk is. Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand dit noodzakelijk karakter weigert te erkennen, doet het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege op verzoek van de aanvrager uitspraak over de gegrondheid van de aanvraag. De Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of zijn gemachtigde bepaalt, op vraag van de gemeente of van de aanvrager, of een betwiste aanvraag voor een attest of getuigschrift al of niet beantwoordt aan de voorwaarden voor de afgifte vastgesteld in het koninklijk besluit van 17 augustus 2013.

Het afgegeven attest of getuigschrift moet steeds vermelden dat:

1° het niet kan worden gebruikt als verblijfstitel;

2° het niet inhoudt dat de betrokkene legaal in België verblijft.

Het attest of getuigschrift dat aan de aanvrager wordt overhandigd, wordt in naam van het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege ondertekend door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde en vermeldt met welk doel het wordt afgegeven en eventueel de persoon voor wie het bestemd is.

Het afgeleverde attest of getuigschrift vermeldt niet het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen, behalve indien de aanvrager gemachtigd is dit te gebruiken.

21. De raadpleging van het wachtregister door de gemeentelijke diensten en de diensten afhankelijk van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is slechts toegestaan voor het vervullen van taken en de diensten die tot hun bevoegdheid behoren.

De raadpleging van het wachtregister is voor private personen verboden.

Zij kan aan de andere overheden of openbare instellingen slechts door of krachtens de wet worden toegestaan (artikel 10 van het koninklijk besluit).

22. Geen enkele lijst van personen ingeschreven in het wachtregister mag aan derden worden verstrekt. Dit verbod is niet van toepassing op de overheden of de openbare instellingen die, door of krachtens de wet, gemachtigd zijn om dergelijke lijsten te verkrijgen en dit voor de informatie waarop deze machtiging betrekking heeft.

Deze lijsten mogen echter enkel de informatiegegevens bevatten die zijn opgesomd in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (artikel 11 van het koninklijk besluit).

Deze personenlijsten mogen slechts worden verstrekt op schriftelijk verzoek bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn gemachtigde. De aanvrager dient

in zijn aanvraag te vermelden in welk opzicht de gevraagde lijst van personen noodzakelijk voor hem is bij het vervullen van zijn opdracht.

Degene voor wie de lijst bestemd is, mag ze zelf niet verstrekken aan derden of ze gebruiken voor andere doeleinden dan die welke zijn vermeld in de aanvraag.

23. Op schriftelijk verzoek, met opgave van het beoogde doel en de voorgenomen aanwending, kan het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege toestemming verlenen om aan derden statistische gegevens uit het wachtregister te verstrekken, op voorwaarde dat deze de identificatie van de in het wachtregister ingeschreven personen niet mogelijk maken (artikel 14 van het koninklijk besluit).
Hierbij geldt eveneens de voorwaarde dat het beoogde doel louter gegevensverwerking van gegevens uit 1 gemeente, of enkel van 1 gemeente en de rechtstreeks omliggende gemeenten betreft, ruimere aanvragen zijn feitelijk gezien een bevraging van het Rijksregister en moeten dus conform de wet op het Rijksregister, aan het Rijksregister gericht worden. In dergelijke gevallen mag de gemeente geen enkel persoonsgegeven verstrekken.

24. De persoon die in het wachtregister is ingeschreven, mag het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege van de gemeente waar hij verblijft vragen dat zijn adres niet aan derden wordt meegedeeld. Deze aanvraag moet schriftelijk en gemotiveerd zijn. De beslissing van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege wordt schriftelijk ter kennis gebracht van de aanvrager.
De goedkeuring van de aanvraag betekent slechts dat het adres niet wordt meegedeeld voor een periode van zes maanden vanaf de datum van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege (artikel 15 van het koninklijk besluit).

Afdeling II: Burgers van de Europese Unie die een verklaring van inschrijving aanvragen, dit in afwachting van de uitvoering van een woonstcontrole.

Hoofdstuk I. - Procedure.

25. Vanaf 1 juni 2008 dienen burgers van de Europese Unie die bij de gemeente een verklaring van inschrijving aanvragen ('bijlage 19') door de gemeente onmiddellijk te worden ingeschreven in het wachtregister, dit in afwachting van de uitvoering van de woonstcontrole.

Sinds 1 september 2025 beschikken burgers van de Europese Unie niet langer over een termijn van 3 maanden (eventueel verlengd met één bijkomende maand) om alle vereiste documenten ter staving van hun aanvraag tot inschrijving ("bijlage 19") voor te leggen.

Voortaan moeten zij al deze documenten indienen op het ogenblik van de indiening van hun verblijfsaanvraag; zo niet kan hun aanvraag tot inschrijving niet in aanmerking worden genomen. Zie de instructies van de Dienst Vreemdelingenzaken.

Om het onderscheid met de verzoekers om internationale bescherming duidelijk te maken werd voor deze categorie vreemdelingen de code 6 gecreëerd in het IT 210.

Deze code wordt bij de collecte onmiddellijk ingevoerd aan het einde van de structuur (cfr. de omzendbrief van de Dienst Rijksregister van 28 mei 2008).

Het aangegeven adres wordt vermeld in het IT 019, dit in afwachting van de uitvoering van de woonstcontrole.

In IT 020 wordt voor iedereen in iedere gemeente de straatcode 9997 geregistreerd, die wordt vertaald als "Inschrijving op verklaring".

26. Zodra uit de controle van de effectieve verblijfplaats door de wijkpolitie blijkt dat de betrokkene op het opgegeven adres van de Belgische gemeente verblijven, worden zij op de datum van het verslag van de wijkpolitie in het vreemdelingenregister (IT 210 – code 1) ingeschreven.

Op die datum wordt eveneens het IT 020 bijgewerkt met het eigenlijke adres.

Ten slotte wordt de gezinssamenstelling bijgewerkt.

Indien de wooncontrole negatief is, wordt betrokkene op datum van het verslag van de wijkpolitie uit het wachtregister afgevoerd met de code 99998 (Afvoering – geen recht op inschrijving) in het IT 001.

Vermits er geen historiek wordt bijgehouden van het IT 019, is het aanbevolen om het opgegeven adres te registreren in de gemeentelijke informatie (IT 246).

Deze afvoering – geen recht op inschrijving kadert binnen de algemene regeling betreffende het correct bijhouden van de registers, waarbij het door de EU-burger aangegeven adres dat is opgenomen in het wachtregister niet strookt met de realiteit van de woonstcontrole (uitvoering van artikel 1bis, tweede lid, 5°, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten). Deze afvoering gebeurt direct (d.w.z. zonder tussenkomst van het college van burgemeester en schepenen of van het gemeentecollege) en na vaststelling dat geen ander hoofdverblijf van betrokkene op het Belgisch grondgebied is gekend.

Deze afvoering – geen recht op inschrijving betekent echter niet dat de aanvraag van een verklaring van inschrijving (bijlage 19) van de op voormelde wijze afgevoerde EU-burger wordt beschouwd als afgehandeld. Deze loopt gewoon door en tot er een beslissing wordt genomen door DVZ.

Zolang de vraag tot inschrijving in onderzoek is, kan de betrokkene een nieuwe vraag om inschrijving op adres indienen, al dan niet aan hetzelfde adres. In voorkomend geval is er geen nieuwe inschrijving in het wachtregister (IT 210, code 6).

Een nieuwe registratie in het wachtregister (IT 210, code 6) is pas van toepassing indien de laatste vraag tot inschrijving door DVZ negatief werd beoordeeld en er een nieuwe aanvraag van een verklaring van inschrijving wordt ingediend.

27. Ten einde mogelijke verwarring te vermijden bij de ondervraging van dergelijke dossiers door de gebruikers van het Rijksregister, werden in het informatietype IT 003 (bepaling van de hoofdverblijfplaats) de bijkomende code 3 ('verblijfscontrole aan de gang') gecreëerd die de toestand van de woonstcontrole aangeven in het geval van de inschrijving van EU-burger in het wachtregister.

De code 3 moet worden ingevoerd na de inschrijving van de EU-burger in het wachtregister. Bij een positieve woonstcontrole en daaropvolgende inschrijving in het vreemdelingenregister, wordt de code 3 automatisch geannuleerd.

28. Opmerking:

De datum voor de inschrijving in het vreemdelingenregister (IT210/1) is de datum van de positieve woonstcontrole (datum inschrijving wachtregister is de datum van de bijlage 19).

Hoofdstuk II. - Afleveren van attesten of getuigschriften.

29. De burgers van de Europese Unie kunnen geen attesten en getuigschriften opgemaakt op basis van de registers bekomen zolang het onderzoek van de realiteit van de hoofdverblijfplaats niet werd verricht en dit niet heeft geleid tot een positieve woonstvaststelling en inschrijving in het vreemdelingenregister.

Afdeling III: Buitenlandse onderdanen die niet over een rijksregisternummer beschikken en die in het huwelijk willen treden of een wettelijke samenwoning willen aangaan.

Hoofdstuk I. - Inschrijvingsprocedure.

30. Om schijnhuwelijken en schijnwettelijke samenwoningen te bestrijden, worden de buitenlandse onderdanen die in het huwelijk willen treden of een verklaring van wettelijke samenwoning willen afleggen en niet over een rijksregisternummer beschikken, ingeschreven in het wachtregister van de gemeente van de huwelijksaangifte of de verklaring van wettelijke samenwoning.

Om een duidelijk onderscheid te maken met de verzoekers om internationale bescherming en de burgers van de Europese Unie die eveneens in het wachtregister ingeschreven worden, werd een specifieke code 9 gecreëerd in het informatietype 210.

Deze inschrijving zal plaatsvinden op de datum van de afgifte van het bericht van ontvangst bedoeld in artikel 164/2, § 5, van het Burgerlijk Wetboek (in het kader van een huwelijk) of op de datum van de afgifte van het ontvangstbewijs dat bedoeld wordt in artikel 1476, § 1, van het Burgerlijk Wetboek (in het kader van een wettelijke samenwoning zonder voorafgaand onderzoek op een adres dat overeenkomt met een fictieve postcode (0000), een fictieve straatcode (0000) en een fictief huisnummer (0000) die identiek zijn voor alle gemeenten).

Het door de betrokkene opgegeven adres zal geregistreerd worden in het informatietype IT 003 (bepaling van de hoofdverblijfplaats). Indien de persoon op een gegeven moment een nieuw adres opgeeft, wordt het IT 003 bijgewerkt door de gemeente die het dossier beheert, dit wil zeggen de laatste gemeente waarbij een huwelijksaangifte of een verklaring van wettelijke samenwoning wordt ingediend.

31. Indien men te maken heeft met een vreemdeling die in het huwelijk wil treden, wordt de inschrijving uitgevoerd op basis van de documenten die de vreemdeling krachtens artikel 164/2 van het Burgerlijk Wetboek moet voorleggen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand:
- een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte;
 - een bewijs van identiteit;
 - een bewijs van de ongehuwde staat of van de ontbinding of nietigverklaring van het laatste voltrokken huwelijk;

- een bewijs van nationaliteit;
- ieder ander authentiek stuk waaruit blijkt dat in hoofde van de vreemdeling is voldaan aan de door de wet gestelde voorwaarden om een huwelijk te mogen aangaan.

32. Wanneer men daarentegen te maken heeft met een vreemdeling die een wettelijke samenwoning wil aangaan, wordt de inschrijving uitgevoerd op basis van de eventuele identiteitsdocumenten die voorgelegd worden door de vreemdeling. In het tegenovergestelde geval wordt hij op basis van zijn verklaringen ingeschreven.¹

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal er echter over waken dat de inlichtingen die in het wachtregister geregistreerd worden identiek zijn aan de inlichtingen die in de verklaring tot wettelijke samenwoning moeten voorkomen. Artikel 1476 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt immers het volgende:

“ §1. Een verklaring van wettelijke samenwoning wordt afgelegd door middel van een geschrift dat tegen ontvangstbewijs door de partijen persoonlijk wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeenschappelijke woonplaats.

Dat geschrift bevat de volgende gegevens.

(...)

2° de naam, de voornamen, de plaats en de datum van geboorte en de handtekening van beide partijen;

(...)”

33. Voor de vreemdelingen die in het wachtregister onder code 9 ingeschreven zijn, zullen enkel de identificatiegegevens die voorzien worden in de collecte geregistreerd worden, namelijk:

- de naam en de voornaam;
- de datum en de plaats van geboorte;
- de nationaliteit;
- het adres;
- de vermelding van het register (informatietype 210), met, in dit geval, een code 9 (Wachtregister – Aangifte huwelijk/samenwoning).

Naast de in de collecte geregistreerde inlichtingen, zal de gemeente van verklaring het IT 120 (burgerlijke staat), IT 124 (schijnhuwelijk), IT 125 (schijn wettelijke samenwoning) en IT 003 (bepaling van de hoofdverblijfplaats) kunnen bijwerken.

¹ De artikelen 1476 en volgende van het Burgerlijk Wetboek eisen immers niet van de personen die een wettelijke samenwoning wensen aan te gaan, dat zij specifieke documenten voorleggen.

Indien het huwelijk voltrokken wordt of de verklaring van wettelijke samenwoning geregistreerd wordt, zal respectievelijk het IT 120 en het IT 123 kunnen worden bijgewerkt.

Hoofdstuk II. - Toegang tot de inlichtingen.

34. Alle gemeenten die een huwelijksaangifte of een verklaring van wettelijke samenwoning uitgaande van een persoon die over geen enkel bewijs van inschrijving in een register beschikt kunnen ontvangen, moeten in staat zijn om te controleren of de persoon niet reeds eerder ingeschreven werd in het wachtregister van een gemeente waar hij een huwelijksaangifte of een verklaring van wettelijke samenwoning ingediend heeft.

Enkel de gemeenten die een verdachte huwelijksaangifte of een verdachte verklaring van wettelijke samenwoning ontvangen hebben, zullen toegang hebben tot het IT 124 en het IT 125 en zullen die, in voorkomend geval, kunnen bijwerken.

De andere gebruikers van het Rijksregister hebben geen toegang tot deze dossiers en de dossiers kunnen niet aan hen worden doorgegeven, tenzij er een specifieke machtiging werd verleend.

Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister.

35. Voormelde personen zullen uit het wachtregister afgevoerd worden:
- ofwel vijf jaar na de datum waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand de betrokken partijen in kennis stelt van de beslissing van weigering om de akte van huwelijksverklaring op te maken of van de beslissing van weigering om het huwelijk te voltrekken,
 - of indien de declaranten in het huwelijk treden;
 - ofwel vijf jaar na de datum waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand de betrokken partijen in kennis stelt van de beslissing van weigering om melding te maken van de verklaring van wettelijke samenwoning
 - of vanaf de melding van de verklaring van wettelijke samenwoning door de betrokken personen in het bevolkingsregister.

Opgelet: de afvoering die is voorzien vijf jaar na een definitieve weigering, gebeurt niet automatisch.

De bevoegde gemeente moet aan de diensten van het Rijksregister vragen om het rijksregisternummer te annuleren.

Afdeling IV: Onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die begunstigen zijn van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, die hun recht als grensarbeider hebben uitgeoefend.

Hoofdstuk I.- Algemeen.

1. Tot standkoming

36. Teneinde het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie te implementeren, werd de Belgische wetgeving betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, gewijzigd door:
- de wet van 16 december 2020 betreffende de begunstigen van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Belgisch Staatsblad van 23 december 2020);
 - het koninklijk besluit van 24 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen betreffende de begunstigen van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Belgisch Staatsblad van 31 december 2020).

Het koninklijk besluit van 24 december 2020 heeft met name voorzien in de inschrijving in het wachtregister van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die vóór het einde van de overgangperiode hun recht als grensarbeider hebben uitgeoefend in België en van wie de aanvraag voor een status als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord ("bijlage 58") werd aanvaard.

Het koninklijk besluit van 9 mei 2022 (Belgisch Staatsblad van 9 juni 2023) betreffende de inschrijving in het wachtregister van de onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die begunstigen zijn van het akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun recht als grensarbeider hebben uitgeoefend, preciseert de modaliteiten van deze inschrijving in het wachtregister.

Om een duidelijk onderscheid te maken, werd een nieuwe code 12 gecreëerd onder het informatietype 210 (vermelding van het register): register «Brexite».

Hieronder vindt u enkele verduidelijkingen voor het beheer van deze bevolkingsgroep in het wachtregister bij het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Hoofdstuk II. - Registratieprocedure.

37. De begunstigden van het terugtrekkingsakkoord van wie de aanvraag voor de status als begunstigde van het terugtrekkingsakkoord aanvaard werd, worden ingeschreven door de gemeente waar zij werken, zonder controle van de reële verblijfplaats.

De "Brexit"-grensarbeider (alook eventueel zijn gezinsleden) wordt ingeschreven in het wachtregister in register 12 "Brexit" door de gemeente waar hij tewerkgesteld is.

De informatiegegevens die met betrekking tot de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord geregistreerd moeten worden, zijn de informatiegegevens bedoeld in artikel 6, §2, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, die vereist zijn voor de uitreiking van de kaarten voor klein grensverkeer voor de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.

Het informatietype 001 (gemeente van verblijf) in het Rijksregister van de natuurlijke personen bevat de NIS code van de gemeente waar de betrokkene tewerkgesteld is.

Het informatietype 020 (adres van de hoofdverblijfplaats) in het Rijksregister van de natuurlijke personen bevat:

- de postcode van de gemeente die overeenstemt met de registratiegemeente van de aangever (gemeente waar de aangever tewerkgesteld is);
- de straatcode 9995 "Niet-inwoner";
- het huisnummer "0000".

Voor meer details verwijzen we naar de instructies van de Dienst Vreemdelingenzaken.

38. Indien de plaats van tewerkstelling wijzigt, dient de betrokkene dit te melden. De IT's 001 (gemeente van verblijf) en 020 (adres van de hoofdverblijfplaats) worden dan aangepast.

In dat geval moet de N-kaart niet geannuleerd worden.

Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister

39. In de volgende gevallen worden de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord uit het wachtregister afgevoerd:
- 1° Overlijden
 - 2° Inschrijving in een andere hoedanigheid in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister
 - 3° Niet langer het recht hebben om als grensarbeider op het grondgebied van het Koninkrijk te verblijven

De informatiegegevens betreffende die vreemdelingen worden in het wachtregister bewaard met de reden van de afvoering.

De N-kaart moet dan geannuleerd worden.

Hoofdstuk IV. - Toegang tot, rechtzetting en mededeling van de gegevens van het wachtregister

40. Voor de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord zijn de bepalingen van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en betreffende het recht op verbetering van deze registers, alsook van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister, van toepassing.

Afdeling V: Burgers van de Unie die langer dan drie maanden in België verblijven en niet de migratieformaliteiten met het oog op hun inschrijving vervullen.

Hoofdstuk I.- Algemeen.

1. Tot standkoming

41. Veel burgers van de Europese Unie bieden zich niet aan bij het gemeentebestuur van hun verblijfplaats voor het indienen van een verklaring van inschrijving overeenkomstig artikel 42 van de wet van 15 december 1980, of weigeren zelfs om dit te doen.

Daarom wordt voorzien dat de burgers van de EU die nalaten hun aanwezigheid te melden aan de gemeente van hun hoofdverblijfplaats, of die weigeren dit te doen, ambtshalve zullen worden ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Om een duidelijk onderscheid te maken, werd een nieuwe code 13 gecreëerd onder het informatietype 210 (vermelding van het register).

Hieronder vindt u enkele verduidelijkingen voor het beheer van deze bevolkingsgroep in het wachtregister bij het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Hoofdstuk II. - Inschrijvingsprocedure.

42. De burger van de Europese Unie die geen verklaring van inschrijving indient, wordt, op beslissing van het College van burgemeester en schepenen, op het adres waar hij verblijft, ambtshalve ingeschreven in het wachtregister.

De gemeente stelt betrokkene onmiddellijk schriftelijk op de hoogte van de inschrijving in het wachtregister en tevens van de verplichting om een verklaring van inschrijving te doen overeenkomstig artikel 42 van de wet van 15 december 1980.

Wanneer de in het eerste lid genoemde burger van de Unie overeenkomstig artikel 42 van de wet van 15 december 1980 alsnog een verklaring van inschrijving indient, wordt deze in het vreemdelingenregister ingeschreven.

Hoofdstuk III. - Afvoering uit het wachtregister

43. In de volgende gevallen worden de betrokkenen uit het wachtregister afgevoerd :
- 1° niet of niet meer op het aangegeven adres verblijven en de plaats waar ze zich gevestigd hebben niet ontdekt kan worden;
 - 2° het grondgebied van het Rijk verlaten;
 - 3° overleden zijn;
 - 4° in de bevolkingsregisters ingeschreven worden.

Hoofdstuk IV. - Toegang tot, rechtzetting en mededeling van de gegevens van het wachtregister

44. De burgers van de Europese Unie kunnen geen attesten en getuigschriften opgemaakt op basis van de registers bekomen zolang het onderzoek van de realiteit van de hoofdverblijfplaats niet werd verricht en dit niet heeft geleid tot een positieve woonstvaststelling en inschrijving in het vreemdelingenregister.

Deel III: Het register van de niet-residenten.

Hoofdstuk I.- Algemeen.

1. Tot standkoming

45. Op 31 maart 2019 werd de Databank van de Aktes Burgerlijke stand (DABS) in productie genomen. De wetgeving ter zake, meer bepaald het Burgerlijk Wetboek, is een bevoegdheid van de FOD Justitie.

De bedoeling van DABS is om een link te leggen tussen de verschillende aktes die op dezelfde persoon betrekking hebben. Om deze linken te kunnen leggen, wordt het rijksregisternummer van de betrokkenen als metagegeven van de akte opgeslagen in DABS.

In het Burgerlijk Wetboek staat uitdrukkelijk opgenomen dat voor de betrokken burgers die (op het moment dat een akte wordt opgesteld) niet gekend zijn in het Rijksregister, een rijksregisternummer moet worden gecreëerd.

Hiertoe werd een nieuwe code 10 gecreëerd onder het informatietype 210 (vermelding van het register) : het register van niet-residenten.

Hoofdstuk II. - Specifieke kenmerken.

46. De gemeente die de akte opstelt, fungeert als gemeente van beheer (NIS in IT 001).

Voor het adres geldt een uniforme structuur :

- Postcode van de gemeente
- Straatcode = 9996
- Huisnummer = 0000

Hoofdstuk III. - Specifieke gevallen.

47. Indien een geboorteakte wordt opgesteld na een geboorte in België, wanneer de ouder(s) niet ingeschreven zijn in een Belgische gemeente, dan moet de boreling worden beschouwd als een niet-resident.

Dit is het geval bij een afvoering van ambtswege, een afvoering wegen verlies van het recht op verblijf of een afvoering naar het buitenland – geen exhaustieve opsomming.

De algemene regel is van toepassing.

De gemeente die de akte opstelt, fungeert als gemeente van beheer (NIS in IT 001).

Voor het adres geldt een uniforme structuur:

- Postcode van de gemeente
- Straatcode = 9996
- Huisnummer = 0000

Opmerking.

Er mag niet worden teruggegrepen naar het laatste adres van de ouder(s) in België.

Indien de ouder(s) ingeschreven zijn in een consulaire register, moet de boreling worden beschouwd als een niet-resident.

Met het oog op een inschrijving van de boreling in het consulaire register is het nodig dat in IT 001 geen NIS van een gemeente staat.

In voorkomend geval is de eenvoudigste oplossing om in IT 001 een afvoering naar het buitenland (code 00992) te registreren.

48. Vaak moet een buitenlandse akte, bijvoorbeeld een buitenlandse geboorteakte, worden opgenomen in DABS.

In een buitenlandse geboorteakte worden de ouder(s) vaak allen maar geïdentificeerd met naam en voornaam.

Dit is eigenlijk onvoldoende om deze personen te collecteren in het Rijksregister.

Toch vereist het Burgerlijk Wetboek dat er een rijksregisternummer wordt gecreëerd.

Hoofdstuk III. - Afvoering uit het register van niet-residenten

49. De betrokken burgers blijven in het register van niet-residenten tot op het moment dat ze :
- 1° in de bevolkingsregisters ingeschreven worden (overgang naar IT 210/1 of 2).
 - 2° in een consulair register ingeschreven worden (overgang naar IT 210/2).

Deel IV – De identiteitsdocumenten

Inleiding

1. De gemeente reikt aan Belgen een identiteitskaart uit, aan vreemdelingen die tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk zijn toegelaten of gemachtigd, of die gemachtigd zijn zich er te vestigen, een vreemdelingenkaart, en aan vreemdelingen die om een andere reden zijn ingeschreven overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, een verblijfsdocument.
2. De identiteitskaart, de vreemdelingenkaart en het verblijfsdocument gelden als inschrijvingsbewijs in de bevolkingsregisters.

Hoofdstuk I – De elektronische identiteitskaart (eID)

3. Er dient te worden verwezen naar de Algemene Onderrichtingen betreffende de elektronische identiteitskaart (zie: www.ibz.rrn.fgov.be – “Professioneel” – “Identiteitsdocumenten” – “eID” – “Onderrichtingen”).

Hoofdstuk II – Het elektronisch identiteitsdocument voor Belgische kinderen van minder dan twaalf jaar (Kids-ID)

4. Er dient te worden verwezen naar de Algemene Onderrichtingen van het elektronisch identiteitsdocument voor een kind van minder dan 12 jaar (Kids-ID) (zie: www.ibz.rrn.fgov.be – “Professioneel” – “Identiteitsdocumenten” – “Kids-ID” – “Onderrichtingen”).

Hoofdstuk III – De voorlopige identiteitsdocumenten voor Belgen

5. Sinds 15 januari 2017 is de afgifte van voorlopige identiteitsdocumenten in de provincies afgeschaft.

Rekening houdend met de invoering van het elektronische basisdocument in 2017 werden de voorlopige identiteitsdocumenten die door de regionale delegaties van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken van de FOD Binnenlandse Zaken

werden afgeleverd, afgeschaft en vervangen door elektronische identiteitsdocumenten die in dringende gevallen door de gemeenten of op gecentraliseerde wijze in Brussel worden afgeleverd.

6. Bovendien moet, alvorens een voorlopige identiteitskaart bij de centrale diensten in Brussel te kunnen afhalen, de aanvraag eerst worden ingediend bij de gemeente van de verblijfplaats van de burger.

7. De toekenning van een voorlopige identiteitskaart in geval van verlies of diefstal van de elektronische identiteitskaart is voortaan enkel nog bij wijze van uitzondering en op gecentraliseerde wijze mogelijk bij de centrale diensten van de AD Identiteit en Burgerzaken in Brussel (FOD Binnenlandse Zaken – Atriumpark – Koloniestraat 1 – 1000 Brussel), en dit onder de volgende restrictieve voorwaarden:
 - de onmogelijkheid om een beroep te doen op de beschreven spoedprocedures;
 - de verloren of gestolen identiteitskaart moet nog minstens één maand geldig zijn.

8. Wat betreft aanvragen in geval van verlies/diefstal/vernietiging van de identiteitskaart van de burger:
 - de burger moet zich uiterlijk op de tweede werkdag na de aangifte van verlies/diefstal/vernietiging van zijn identiteitskaart aanmelden aan het loket (bevolking) van de gemeente om de vervangingsprocedure van zijn kaart op te starten;
 - de voorwaarden zijn identiek voor kinderen jonger dan 12 jaar en voor burgers van 12 jaar en ouder. Een voorlopig identiteitsbewijs kan niet onmiddellijk worden afgeleverd na de aanvraag van een eerste Kids-ID, behalve voor pasgeborenen tot een maximumleeftijd van twee maanden.

Deze voorwaarden zijn in werking getreden op 1 juli 2017. Ter controle van deze criteria zullen de reisdocumenten van de burgers worden nagekeken.

9. Er dient eveneens te worden verwezen naar de Algemene Onderrichtingen betreffende de voorlopige identiteitsdocumenten voor Belgen (zie: www.ibz.rrn.fgov.be – “Professioneel” – “Identiteitsdocumenten” – “Voorlopige identiteitskaart”).

Hoofdstuk IV – De elektronische kaarten en verblijfsdocumenten voor vreemdelingen

10. De regelgeving betreffende de elektronische vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten behoort tot de bevoegdheid van de Dienst Vreemdelingenzaken, overeenkomstig de wetgeving en regelgeving inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Voor alle informatie hierover wordt verwezen naar de website <https://dofi.ibz.be/nl> en naar de Helpdesk van de Dienst Vreemdelingenzaken (tel.: 02/488.80.00 of e-mail: infodesk@ibz.fgov.be).
11. Voor alle technische problemen (met name wat betreft de productie en de activering van de kaart) kunt u contact opnemen met de Belpic-Helpdesk van het Rijksregister (tel.: 02/488.21.16 of e-mail: helpdesk.belpic@rrn.fgov.be).

Deel V: Modellen van formulieren, documenten en rapporten

Modellen van documenten en formulieren gebruikt bij de bevolkingsregistratie – Bescherming van de persoonsgegevens

De modellen van documenten en formulieren die in deze onderrichtingen ter beschikking worden gesteld, dienen om de taken van de gemeenten te vereenvoudigen. Het gebruik ervan houdt echter in bepaalde gevallen de verwerking van persoonsgegevens in.

Sinds de inwerkingtreding op 25 mei 2018 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (EU 2016/679 - AVG, of in het Engels: General Data Protection Regulation (GDPR)), en die van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, gelden bij de verwerking van persoonsgegevens strikte verplichtingen inzake transparantie en informatieverstrekking aan de burgers. Er moet in het bijzonder verwezen worden naar de artikelen 12, 13 en 14 van de AVG en de artikelen 37 en 38 van de voornoemde wet.

Wanneer de gemeente gegevens voor eigen doeleinden verzamelt, treedt zij op als verwerkingsverantwoordelijke. In dit kader moet elke gemeente die persoonsgegevens verzamelt bij het gebruik van de modellen in deze onderrichtingen, de burger duidelijk en volledig informeren over de verwerking van deze gegevens (hierna: "disclaimer").

Het is belangrijk te benadrukken dat deze disclaimer slechts beperkte informatie bevat en geenszins de uitgebreide gemeentelijke privacyverklaring vervangt.

Concreet betekent dit dat elke gemeente die in haar relaties met de burger gebruik wenst te maken van de modellen die in deze onderrichtingen worden aangereikt, deze verplicht moet aanvullen met een toelichting over de wettelijk vereiste informatie (disclaimer). Onderstaande tekst kan hierbij als basis dienen, op voorwaarde dat deze wordt aangepast aan de gemeentelijke specificiteiten, de relevante informatie wordt ingevuld en er verwezen wordt naar de gemeentelijke privacyverklaring:

“De gegevens die u door middel van het invullen van dit formulier verstrekt, zullen worden opgeslagen in een databank met doel om [...procedure waarin de gegevens gebruikt worden...]. Deze gegevens worden door de [...diensten...] verwerkt en worden niet gecommuniceerd aan derden. Uw gegevens worden gedurende een termijn van [...termijn...] bewaard. Het bewaren en verwerken van deze gegevens is louter gebaseerd op een wettelijke grondslag. Indien u uw recht van inzage, verbetering, verwijdering, of andere rechten onder de privacywetgeving wenst uit te oefenen, kunt u zich richten tot de verwerkingsverantwoordelijke [...gemeente...] (of diens DPO). U kunt contact opnemen via [...contactgegevens...]. U kunt de toepasselijke privacyverklaring raadplegen [... wijze waarop geraadpleegd kan worden...]. In geval van betwisting, kan u klacht neerleggen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.”

Deze disclaimer moet onder meer worden toegevoegd aan de volgende modellen en formulieren:

- **Model 8bis;**
- **Model – Kennisgeving van adreswijziging van een niet-ontvoogde minderjarige;**
- **Document dat moet ingevuld worden voor een inschrijving op referentieadres op de hoofdverblijfplaats van een natuurlijke persoon - MODEL;**
- **Document dat moet ingevuld worden voor een inschrijving op referentieadres op de zetel van een rechtspersoon - MODEL;**
- **Formulier voor Aangifte van een Tijdelijke Afwezigheid.**

Een disclaimer is evenwel niet verplicht in situaties waarin geen nieuwe persoonsgegevens worden verzameld en waarin de burger op het moment van de verzameling reeds volledig werd geïnformeerd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de afgifte van een ontvangstbewijs; bij uitwisselingen tussen gemeenten; of bij attesten die aan de burger worden afgegeven op basis van reeds geregistreerde gegevens, zonder bijkomende verzameling.

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 2

Ontvangstbewijs van de aangifte waarin voorzien is bij artikel 7, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente
heeft de aangifte ontvangen waarbij de genaamde
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister)

- zijn/haar hoofdverblijfplaats overgebracht heeft naar de stad/gemeente
- komende uit het buitenland, zijn/haar hoofdverblijfplaats gevestigd heeft in de stad/gemeente

.....
straat....., nr.

alsmede de personen die tot hetzelfde gezin behoren of sommigen ervan
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister).

(Datum)

(Eventueel)¹
Handtekening van
de declarant

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

N.B.: Elke persoon die (na een positief politieonderzoek) ingeschreven wordt, moet zich aanbieden bij zijn gemeentebestuur binnen de door dit bestuur voorgeschreven termijn, om zijn adres te wijzigen op de chip van zijn elektronische identiteitskaart of zijn elektronische vreemdelingenkaart, of om de identiteitskaart te vervangen die bedoeld wordt in de wet van 19 juli 1991, gewijzigd bij de wet van 25 maart 2003, of het document dat geldt als inschrijvingsbewijs in de registers. Als de betrokken persoon verzuimt om zijn adres aan te passen op de chip van zijn kaart, kan hij aangegeven worden bij de gerechtelijke overheden om hem tot een strafrechtelijke sanctie te veroordelen.

¹ De handtekening van de declarant is geen verplichting. Bovendien is dit overbodig wanneer de aangifte elektronisch werd verricht.

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 2 bis

Ontvangstbewijs van de aangifte waarin voorzien is bij artikel 7, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente
heeft de aangifte ontvangen waarbij de genaamde
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister)

zijn/haar hoofdverblijfplaats overgebracht heeft van de
..... straat, nr.

naar de
..... straat, nr.

alsmede de personen die tot hetzelfde gezin behoren of sommigen ervan
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister).

(Datum)

(Eventueel)*
Handtekening van
de declarant

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

N.B.: Elke persoon die (na een positief politieonderzoek) ingeschreven wordt, moet zich aanbieden bij zijn gemeentebestuur binnen de door dit bestuur voorgeschreven termijn, om zijn adres te wijzigen op de chip van zijn elektronische identiteitskaart of zijn elektronische vreemdelingenkaart, of om de identiteitskaart te vervangen die bedoeld wordt in de wet van 19 juli 1991, gewijzigd bij de wet van 25 maart 2003, of het document dat geldt als inschrijvingsbewijs in de registers. Als de betrokken persoon verzuimt om zijn adres aan te passen op de chip van zijn kaart, kan hij aangegeven worden bij de gerechtelijke overheden om hem tot een strafrechtelijke sanctie te veroordelen.

* De handtekening van de declarant is geen verplichting. Bovendien is dit overbodig wanneer de aangifte elektronisch werd verricht.

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 3

Kennisgeving van inschrijving bepaald bij artikel 7, § 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente
bevestigt dat de genaamde
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister)

- na onderzoek waarbij de reële verblijfplaats werd vastgesteld
- op beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde van.....
- in uitvoering van een arrest van de Raad van State van.....

met als hoofdverblijfplaats ingeschreven werd in de registers van de stad/gemeente
.....

alsmede de personen die tot hetzelfde gezin behoren of sommigen ervan
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister).

Gelieve de overeenkomstige persoonlijke dossiers te sturen.

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 4

Attest van niet-inschrijving (artikel 7, § 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister).

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente.....
bevestigt dat de genaamde.....
(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister)

verklaard heeft dat hij/zij zijn/haar hoofdverblijfplaats gevestigd heeft

in de stad/gemeente.....
straat....., nr.

alsmede de personen die tot hetzelfde gezin behoren (naam, voornamen, identificatienummer)
en dat de inschrijving van de voormelde personen of sommigen ervan (namen en voornamen vermelden)
na onderzoek geweigerd werd om de volgende reden(en):

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 5

Aan de ambtenaar van de burgerlijke stand
van en te

Als bijlage vindt U de persoonlijke dossiers van de personen vermeld op bewijs model 3 op datum van namelijk:

1. (naam - voornamen - identificatienummer van het Rijksregister)
2. (naam - voornamen - identificatienummer van het Rijksregister)
3. (naam - voornamen - identificatienummer van het Rijksregister)
4. -----

De voormelde dossiers bevatten respectievelijk de documenten die in de hierna volgende tabel zijn opgenomen.

Personen opgenomen onder nummer (dezelfde nummering gebruiken als in het eerste lid en een kruisje plaatsen in het vak dat overeenstemt met het doorgestuurde document).

<u>Aard van het document</u>	1	2	3
a) Eventueel, één van de door de FOD Mobiliteit vereiste documenten (zie punt 66)			
b) De schriftelijke verklaring betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging, bepaald bij de wet, het decreet of de ordonnantie			

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 5 bis

Aan de ambtenaar van de burgerlijke stand
van en te

Ontvangstbewijs van de verzending van het persoonlijk dossier

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente

verklaart het (de) persoonlijke dossier(s) ontvangen te hebben van de volgende personen:

1. naam, voornamen, nummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen.
2. naam, voornamen, nummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen.
3. naam, voornamen, nummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen.

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 6

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente

verzoekt om toezending van een bewijs model 3 voor de genaamde

.....

(naam, voornamen, identificatienummer van het Rijksregister)

alsmede voor de personen die tot hetzelfde gezin behoren of sommigen ervan
(naam, voornamen, identificatienummer)

- die zijn/haar/hun verblijfplaats gevestigd zou(den) hebben in de
..... straat, nr.
- die het voorwerp uitmaakt (uitmaken) van een beslissing tot inschrijving van ambtswege van de
Minister van Binnenlandse Zaken of zijn gemachtigde van
- die in uw registers ingeschreven moet(en) worden in uitvoering van een arrest van de Raad van
State van

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

Model 8 - Bewijs van afvoering uit de Belgische bevolkingsregisters

De heer / mevrouw (naam, voornaam en Rijksregisternummer) :

-

Is op datum van, afgevoerd van de registers van de stad/gemeente

Dit bewijs geldt gebeurlijk eveneens voor de volgende gezinsleden (1)
(naam, voornaam en Rijksregister-nummer) :

-
-
-
-

De identiteitskaart(en) (2) van de bovenvermelde perso(o)n(en) die afgevoerd is/zijn van de bevolkingsregisters als gevolg van vestiging in het buitenland blijft/blijven geldig tot de einddatum die vermeld is op de identiteitskaart.

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

(1) Enkel de referentiepersoon van het gezin kan de aangifte doen voor het gehele gezin. Een volwassen lid van het gezin kan dit enkel voor zichzelf doen en een minderjarig lid van het gezin uitsluitend met het uitdrukkelijke akkoord op dit formulier van de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent.

(2) eID en kids-ID.

RECTO: AANGIFTE

Model 8bis - Model voor intern gebruik in de gemeente inzake de aangifte van een vertrek naar het buitenland en het onderzoek betreffende dat eigenlijke vertrek

De Ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente
heeft de aangifte ontvangen waarin de genoemde:

Naam, voornaam:

Rijksregisternummer:

verklaart:

- zijn/haar huidige hoofdverblijfplaats effectief te verlaten:

.....

- voor vertrek naar het buitenland op datum van:

.....

- Land :

- Adres (indien reeds gekend) :

alsook de volgende persoon (personen) die tot hetzelfde gezin behoort (behoren)
(naam, voornamen, Rijksregisternummer).

Naam:..... Voornaam:..... RR-nr.:

Naam:..... Voornaam:..... RR-nr.:

Naam:..... Voornaam:..... RR-nr.:

(Datum)

Handtekening van de declarant

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn/haar afgevaardigde

Zegel van de stad/gemeente

N.B.: Elke persoon die een aangifte doet van een vertrek naar het buitenland, wordt op zijn/haar laatste adres onderworpen aan een onderzoek om het effectieve vertrek vast te stellen, overeenkomstig artikel 7, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. Bij deze aangifte wordt aan de betrokkene een bewijs van afvoering (model 8) afgegeven om zich eventueel te kunnen inschrijven in de Belgische consulaire post in het buitenland. Indien het verblijfplaatsonderzoek evenwel aantoon dat de persoon zijn/haar laatste adres niet verlaten heeft:

- moeten de bevolkingsregisters verbeterd en geactualiseerd worden;
- moet de Dienst Bevolking van de FOD Buitenlandse Zaken verwittigd worden: FOD Buitenlandse Zaken – Dienst Bevolking en Kieszaken – Karmelietenstraat 15 te 1000 BRUSSEL – E-mail: rrn@diplobel.fed.be.

VERSO : VERIFICATIE

RAPPORT VERBLIJFPLAATSONDERZOEK – VERTREK NAAR HET BUITENLAND

(artikel 7, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister)

Precieze data en uren van de uitgevoerde controles met vermelding van de aan- of afwezigheid van de betrokkene(n):

- (dag/maand/jaar) om.....(uur/minuten)
- (dag/maand/jaar) om.....(uur/minuten)
- (dag/maand/jaar) om.....(uur/minuten)

Hebben deze personen effectief het adres verlaten om naar het buitenland te vertrekken?

JA NEEN (*)

Duidelijke en gedetailleerde beschrijving van de redenen van het voorstel tot weigering van de afvoering voor het buitenland (vaststellingen en andere elementen die het vertrek voor het buitenland weerleggen):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Totaal aantal personen dat het adres affectief verlaten heeft om naar het buitenland te vertrekken:

.....

(Gemeente), op (datum)

.....

De wijkagent, (Naam, voornaam en handtekening)

.....

(*) Schrapen wat niet past

Alle rubrieken van dit onderzoeksrapport moeten nauwkeurig ingevuld worden!

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 9

Geachte Mevrouw, Geachte Heer,

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad/gemeente

deelt U mede dat de inschrijving van uw gezin

(naam, voornamen van de referentiepersoon en van de leden van het gezin)

in de..... straat, nr.

na onderzoek geweigerd is om de volgende reden(en):

U kan zich eerst aanmelden bij het gemeentebestuur, met de bewijsstukken van uw effectieve verblijfplaats, ten einde een nieuwe aanvraag tot inschrijving in te dienen.

Vervolgens kan u eventueel tegen deze weigering binnen de 30 kalenderdagen beroep (1) instellen bij de gemachtigde van de Minister van Binnenlandse Zaken door een verzoek via mail of brief (2) naar behoren gedateerd en ondertekend, te richten aan de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken, Dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten, Park Atrium, Koloniënstraat 11 te 1000 Brussel (cfr. artikel 8 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten).

Hoogachtend.

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn gemachtigde

Zegel van de stad/gemeente

(1) Het verzoekschrift moet de volgende gegevens bevatten:

- de identiteitsgegevens van alle betrokkenen (naam en voornaam, adres van inschrijving in de bevolkingsregisters, geboortedatum, eventueel Rijksregisternummer) ;
- een duidelijke beschrijving van de redenen waarom de tussenkomst van de minister wordt gevraagd ;
- een duidelijke beschrijving van het persoonlijke belang indien er geen tussenkomst wordt gevraagd betreffende de eigen inschrijving in de bevolkingsregisters.

Alle relevante stukken worden bij het verzoekschrift gevoegd.

Indien gewenst kan een beroep worden ingediend per mail CallCenterRRN@rrn.fgov.be.

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 10

Aan de ambtenaar van de burgerlijke stand
van en te

De genaamde, Rijksregisternummer,
ingeschreven op volgend adres

in uw gemeente, vraagt, in toepassing van artikel 1, § 2 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, inschrijving bij het OCMW van mijn gemeente omdat hij/zij, bij gebrek aan voldoende financiële middelen, geen verblijfplaats meer heeft.

Ik zou u dank weten indien u ter plaatse zou willen nagaan of de betrokkene wel degelijk niet meer verblijft op het bovengenoemde adres in uw gemeente en om eventueel de verblijfssituatie van de betrokkene te regulariseren.

Gelieve mij op de hoogte te brengen van de situatie door middel van het aangehechte formulier, en dit binnen de veertien dagen.

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn afgevaardigd

Zegel van de stad/gemeente

Stad/Gemeente
NIS-code

nr.

Model 10 bis

Gevolgd aan uw vraag van, bevestig ik dat de genaamde

....., Rijksregisternummer

verblijft / niet verblijft op volgend adres:

....., in mijn gemeente.

(Als de betrokkenen niet verblijft op het bovengenoemde adres): De betrokkene werd van ambtswege afgevoerd uit het bevolkingsregister van mijn gemeente op datum van

(Datum)

Handtekening van de ambtenaar
van de burgerlijke stand
of zijn afgevaardigde

Zegel van de stad/gemeente

Model – Kennisgeving van adreswijziging van een niet-ontvoogde minderjarige

GEMEENTE

Dienst Bevolking

Aan mevrouw/ de heer.....

Kennisgeving van adreswijziging van een niet-ontvoogde minderjarige.

Geachte mevrouw, Geachte heer,

Heden heeft (naam en voornaam invullen indien van toepassing), namens uw kind (naam en voornaam), geboren op, een adreswijziging aangevraagd, en dit voor het adres

Wanneer een niet-ontvoogde minderjarige de verblijfplaats van zijn ouders voor het eerst verlaat, om zijn hoofdverblijfplaats elders te vestigen, moet hij bij zijn aangifte vergezeld worden door de persoon of één van de personen die het ouderlijk gezag over hem uitoefenen (1). Dit dient eveneens steeds te gebeuren wanneer de ouders niet samenleven en de minderjarige de hoofdverblijfplaats van één van de ouders verlaat om zijn hoofdverblijf te gaan vestigen bij de andere ouder.

Teneinde de onderhavige aangifte van adreswijziging correct te kunnen afhandelen, dient u **binnen de 15 kalenderdagen na ontvangst van deze kennisgeving**, om een kopie voor te leggen, indien u erover beschikt, van:

- de gerechtelijke uitspraak waarbij het ouderlijk gezag over uw kind uitsluitend aan u werd toegewezen of dient u aan te tonen dat de ouder die de adreswijziging heeft aangevraagd uit het ouderlijk gezag is ontzet.
- de gerechtelijke uitspraak of het onderling akkoord inzake de verblijfsregeling en de inschrijving in de bevolkingsregister. Het is belangrijk om te laten weten of er een regeling bestaat van verblijfsco-ouderschap (= een gelijkmatig verdeeld verblijf van het kind bij elk van beide ouders).

Uw kind zal op het nieuwe adres worden ingeschreven indien blijkt dat uw kind er effectief zijn hoofdverblijfplaats heeft gevestigd (2).

Ten slotte, het college van burgemeester en schepenen of het gemeentecollege is bevoegd om te beslissen tot een ambtshalve inschrijving van een minderjarige, indien een adreswijziging volgens de normale procedure niet mogelijk is (3).

Voor meer inlichtingen hieromtrent kan u ons steeds contacteren op het telefoonnummer of zich wenden tot de bevolkingsdienst. De openingsuren van de bevolkingsdienst zijn de volgende:

Hoogachtend,

Naam en handtekening van de vertegenwoordiger van de gemeentelijke overheid.

(1) Artikel 7, §3, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

(2) Artikel 7, §8, alinea 2, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister bepaalt dat een minderjarige moet worden ingeschreven aan het adres van de feitelijke hoofdverblijfplaats.

(3) Artikel 9, laatste alinea, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Model – Verslag met betrekking tot het onderzoek van de reële verblijfplaats bedoeld in artikel 7, §5, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister

Datum van de aangifte of van het model 6:

Adres:

Aard van de woning (huis, appartement, studentenkamer, caravan, woonboot, ...):
.....

Betreft het een woning waar (permanente) bewoning niet is toegelaten om redenen van veiligheid, gezondheid, urbanisme of ruimtelijke ordening? (Ja/Neen)*

Zo ja, preciseer om welke reden *:

A/ Algemeen:

Personen waarvoor de aangifte van adreswijziging werd gedaan (naam en voornaam) *:

-
-
-
-
-

Referentiepersoon van het gezin *: (Tel. of GSM).....

Data en uren van de gedane controles met vermelding van de aanwezigheid of afwezigheid van betrokkene(n):

- omuur:
- omuur:
- omuur:
- omuur:
- omuur:

Vaststellingen (vermelden van de feitelijke gegevens waaruit het al dan niet hebben van het hoofdverblijf op het desbetreffend adres kan worden afgeleid):

.....
.....
.....

Wonen alle aangegeven personen op dit adres? (Ja/ Neen)

Zo neen, wie niet? (Naam, voornaam + werkelijk adres)

.....
.....
.....

Verblijven op dit adres nog andere personen dan de hierboven vermelde? (Ja/Neen)

Zo ja, is hier sprake van één gezin of van meerdere aparte gezinnen?

Indien het om meerdere aparte gezinnen gaat: op basis van welke elementen werd dit geconcludeerd (alle van toepassing zijnde elementen aankruisen a.u.b.):

- de bewoners beschikken elk over een eigen keuken
- de bewoners beschikken elk over een eigen badkamer
- er bevinden zich in de woning afzonderlijke meters voor energieverbruik (elektriciteit, water, gas)
- er zijn afzonderlijke ingangen
- er zijn deurbellen en/of brievenbussen
- aan de hand van een geregistreerde huurovereenkomst wordt aangetoond dat een gedeelte van de woning wordt verhuurd aan de andere bewoner(s)
- andere:

B/ Indien het een aanvraag tot inschrijving betreft van een niet-ontvoogde minderjarige:

- Welke ouder heeft om de inschrijving verzocht? (vader/ moeder) *

- Bestaat er een officieel document dat het verblijf van de minderjarige regelt? (Ja/Neen) *

Zo ja, welk document betreft het*:

- een vonnis dd. (datum) van (gerechtelijke instantie);
- een akkoord gehomologeerd bij vonnis dd. (datum) (gerechtelijke instantie);
- een notariële akte dd. (datum).

Wat wordt in voorkomend geval bepaald in verband met het verblijf van de minderjarige?*

- verblijfsco-ouderschap
- het kind dient te worden ingeschreven bij

.....

- Werd er ook contact opgenomen met de andere ouder dan deze die de inschrijving heeft gevraagd? (Ja/Neen)

Zo ja, wat verklaarde deze andere ouder in verband met het hoofdverblijf van de minderjarige?

.....
.....
.....

CONCLUSIE VAN HET ONDERZOEK:

- ° Betrokkene(n) heeft/ hebben hun hoofdverblijfplaats op het aangegeven adres.
- ° Betrokkene(n) heeft/hebben hun hoofdverblijfplaats niet op het aangegeven adres.

Motivering (een grondige motivering is noodzakelijk bij negatieve vaststelling):

.....
.....
.....
.....

In het geval van positieve vaststelling: Zijn er elementen die er op wijzen dat betrokkene(n) er nog niet hun hoofdverblijfplaats konden hebben gevestigd op de datum van de aangifte van de adreswijziging of de datum vermeld op het model 6? (Ja/Neen)

Zo ja, de welke?

.....
.....
.....

Datum:/...../.....

Naam, voornaam en handtekening van de wijkinspecteur:

Nummer van telefoon of GSM:

* Vooraf in te vullen door de bevolkingsdienst indien deze informatie beschikbaar is.

- Indien een inschrijving onder referentieadres wordt gevraagd, moet hiervoor het specifieke aanvraagformulier te worden gebruikt, zoals voorzien onder nr. 98, punt I (deel I) van de Algemene Onderrichtingen (afhandeling door Bevolkingsdienst)
- Model 6=Aanvraag tot onderzoek door een andere gemeente
- Desgevallend kan ook voorzien worden in de ondertekening door de referentiepersoon of één van de gezinsleden

VERSLAG VAN VERBLIJFSONDERZOEK – VOORSTEL TOT AMBTSHALVE INSCHRIJVING
(artikel 9 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister)

Onderzoek betreffende de huidige hoofdverblijfplaats van de hieronder aangewezen persoon/personen, die zijn/hun verblijfplaats lijkt/lijken te hebben gevestigd zonder het gemeentebestuur hiervan op de hoogte te brengen en dus in strijd is/zijn met artikel 7, §1 en §4 van het voormelde koninklijk besluit van 16 juli 1992

Naam, voornaam:

RRN: **Type en nr. identiteitskaart:**

Geboorteplaats en -datum: **Burgerlijke stand:**

Laatste gekende adres:
.....

Verblijft op dit adres sinds:

Wordt deze persoon vergezeld door een echtgenoot, kinderen, andere?
.....

Zo ja, geef de volledige identiteit van deze personen:
Naam:..... Voornaam:..... RRN:
Naam:..... Voornaam:..... RRN:
Naam:..... Voornaam:..... RRN:
Naam:..... Voornaam:..... RRN:

Personen met wie contact opgenomen werd (bijvoorbeeld: burens, eigenaar, familie, enz.):
.....
.....

Data en uren van de gedane controles met vermelding van de aanwezigheid of afwezigheid van betrokkene(n):
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).

Nauwkeurige en gedetailleerde redenen voor het voorstel tot ambtshalve inschrijving:
.....
.....
.....

Totaal aantal in te schrijven personen:.....

(Gemeente), (datum)

De buurtinspecteur, (Naam, voornaam en handtekening)

Het is absoluut noodzakelijk dat alle rubrieken van dit verslag naar behoren ingevuld worden!

VERSLAG VAN VERBLIJFSONDERZOEK – VOORSTEL TOT AMBTSHALVE AFVOERING
(artikel 8 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister)

Onderzoek betreffende de huidige hoofdverblijfplaats van de hieronder aangewezen persoon/personen die zijn/hun verblijfplaats verlaten blijkt/blijken te hebben zonder het gemeentebestuur hiervan op de hoogte te brengen en die dus in strijd is/zijn met artikel 7, §1 en § 4 van het voormelde koninklijk besluit van 16 juli 1992 wegens:

- a) het overbrengen van zijn hoofdverblijfplaats naar een andere gemeente van het Koninkrijk zonder hiervan binnen de acht dagen aangifte te doen bij het gemeentebestuur waar hij zich gevestigd heeft
- b) het overbrengen van zijn hoofdverblijfplaats naar een ander land zonder hiervan ten laatste op de vooravond het vertrek aangifte te hebben gedaan.

Naam, voornaam: **RRN:**

Geboorteplaats en -datum: **Burgerlijke stand:**

Laatste adres van inschrijving:
.....

Sinds:

Vermoedelijke vertrekdatum en op basis van welke informatiegegevens?
.....
.....

Data en uren van de gedane controles met vermelding van de aanwezigheid of afwezigheid van betrokkene(n):

- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).
- (Dag/maand/jaar)....om..... (Uur/minuten).

Wordt deze persoon vergezeld door een echtgenoot, kinderen, andere? JA – NEEN (*)
.....
.....

Zo ja, geef de volledige identiteit van deze personen:

Naam:..... **Voornaam:**..... **RRN:**

Naam:..... **Voornaam:**..... **RRN:**

Naam:..... **Voornaam:**..... **RRN:**

Moeten deze personen eveneens afgevoerd worden? JA – NEEN (*)

NEEN, gekend/vermoedelijk nieuw adres:

.....
JA, zij zijn onder dezelfde voorwaarden vertrokken.

Heeft men reden om te denken dat zij in het buitenland verblijven? JA – NEEN (*)

Zo JA, preciseer:
.....

Personen met wie contact opgenomen werd (bijvoorbeeld: burens, eigenaar, familie, enz.):
.....

Wonen er andere mensen op de plaats? JA – NEEN (*)

Zo JA, wie (naam, voornaam, RRN, geboortedatum)?:
.....

Hebben zij een familieband met de persoon/personen die vertrokken is/zijn? JA – NEEN (*)

Zo JA, welke?

Werd(en) de persoon/personen in een rusthuis geplaatst, voor langere duur opgenomen in het ziekenhuis, opgesloten, tijdelijk ergens anders gehuisvest? JA – NEEN (*)

Zo JA, preciseer:

Werd de centrale databank SIDIS (gedetineerden) geraadpleegd? JA – NEEN (*)

Zo JA, wat is het resultaat van deze raadpleging?

Resultaten buurtonderzoek:

.....
.....
.....

Nauwkeurige en gedetailleerde redenen voor het voorstel tot ambtshalve afvoering (vaststellingen en andere gedetailleerde elementen die het vertrek van de persoon aantonen):

.....
.....
.....

Totaal aantal af te voeren personen:

(Gemeente), (datum)

De buurtinspecteur, (Naam,voornaam en handtekening)
.....

(*) Schrappen wat niet past.

Het is absoluut noodzakelijk dat alle rubrieken van dit verslag naar behoren ingevuld worden!

A. AANVRAAG TOT INSCHRIJVING OP REFERENTIEADRES (1)

Ik ondergetekende,
(naam) (voornaam)

geboren te, op

- verzoek om mijn inschrijving op referentieadres (2)
- verzoek om mijn inschrijving en deze van mijn hieronder vermelde gezinsleden op referentieadres (2)

-
 -
 -
 -
- (naam) (voornaam)

op de woonplaats van
(naam) (voornaam)

Reden (te staven met de toepasselijke bewijsstukken):

.....
.....

Deze woonplaats is gelegen te

(straat), nr.

Opgemaakt te, op

(Handtekening)

A. AANVRAAG TOT INSCHRIJVING OP REFERENTIEADRES (1)

Ik ondergetekende, ,
(naam) (voornaam)

geboren te , op

- verzoek om mijn inschrijving op referentieadres (2)
- verzoek om mijn inschrijving en deze van mijn hieronder vermelde gezinsleden op referentieadres (2)

-
-
-
-
(naam) (voornaam)

op de zetel (of het centrum van werkzaamheden voor een buitenlandse vereniging zonder winstoogmerk) van
(naam van de rechtspersoon) (rechtsvorm)

Reden (te staven met de toepasselijke bewijsstukken):

.....
.....

De zetel (of het centrum van werkzaamheden) van deze rechtspersoon is gelegen te(geneente) (straat), nr.

Opgemaakt te , op

(Handtekening)

Overeenkomstig artikel 1, § 2, derde lid van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, zoals gewijzigd bij de wetten van 24 januari 1997 en 15 december 2005, verbind ik mij ertoe alle poststukken of alle administratieve documenten, die voor die persoon bestemd zijn, te doen toekomen.

Beide partijen verbinden zich ertoe de andere partij en de gemeente van inschrijving schriftelijk te verwittigen indien het referentieadres wordt beëindigd.

Opgemaakt te, op..... (5)

(Handtekening)

-
- (1) Dit wordt ingevuld door de persoon die om zijn inschrijving met referentieadres verzoekt.
 - (2) Schrappen wat niet past.
 - (3) Dit wordt ingevuld door een vertegenwoordiger van de rechtspersoon die instemt met de inschrijving van de aanvrager, met referentieadres, aan haar zetel.
 - (4) Schrappen wat niet past.
 - (5) De inschrijving met referentieadres geschiedt op deze datum.

Formulier voor Aangifte van een Tijdelijke Afwezigheid

Aan de gemeente.....
Ter attentie van de Dienst Bevolking

Ondergetekende,

Naam, voornaam:

Geboortedatum:

Rijksregisternummer:

Hoofdverblijfplaats:

.....

verklaart zijn/haar bovenstaande hoofdverblijfplaats tijdelijk te verlaten en vraagt deze tijdelijke afwezigheid te registreren in de bevolkingsregisters om de volgende reden (1):

.....

Tijdelijke verblijfplaats:

.....

Ingangsdatum:

Geplande einddatum:

en bezorgt de volgende beschikbare bewijsstukken ter staving (1):

.....

Deze aangifte geldt gebeurlijk eveneens voor de volgende gezinsleden (2)

(naam, voornaam, Rijksregisternummer):

-
-
-

[Plaats, datum en handtekening]

(1) Als toepassing wordt gemaakt van artikel 18, §3, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, moet steeds de reden met bewijsstukken ter staving worden gegeven (zie verso bij dit formulier). In alle andere gevallen wordt dit sterk aanbevolen

(2) Enkel de referentiepersoon van het gezin kan de aangifte doen voor het gehele gezin. Een volwassen lid van het gezin kan dit enkel voor zichzelf doen en een minderjarig lid van het gezin uitsluitend met het uitdrukkelijke akkoord op dit formulier van de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent.

De gemeente stelt dit formulier, evenals een uittreksel uit het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het wachtregister, artikelen 17 en 18, ter beschikking van haar inwoners.